

**Vésale, André. Andreae Vesalii
Bruxellensis, medici Caesarei,
Epistola, rationem modumque
propinandi radicis Chymae decocti,
quo nuper inuictissimus Carolus V.
imperator usus est, pertractans : et
praeter alia quaedam, epistolae
cuiusdam ad Iacobum Syluium
sententiam recensens, veritatis ac
potissimum humanae fabricae
studiosis perutilem: quum qui
hactenus in illa nimium Galeno
creditum sit, facile commonstret.
Accessit quoque locuples rerum et
verborum in hac ipsa epistola
memorabilium, index**

Venetis : Comin da Trino, 1546.

Cote : 71830 (3)

ANDREAE VESALII

BRUXELLENSIS, MEDICI CAESAREI

Epistola, rationem modumq; propinandi radicis

Chymæ decocti, quo nuper inuidiosissimus

CAROLVS V. Imperator

usus est, pertractans :

ET PRAETER ALIA QVAEDAM,

Epistolæ cuiusdam ad Iacobum Syluium sententiã

recensens, veritatis ac potissimum humanæ

fabricæ studiosis perutilem: quum qui

hactenus in illa nimirũ Galeno

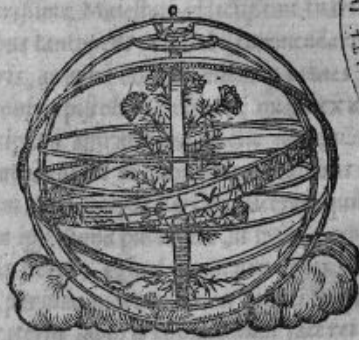
creditum sit, facile

commonstret.

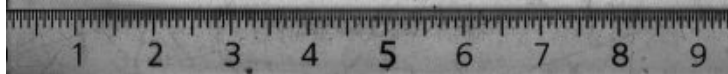
Accessit quoq; locuples rerum & verborum

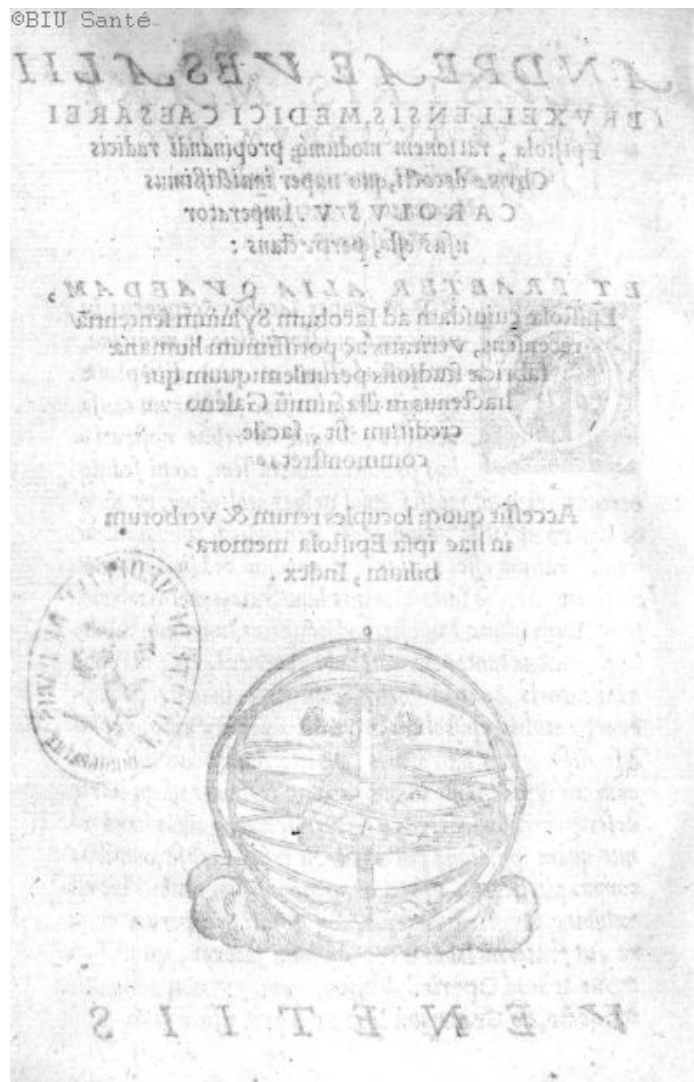
in hac ipsa Epistola memora-

bilium, Index.

V E N E T I I S

ILLVSTRIS. MAXI

MO'QVE TVSCORVM DVCI

Cosmo Medices, præcipuo studiorum

Mecœnati, Franciscus

Vesalius S.

V V M. nuper Iacobus Scepperus, iu-
uenis meo quidem iudicio, in medicina,
& quæ ad illam attinent disciplinis
egregie uersatus, huc studiorum causa
uenisset, illumq; de rebus nostrati-
bus prolixè conuenissem, cœpi sedulo
percunctari, quid medici apud Belgas molirètur: & num-
quicquam ab illis, adiuuandis ornandisq; communibus
studijs editum esset, cuius hic nondum redditi essemus
certiores. Atq; is inter alia quedam fratris mei Andreae,
tuae Illustrissimæ Maiestati addictissimi, tuarumq; uirtu-
tum, quibus tantopere toti orbi commendaris, maximi
admiratoris, ac apud doctos amicosq; omnes strenui ea-
rum præconis epistolam protulit, quam ex autographo
à se descriptam affirmabat, multis nominibus ita mihi
eam commendans, ut in quorundam manibus illam uarie
descriptam apud Belgas uersari diceret, quibus haud mi-
nus quàm ipsi digna putaretur, ut typis excusa, omnibus
communis fieret. Quod quum nonnullis, quibus hic est
exhibita, perinde uideretur, non distuli Scepperum roga-
re, ut fraterni laboris copiam mihi faceret, quo illum
oculus Ioanni Oporino, diligentissimo, & non uulgari-
ter docto, ex Græcarum literatum professore facto typo

A ij

AD ILLVST. TVSC. DVCEM COSMVM

grapho, mitterem: ne per sordidi aliquius typographi
 oscitantiam, auaritiâq; expressus, turpiter ederetur.
 Non enim me latet, quantus Oporini erga fratrem meum
 sit amor, quâq; diligentia, ab illo scripta, ex ipsius officii
 na prodire soleant: cui perinde ac nostræ Vesaliorum fa-
 milie, non parum ornamenti præstiterunt de Humani
 corporis fabrica libri, cum eorundem Epitome: quæ uti-
 nam tam turpiter ab Angelo quodam (quem aliquando
 tamen fratri conuixisse arbitror) non esset prorsus ui-
 tiata, qui, quod succincte & enumerationis modo, non
 sine singulari industria, in Epitome scriptum fuit, locis
 quibusdam ex libris, quorum illa est epitome nutua-
 tis, adauxit: idq; quo illa in primis probanda uenerat,
 omnino corrupit, eleganti quoq; pictura & sculptura,
 tam ridicule ruditerq; expressa, ut Oporiniane editionis
 augustissime imaginem nullam seruauerit. adeo ut non
 iniuria mihi autor dolore uideatur, nomen suum ex An-
 glicana istac ineptissima editione, non subactum, ne quis
 scilicet tam male expressas, & in rota ferè neruorum
 uariorumq; serie deprauatas icones, ab illo unquam pro-
 diisse arbitraretur. Mirum sanè est, imitatore illum,
 aliorum conatibus, quum tanta labore scribendi pruri-
 gine, insidiantem, non legisse epistolam libris de Humani
 corporis fabrica præpositam, qua frater meus tabulas
 suis sumptibus paratas, nulli se diligenti typographo
 non lubens potius comunicaturum scribit, quam ut male
 exprimerentur istæ, & in angustiore formâ (quæ nun-
 quam alias satis magna esse posset) cogorentur. Ceterum
 quod ad præsentis epistolæ (quâ libri nomine inseri-
 bendam putauerim, si non in epistolæ formam, utcumq;

prolixa & uaria sit, descripta fuisse, ac præter opinionem sub manu in libri molem excreuisse uideretur) editionem spectat, quia in hac fratris consilio uti non licuit, quod scilicet metuerem ab aliquo illam prius deprauate editendam, quam de eius sententia mihi ob locorum interual- la & Germaniam modo uexantes tumultus constare posset: spero illum meam operam & diligentiam non improbatum, aut etiam quod ipse (quum quidam id quoque moliretur) editionis autor fuerim, successurum. Quo autem minus opinione mea fallar, laborem hunc sub immortalis tui nominis auspicio, & eiusdem splendore decoratum, medicinae candidatis communem faciendum duxi: quod mihi probe constet, fratrem tuam Maiestatem eo loco habere, quo magnates & literarum cultores ad unum omnes. Ille enim ab ijs cum quibus nunc indies uersatur, facile ac subinde audit, quid de sui consilij promptitudine, & singulari rerum bellicarum cognitione, & mira in illis (quæ semper tuta fuit) celeritate, & tuarum ditionum, quæ tam heroico animo nondum sufficere debent, sancto & nunquam satis laudando moderamine, passim feratur: adeo ut inter tot illustres & summos Italiae principes, nullus nunc Germanis & Belgis æque in ore uolitet, atque COSMVS Tuscorum dux. Quod non solum ob ciuiles illas bellicasque animi dotes accidit, uerum quia in tuo patrocinio literæ et disciplinæ omnes nunc fere denuo ob multorum principum erga eas ignauiam, ne dicam illorum qui ipsis à consilijs sunt, aut præceptores dantur, inuidiam collabentes, foueri, & maximis progressibus augeri cernuntur. Scimus quidem, quam Medicum familiam (cui iam unica uidebaris relicta spes,

AD ILLVST. TVSC. DVCEM COSMVM

nisi tam scitos atq; elegantes, summèq; opinionis puerulos orbi, heredes tuarum uirtutum, procreassis) in hoc uires uniuersas semper intenderit, ut præstantissimos quosque disciplinarum cultores ad se undique accersiret, ac liberalissime aleret: non usque adeo solita, num extra Italiam essent oriundi, & à ceteris Italiae principibus Barbarorum nomine haberentur? Quàm uero in hoc uirtutis genere, uos tuos superare contendas, argumento est uetus illa Pisarum academia, quam tanto studio ac liberalitate pristinum nitorem capere uis, ut nihil facias reliqui in aduocandis illis, quos suarum disciplinarum coryphæos esse non dubitas: adeo ut ne utiquam mirum sit, tam paucis annis eam academiam tantos progressus magno omnium studiorum ornamento cœpisse, atque modo inter Italiae gymnasia plurimum illucescere. Ut cunq; interim illi haudquaquã de sint calumniatores, cœli Pisani inclementiam: in illo elegantissimo orbis situ, rerumq; omnium amplissimo prouentu, nullis non inculcantes: quum tamen tuo beneficio, etsi propemodũ opus non fuisset, aquarum ductibus, qui soli culpabantur, sit optime prouisum: nihilq; intermiseris, quo iucundum illic Musarum domiciliũ, emporiumq; institueretur. huc quoq; sedulo adhortante, multis disciplinis ac uirtutibus ornatis. uiro, D. Francisco Campana, tuæ Maiestati à secretis primario, tuarumq; laudũ non minus studioso, quàm D. Ioannes Baptista Recasulanus Cortonæ episcopus est: qui propter uaria, tum uero maxime ob incredibilem humanitatem, atq; in tractandis rebus promptitudinem, magnum sui in Cæsaris aula desiderium reliquit, posteaquam illic Maiestatis tuæ orator eloquentissimus esse

FRANC. VESALII EPIST. 174

desijt . Adeo, ut diuinitus confirmandis recuperandisq;
disciplinis, mundo esse datus existimeris . id quod etiam
omnes ilico augurari coeperunt, posteaquam pater tuus
IOANNES, omnium nostrae memoriae belli impera-
tor facile laudatissimus (ut fato non mediocriter tribue-
bat) admodum te adhuc puerum, ex nutricis ulnis, ab ele-
tiori quam quisquam facile (nisi omnibus in Italia satis
constaret) credere possit fenestra, praecipitem dari, tuo ad
patrem properante genio, curauit, ut num et suus filius,
et is quem sperabat futurus esses, inde conijceret, quod
citra ullam noxam in suo gremio et pallio suscipere-
ris, ac non tanquam frustatim diuellendus, in terra colla-
bereris . res sane militaris, sed quae non nisi maxima
quaeq; à tua indole expectanda praediceret . Præterquam
igitur, quod fratrem, suum hunc laborem, tua autorita-
te munitum, iudiciorum aleam subire magnopere gauisus
sum arbitror : illius argumentum huiusmodi est, ut tuo
ad omnia aptissimo ingenio haud improbandum existi-
mem . Nam præter nouorum remediorum usum, atq; in
primis decocti Chynæ radicis propinandi modum, (quod
illis oblatum uideo, qui tuæ gloriæ sunt studiosissimi)
aliaq; medica cognitu non iniucunda, quæ hac epistola cõ-
tinentur, rationes quoq; sunt additæ, quibus ueritatis
studiosus expendere potest, Galenum, anatomes professõ-
rum facile primarium, homines non dissecuisse, sed alia
bruta, ab hominibus multis locis differentia, descripsis-
se : præter alias insuper non ueras historias, partium
quoq; usus, atq; officia, sapius non recte assignata, argu-
menta q; permulta in anatome non admodum ualide in-
stituta . Quæ omnia à fratre ita proposita quis merito

AD ILLUSTRANDUM DUCEM COSMUM

existimauerit, ut illis qui solis dantaxat libris fidem tribu-
 uentes, quo Galenum nullos prorsus anatomicos, uti
 nec alios ullos, lapsus commississe ostendant, nescio que
 scripta iam toto ferè triennio (nisi & ante fratris libro-
 rum editionem inceperint) consarcinunt, materia suppe-
 ditetur, qua singula quæ is seriatim, ac quasi sub locis cõ-
 munitibus nunc prosequitur, ordine diluant, neq; solum in
 Galeno laudando, uel calumnijs conuicijs uel ob reper-
 tam nunc ueritatem describendis occupentur. Tua enim
 liberalitate, de qua fratrem inter multos non semel glo-
 riantem audiui, & ad prouehenda studia alacritate fa-
 ctum est, ut hæc omnia in tua Pisarum academia fue-
 rint in corporum dissectionibus ab illo studiosis demon-
 strata: & ipse cõscijs es, quàm presentibus corporibus
 eruditissimi, & ad Galenum purgandum paratissimi me-
 dici ac philosophi, in fratris sententiam descendere fue-
 rint coacti. Imo spes aliqua studiosis affulgere debet, il-
 lum aliquando in tuam academiam rediturum, & medi-
 cine professioni corporum dissectiones adhibiturum: quo
 tanquam ad liberum, quem de disciplinis concertaturis
 præbes, campum, scribas hos, si modo tandem è multis
 (quorum nonnulli turpiter ab incepto destiterunt) ali-
 qui sese deproment, confugere uelim, ut perinde uel a taciti
 ex fratris dissectionibus redirent, atq; quosdam medicos
 in illius sententiam pedibus & manibus descendere uidi,
 quum aliquando Patauij mensibus aliquot commoratus,
 illi anatomica frequentissimo cœtu docenti adesset.
 Quamquam & ego nunc, qui subinde Iuris studio con-
 tra animi ad medica procliujs sententiam, à parentibus
 adhibitus, & rursus ab illo semper resiliens, multisq;

FRANC. VESALII EPIST. 5

peregrinationibus, quibus nihil præter uariam lingua-
 rum peritiam comparavi, iam diu deditus, tam diligen-
 tem medicinæ studio operam me daturum pollicear, mo-
 disq; omnibus curaturus sim, ut quantum in me erit, Ve-
 salius neuiquam à studijs in aulam esse auocatus sentia-
 tur. quum eius uices aliquando in sectionibus obire co-
 nabor, ipsiusq; nomine, quæ uerissima hoc scripto propo-
 nit, alijs ostendere aggrediar, & acutos, quos Syluius
 illi (quasi ideo à pulcherrimo ccepto, ipsaq; adeo ueritate
 deterrendus esset) imitatur, stylos, facile alacriterq; re-
 pellam. Quum enim nunc fratri parum uacet, illorû qui
 frustra in re euentissima, sensibusq; obiecta Galeno pa-
 trocinari studebunt, nugas resellere, non leuiter forte
 meis studijs conducet, fratris officio fungi, & multo cu-
 mulatius quæ illis, uix ex dimidiato (quæ rationi suisq;
 oculis fidem derogent) hominibus, stomachum commoue-
 bunt, proponere. Interim illustrissimam Maiestatem tuâ
 obnixè rogatâ uelim, ut audaciæ huic meæ ignoscat, quòd
 tam libere, & perfricta prorsus fronte, tot paradoxis,
 & à communi medicorum schola adhuc prorsus alienis
 dogmatibus eam patrocinari cupiam, fratremq; & me
 omni cum reuerentia in deditissimorum seruorum loco,
 illi ascribam. Ferrariæ, tertio idus Augusti: anno post
 natum Christum, M. D. XLVI.

DOCTISS. VIRO D.

IOACHIMO ROELANTS,
medico apud Mechlinienses pri-
mario, amico charissi-
mo suo S.

ANDEM, vna cum Venetorum Oratore, Bernardo Nauagerio, tum ob insignem disciplinarum cognitionem, tum ob alia multa, suæ reipublicæ singulari ornamento, Ratisponam veni, vbi præter familiarium amicorum præsentiam, literæ cumulatim mihi absenti aceruata, tædium ex animo pepulerunt, quod Cæsaris iussu Noueomagi in difficilis grauisq; morbi conflictu deuorandum fuit. Mirum sane est, quantum voluptatis frequentes & ex varijs regionibus profectæ amicorum literæ adducere soleant: quæ nunc tanto maior obrigit, quanto plures simul perlegendæ occurrerunt. Quam Verò inter reliquas, binæ, quas adiunctis filij tui, optimæ in arte nostra spei adolescentis, literis, abs te scriptas reperi, me oblectarint, vel inde conijcere potes, quod tui erga me amoris fidissimi sint testes, ac de rebus nostratibus adeoq; communibus studijs ppetuo aliquid adferat, cuius nomine mihi debent esse longe expectatissima: præterquam quod ex filij literis prolixè, quid Lutetiæ magni, mea quidem sententia, veteris medicinæ vindices molirentur, quisq; illic studiorum esset successus, reddebar certior. Cæterum dum tuarum literarum responsionem, propter occupationes, ac quod parentibus de priuatis rebus necessario scribendū fuerit, distuli, illæ mihi redditæ sunt, quibus rationem perscribi cupis, qua radi-

IOACH. ROELANTS EPIST. 6

cis Chynæ nuncupatæ decoctum, Cæsari, & multis in
 nostra aulâ nuper propinatum est: dein quid de radice
 illa sentiam: ac demum quam prospere, quaq; aduer-
 sa valetudinis restitutione, ipsa vtamur. Idem vero &
 Antonius Zuccha conciuus meus, quem ex rara comi-
 tate, insigniq; doctrina tuis literis commendas, a me
 non vulgariter desiderat. Et mirum sane est, quam no-
 bis hic vicini Germaniæ medici, & qui comitijs in
 suorum Principum familia interfunt, sedulo ac diligē-
 ter de eius decocti apparatu percunctentur: neq; prius
 molesti esse desinant, aut exigendi oriandiq; finem po-
 nant, quam formulam nanciscantur, qua nos decoctū
 illud offerre sibi persuadent. vt quosdam interim ta-
 ceam, adeo huius cognitionis cupidos studiososq; fuis-
 se, vt suis principibus istius decocti vires ita laudan-
 das duxerint, vt illi apud Cæsarem medicorum causa
 instare vrgereq; non dedignati fuerint, quo a nobis
 vniuersus decoctum illud administrandi modus ipsis
 exponeretur. Tātum nominis & opinionis breui, me-
 dicamento præstare potuit Cæsaris autoritas, qui suo
 potius Marte, quam D. Cornelij consilio (cuius nunc
 potissimum opera, a D. Cauahj discussu, vtitur) Chy-
 næ decoctum assumpsit. Dum enim adhuc Venetijs
 sub præceptoribus, & præcipuis illic artem exercenti-
 bus medicis, agros inuiserem, radix ista non sine maxi-
 ma expectatione, summisq; laudibus illuc fuit prela-
 ta: sed in vsum infœlici successu, in vno atque altero
 posita. quod non tam medicamenti vitio, aut admini-
 strantium imperitia euenit, quam quod in illis tum
 propinari coepit, qui alioquin morti erant proximi,
 quibusq; nulla salus a medico speranda fuisset. Pri-
 mo enim, cui decoctum Chynæ propinatum vidi, illa
 ex Antuerpia simul cum empirico, qui eius vsum pro-
 be noscere, ac foeliciter in Lusitania illam porrexisset

Occasio de
 Chynæ ra-
 dice scriben-
 di.

Quo suc-
 cessu multâ
 Chyna suat
 vta.

S. ANDREÆ VESALII AD O.

affirmabatur, transmissa fuit: atque is nullum non gra-
 ue Gallici morbi symptoma patiebatur, & veluti in
 summa tabe mortem i faucibus gerebat: adeo vt simu-
 latq; sudor Chynæ beneficio prouocari visus est, &
 yriua vna mouerentur, solitoq; tenuior victus acce-
 deret, illico expirauerit. Huius uiscera, quum paren-
 tum amicorumq; hortatu examinarentur, talia occur-
 rerunt, vt nequaquam ratio comminisci potuerit, qua
 in illud vsq; tēpus vita homini producta, persuadere-
 tur. Alter, cui eodem ferè tempore Chynæ decoctū offe-
 rebatur, Gallico morbo citra omnem cutis labem tene-
 ri visus est, & cum summa corporis extenuatione, seu
 macie, insignem calculum in sinistro rene diu aluerat.
 Hic quum decocto diebus plus minus decem vsus es-
 set, & ab illo medici propter egregiam quam ipsi ines-
 se putabant colliquandi, & yrinas sudoresq; prouocā-
 di facultatem, temperandū suauissent, paucis post die-
 bus cum grauissimo renum dolore extinctus est.
 Insuper, posteaquam Chynæ vsus, propter graues por-
 tius laborantium noxas, quā ipsius dotes, ab omni-
 bus irritus eleuatusq; fuisset, ac iam nulli propemodū
 in ore esset, alius ex Antuerpia venit medicus, vnum
 fanè & sacrum Chynam esse pharmacum, miro hiatu
 prædicans, ac nulli non morbo, quantumuis deplora-
 to, auxilium præstare posse astruens. Huic (quum eru-
 ditione etiam aliqua commendari posset) tanta à no-
 bilibus fides data est, ut tabe ac nescio quibus malis de-
 cumbenti Veronenli episcopo Chyna mitteretur, sed
 priusquā illa plene vti cœperat, ad superos vir ille om-
 ni laude dignus commigrauit. Adeo, ut tantisper dum
 in Italia fui, Chynæ decoctū procul reiectū fuerit: neq;
 ego, præceptores imitatus, magni ipsum fecerim. Au-
 dio eodem propemodum tempore, in Burgūdia quen-
 dam studiorum mihi sodalem, Chynæ decocto ex vi-

OA CH. ROELANTS EPIST. 7

no apparato magnis pollicitis vsum fuisse: at tam prospere, vt vix interim illic Chyna nomen auditum sit. Verum anno superiori orbi clarissimus Ioanes Baptista Gastaldus, quando magna hyemis parte, tum propter neruosi generis sub lumbis cruciatum, ac ueluti resolutionem, & uentriculi pariter imbecillitatem decubisset, & sub ueris primum initium sanitati restitui uideretur, amicorum quorundam suasu postquam prodiere tam coepisset, Chyna decocto, non infelici successu usus est: perinde ac Hispanus ille nobilis, quem Melchioria Bruxellam deuectum nosti, qui praeter ceteris Chynam plurimum commendatiorem reddidit. Illo etiam tempore, quatuor aut quinque, qui Gallico morbo teuebatur, medicos hortati sunt, vt ipsis quoque decoctum Chyna propinaretur, ac in quibusdam laudandum factis uidimus euentum: in alijs uero, & potissimum grauius morbo vexatis, longe minus praestitum obseruauimus, quam ex ligni Guaiaci decocto sperauiamus. ita sane, vt Caesarem tunc post posita Chyna, articulis sui morbi & mali habitus occasione. Guaiaci decocto vsum haud ignores. At quando quidem nouorum remediorum apud quosdam nullus est laudandi finis, ac primates Hispani aliquot nihil hac Chyna diuinus in omnibus morbis adhiberi, cum alijs plevisque praecipuis uiris, Caesari praedicarent, lignumque Guaiacum in Hispanijs, & quibusdam Italiae partibus procul repelli affirmarent, adhibitis vna varijs quoque idem attestantibus amicorum literis: Caesarem decocti Chyna assumendi libido quaedam inuasit, facilius huc allectum, quod tantopere uel ideo Chyna commendaretur, quod tempus quo hac utendum est, breuius, uictusque ratio longe quam in Guaiaci decocto facilius, minusque legibus (vt sic dicam) astricta, praescriberetur. Atque ita effectum est, vt absentes, quibus summum mundi Prin-

ANDREÆ VESALII AD A O

cipem Chyna vsum esse constat, magnifice de hoc re-
 medio & sentiant & iudicent: sibiq; multa deficere
 existiment, si non & ipsis huius decocti propinādi ra-
 tio comperta habeatur. Quanquam interim a Cesare
 parum efficax in Chynæ commendationem desumi
 queat argumētum, quum quindecim tantum diebus,
 & in varia victus ratione, & mutato subinde propinā-
 di modo, idq; potissimum suo arbitratu, Chyna vsus
 fuerit. quum neq; respirādi teneretur difficultate, neq;
 per interualla ipsi molestis morbi articularis cruciati-
 bus: licet interim articulum quo sinister humerus sca-
 pulæ cōmittitur, alias ex superiori anno adhuc in mo-
 tu, quo brachium vi musculi Δ imaginem referentis
 attollitur, nonnihil impeditum, modo prorsus liberum
 esse sentiat: & id quoq; in sinistro crure resolutum est,
 quod ex eodem tempore, iuxta malleolos & tali cum
 tibia articulum, vtcunque motum prapedire, & ele-
 gantem alioquin formam deprauare videbatur. Prete-
 rea, Cæsar eo animo, quum recte haberet, decoctū vr-
 gentibus negotijs intermittere visus est, vt in autum-
 no id rursus accuratiori cura repetere, quodammodo
 constituerit: nunc ea valetudine præditus, qua in exer-
 citu potissimum fruitur, & qua illum totius orbis cau-
 sa continuo esse, boni omnes supplicibus votis optare
 deberent. Nosti enim, quam belle tum in tanto exerci-
 tio & summis occupationibus valere soleat. Adde
 quod post Chynæ assumptionem ferè maturius solito
 surgat: interdum ante prandium ad venationem, aut
 alias ad vicina quæ hic circumiacent amœnissima lo-
 ca obequitans: ac non ita intempestiue, post meridiē
 nimirum (vt alias sæpe solet) prandens: adeo vt nunc
 maius interuallum ipsius lauto, & quod multis mira-
 culo est, copioso prandio, ac tenuissime sibi ex more
 cœnæ, interueniat. Quibus rationibus etsi nihil aliud,

IOACH. ROELANTS EPIST. 8

faltere bonam concoctionem, quæ alioquin solet subinde vitari, nanciscitur. Verum à Cæsarianis medicis, cum quibus antea versatus es, proculdubio non semel audiisti, quæ Cæsaris sit viuendi ratio, & in medicorum præceptis obseruantia: adeo, vt D. Cornelium in eos grauiter stomachari haud mirer, qui non solū quibus modis victus ratio instituenda sit, qua excrementiorum succorum caueretur copia: qua industria visceribus, vt inculpate suo fungerentur munere, esset prospiciendum: ac demum, si quid collectum esset superuacui humoris, quo artificio is priusquam in pectus aut articulos decumberet, præseruante artis parte foret expellendus: præterea quibus modis, articulis ne humorum impetum influxum ue susciperent, aut bonū alias delatum ipsis alimentum, in prauos succos, quos postea à se non abigant, commutarent, robur veniat conciliandum: dein, qui deriuando etiam humori vlcera essent adurentibus medicamentis quibusdam sedibus molienda, clam apud magnates quosdam obmurmurant, ac perpetuam sanitatem à respirandi difficultate & articulorum vitio immunem certissimo promittunt, sed libellis etiam ad Cæsarem scriptis hæc ipsi Principis alicuius prætextu proponunt, perinde ac si eos quos Cæsar suæ valetudini præfecit, eiusmodi laterent, isq; se tam misere vexandum medicinæ subijceret. Pulchre D. Cauallus, dum adhuc præsens esset, Cæsarem hortari solebat, vt tales sciolos accersendos curaret, periculum facturos, quantum illis eiusmodi medicinæ præcepta essent ex vsu: quamq; facilius sit in scholis eleganter his de rebus disserere, aut scribere q̄ ipso opere, in Principibus (qui & in medicinam imperium sibi vendicant) indies, ac præcipue in articulari morbo, qui omnes corporis artus aliquando non leuiter infestat, exequi. Porro, hunc in modum alio, q̄

ANDREAE VESALII AD A. O. I.

ad Chynæ decoctum, excurreret oratio. Propter itaq;
 conficis, quantum laudis huic decocto ex Caesaris va-
 letudine de promi queat. Cui propemodum illustrissi-
 mus dominus de Bossu conferendus venit, qui in eius
 decocti assumptione, * prescriptum quoddam ad Ce-
 sareum transmissum (ex quo veluti ratio propinandi
 nostris desumpta est) accuratius imitatus videt, atq;
 id ad corporis tantum exiccationem, & robur: nimi-
 rum vt ab articulari morbo & nervosi generis imbeci-
 litate, mitius tractaretur, quanquam interim mensi-
 bus aliquot ante decocti vsu, articularum cruciatu
 non minus quam modo laborauerit: dein, ille mani-
 festam multis annis ipsi familiaris tremor, idem scilicet a de-
 cocto, qui prius, videtur. Dominus Ludouicus San-
 ces Sicilia regens, vir tum multis rarissq; Naturæ doti-
 bus admodum insignis, tum ob raram disciplinatum
 rerumq; cognitionem nemini non obseruandus, vt ven-
 triculi ex frigore humiditateq; imbecillitate, & iecur
 intertextentium venarum angustia, & bilis meatuum
 obstructioni, ac pituitoso ex capite defluxui (vt inæ-
 quali admodum corporis est constitutione) probe oc-
 curreret, Chynæ decocti laudibus perlectus, eodq; ab
 amicis prouocatus, illud ipsi propinari uoluit. Verum
 in isto coctionis modus (quod aqua ventriculum jade-
 re videbatur) permutatus fuit, resiccansq; victus insti-
 tutus, opportunis etiam purgationib; vsq; quamuis ta-
 men eum virum integerrima valetudine dignum, ma-
 gis optatum finem assecutum fuisse optauerim. Nihil
 hominis suorum familiarium vnus, cui decoctum eo-
 dem tempore exhiberi voluit, ex morbo Gallico satis
 probe videtur restitutus, quanquam ante decocti ad-
 ministrationem, tum venæ sectione, tum episthymi de-
 cocto Mesues, ex methodo interim in hellebore quanti-
 tate, seriq; lactis mensura, emutato, vsus fuerim, vti
 & debitis

* Scriptū
 hoc ad Epi-
 stolę calcem
 posuimus.

& debitis in decocti vsu alijs purgationibus, & tenui
 exsiccatēq; prorsus uictu, qualem in Guaiaci decocti
 assumptione plerunq; laudamus. Idem in aliquot alijs
 profeci: sed qui magis tamē Chynę decocto ex amico
 rum suasis, quam meo hortatu, uti voluere: at hi neq;
 ossū excrecētis, tu moribus ue, neq; prauis vlcēibus
 scatebant, in quibus Chynę decoctum longe inferius
 Guaiaci decocto esse, compertissimum habeo. Adde,
 tanto foelicius omnia in decocto Chynę succedere,
 quanto proximius rationem imitamur, qua in ligni
 exhibitione vtimur: modo illo magna ex parte immu-
 tato, quo Chynę decoctum propinari primum occē-
 pit: nisi fortassis amara hile refertus quispiam occurre-
 rit, in quo corporis & morbi, ex arte, habita fuit ratio.
 Hac eo recensui, ut intelligas, quō vsque voto tuo res-
 pondere queam, quō methodum pręscribi cupis, qua
 Chynę decoctum propinamus. Nihil enim pudet me
 apud te ignorare, ac potissimum in eo medicamento,
 quod citra rationem tanquam per manus datum, nu-
 da ducti experientia, non ita pridem administrare ausi
 fuimus. Hactenus nāmq; , vel certum radicis nomen
 mihi constare non potuit, quum ipsa alijs. Chyna, alijs
 Chynna, alijs, Cyna, alijs p̄ inde atque tu scribis Echi-
 na & Achyna tantum vocetur: quasi insula quadam,
 aut locus Indig, vel nuper reperti orbis, ipsi nomen de-
 disse. Adueritur enim ab his, qui piper, charyophilos,
 ginger, & nostrum cinamomum adferunt, tam Lusit-
 anis, q̄ sub Cęsarıs patrociniõ nauigantibus. *Hi refe-
 runt, circa maris litora illam colligi. & uerissime est,
 ipsam in palustris, maris locis perinde prouenire, ut
 Variarum harundinis specierum, stirpium que illis si-
 milium radices nasci obseruamus. Imo si recte euulsa
 di radices expenderimus, posteaquam è terra euulsa
 sunt, & occasione quapiam à nautis, aut piscatoribus,*

Chynę ra-
 dicis histo-
 ria.

B

ANDREÆ VESALII AD

aut alia quapiã ratione in varia & mole imparia frustra effracta, ac dein per mare diu voluta fuerunt, ac tandem in arenosis littorib. resident, profecto proxima huic nostræ Chynæ occurret imago. Neq; scio cui nã aptius ipsa conferri possit, quam nuper commemoratarum stirpium radicibus, quæ eum in modum casu in maris aut quorundam fluminum ripis sese spectandas offerunt. Nisi forte illa magis nigricent: Chyna autem obscure vulgaris acori, aut etiam nobis appellata galangæ modo rubescat. imo quid huiusmodi acoro iam corrupto, stupidoq; iam sapore prædito, Chynæ est similis: si molem demas, & duriciem. Chyna enim magnis & rudibus inæqualibusq; frustis est conspicua, & paulo est lignosior: quanquam insigniter quoq; sit fungosa, & radicem ante dictarum more, quum crescit, proculdubio est succulenta, vti ipsa ad nos aduecta, iamq; impense resiccata, & teredinibus plerumq; infecta, liquido commonstrat. Qua etiam occasione mercatores inuenias, qui vt cariem & teredinem abesse fingant, Chynam perinde vulgari officinarum bolo Armenio inuoluunt, ac ginger emplastica illa terra obduci nouimus, quod rubescens in officinis, ac potissimum Antuerpianis, prostat. Percunctatus sum communem amicum Gerardum, an (vt est stirpiū, quemadmodum & reliquorum omnium, apprime studiosus) in sua ad Turcam legatione, quicquam certi de Chynæ historia cognouisset. Verum aliud ab illo nequiu resciscere, quam Chynam Constantinopolim quoq; aduectam, & Iudæo cuidam minori successu, quam ægrorum spe ac opinione, in vsu esse. A mercatorib. aliud nihil expiscatus sum, quam iuxta maris ripas Chynam reperiri, & incolas in scabie, perinde atq; nos rumice aut lepatio, vti. Quanquam non desint, qui vt Chynam vendibiliorem reddant,

*Textum Mar-
tialis in
Vindicta
Epica.*

*China rari-
sima in
ma.*

omne morbi genus ipsius decocto ab incolis pelli gra-
titer altruant. Seligimus in nostros vsus, similiter
atq; in rheobarbaro, ceterisq; ferè radicibus, Chynam
pondere præstantem, & quoad in aridissima illa radi-
ce fieri potest, succulentam, minusq; teredinè aut carie
infectam, vel alioquin putredinis vitio, quod ex fun-
gosa & præhumida ipsius substantia reseruare inter
excandum potuisset, magis immunem. Vt cunquè
tamen in his, atq; inde in teretib; & tenuiorib; fructis,
à lignosis illis & mole rudibus, ac interuallis quibusdã
dehiscentibus, seligendo sumus studiosi, adhuc tamen
nobis obscurè sunt tum primè, tum secundè, vt voca-
mus, qualitates, quæ tanta præstantia medicamentum
donari arguerent, qua vulgo pluribus commendatur.
Quum enim ex sapore possimum eas vires diiudice-
mus, quid insipido prorsusq; stupido saporì inesse fa-
rebimur? Nam vt cunquè Chynam, modo alioquin
siccam & consistentia lignosam mastices, ac denti-
bus conteras, nullo illam sapore præditam affirmare
possis: longeq; adhuc minus (quantum in illius, non
autem ex adiacentium pharmacorum natura est) odo-
rati quicquam præfert, neque vnctuosi quicquam,
quod alij in ipsa obseruasse contendunt, degustanti,
aut alias pertractanti ostendit. Multo sanè aliter,
quàm lignum Guaiacum, extolli, laudari ue mere-
tur: aut etiam nostratia nobisque familiaria medica-
menta, multis laudibus in eos vsus efferre possemus,
ad quos Chyna tanquam sacra anchora recensetur.
Nemo enim ignorat, quantum de minoris & maio-
ris centaurij radicibus, & rhapontico, & helenij seu
enulæ campanæ, & aristolochiarum, gentianæ, gan-
langæ, pentaphylli, lapatij, cuiusmodiq; stirpium radice-
bus, vna cum capparis radice (si modo quid astric-
tis illa sibi vendicaret) ac dein absinthij, hyssopi, cala-

ANDREÆ VESALII AD

menti, pulegij, chamædryos, ac demum iuniperi ligni, nostræ spicæ, fraxini liberorum & eius generis simplicium decoctis, in præsentî negotio sperandum foret, quando non adeo cum agris ipsis essemus infani, ut exotica illa, quantumuis cum ratione & artis nostræ methodo pugnent, tantopere admiraremur, i vsumq; poneremus. Neutiquam enim colligere queo, vnde Chyna ascribendum veniat, quod nonnulli iam multo ante illi tribuerunt, atq; quo nunc nouo insultu, nouis (ut fama crescit) viribus extolli cœpit. nimirum ipsam esse calidam, aperiendi facultate præditam, insigniter vrinas sudoresq; prouocare, redundantium prauiorumq; & quantumuis variorum succorum cõsumptricem & exiccatricem, sanguinisq; ita mundatricem comperiri, leniendi & abstergendi virtute donari: aluum modo laxam, modo, quum sudores vrinasq; potissimum duceret, astrictam seruare: ventriculo pituita infestato remedium existere, iccoris & lienis vitia non mediocriter pellere: illis quos calculus excruciat, efficax præsidium esse, ipsumq; confringere: articularem morbum abigere, elephantiscis præcipue prodesse, cutis vitia sanare, non vulgare in fistulis & malignis & alias curationem non admittentibus vlcibus auxilium existere: Gallicum morbum tam qui nuper, qm qui olim infestari cœpit, diuinitus sanare, ac ex illo initium ducentia vlcera eorumq; cicatrices restituere: cuiuscunq; membri cruciatns profligare, tumores dissoluere, aut qui ad suppurationem spectant, coquendo, dein aperiendo, extergendo, cicatricem inducendo adiuuare: ossium corruptionibus & ascessibus salutem adferre: conuulsos contractosq; neruos laxare, & resolutos emollitosq; reficcare: refrigeratos & stupefcetes ex Gallico morbo neruos calefacere: tabe inde vexatos, obœso s reddere: putidis illis corporibus, ac veluti

China
 Cipha
 h. h.

Virly

cadaveribus, odorem gratum conciliare: oris fetorem tollere: difficulter spirantibus praesidio esse: longas anginas discutere: cerebri noxas ex Gallico morbo pendentes abigere, & omne fluxionis genus raro quodam beneficio sistere: denique, iisdem virtutibus Chynam, quibus Guaiacum, probari: imo longe pluribus, inuicemque etiam pugnantibus facultatibus, illam huic praeferrere. quoniam interim dictus iam antea stupidus sapor, citra omne astringentis indicium, in Chyna occurrit, neque quantumuis simplici aquae incoquas, alium saporem aquae indes, quam ex hordeo corticibus non emundato, & minima dulcis radicis portione, confurgere animaduertes, rubescere pariter nonnihil Chynae decocto fului admodum vini instar, aut eius quod ex longa in cantharo mora ruborem contraxisset: adeo ut hinc quod ad manifestas qualitates spectaret, vix tantum in sudoris vrinæque prouocatione, & illis virtutibus quibus Chyna hodie probatur, ex ipsis decocto, quam ex hordei, sperandum esset. Imo etiam ducta hinc coniectura, quum Chyna in agris utendum est, iis lubentius decoctum ipsius porrigi debet, quos lentis illis febribus, & acris humoribus implicitis, biliosisque omnino habitus in Gallico morbo spectamus: quibus ferè duntaxat, quod ad artis methodum spectat, quicquam recte ex Chynae decocti usu successisse noui. ac mihi etiam persuadeo, hinc primum Chynam fuisse commendatam. Quanquam mi Ioachime, hic dum variae & quodammodum ex diametro distitae virtutes Chynae attribuuntur, & quum illius decocto utentes (dextro interim medicamentorum, quae ipsius administrationem necessario concomitantur, usu, victusque opportuna ratione haud neglectis) optatum finem aliquando nascuntur, non desit asilum nostrum, quo nimium sanè frequenter effugimus, ad re-

conditam dico, occultamq; facultatem, quam specif-
 cam & essentialem nuncupamus, illa quartum medis-
 camentorum ordinem statuentes. Hoc enim refugium
 adeo late patet, vt nihil non amplectetur: nobisq; nihil
 latens incognitumq; obseruatur, quod non eo reſci-
 mus. Ac proinde quid in praesentia occurret, quod in
 amplo isto campo Chyna non licebit ascribere: non
 quidem Chyna duntaxat, verum quantumuis fungo-
 so & putrido ligno: ita profecto, vt non amplius Chy-
 na vires modo sint rationibus expendendae, quum hoc
 confugium facile admittat, vt Chynam vrinas sudo-
 resq; mouere dicamus, & peccantes humores ita sudo-
 re ac per occultam respirationem educere, vt plurima
 pharmaca selectum aliquem peculiaremq; humorem
 expellere nouimus. atq; huiusmodi praetextu nihil erit
 vitium, quod Chyna a suis institutoribus falso ascribi
 quisquam affirmare possit. Caterum aliquando tem-
 pestiuum erit, Chyna decocti preparationis modum,
 & id exhibendi rationem, magna ex parte quodam
 Italico scripto nobis tanquam per manus traditam,
 persequi: quod eo praestiturus sum ocysus, minoriq;
 negotio, quo doctiori homini in artis nostrae operibus
 diu, & summa suorum ciuium ope, versato, illa descri-
 benda venit. Simulatq; igitur alui deiectione, prima-
 rumq; venarum inanitione, ac dein, si occasio incidit,
 vena lectione, & opportuna redundantium humoru
 concoctione, ipsaq; demum purgatione, ex methodo
 pro morbi instantis more vti sumus, Chynam (vt &
 antea monui) praefereamus, quae densior sit, & minus te-
 redinibus seu carie implicita, & quoad consicere vale-
 mus, in sua specie recentior, minusq; arida. Huius vn-
 cia, acutiori cultro transuersim in quam fieri potest re-
 nuissimos orbiculos seu frustula discinditur, perinde ac
 si nummos in tereti figura mutuo incumbentes quis

Chyna de
 cocti appa-
 randi mo-
 dus.

Preparatio
 ad Chyna
 vna.

Exi. Chyna
 qm. m. l. s.
 Co. No.

dirimeret, aut malum citrium, aut raphanum in men-
 sa ex more tranſuerſim in fruſta conſcinderet. Fruſtula
 vaſi inſciuntur fictili implumbato, ſeu, vt etiam vo-
 camus, inuitrato, quod plus minus ob coctionis com-
 moditatem ſedecim aquæ libras capere poſſit, quodq;
 non nimium patenti ſit orificio, cui cooperculum re-
 ſpondere debet. Fruſtulis dein affunduntur aquæ duo-
 decim libræ, quam fontanam eſſe conuenit, aut alio-
 quin illi proximam, quæ proprijs ac peculiaribus in-
 dicijs optimæ & laudatiſſimæ loco cenſetur. qua in
 obſeruatione, non minimas partes ſibi aquæ ductus vè
 dicant, ne ſcilicet per plumbeos canales lōgo progres-
 ſu labatur. Vt vero Chyna aquæ horis vigintiquatuor
 melius immaceretur, ollam calidis, non tamen ignitis,
 cinerib. eo interuallo impositam ſeruare decet: dein len-
 to & continuo igne, qui ſumum non edat, decoctio ad
 tertiæ partis euaporationem eſt celebranda. Fiet au-
 tem hæc opportune, nocte, aut ſaltem ſub veſperam,
 pridie quam decocti vſus erit. Licebit mox a coctio-
 ne aquam per lineum pannum colare, & alteri vaſi
 inſcere, aut ipſam non colatam in olla ſinere, & tan-
 tum ex illa per colum trañcere quantum ſuis tempori-
 bus eger eſt aſſumpturus. Vt vt vero feceris, quan-
 docunq; fruſtula Chynæ ab aqua cui incocta ſunt,
 eunt libera, & leuiter ſupra colum alium ue pannum
 reſiccata, aliquo in vſum ſunt reponenda, in quem
 ipſa in alterius cuiuſdam decocti apparatu vtilia au-
 dius. Ad hæc vas, cui excolatam aquam commiſiſti,
 aut olla cui incocta eſt, cineribus modice calidis tan-
 tiſper eſt imponenda, aut linteis pannis ue inuoluen-
 da, & non procul ab igne (ne aliquando refrigeretur),
 ſemouenda, dum illius decocti tota die vſus erit. Id
 enim vni duntaxat diei ſeruit: & narrato iam modo
 indies quamdiu aſſumeretur recens decoctum apparari

B iij

Vtend.

modg

Chyna
colata
p. h. t.

Primi decocti Chynæ offerenda quantitas, & propinandi tempus.

debet. alioquin Chynam extollescentes metuunt, id, si diutius asseruetur, acidum reddi, & quodammodo citius hordei decocto corrumpi: parum memores, quantum caloris & virium aromaticarum Chynæ, illā tantopere prædicantes, alioquin tribuant. Huius decocti, quæ ad ferri poterit calentis, octo, aut paulo plures vncia mane propinantur: & item horis quatuor ante cœnā, in qua ut in prandio decoctum quodq; tepidum potus vicem subire debet. Propinandi tempus, ut & in Guaiaci decocto, ex naturalis diei interuallis colligo, ut scilicet iusta ex viginti quatuor horis statuatur spacia. Nimirum ut quarta hora mane calens decoctum porrigatur, octaua hora prandeatur, quarta rursus post meridiem calens offeratur, octaua dein cœnetur: vide licet, ut inter calentis decocti, quod mane exhibetur, assumptionem, & prandium, quatuor interueniant horæ: & inter prandium, ac calentis decocti a meridie propinationem, octo: & inter hanc & cœnam, quatuor, uti inter cœnā & quæ mane offertur portionem, octo etiam horæ occurrunt. nisi forte, ex quibusdam agrionibus postremum id interuallū educere statuamus, & prandium cœnæ magis cōterminum esse velimus, decoctū mane vna aut altera hora serius administrantes. Quando agrionum decoctum mane sumunt, conuenit eos in lecto decumbere, perinde tectos, ac si sudorem pellicere vellent. qui posteaquam ex ratione proderit, calidis pannis est vndiq; non detecto interim corpore, abstergendus: & subductis, si opus sit, linteaminibus, munda & bene resiccata subucula est induenda. Quanquam ne mox a sudore linteamina subtrahere cogamur, aut egro in frigidam lecti partem cōmigrandum sit, amplum aliquot linteamen in eam arcitudinem quater quinquies ue complicamus, ut agro ex longitudine substratum cruribus & brachijs versus pe

Quis tenentat foliis citandus.

etus obuolui queat. Dein alium pannum implicatum
 ceruici & occipitio subdimus, cuius capitibus finibus
 ue pectus vniuersum cum ventriculi regione obregi-
 tur, capite etiam secundum rationem munito. Præter
 quam enim quod hæc lintea ad sudoris conciliationē
 non parum accommodant, ipsa quoque madentia ita
 auferre datur, vt post sudorem in siccis, & ex incubitu
 interim calentibus linteaminibus, æger aliquādiu quie-
 scere possit, ac tandem è lecto sese conferre, & ijs quæ
 ad recrementorum cuiuscunq; generis excretionē fa-
 ciunt tentatis, prandium assumere queat. Rursus quā-
 do ante cœnam Chynæ decoctum porrigetur, in lectū
 sese conferet æger, eademq; quæ ante prandium faciē-
 da diximus, præstabitur. Quod vero primis diebus
 ægri diutius & copiosius quam insequentibus sudent,
 vel me tacente, ex Guaiaci decocti propinatione, &
 ferosi humoris in initio copia, nosti, quanquam mul-
 tis numeris Chynæ decoctum, in sudoris vrinarumq;
 prouocatione, illo sit inferius. Occurrerunt, quibus
 Chynæ decoctum nihil omnino sudoris mouit: perin-
 de atq; in crassis humoribus, aut in cutis densitate, hor-
 dei decocto sudorem frustra promouere nitimur: vti
 & Guaiacum ipsum, non nisi post aliquot dies inter-
 dum pari occasione sudorem prouocasse constat. Cæ-
 terum in decocti ante cœnam oblatione, non mihi sa-
 tis constat, quamobrem nonnulli medici & in Chynæ
 & in Guaiaci vsu ab illa temperent, ac quod ante cœ-
 nam alias porrigitur, horis aliquot à cœna iam dormi-
 turo ægro offerant: non secus quam si tota nocte illi
 in sudore stertendum putarent. adeo, vt Casar quoque
 rationem eam modo mutauerit, nescio à quo, qui eū
 empiricorum morem esse ducebat, toto Guaiaci usus
 tempore præscriptam. Quum enim à cœna etiā Chy-
 næ decoctum initio sumeret, ad domini de Boffu &

*Linæ decoctum
 in sudore
 in cubito
 in sudore
 in cubito
 in sudore
 in cubito*

ANDREÆ VESALII AD

aliorum quorundam exemplum, eo more prætermis-
 so, horis aliquot ante cœnam id scilicet bibit, quod
 dormiturus alioquin hauriebat. Chynæ usum præ-
 scribentes, decoctum mane & à meridie propinandum
 cyathi mensura offerri decreuerunt: cuius loco Casar
 vncias plus minus decem assumpsit. Quandoquidem
 vero decoctum istud primis qualitatibus & secundis
 hordei decoctum vix superans, quorundam ventricu-
 los lædere conieci, sex aquæ libris ad diuarum euapora-
 tionem Chynæ vnciam incoquendam curavi, vt hac
 occasione decocti quinq; aut sex vnciæ aliquando suf-
 ficerent. Nonnunquã duas, & item tres Chynæ vncias
 duodecim aquæ libris incoquedas præscripsi, num scilicet
 decoctum hinc plus roboris virtutisq; nanciscere-
 tur, periculum facturus, arbitror enim tam exiguam
 Chynæ radicis prorsus insipidæ quantitatem, in tam
 copiosa aqua elixari, quod multis coronatis libra di-
 uendatur. Quanquam nonnulli hæc mihi cum illis con-
 ferenti, & vt idem periculum in suis facerent egris mo-
 nenti, eam variandi rationem improbauerint, quod oc-
 culta tantum vi agens medicamentum, alio quam cæ-
 teri experientiam præscribere testarentur, cogere vel-
 lem, etiam si variandi ad Guaiaci rationem formula,
 in eo quod Chyna têtare coactus sum, nihil hæctenus
 obfuisse visa sit. Pari quoq; occasione aërem in quo
 Chyna vtentes versantur, subtepidum esse conuenit:
 argumento nimirum ab his quibus Guaiacum confert,
 desumpto: quantumuis qui Chynam propinare pri-
 mum cœperunt, non exquisitam illam in cubili reclu-
 so, & à libera respiratione seu euentilatione immuni,
 moram præcipiunt: imo post septimam aut octauam
 diē ægros prodire sinunt, modo mediocriter induti &
 à ventis liberi incedant, neq; alius parum apte respō-
 deat. Verum hæctenus nulli Chynam porrexi, qui in

*po. 71 Chyna
 dy. 18 23 24
 plany ad in*

*Di. 21
 7 bar. 21 22*

Avi

IOACH. ROBLANTS EPIST. 14

eodem cubiculo se non cōtinuerit, aut saltem liberum
 aërem non fugerit. Haud fanè, quod tantam Chynæ ra-
 refaciendi vim inesse arbitrer, vt ob patentes cutis po-
 ros aërem Chyna vtentibus grauiter obesse ducam :
 sed vt tepidus ille aër, & vestium copia, corpus ad su-
 dorem aptius seruarent, debiliq; Chynæ vi suppetias
 ferrent. Atq; hinc etiam est, non adeo anni temporis,
 quando opportunius Chynæ decoctum sumi possit,
 perinde ac in Guaiaci vsu, rationem habendam esse :
 quum non tantopere à Chynæ decocti potu aëris tem-
 pestatem metuere debeamus, modice nimirum rarefa-
 cta cute. Cibus iniunctus est primum humectans,
 in humorum acrimonia & magna siccitate conue-
 niens : elixi nimirum pulli gallinacei, aut capones : &
 pisces, si modo laudati ad manum essent, agerq; illos
 auide appeteret. Panem non recoctum illum, seu, vt di-
 cimus, biscoctum esse statuerunt, sed alias cibarium,
 vulgato more, citra salis tamen condituram, coctum,
 haud aliter quàm in carniū elixatione, & omni vsu,
 sal abesse cupiunt : aceti, acidorumq; materiam, & iu-
 riū quoq; frequentiam, & hec bæca prohibentes. De-
 in, ab assis prorsus primis quatuordecim diebus inter-
 dixerunt : vt reliquo etiam tempore à carnibus omni-
 bus, quas in resiccante victu laudamus. Cōcedunt in-
 super condita, quæ sub Conseruarum nomine in offi-
 cinis habemus, modo ad dulcedinem spectent. quibus
 etiam adijciunt cydoniorum carnem, aut succum, ci-
 tra aromatici alicuius commixtionem paratum. Atq;
 vt semel dicam, quæ præcipiuntur vniuersa, à resiccan-
 te victu prorsus sunt aliena : si mel excipias, cuius esum
 vnice commendant. ac opinor illos mel ad eum mo-
 dum paratum innuere, quod coctum Hispanis nuncu-
 patur, Casariq; hyeme in cœna familiare, & difficilis
 respirationis nomine admodum amicum esse nosti.

C. by.

in gressu sic
similibus.Mellis enim
romani in
Cina vni.

Præterea neq; panis, neq; carniū, neq; alterius cuiusdam pondus non inſcite diffinitur, niſi quod uictum præferunt tenuem: & quo exquilitior inſtituitur, eo ex Chyna ſœlicioſiorem ſucceſſum expectandū affirmant: ueriffime adijcētes, non minorem fructum eius generis uictu, quā ipſo Chynæ decocto conferri. Ego ſanē, in ſuccorum acrimonia non poſſum non maxime hanc uictus rationem prædicare. Verum quia ſæpius Chynæ decoctum ab ægris ipſis propinare coactus ſum, in quibus reſiccās & tenuiſſimus uictus proſus erat neceſſarius, prompte etiam tibi perſuades, illam mihi fuiſſe mutandam: atq; ideo ad aſſā, paſſulas illas ſubacidās, amygdala, pineę nucleos, & recoctum panem confugiendum, ex uniuerſa præſcriptione, cocto, & penidiarum in modum ducto tractoq; melle, uix aſſeruato. Neq; ſcribam, quo pondere, aut numero ſingulis uſus fuerim, quum noueris morbi naturā, & ægri conſuetudini, ac uiribus, hac in parte multum eſſe tribuendum. adde, initio aſſumptionis decocti, quemadmodum & ſub finem, longe ſecus quā in medio, quum omnia conuenit eſſe parciffiſſima, propemodum uniuerſa oportere emutari: præterquā quod diebus, quibus purgantia pharmaca offerentur, magna ex parte ueniat ægris indulgendum. neq; aliqua in re, perinde atq; in cibi pondere medici iudicium æque debere liberum eſſe, mecum ſtatuis. Potus, ut & antea in decocti, cuius hæcenus meminimus, apparatus dicebatur, ipſum præſcribitur decoctum, quod tepidum in prandio & cœna, & ſi quando ſitis alias moleſta foret, opportuna quantitate porrigitur. Quanquam interim Chynæ inſtitutores, adeo ægris cōuiueri uelint, ut ſi vires, aut alia quæuis occaſio non admodum ardua exigant, uinum in prandio & cœna offerat Chynæ decocto dilutum. Atq; hac lege Cæſar quidem

Pohr
 Quis potus
 ut ex v
 tu ſit.

IOACH. ROELANTS EPIST. 15

priorem potum seu haustum ex vino in eum modum permixto, alterum vero ex solo decocto magna ex parte assumebat. Ventriculi vero imbecillitatis ex frigore causa, tanta aquae vi grauius affici videbatur, cuius antea memini, D. Ludouicus Sancez, adeo ut vinum quoque illi porrigendum fuerit, praemansa interdum etiam medicamenti portione, quod tribus piperis generibus praecipue constat: interdum vero eius medicamenti, quod ex malorum cydoniorum succo a Rhaze ad formam ferè describitur, qua medicamentum prius in libris de Tuèda sanitate omissum, ac eadem amico rum hortatu ad illorum calcem a Galeno subiunctum.

Somno decoctum sumentes, nocte potissimum utitur, illum horis ferè duabus à cena incipientes. Qui à meridie alioquin obdormire solent, neque inde noxam sentiunt, illis quoque somno tum temporis non prorsus interdicitur, uti etiam absterfo sudore, laxis quodammodo viribus, permulti suauiter somnum capiunt. adeo ut non tam consuetudinis nomine, quam morborum quibus aegri tenentur differentiæ causa, somnum variè praescribi prompte conicias. Vti & exercitia quoque & quietem variari, pro decoctum sumentium temperie & habitu oportere, ex illis colligis, quibus Guaiacum propinamus. Rursus & ex Guaiaci decocti usu ad recrementorum expurgationem sumus solliciti. Ac de sudoris prouocatione iam prius dictum est, qui tantum, aut copiosior ferè primis diebus prouenire solet, & cum quo etiam sordes illae tanquam in balneo facile mollescunt, abstergunturque, quas cuti ex insensibili expulsionem adhærescere scimus. Quod autem ad oculorum, aurium, nasi & oris dentiumque sordium expurgationem spectat, ac dein ad pilorum confractionem, & quæ pectine fit demulsionem, ac faciei manumque lotionem attinet, nihil ab eo more emutatur, quem sanita-

*Præparatio
ad hunc usum.*

Sonus &
vigilæ cu
iusmodi.

Motus &
quies.

Excremen
torum cura.

ANDREÆ VESALII AD OI

tis tempore ex illam conseruantium præceptorum do-
 ctina quis obseruat. Lotij vrinae ue excretio Chy-
 nae vsu non impeditur: quanquam minori, quam ipsi
 tribui audio, illam promouendi sciendiq; facultate præ-
 dita est. Initio, quemadmodum & in Guaiaci decocti
 usu, quando sudores potissimum promanare dicebã,
 vrina occurrit magis rubra, temporis successu natiuũ
 ipsius colorem magis referens. Summa cura enitendũ
 est, vt alius apte respondeat. solet enim quibusdam
 esse astrictior, idq; in primis inter initia, moxq; adeo
 à purgatione, & quando sudores ac vrinas copiosius
 elici sentimus. Atque hic satis mirari eos nequeo, qui
 Chynę decoctum primi propinarunt, quod alui reten-
 tioni succurrere cupientes, singulis Chynę decoctio-
 nibus, quibus tempore quo alius astringitur vtendũ
 est, incoqui præceperint simul cũ Chyna radicis apij
 drachmam semissem: ita enim intelligo dimidiũ o-
 ctavae partis vnus vncia, quod in illorum præscripto
 legimus. Apij enim radix, vt citãdis urinis aliquid sub-
 fidij conferret, ita alui feces impensius reficcaret, excre-
 tioniq; ineptiora præstaret. Ex equo ferè mirandum
 venit, quod aluo subducendæ iniectiones seu enema-
 ta probant, non quidem ex pharmacopolarum officii-
 nis, vt scribũt, deprompta, verum ex cicorij aut bora-
 ginis stilliticio liquore seu aqua, adiecto rosacei olei
 momento: aut si id ad manum non occurrat, commu-
 ni oleo simul cum sale parata. Non fecus profecto,
 quam si siccãs omnes & acre medicamentũ tanquam
 hostem fugiendum proposuissent, præcipuusq; scopus
 ad humorum acrimoniam illis spectasset. Hactenus
 eiusmodi aquas non curavi inijciendas: verum conie-
 ctura ex Guaiaci decocto haud neglecta, Chynę de-
 coctum cum sordidiori saccharo, interdum vna cum
 rosaceo melle, & vulgari oliuarum oleo (nisi casu me-

*Vrina
rubra*

*Alui hinc
astrictior,
idq; in primis
inter initia,
moxq; adeo
à purgatione,
& quando sudores
ac vrinas copiosius
elici sentimus.*

Clyster ex decocto Chynę.

dicamentosum aliquod ratio expeteret) intestinis in-
fundendum iussit, quoties alium clisteris beneficio deij-
ciendam opportunum ducerem. Quia vero ita stu-
pidam Chynæ vim in primis facultatibus cōperi, vix
semel illam in puluerem comminutam aluo subducen-
dæ eum in modum præbui, quo Guaiaci puluerem in
eum vsu alij nonnullis eidem muneri idoneis misce-
re, & instar purgantis pharmaci offerre solemus.
Porro quod ad animi affectus spectat, omnes q̄ Chy-
na vtuntur, alacres viuere, & incerorem omnem cura-
raq; vniuersas in illa solitudine, & veluti cum carce-
ribus comparanda obseruatione, procul pellere cupio:
non ignarus interim, quantum discriminis in morbo-
rum curatione affectus animi segnes & liberi, remis-
siue, ab illis habeant, qui magni & cōcitati grauiterq;
occupati sunt. Iuuat enim non parū Guaiaci decocto
vtentes, & maxime Gallico morbo vexatos, amico-
rum præsentia, & multa de rebus iucundioribus ani-
mumq; oblectantibus confabulatio: & lusus pariter,
quo quis citra magnam animi intentionē, ac sagacem
euentuū premeditationem, se reficere valet. Inuenias
enim lusus quosdā, vt est latrunculorum ille, quos non
minus principis facultatis vires deijcere sentio, quam
quantūuis ardua & difficilia in disciplinis studia. Pri-
mum vbi Chynæ decocti propinandi modum lege-
rem, nequiuī satis mirari, ne quis veneris vteretur,
sed procul mulieres, quæq; ad venerem sollicitare pos-
sent, abigerentur, sapius repetitum: quū rationes mi-
hi occurrerent, eos qui Guaiaco vterentur, alia quam
venerem cogitare persuadentes. Parum enim efficax
argumentum videbatur, quam quis asfruere posset,
humorum qui Gallicum morbum concomitantur a-
crimonia, eaq; temperies, quam biliosos & melancho-
licos ad seminis excretionem stimulare constat. Verū

Animi af-
fectus qua-
les compe-
tant.

libens q̄
ab omni
vniuerso
modo

Veneres.

ANDREÆ VESALII AD 01

quando Chynam aliquandiu in vsum posui præceptū illud haudquaquam oscitanter prætereundum duxi. mirum enim est, quā Chynæ decoctū bibentes, tēgine teneantur: potissimum si non tenuis, resiccās & exquisitus valde victus vna instituat, sed veluti in ocio animiq; remissione, citra exiccationem, in multo super dorsum incubitu enutriantur. Verisimile enim est, Chynæ tam fungosæ alioquin decoctum humiditate sua hac in re aliquid posse: secus quam Guaiacum, & alia quæ cum eo in parem vsum ex metho porrigenda essent. Nolui itaq; hoc præceptum modo negligere, maxime quum quosdam interea dum decocto Chynæ vterentur, adeo ad venerem prouocatos noverim, vt quum diu a coitu temperassent, illumq; varijs rationibus fugerent, a concubitu nō abstinuerint.

Quandiu
primo de
cocto vsu
dum.

vid 24.

Dependit
ante vsu
ligari. p. 24
genit. in
natio hpon
vsu ligari
in fine con
te. q. 9. si
p. 4. h. 1.

Expectas, fat scio, vt tandem subijciatur, quam diu decoctum istud cuius apparatus supra indicaui, porrigere soleamus. Præscriptum, ex quo Chynæ vsum fere didicimus, vigintiquatuor dierum intervallū proponit: quod ego in meo arbitrato & iudicio posui, quē admodum in cuiusq; metho & ratione artem pertractantis arbitrio situm existimo. Infra illud tempus, præter Cæsarem, aliquos præsentī decocto vfos, haud noui: imo pluribus illud in plures dies educendum putavi, tanto foeliciorem successum, quum alias obesse non possem, sperans. Ceterum quemadmodam ante decocti vsum, opportunis purgationib; & si necessitas vrget sanguinis missione agrum euacuandum ceasui: ita quoq; obseruamus, vt singulis decem, plus minus, diebus pro agri natura purgatio instituat. Rursus huius decocti propinandi finem purgatione terminamus, quæ quā parum semper sit eadem, ex singulari tua in medendo industria non ambigis. Occurrit opinor tibi, quando decoctū, cuius hactenus memini, colandum.

TANDREÆ VESALII AD

quidam
virescent
et ibidem
abomni
...
...
...

Sparte pa
rille prop
mandi mo
dus.

ferre p
rilla.

ulcerum curandorum methodo Chynæ iuri commu-
ne occurrat, cui nihil abstergendi aut exiccandi mani-
festis qualitatibus adesse, nobis, quantumvis etiam re-
pugnantibus, fatendum est. Licet interim Chynæ de-
coctum membris alioquin dolentibus aliquando non
inutiliter adhibuerim, quod forte calidi foci nomine
potius, quam alia occulta vi successit. Caterum vti
Chynam in vino coquere hæcenus non sum aggressus,
ita quoque aliud nullum medicamentum illi adieci,
quemadmodum runcicis radicem, cyclamen, thus, stœ-
chadem, & alia quædam Guaiaco nonnunquam mi-
xta fuisse nouimus, quum priuatim aliquid Guaiacū
impensius agere cuperetur. Vt enim simplex Guaiacū
mihi perpetuo arrisit, ita quoque in nouo remedio id mi-
nus incipiendum duxi. Cuius etiam generis illud
prorsus censerī debet, quod in cœlum vsq; multis, &
præcipue mercatoribus effertur, perinde atq; a nō pau-
cis huc ex Lusitania reducibus. Stirpis sanè genus,
quod cui nostrari plantæ cōferre possim, prorsus igno-
ro. radix enim breuis est, & densissime geniculata, quæ
humiliori sede longos instat continuorum simpliciumque
ramorum furculos radicem vice deriuat. ex superiori
sede inuicem proximi enascuntur magno numero stipi-
tes, quos lupulorum exiccatis sarmentis comparare
possemus, nisi quod cortex moti in modum quodam-
modo quadratus, absq; aculeis interim appareat. Vi-
detur in palustribus locis prouenire, & volubiliu ritu,
quo sustineatur, fulcrum requirere. Folia aut flo-
res hæcenus non vidi, sed solam radicem cum stipiti-
bus illis propemodum festucaceis, qui plures viginti
quinque ex vna radice, palmæ longitudinem & duo-
rum pollicum crassitiem vix superante, pronascun-
tur, toto ductu in nullas soboles diuisi. Stirps tota, in
cubiti longitudinem fuit ad commodam vecturam,

aut opportunam in sarcinis, compositionem citra fracturam, vitis farmentorum instar complicata. Si quādo autem explicatur, viri propemodum longitudinē æquat, quantumvis interim cacumina desint. Hactenus enim vnam duntaxat stirpem in nostram aulam ex Lusitania missam videre contigit, cui charta Gallice scripta adiacebat, qua stirpem illam Spartam parillam (quod Hispanis ferè humilem morum sonat) vocari innuebat, magno mortalium usu ex India apportatam, qua omne morbi genus & Gallicus in primis pelitur, si quis sumpta prius opportuna ex præsentis medicæ iudicio, morbiq; infestantis natura, purgatione, illius stirpis viticam aquæ mensuris duabus incoqueret, & mane & ante coenam cyathū eius decocti calidum biberet, ac deniq; potus loco in prandio & coena assumeret, nullo ciborum usu interdicto, quem alias sanis commendamus. Adhæc, iis qui decocto vterentur, liber ex adibus egressus largiebatur, & decoctum vice ribus ac dolentibus membris linteorum in ipso madefactorum beneficio adhibitum, insigne esse remedium addebatur: perinde ac sub finem propinationis, quæ ad vigesimam quartā vsq; diem præcipiebatur, vti & in medio tempore, purgationem esse offerendā. Aliud præterea nihil in schedula occurrit: quamuis plus satis constat scriptorem, autorem ue, eundem ferè modum propinandi vtendiq; voluisse proponere, quem in decocto Chynæ exhibendo illic, vnde spartam hanc parillam transmissam habemus, obseruatum sciuit. Scipites hos, aut farmenta, non minus quam Chynam, dicas prorsus esse insipida: imo magis omni manifesta qualitate, quæ in eiusmodi medicamentis merito desideratur, quam Chynam, destituta. Vnde etiam eorum periculum hactenus non faciendum duxi, quandoquidem cui ab amicis diuini auxiliij vice farmenta hæc

ANDREÆ VESALII ADO

missa sunt, Guaiaci decocto, à morbo Gallico iam vi-
detur restitutus: & neglectis sarmentis eorum portio-
nes quasdam assumere, & amicis, vt Indicas has in-
posturas expendant, transmittere, alijsq; medicis pro-
ponere mihi liceat. Hæc de Chyna mihi scribenda

Nostrata
& familia
ria phar-
maca po-
tiusquam
exorica
vium po-
nenda.

Torna-
tille vly d
vly in vly
canili

occurrerunt: eaq; sanè huiusmodi, quæ potius ad no-
strata, & nobis familiaria, quorumq; vis cognita est
ad eius generis affectus in experientiam ducenda, se-
dulo vrgere nos deberent, quàm vt occultis illis & ari-
dis, insipidisq; & inodoris prorsus radicibus, seu stirpi-
bus, quæ interim carissimo veniunt, egros vt suadere
mus. Haud facile enim crederes, quàm foeliciter i pau-
peribus quibusdam Stephanus Sala de Cafala Cæsa-
ris chirurgus pentaphylli, quod tormentillam vulgo
dicimus, radice sit vsus, ipsius decocto citra magnam
victus obseruationem, aut in cubili moram, pluribus
diebus mane propinato, & vlcibus subinde illo de-
cocto ablutis, & dein emplastro vulgari tectis, quod
quia tribus his aceto oleo & lithargyrio constat, tria-
pharmacum nuncupamus. Neq; etiam mihi suo tem-
pore adhibitum improbari potest medicamen, instar

Chama-
dryos de
codum

vly vly d
vly in vly
vly in vly
vly in vly

numinis cuiusdam à Genuensium primatibus cõmen-
datum, & non sine maximis pollicitis ad perpetuum
morbi articularis exiliũ, ante menses aliquot D. Mar-
zilio Collæ, Cæsarianis equis præfecto, & meliori va-
letudine ob multas quibus præditus est animi dotes di-
gno, missum fuit: ac nunc item Cæsari quoq; ita obla-
tum, vt illũ posthac (modo medicamen istud in vsu
posuerit) articulari morbo non apprehendendum, cer-
tissimo prædicetur. Continet autem vniuersa descri-
ptio mehercule satis empirice aliud nihil, quàm, initio
purgationem instituendam: dein chamædryos, seu hu-
milis quercus adhuc virentis, si ad manum sit (quũ
ego reliccaram interim, vt in alijs herbis siccandifa-

Proposito
vly vly d
vly in vly
vly in vly

cultate donatis, præferendam duxerim) folia confcin-
denda, vinoq; albo dein incoquenda, & eius decoctio-
nis mane cyathum vnum offerendū, tribus ante pran-
dium horis. licet interea tanto magis a medicamento
sperandum esse addatur, quāto eius potus prandium
diutius antecesserit. In victus ratione, ab acidis falsisq;
interdicitur, & vini illius potus ad sexaginta dies præ-
scribitur. hoc adiecto, distillaticium humilis quercus
liquorem, seu aquam, vino illi in viribus (quod mihi
ridiculum videtur) conferri: ac proinde quibus deco-
ctum minus placeret, aquam porrigendam. Aliud in
vniuersum nihil habet huc transmissa schedula, præter
insignem & turgentem titulum, & hominum magnū
sibi subiectum catalogum, qui illius vsu annis aliquot
ab articulari morbo immunes vixere, & qui quum
transmitteretur, eius vsum aggrediebantur: in quorū
classe Cardinalis Doria, antesignamus occurrebat. D.
Ludouicus Panizza, nostræ ætatis præclarus medicus,
Mantua Cæsarem hortatus est, tum ad multorum me-
dicaminum, tum maxime ad terebinthinæ vsum, cuius
portio singulis diebus vesperi, vnius anni spacio
esset deuoranda: opportuna interim obseruata victus
ratione, & repetitis subinde purgantibus medicamen-
tis: Quam vero huiusmodi præcepta Cæsari frustra
scribantur, tibi satis perspectum est, qui eius mores vi-
uendiq; rationem iam multis annis noueris. Ad hæc
D. Gerardus noster, pro singulari simplicium medica-
mētorum in grauissimis alioquin occupationibus stu-
dio, inter alia quæ ex sua ad Turcam legatione medi-
camenta secum aduexit, mihi de Chyna (vtri prius in-
nuebam) percunctanti, tha Dioscoridis, rhapsodicum
Latinis nuncupatum, exhibuit. non quidem radicem
eam quæ simplicium medicamentorum eruditis, cen-
taurij, maioris censetur: sed radicem illo vulgari rha-

*Terebinthina
re vsu.*

Non me-
diocria de
vero rha-
pōtico spe-
randa.

pontico tenuiorē, & magis rufam, fungosam, aliquan-
 tulum leuem, non admodum odoram: & quantum fa-
 nē sese offert odoris, id suaue est, ad rheobarbari odo-
 rem quodammodo spectans. In magna mole vix vi-
 lum occurrit frustulum teredine, aut carie infectum.
 Istud quoq; gustanti cum remissa, sed insigniter nota-
 bili, astrictione lentescit: manducatumq; colorem red-
 dit pallidum, aut croceum, præstantis rheobarbari mo-
 do: effractum dein, optimo rheobarbaro illa venula-
 rum seu rubrarum linearum cum albis interstitiis im-
 plexu, serieq; elegantissime respondet: nisi forte in hoc
 rhapsontico distinctus variusq; ille color, manifestior,
 inspicientiq; iucundior occurrat. adde, assumentem nul-
 lam inducere nauseam. Quum itaq; hi qui Guaiacum
 offerre sunt auspicati, ac Chynam demum commen-
 datam cupiuerunt, ex Dioscoride eorum medicami-
 num vires proposuisse videantur, vbi is rhapsontici sa-
 cultates admodum sanè insignes, & plurimum disse-
 rentes enūmerat: operæ precium me facturum spero, si
 in Gallici morbi curatione, aliquando ipso vti inci-
 piam. potissimum quum D. Gerardo constet, vnde
 præterquam ex Germania nobis hic adiacentibus mō-
 tibus, aut vulgari illo hypolapatho, quod (nisi & illud
 rhapsonticum sit) sub rheobarbari nomine in nostrati-
 bus hortis colitur, sui huius rhapsontici non mediocri-
 suppeditari possit copia. Ego sanè ex paruo, quod ha-
 ctenus in nonnullis quos Dioscorides recenset affecti-
 bus feci, periculo, nihil mediocre de hoc rhapsontico spe-
 randum puto: vnde etiam aliquādo magis ex artis no-
 stræ methodo de ipso, quàm in præsentī de stupida
 Chyna, aut Sparta parilla, me ad scripturū arbitror.
 Interim arrabonis loco erunt frustra rhapsontici, & sti-
 pites aliquot spartæ parilla, quas cum hisce literis mo-
 do accipies, Chyna apud Antuerpientes vndiq; pro-

Chyna est Antuerpiensis rhapsontici morbi.

stante. Verum nunc ea impendent tempora, vt non tam de curationibus, in quibus rha ponticum in experientiam ducere liceret, me sollicitum esse oporteat: quin potius, vbi probatissima Gerardi beneficio adducta terebinthine, & gummorum resinarumq; quæ a modum & metallicorum quorundam, periculum facere cogemur. In bello enim, quod nunc optimus & clementissimus Cæsar pacandis rebus Germanicis, magno sanè apparatu, sed non minori (qui vtinam omnibus constaret.) Germania totius concordiam & pacem obnixè desiderare animo instituit, morbo Gallico, aut viscerum obstructionibus, aut diurnis imbecillitatibus (cuiusmodi alioquin nos in primis & prolixè sollicitos habent) non magnopere distrahemur: sed ossium fracturis, luxationibus, vulneribus, & id genus alijs, quæ ludum talem, iam aliquoties, præter illa quæ casu euenit, empiricisq; dūtaxat probatur, anatomen, concomitari expertus sum. Quæ videns, temperare nequeo, quin manus subinde operi adhibeam, quas alioquin in illis affectibus abstrahere cogor, in quorū curatione veram potissimamq; medicinæ vim positā intuemur: adeo hominum iudicia sunt deprauata, ad medicum manus officium haudquaquā pertinere contendunt. Quam opinionem medici augent, qui nihil habent medicinæ, præter quædam aluum lenientia pharmaca, & humores euacuationi preparantes syrupos: ac demum, cum euacuantibus aliquot medicamentis, & nescio quibus vntionum & sotorum formulis, magnum supercilium, quo quæ in morbis vena sit incidenda, ridicule contendunt. Adde pestilentibus his hominibus adeo subseruire calumniam, vt si quem aliqua ab ipsis ignorata cognoscere animaduertant, illum quidem eorum peritum fateantur esse, cæterum (quod ipsi nomine tantum sunt.) medicū esse negant.

C iij

*Infelices
qui aliqd
edendo sese
oblectant.*

*Vesalij pro
falsam Rm,
ing.*

quasi is demū medicus foret, qui nihil minus quā me-
dicus vere censendus sit: & perinde, ac si absolutior in
aliqua medicina subseruientium disciplinarum diligē-
tia, ad reliquam medicinae cognitionem obesset. Noui
enim, quantopere alij propter linguarum peritiam, alij
ob mathematicarum studia, alij ob simplicium medicame-
torum sedulum examen, ab omnium horum imperi-
tissimis, ac soli quæstui, procul semotis studijs, inhiant
his medicis, apud Principes, quibus alias ab astanti-
bus commendabantur, traducti fuerint. Neque tu igno-
ras, quantum, vbi primum in aulam venissem, mihi
obstitit, nostra ætate prorsus collapsæ anatomes stu-
dium, meique quos medicinae candidatis communes fe-
ci, conatus. At mi Ioachime, ita habent mortalium
casus, vt quisque suas patiatur manes: & nemini non
indies occurrat, quo se ipsum excruciet, seque hac vita
liberum cupiat. Quod sane si quibusdam ex vfu ve-
nit, ijs potissimum familiare esse arbitror, qui aliquid
cōmentando, & in lucem edendo sese oblectant: hacque
ratione nascendo moriendoque bene latitare nescientes,
tot calumnijs sese exponunt: ac sibi autores sunt, vt in-
dies de suis scriptis audiant, quod animum exulceret.
adeo, vt illo potissimum nomine equiore animo ferā,
me à dulci studiorum ocio alienum, in aula viuere, &
non illustrissimi Tuscorum Ducis COSMI ME-
DICES, præcipui nunc denuo collabentium magna
ex parte disciplinarum Mæcenatis, octingentorum co-
ronatorum stipendio medicinam Pisis profiteri: eaque
modo me esse conditione, vt etiam si maxime velim,
quantumuis forte philautia aliqua vrgeret, in animū
ducere nequeam, vt quicquam de nouo attentē, atque
de alicuius editione deliberem. Vt enim ceteros præte-
ream, ac de me loquar, ita omnes sunt solis propemo-
dum autoritatibus irretiti, adeoque paucos habet hoc

seculum veritatis studiosos, eosq; non nisi per compen-
 dia, aut dispendia verius, disciplinas affectantes, vt mul-
 tos mihi infestos audiam, quod in meis scriptis Gale-
 ni medicorum principis, & communis præceptoris,
 auctoritatem contempnisse illis videat, quodq; suis pla-
 citis passim non acquieuerim: deniq; vel yllum in ip-
 sius scriptis lapsum reperiri, a me esse traditum. Parū
 sane mihi & studijs nostris, adeoq; seculo nostro æqui.
 Quam enim his gratulari deberent, quod falsam homi-
 num mentibus infidentem opinionem, primus excute-
 re, ac raram Græcorum imposturam, detegere ausus
 fuissim, nostrisq; singularem inuestigandæ veritatis oc-
 cassione præbuissem: multos tamen reperias, qui meos
 labores ob Galeni auctoritatem, tam perfunctorie in-
 tuentur, vt nihil prorsus à Galeno in anatome non ve-
 rissime scriptum (sed citra corporis examen interim)
 adhuc contendant. Vidisti quidem multorum nostræ
 ætatis doctissimorum hominum scripta, qui meos iu-
 ueniles conatus longe supra meritum publice cōmen-
 darunt: suis oculis, nō autem Galeni scriptis, fidem ab
 illis tribui, haud illubenter fatentes. At multos esse in-
 telligo, qui etiam si opera precium me præstitisse annu-
 ant, & plura quàm in me sentio, mihi ascribāt, tamen
 Galeni causā grauiter succensent, in quorum numero
 quemuis potius, quàm nostræ ætatis medicorum de-
 cus Iacobum Syluium reposuissim, nisi literis per tuū
 filium trāsmisissim, nimio impetu id attestatus esset, quū
 libros meos de Humani corporis fabrica à se legi indi-
 caret: adeo vt nunc facile colligas, quid meis ad illum
 literis, quās, vt filij opera Syluio redderentur, Noueo-
 mago ad te misi, complexus sim. Miraris enim, quas
 chartas Syluio transmiserim: & si casu duntaxat ad
 Syluium literæ essent, quid argumenti illæ pertracta-
 rent: arbitratus aliquid de studijs communibus conti-

OCCASIO
 SIO ILLA
 rari Syl-
 uij, qui-
 bus a Ga-
 leno nihil
 prorsus o-
 peram scri-
 ptū indi-
 cabatur.

ANDREAE VESALII AD OI

neri, quod tibi quoque indicatum obnixè desideras. vti
 es mearum nugarum cognoscendarum nimum cupidus.
 Syluio quidem illis literis respondi, ac diffuse quadam
 interieci, quae ad suas literas potissimum facere pertur-
 bationi animo videbantur. sed omnia maxima ex par-
 te fuere anatomica: observationes nimirum, quibus ea
 quae illum aegre habebant, diluebantur: quaeque simul
 ostenderent, cur minus in illius sententiam descende-
 re possem. Quum enim filius tuus Luretiam studiorum
 gratia proficisceretur, illumque Vasseo, Fernellio, Oli-
 uerio, & alijs quibusdam quos eruditionis nomine pluri-
 mum obseruo, literis commendarem, in primis id apud
 Syluium, vt & tu quoque conscius es, praestandum du-
 xi: ac praeter filij commendationem, nescio quae de com-
 munitibus studijs inserui: addens pariter, vt si quae in
 meis libris Anatomicis parum eius iudicio arriderent,
 eorum me vellet reddere certiore: quod ad ipsum quo-
 que qui magnum in Anatome nomen inter suos com-
 parasset, attinere putarem, si quid a me ederetur, quip-
 pe qui sub illo medicinae nomen dederim. Hac itaque oc-
 casione Syluius literas scripsit, quibus ex more, & ve-
 luti formula quadam, indicauit, se neque tantum eruditio-
 nis, neque authoritatis sibi arrogare, vt in re tanta arbi-
 ter aut esse velit, aut possit: tamen quia illum iudicem
 statuerem, suam sententiam paucis aperire. dein, indi-
 gnis modis Galenum a me perstringi scribens, subdi-
 dit, quibus praecipue offendebatur: nimirum a me pro-
 positum esse, Galenum hominum corpora non secuisse:
 Venas manus in viuis hominibus apparentes tan-
 tum spectasse: Libros de Partium vsu ex alijs descri-
 ptos esse. Adhuc, alia quadam ex mea praefatione il-
 linc desumebantur, vti de Galeno propter medicos il-
 lum secutos censuram statuo, quorum nemo inuentus
 est, qui non idem cum Syluio sensisse videatur: quum

scribat, sibi hactenus persuasum, nihil à Galeno perperam esse traditum. Vnde etiam literis suis inseruit, locis omnibus in quibus Galenum aut falso, minus ue recte humani corporis historiam descripsisse, aut quaedam præterisse, aut in officij aut partium vsus patum vera enarratione deliquisse, aut vanas ad suorum dogmatum robur rationes ineffaciter adduxisse notarem, prorsus illum culpa omni vacare. A quo is itaque prius, quam ab illo, eiusmodi sententiam expectauissem, quod videlicet admonitus, & iam rursus medicinam ex sue constitutionis ratione, ab initio, vbi mox Anatome occurrit, docens, adeo veritatis studiosus esse deberet, ut etsi citra offensam forte Galeni libros iam sepius prælegisset, nunc tamen eos aliter excutere, & affectu (vbi veritatis amatorem decet) remisso, quæ a me proponerentur, in corporum sectionibus conferre inciperet: aut si propter senium sola lectio plus fatis exeret, discipulos saltem ad inspectionem hortaretur. Nequeo enim probare, quod scribit, rationibus omnibus se operam in scholis dare, ne auditori vel suspicio etiam leuis obrepat, Vesalium à Syluio norari, quod me plurimum amet, & magnificiat, amicumque retinere velit, modo Galenum criminibus falsis liberem, & culpam vel in pubertatem, vel in Italorum Galeno malevolentium studium transferam. nam illi mecum non posse conuenire inquit, nisi vtrique nostrum cum Galeno conueniat: addens præterea, quo metum auget, etiamsi ipse tacuerit, parietes nihilominus, ipsius de meis vigilijs sententiam elocuturos. Sui enim, scribit, aliquot discipuli in Anatome ipsius suffragio exercitatissimi, stylū in me acuunt, indigne ferentes in communem medicorum patronum aliquid animaduersum esse. Quare etiā certior fieri cupiuit, quid hac in re mea causa præstitum ab ipso velim, quo pacto

ANDREÆ VESALII AD
 videlicet, cantata palinodia, acutos discipulorum sty-
 los a me auerti optarem. Atq; ita mi Ioachime, argu-
 mentum in promptu habes, quod non densas illas so-
 lum & prolixas ad Syluium literas, sed & librum re-
 quirebat: non tantum vt illius iudicium retunderem,
 veru mvt versatissimis illis i anatome (si Dñs placet)
 discipulis, argumentum pateret, in quo stylum tñc de-
 mum acuerent, quando acutis nouaculis sectionem di-
 ligenter perinde atq; ego, essent aggressi, & quæ sum-
 mo candore & iuuandorum in primis studiorum cau-
 sa proponebantur, citra affectum expendissent, loca
 accurate conferentes: quo minus scilicet in Galeno lau-
 dando duntaxat occupati, ea quæ studiosis communia
 esse volui, subdole præterirent. Quanquam ego rerum
 non adeo sum imperitus, aut ita perfunctorie Titi Li-
 uij Carthaginensium, aut Homeri Troianorum lau-
 des animaduerti, vt non quantum sterili mea ieiunacq;
 dictione datum fuit, Galenum tanquam bonorum o-
 mnium autorem, & rarum Naturæ miraculum, & me-
 dicorum post Hippocratem facile principem, & disse-
 ctionis professorum primarium ac coryphaum, mo-
 dis omnibus prædicandum putauerim: vel ideo sane,
 vt mihi maior ex ijs apud posteros parata esset gloria,
 in quibus Galeni diligentiam primus omnium, qui ip-
 sum sunt secuti, tot innumeris locis requiro: adeo vt
 Galeni commendatione mihi, qui, ita Dñs me ament,
 erga illum pietate & obseruantia nemini cedo, nihil
 possit, neq; etiam debeat esse gratius. Nec Syluius, aut
 sui quos narrat, aut quorum nomine abuti statuit, disci-
 puli, mea causa in Galeno decantando debebant occu-
 pari: verum quæ falso illi imposta, ob affectum quem
 nimis erga autores seruamus tenerum, existimant, sub
 incudem potius sunt reuocanda, & accurata indefe-
 ctæq; diligentia expendenda; vt hac via cæteri ad veri-

ANDREÆ VESALII AD

ri, & contra animi sententiam loqui non didicissem: præcipue quum quæ in me accusat, mihi indies auge-
 ri, & aetatem (quam pubertatem mihi à Syluio obie-
 ctam excessisse, nimis experior) nihil ex opinione sub-
 ducere animaduerto. Vt non dicam, qui non medio-
 criter me oportuerit commoueri, quod ex Italorum
 Galeno malevolentium prætextu, nescio quam excu-
 sationem præmonstraret: quum nulla diuinis Italorum
 ingenijs Galenum magis colant & veneretur, id quod
 vel ipsius operum editione abunde probarunt: etiam
 si Arabes interim non penitus contemnunt, ex medici-
 næ candidatorum manibus neuti-quam excutiendos:
 ita vt impudentissimus forem habendus, si in tam do-
 ctos, & de me optime meritos, meiq; amatissimos ho-
 mines, meæ negligentia (si qua modo in illis, quorum
 accusor, occurreret) culpam referrem: quum illi nõ mi-
 nus quam modo Syluius, meis placitis, vbi primum se-
 ctionibus interessent, contraire sint soliti: neq; illorum
 quisquam existat, quem unquam manum corpori ad-
 hibentem viderim: ipsiq; satis norint, in hoc argumen-
 to illorum neminem mihi neq; præceptorem fuisse, ne-
 que adiutorem. Aggressus sum igitur literis ad Syl-
 uium ostendere, Galenum, & si nihil de tanto autore
 grauius magisque mirandum dici possit, humani corpo-
 ris fabricam non docuisse: neq; etiã verisimile esse, ip-
 sum eius resectionem vnquam intuitum fuisse, nam &
 si duorum hominum assiccata, & ad ossium cõtempla-
 tionẽ idonea cadauera à se visa scribat, nullib; præter-
 quam Germani militis (cuius etiã sectioni haud inter-
 fuit) dissectorum hominum mentionem faciens: con-
 fiat tamen illum non hominis, sed simiarum in ossibus
 historiam complecti: quod in primis ex ijs cõspicuum
 est differentijs, quas inter hominem & simiam in il-
 lis præcipue partibus sedibus ue esse intuemur, vbi Ga

transi-
 5V sudp
 lyd eoujal
 6qhat ois
 nentib; lib
 ad m
 gbnednat
 .011000

GAL
NVM ho
 mines nõ
 secuisse,
 sed aliorũ
 animalium
 historis ho-
 minis loco
 docere.

Ienus ossium fabricam eum in modū recensuit, vt differē-
 rentias quasdam adnotare nobis datum sit. Harū spe-
 ciminis loco deinde aliquot, vt in mentē venerant, lite-
 ris Syluij commiseram: perinde ac si nūc ex varijs oc-
 currentibus modo locis, Galenum futuram in ossium
 superioris maxillæ historia describere indicarem, quæ
 à media sede ambitus oculi versus superciliorum me-
 dium conscendit, ac in canibus & simijs, nō autem ho-
 minibus, est eleganter conspicua: qui in oculorum se-
 dibus, à Galeni descriptione varijs modis differunt.
 Deinde alia simijs, illisq; animalibus quibus canini dē-
 tes longi sunt, & exerti, peculiari narratur suturā, quæ
 inter caninum dentem & proximum ipsi incisoriū pro-
 cedens, cuiusdam futuræ communis euadit, quæ trans-
 uersim in palato illis animalibus, ab vno canino den-
 te ad alterum ducitur: quibus quum homo breuissima
 alioquin donatus maxilla defutuatur, non possumus
 illi cum Galeno peculiare os ascribere, cui incisoriū dē-
 tes infigantur. Præterquam quod Galenus parum uere
 futuram ad caninum prorepentem, à superciliorū me-
 dio, continuo ingressu ferri scripserit: quum interim ex
 medio quasi futuræ ductu initium sumat, exterius nasi
 ossis latus terminantis. In caluaria foraminibus ma-
 gnum quidem inter hominem & simiam est discrimen:
 verum vt Galenus ea nimis perfunctorie expen-
 dit, ita quoq; ex foraminum historia, paucas admodū
 rationes in nostrā sententiam colligere possumus. Quā
 quam hoc loco prætereunda vix sit differentia forami-
 num, præcipuas soporalium arteriarū soboles transmit-
 tētium, quæ quum in homine transuersa, & nō medio
 cri naturæ industria longo progressu, exculpta vide-
 antur, simijs quodammodo recta obtigerunt, illis ferè
 foraminibus similia, quæ inibi neruis viam præbent,
 adeo vt Galenus tam leuiter uel simiarū fabricam ob-

Cōsecuræ
 aliquot ex
 ossibus sū
 ptæ.

ceruicis
 ad iudicio
 209

seruauerit, vt longe secus quam res habeat, aut infigne
 in arteriarum ductu Naturæ artificium conspicitur,
 tradiderit, soporalem arteriam cum tertio neruorum a
 cerebro prodeuntium pari, commune foramen exige-
 re. Acuties acies ue capitulorum, occipitis in cane,
 aut simia ossis, quibus primæ articulatur vertebra, ar-
 gumento est, hominis caluariam Galeno non exami-
 natam, quæ illa capitula minimum habet extuberan-
 tia, posterioriq; sede antrorsum longo ductu protensa,
 ac nihil minus quam *xyphoides* nomen merentia: quum
 interim dictorum nuper animalium capitula insigni-
 ter deorsum educantur, illoq; nomine inter reliqua ca-
 pita, ossium sinus subeuntia, à Galeno iure appellenæ.
 Hominis inferior maxilla neutiquam vlla coctionis ra-
 tione in summo mento, siq; medio potest dissolui: vt
 aliquot quadrupedum maxillas Galenus in duo distin-
 ctas ossa, vel interdum ante cocturam, diluungi obser-
 uauit. Et si nos Galeno pueruli vix bene nati maxillâ
 ex duobus ossibus per symphysin coalitum ue cõmis-
 sis occurrisse, pietatis ergo fateamur: mox illum osci-
 tantiq; arguemus, quod pueruli occipitis os, & quæ ossi
 sacro nectuntur ossa, & præter alia permulta, vertebra
 ipsas pari occasione pluribus ossibus extrui, non do-
 cuerit. Atq; hinc firmius mihi persuaserim, Galenum
 os v imaginem referens in homine non vidisse: quum
 id, præterquam quod à brutorum osse, eius caracte-
 ris, aut λ potius formæ comparato, multum differat,
 pluribus omnino ossiculis efformetur, quorum nexus
 & species multorum musculorum causa, vocisq; occa-
 sione non vulgariter debent expendi, & quorum nul-
 lum (secus quam in brutis) reperias, quod alijs non cõ-
 structum ossiculis, v aut Y aut λ commode assimilare
 queas. Quod transversos septimæ ceruicis vertebræ
 processus in homine semper foratos intuemur, aliter
 vero in

GRLE
 NVMI no
 2097: 20
 secunsi.
 sed aliord
 2097: 20
 2097: 20

vero in canibus quibusdam, & propemodum omnibus: liquet propter aliorum anatomicorum sententiã Galenum scripsisse, illam modo foratam, modo inforatam conspici. Quia Galenus in simijs, decimã thoracis vertebram, quam vtrinque secus quã in homine susceptam vidit, & duas illi subditas transuersis processibus destitui arbitratus est, id ac si in homine similiter esset, protulit: quum nimium constet, decimam costam duobus nexibus decimæ vertebræ articulari, quorum alter ad transuersi processus apicem pertinet, quæ etiam occasione illa transuersis neutiquam priuatur processibus. Undecima dein & duodecima humani thoracis vertebræ, transuersos quoque obtinent processus, licet minus multo quã superiorum vertebrarum exertos. Vt modo præteream, nõ semel Galenum (etsi falso interim) testatum esse, costas ad vnã omnes, duobus ad vertebras coarctari articulis. Quãdo hominis, & dein simiarum, canum, leporum, & id genus animalium vertebras in posteriorum processuum, spinarum uel & transuersorum quoque processuum ductu intuemur: quid veritati conformius ceneri possit, quã Galenum illorum animalium ossa, nõ autem humana, expendisse: quum, vt ipse scribit, inferiorum aliquot vertebrarum thoracis, & dein omnium lumbos occupantium, dictos iam processus adeo conspicue sursum, aliter quã in homine, duci cernamus. Præterea, in lumborum vertebris Galenus peculiarem describit processum, neruis illinc ex dorsali medulla originem ducentibus propugnaculum: qui in simijs quidem & canibus (quorum etiã inferiores thoracis vertebræ eo donantur processu) me neutiquam latet, at hominem eo priuari plus satis scio. Breui sermone differentia inter hominem & simiam in ossis sacri & coccygis fabrica explicari nequit; quia tamen inde non mediocris cõiectura

D

ANDREÆ VESALII AD

haberi debet, Galenū humana ossa neglexisse, aliquot
 saltem verbis opportune recensetur. Homini itaq;
 sub infima lumborū vertebra, os insigne & forma ad-
 modum varium reponitur, quod vt plurimum sex pe-
 cularibus ossibus cōstituitur, inuicem per symphylin
 coalitum ue ita nexis, vt in hominibus atate grandio-
 ribus, vix commissiōnis species in posteriori ossis sede
 occurrat, quum interim anteriori regione manifestum
 exhibeant nexum, aliquid cum corporum vertebra-
 rum commissiōne praeferentem. Est enim nexus ille
 magis conspicuus, vbi ossa veluti corporibus (vt id
 ad vertebrae referam) committuntur, nam vbi in la-
 teribus, & veluti transuersis processibus inuicem con-
 struuntur, vix satis coalitus lineam exprimunt. Ho-
 rum ossium series tanquā ex lata basi deorsum arctior
 redditur, nisi forte quis transuersos secundi ossis pro-
 cessus in latera magis, q̄ primū ossis processus, educi
 contenderet. Triū superiorum ossium transuersi pro-
 cessus, tum sinibus, tum tuberibus donantur, quibus
 apta coarticulatio cum illius ossibus perficitur. Supe-
 rior ossis sedes infimae lumborum vertebrae ita articu-
 latur, vt illam vertebrae ipsi incumbenti iunctam noui-
 mus: inferior autem sedes in tuberculum definit, quasi
 vertebrae ceruicis corpori proportionatum. Istud citra
 alium processum sinum subit, succedentis cuiusdam
 ossis, quod cum tribus ipsis subnexis ordine ossiculis,
 coccygis os in homine cēsemus, perinde atq; os quod
 sex ossibus extrui dicebamus, sacrum os ab illis nuncu-
 patum arbitramur, qui pueros domi in corporum dis-
 sectionib; perinde atq; in discendis elementis, seu cha-
 racteribus exercebant. Quatuor coccygis ossis ossi-
 culorum nexus, corporum vertebrae coniunctio-
 ni respondet: & cartilagineum ligamentum multo ma-
 nifestius hic interuenit, quam in sacri ossis ossium co-

arctatione motus omnis prorsus experte. Infirmum osticulum in cartilagine cessat, nullo foramine peruium. Vti etiam nullum coccygis ossis ossiculum, foratum cernitur. Dorsalem enim non admittit medullam, neque neruis ab illa principium ducentibus viam prebet. Vti sane sacrum os, gratia dorsalis medullae tota ipsius longitudine non aliter quam vertebrae exculptum est, & elatiori sua sede sub innitente ipsi vertebra, neruis ita transmittit, vt a lumborum vertebrae illos in latera exilire compertum habemus. Reliqua vero ossium sacri ossis compage, & in anteriora, & in posteriora neruis educendis foramina calantur, ac sex vtrinque & in anteriori & in posteriori ossis sacri sedibus foramina occurrunt, duobus inuicem coalitis ossibus ita communia, vt superius os maiorem foraminis portionem sibi insculptam gerat, nisi interdum quinque tantum ossibus sacrum os efformetur, tuncque primi coccygis ossis ossiculum alia cum sacro osse exurgat coarctio, vnde fere ex lateribus neruis vltimis via in posteriori tantum sede prebeatur. Canis vero & simiae sacrum os, quod forma sacro hominis ossi conferri possit, tantum tribus extruitur ossibus, eundem cum humano osse coalitum commisionemque molietibus. Inferior tertij ossis sedes perinde humiliorem lumborum vertebrae regionem imitatur, vt superior sedes primi ossis superiorem eiusmodi vertebrae regionem exprimit. Inferiorem tertij ossis sedem subsequuntur ossicula vertebrae lumborum figura admodum similia, in processibus fere omnibus, & potissimum in corporum & ascendentium descendientiumque nobis appellatorum processuum nexu, & foraminibus dorsali medullae & neruis ab illa pullulantibus, paratis. Haec ossicula in canibus & simijs caudatis, plura quam tria occurrunt: illisque solida dein aut non forata subsequuntur ossicula, quibus cauda constituitur.

D ij

ANDREÆ VESALII AD OI

aliter quàm in non caudatis simijs, quibus Galenus tria eius generis quæ sacro ossi proxime succedunt, præbet ossicula, coccygis nomine ab ipso dignata. Proinde si quis ipsius descriptiones simiarum, & dein hominum fabricæ hic contulerit, permulta occurrent, quæ de simijs recte scripta videbuntur, hominibus neutiquam conuenientia: alias statim Galenus sex foramina nervis parata, & ut minimùm tria ossicula in homine ignorasse colligetur. præterquam quòd ossium, quorum illi cognitionem fuisse donaremus, cõstructionis speciem non fideliter descripsisset: quum interim Galenum veram simiæ historiam utcunq; assecutum fateamur. Atq; id de libris Administrandarum sectionum, & de Ossibus, dictum velim. nam in libro de Vsu partium, in homine ex nouem ossibus, quatuor tantum numeravit, nullam coccygis ossis, neque in hominibus, neq; in simijs cognitionem habens. Accedit huc pectoris os, quod in simijs & canibus septem ossibus figura & magnitudine ferè paribus admodum conspicue efformatur, non multo latioribus, quàm crassis: quum interim humanum pectoris os superiori sua sede latissimùm sit, & multo quàm in reliqua regione crassius, & forma admodum diuersum. dein rursus sub finem ipsius latum quoque euadit, sed non crassum est: mox deinceps in cartilagineum coarctatum, gladij mucroni non absimilem. In medio autem longitudinis, & potissimum ilico ab elatiori sede, pectoris in homine os angustius est, ut inde etiam in lateribus lunatum esse veteres accommodissime tradiderint: adeo sanè, ut permagna sit humani ossis à simiarum osse discriminem, neque etiã septem ossa in hominis osse reperies, & quotquot numero illa sint, alia multo nexus specie, quàm in simijs committuntur. Illis enim par omnium ossium est coarticulatio; in homine vero illa est. manifestissi-

IOACH. ROBLANTS EPIST. 27

ma, qua primum os subiecto committitur, reliquorū
 ossium contextus in ætate consistente latet, vti perquā
 obscurus in pueris quoq; est, tamen specie formaq; &
 longitudine ossium à simijs valde diuersus. Quando ho-
 minis mucronata cartilago, inter septimæ vnus late-
 ris costæ cartilaginis, cum alterius lateris septimæ costæ
 cartilagine nexu, nō sola educitur, sed instar peculiaris
 ossis principium obtinet, id os à superioribus adeo di-
 stinctum est, vt in mediæ gratis hominibus tria pecto-
 ris tunc occurrant ossa: & si forte secundum os pluri-
 bus per coalitum commissis, in pueris extrui apparet,
 illa coarctatio simijs non est comparanda. Et iam an-
 te monui, quantum negligentia in Galeni libris occur-
 reret, si ad nuper natos, in sui purgationem confugere
 mus, quum interim sua descriptio quadrupedibus tam
 concinne quadret. Adhæc solum in admodum seni-
 bus costarum verarum cartilagine aliquo modo os-
 seam conspexi, neq; in mediæ gratis hominibus ossiū
 quid in cartilaginibus apparet: vt in canibus & simijs
 & ouibus ad summum incrementum nondum perdu-
 ctis, cartilagine osseæ, friabilesq; ac tantum cartilagi-
 nes crustæ in modum circumductæ occurrunt, adeo vt
 haud mirandum sit, Galenum brutorum, non autem
 hominum sectione ductum, superiorum costarum car-
 tilagines osseas descripsisse. Pari rursus ratione, si Ga-
 lenus Romanis medicis quum Germanum militem se-
 carunt, perinde adfuisse, & illius cor non secus quàm
 elephātis, cuius tam prolixè meminit, expendisset, pro-
 fecto non tam diffuse cor osse donatum contendisset,
 aut saltem differentiam hic adnotasse. Quæ quàm sit
 euidentis, indagari velim, quū decrepiti bouis, aut po-
 tius cerui cor cum humano ad manum erit. tunc enim
 nihil prohiberet, in ceruino corde osseam substātiā,
 ipsaq; adeo ossicula secus quàm in humano reperire.

D iij

ANDREÆ VESALII AD

Quanquã hic aliquem mihi obstrepere nollem, si forte
 in decrepiti senis corde substantiã obseruasset, quã me
 rito cartilagini etiã duriori conferre posset. mirũ enim
 est q̃ tota hominis constitutio siccis nuper cõmemo-
 ratis animalibus mollior sit, & quã diu molles exhi-
 beat cartilagines, & per coalitũ paratos nexus, quos
 cartilago interuenire solet. Rursus quum scapulam
 ipsiusq; processum in examen ducimus, atq; certissimo
 nobis constat, elatiorem ipsius processum cui clauicu-
 la coarctatur, à primis dissectionum p̃fessoribus sum-
 mum humerum esse nuncupatum, non ne luce clarius
 est, Galenum Hippocratis oratione delusum, in clau-
 culã cum eo processu coarticulatione, tertium quod-
 dam os hominibus, secus quã res se habet, ascribere,
 quo simiã destituerentur, quodque summus humerus
 Hippocrati esset nuncupatum: vt interim taceam,
 tot citra hunc articulum processumq; pugnantes Ga-
 leni sententiã. Quum enim Hippocrates summum
 humerum hominibus duntaxat datum dixisset, conie-
 ctura à bobus, canibus, ouibus, porcis, leporib; equis,
 & eiusmodi quã vulgo occurrunt quadrupedibus du-
 ctã, processum elatiorem scapulã, cui clauicula necti-
 tur, proculdubio subaudiuit, quũ illa animalia eo pro-
 cessu, vt & clauicula, priuari certissimum sit. Ve-
 rum Galenus processum illum in suis simijs obseruans
 (quod nimirum illã perinde atq; homo clauiculis do-
 nentur) tanta veneratione Hippocratem habuit, vt
 tertium os in dicto contextu, in hominibus esse fixe-
 rit: arbitratus Hippocratem in sua oratione hominem
 simiã, quemadmodum alijs quadrupedibus, quã men-
 sis adhibentur, contulisse. Quod si à Galeno præstitum
 fuisset, frustra iam diu tertium os in homine haud in-
 quisuissem, neq; ista ratione occasio hac in parte se
 obtulisset, quo anatomes parentem hominum cada-

uera non examinasse colligerem : quamuis & verior
 humeri secundum ipsius lōgitudinem apud Galenum
 descriptio (non enim passim sibi consentit) idem quo-
 que attestetur, quum canis magis quàm homini cōpe-
 rat. Perinde atq; brachialis os, quod in superiori or-
 dine quartum recenseo, ac Galeno rectum & cartilagi-
 neum nuncupatur, etiā se in simia, non autem in ho-
 mine, obseruasse ostendit: quum illi vt nerui cuiusdam
 propugnaculum sit, priuatim ascribat, ex interna ma-
 nus sede ad externam deuoluti. Nerus enim ille me
 non latet, verum in hominibus os ipsum non contin-
 git, multoque minus secundum illud contorquetur,
 quin potius paulo infra mediū longitudinis cubiti ab
 interna illius sede in externam procedit, duas propagi-
 nes minimo digito, & anulari, & vnam medio, in ex-
 terna illorum sede, communicaturus. estq; soboles ner-
 ui, quem brachium subeuntium neruorum quintum
 statuo. Cæterum iam nimius sum in ijs quibus ho-
 mo à simijs discrepet recensendis, vt ostendam homi-
 nis ossa Galeno non fuisse experta: quum semel suffe-
 cisset Galenum ipsum illic cōsulere, vbi tradit de Os-
 sibus librum à se descriptū, cum sigillatim quale unum
 quodq; os esset, præcipue quidem in ipsis aridis homi-
 nū cadaueribus sin minus, in simijs certe diligenter in-
 spexisset. ea oratione plus satis indicās se, omnia simijs
 & hominibus esse cōmunia, suaq; saltem simijs, si non
 hominibus, conuenire, prorsus fuisse arbitratum. Ac
 proinde posthabitis ossibus, in alijs partib. aliquot dif-
 ferentijs nunc propositum aggrediar. Mihiq; hic sta-
 tim magnum inter simiam & hominem adipis ratio-
 ne succurrit discrimen, qui homini similiter ac porco
 plurimus inter cutem membranamq; eam colligitur,
 quæ vniuersum corpus cutis modo integens, carnosā,
 inter reliquas corporis mebranas, vulgo nuncupatur.

Rationes
 aliquot ex
 adipe, mus-
 culis, liga-
 mentisq; dis-
 tix, quib.

D iij

Galenum
hominis
fabricā, nō
descripfit
se colligi-
sur.

Atq; huius adipis crassities, qui i quibusdam sedibus, & potissimum circa mulierum boni habitus clunes facile palma latitudinem vincit, admodum varia est, tū in vnius corporis regionibus, tum quoq; in obcesis & macie confectis corporibus. Neq; vllum corpus adeo tabuisse obseruauī, cui nō aliquid adipis, ac veluti glādulosæ fibrosæq; adipi familiaris substantiæ, adhuc superesse repererim. Quanquam hodie neminem adeo leuiter in hominum sectionibus versatum scio, qui nō adipis copiam & crassitiem inter cutem & dictam nuper membranā obseruauerit: insuper ipse aut simias, aut canes aggressus fuerit, vel lanjs in boum, caprariū, ouium, aut venatoribus in ceruorum leporumq; exco-riationibus astiterit: haud dubie illum non latuit, his animalibus nullam adipem inter cutem & carnosam membranam vllō vnquam tempore reponi, & citra adipis interuentum membranam cuti esse conterminam. Quod quum sit, vbi quæso Galenus in libris Anatomiacis illius adipis meminit, quam tanta mole hominis cutis subditam cernimus? Etsi forte quis molem illam Galeno, inde quod eius nullam mentionem fecerit, non ignoratam contendere statuisset, Galenus ipse tum alibi sæpius, tum præcipue in tertio de Administrandis dissectionibus audiendus est, proluxe disceptās, quo artificio nerui & venæ inter cutem & carnosam membranam repentes, examinari debeant: vbi tam sedulo rationem docet, cultrum ita iniiciendi, vt cum cute membranam haud vulneres, ac ne a subditis partibus, laniorum modo, simul vtrac; auellas. Est enim non parua industriæ, in simia aut cane, quod inibi & in primo quoq; de Administrandis sectionibus scribit, scite præstare. adeo vt de simijs opportune præceperit. Verum nullus tam amens est, vt in homine cutem cum adipe & membrana, solius tantū cutis loco

si quis
non
sciat
quid
sit
adipis
membrana
cutis
loco

auferat. Neq; fanè in homine, vt neq; in porco, quis admodum monèdus est, ne cutem cum membrana in cruribus aut brachijs, multoq; adhuc minus in pectore, abdomine & thoracis lateribus vulneret, quum sola cutis illi venit auferenda. At luce clarius est, Galenū de suis simijs & canibus recte loqui, & hominis constructionem ea in parte præterisse: vt turbas sileam in scholis concitatas, quum ridicule de membrana carnoſa vel ideo disputari contigit, quod illam cum Galeno cuti proximam, adipemq; cum hominis membranæ subſterni ex ſolis libris nauigantes aſſererēt: qui etiam non eo ſtupiditatis venerant, vt abdominis muſculos ſimul omnes, membranæ, aut vt in Arabum interpretibus legitur, panniculi carnoſi vice haberent. Arbitror enim tibi adhuc in animo herere, quot nugas in ſcholis Mondini illius carnoſus panniculus mouere ſoleat. Huc accedit, hominis cum ſimia & cane diſcrimen in carnoſa membrana, ad thoracis latera occurrens. illis enim animalibus membrana inibi carnoſis enutritur fibris, muſculoſaq; ita efficitur, vt Galenus peculiarem ex illa conſtituat muſculum, brachij motuum autorem. quum interim homo nihil hac in parte cum hobus, ouibus, & dictis nuper animalibus commune habeat. Adeo vt non mirum videri debeat, me eo muſculo hominem priuare, quantumuis carnoſam illam in ſimijs canibuſq; ſedem cum Galeno obſeruem. Pari etiam ratione, muſculum quem à mammillarum ſede ſuſum ad humeri articulum repere, ac verſus ſpurias coſtas brachium agere Galenus prodidit, in caudatis ſimijs adinuenio, eiufq; hiftoriã in meis libris, vt quædam Galeni loca dilucidem, prolixè enarro. Verum quando in hominibus neutiquam occurrit, & ipſe quoq; mihi autor eſt, vt Galenum ſimias, non homines, aggreſſum conſueam. Perinde atque

musculus ille, qui in simijs ab occipitis osse carnosum principium ducit, & pari cum suo principio latitudine, instar musculi non nimium lati, totus carnosus tantisper oblique nonnihil antrorsum descendit, donec superiorem scapulae basis angulum contingat: atque hic in latum cessans tendinem, internae sedi scapulae inibi inseritur, ubi in ipsius dorso spinae radicem statuimus. multo aliter quam in homine, qui illo musculo profusus destituitur: non minus quam alio quodam in simijs à Galeno eleganter spectato, quem carneo initio ex transverso primae cervicis vertebrae processu, ac deinceps & ex tertia & quarta vertebrarum transuersis processibus prognatum, dictoque nuper musculo latiorem rediditum, scapulae spinae inibi insertum scripsit, ubi haec summum educit humerum, ac veluti è regione cervicis scapulae statuitur. Non enim musculus iste in simijs me laet, verum homines illo priuari certissimo mihi constat. Atque hic animam vna adhiberi optauerim, musculum simijs & hominibus canibus communem, qui à transuersis quoque elatiorum cervicis vertebrarum processibus enatus, in superiorem basis scapulae angulum inseritur, homini validiorem amplioremque, quam simia obtigisse. Neque etiam hoc loco subtricedum esset, quod Galenus prolixè superiorem eius musculi partem describit, ac de illa in Lycum ferè sui oblitus aliter dicitur, quem ego monachorum cucullis comparare soleo, mihi que secundus scapulae motorum habetur: quum interim humilioris eius musculi partis vix verbo post plurium musculorum enarrationem meminerit. adeo ut non vulgariter hinc quis persuaderi debeat, illum musculum non in hominibus, sed canibus potius à Galeno dissectum. Præterea musculum quem Galenus ab osse v imaginem referente initium ducere, ac scapulae implantari, illamque (in musculo illius officio

delusus) ab ipso attolli duobus in locis tradidit, in homine neuti quam vidit, alias enim illū toto ductu carneum esse, quemadmodum in simijs videre est, nō scripsisset: neq; nullum omnino vniuersi corporis musculum imaginem illius referre proposuisset, cui maxillā inferiorem deorsum ducendi munus concreditum affirmamus: qui duobus veluti ventribus efformatus, in medio ductu neruofus euadit, teretis tendinis formam exprimens. Perinde ac musculus à scapula in os v̄ simile insertus, homini nerueus spectatur, vbi musculū subit, qui à clauicula & pectoris osse prognatus, occipitis ossi implantaē, capitis motibus subseruiens. Quòd vero musculus iste, in cuius mentionē casu incidimus, Galenū haudquaquā musculos caput mouentes in homine secuisse cōmonstret, illi demum in confesso erit, qui caudatam simiam hic homini cōtulerit, & Galeni descriptionem, quæ in varijs & sibi hoc loco pugnantibus verior est, simiæ cōpetere didicerit, cui dicti musculi initia magis quàm i homine sunt distincta: cuiq; alius attenditur musculus, ipsi primum ad insertionem connatus, multo sanē aliter, quàm in homine nos cum ijs qui Galenum præcesserunt anatomicis cōperimus, vnumq; hic musculum statuimus, quum in simijs facile numerum augere liceat. Quanquā quod iam propono, adhuc dilucidius demonstrat secundum par musculorum caput mouentium, quorum apud Galenū descriptio nimis manifesto arguit, illud i cane & simia ab ipso dissectū: quum illis conueniat animalibus, homini autem nequaquā, qui in eo pari tam multos cum forma, tum ventribus pluribus, tum tendinibus, ac multiplici congressu admodum varios exhibet musculos, quorū historia non nisi proluxa oratione recenseri poterit: à qua temperare licebit, quòd nimium liquido iam anatomem aggredientibus constare arbitror, muscu-

los hominis caput mouentes nō fuisse à Galeno in exa-
 men ductos . Rursus si quadrupedum thoraci homi-
 nis thoracem longitudine cedere animaduertimus,
 non mirum sanè erit, aliam seriem musculorum thora-
 cem agentium in canibus & caudatis simijs, quàm in
 hominibus reperiri, hincq; proculdubio in proposito
 axiomatis robur nobis argumenta patere. Nam Ga-
 lenus musculū enumerat anteriori thoracis parti ex-
 porrectum, quem in canibus & caudatis simijs adinue-
 nio, tanquam recti abdominis musculi partem. vbi e-
 nim is super costarum cartilagine in hominibus ces-
 sat, illic in istis animalibus quasi latum tendinem edu-
 cit, costarum cartilaginibus secundum pectoris ossis
 latus exporrectum, & iuxta secundæ costæ cartilagi-
 nē carneo tubere depressi ventris musculi modo adau-
 ctum. Quando itaq; horum nihil in homine appa-
 reat, ex Galeni autoritate duntaxat musculum homi-
 ni, meis oculis fidem haud derogās, ascribere nequeo.
 Vti neq; illum homini tribuo, qui Galeno perinde ac
 mihi in canibus simijsq; adamussim obuius fuit, qui à
 transuersis aliquot ceruicis vertebrarum processibus
 initium sumens, ac superiorum costarum motib. sub-
 seruiens, secundū anteriorem eius musculi sedem pro-
 tenditur, qui à scapula enatus, octo superioribus costis
 instar manus inseritur, thoracemq; mouentium secun-
 dus mihi habetur. Scio etiam, me de lumborum car-
 nibus (vt aliorum anatomicorū voce vtar) longe aliā,
 quàm Galenum, historiam instituisse, magnamq; hic
 hominum cum simijs differentiam sese offerre: verum
 quia Galeni hoc loco descriptiones prorsus interturba-
 tæ difficileq; mihi occurrerunt, & canibus interim &
 simijs non omni ex parte cōueniunt, ab illis nullā mi-
 hi qua Galenus homines non aggressus probetur, ra-
 tionem sumam: vtcunq; tamē nemo ambigere possit,

IOACH. ROBLANTS EPIST. 31

Galenī descriptiones canibus vel ob musculum quo abundant, multo magis quam hominibus esse accommodatas. Quemadmodum & in dorsi ligamentorum enarratione, hominis ligamenta non esse Galeno dissecta, vel ex illis animaduertes, quæ secundum dorsi longitudinem ad spinas exporrigi testatur, & in hominibus, vti tamen in bobus fere & ouibus, non nisi optima ratione neutiquam inueniuntur. Si latefcentem in extrema manu tendinem obseruauerimus, illum cuti depili manus vndiq; in homine subtendi nō audemus asserere, quum carnea moles primam pollicis occupas articulum, & Veneris montis loco à Chiromanticis habita: dein illa quæ ad externum volæ latus sub paruo digito consistit, atq; ad Lunam ab ipsis refertur: itē digitorum latera, illo tendine non obducantur. quamuis interim, quum simiæ manum contemplamur, ac depilem in illa regionem obseruamus, oratio Galeni magis veritati consona deprehendatur. Huic non est ab simile, quod Galenus iam in dissectionibus exercitior, neq; adeo ex aliorum placitis, aut sua imaginatione corporis fabricam scribendo fingens, tendinem cui tertij pollicis articuli flectendi munus cōcreditum est, graciliorem illis asserit, qui tertios reliquorum digitorum articulos flectunt. Videmus enim peculiarē quodammodo musculum homine, tendinem validissimū versus tertium pollicis os educere, alijs qui cæterorum digitorum tertium os accedunt neutiquam inferiore. Quamquam non sit mirum, eiusmodi à Galeno posteris esse tradita, quum nouerimus simiæ pollicem longe hominis pollice & robore & mole inferiorem, ac proinde graciliori tendine contentum esse oportere. Quod autem in non caudatis simijs, musculi huius & tendinis examen instituerit, inde colligo: quod in caudatis, & languido exiguoq; pollice donatis simijs, mu

ANDREÆ VESALII AD OI

sculus iste desideretur, eius vices subeūte tenui eius tendinis portione, qui illis tertium mediū digitos flectit. Ex volæ enim medio, portiuncula ab eo tendine pronascitur, pollicis trāuersim deriuata: adeo vt tale quid Galenum aliquando spectasse arbitrer, quum quinque musculos primi & secundi pollicis ossium flexionis auctores in libris de Partium vſu ignorans, rationem cōminisci voluit, qua pollicē super reliquos digitos versus volæ medium flecti ostenderet. Aiebat enim, musculum quendam in quinque tendines diuidi, priusquā brachiale superaret, quorum quatuor tres æquales efformantes angulos, quatuor digitos accederent: quintus autem tendo cum illo qui medium digitum adit, tantisper colligatus duceretur, donec in volæ medium pertigisset, illincque tanquam habena qua auriga equū agit, ex anulo trāuersim pollicis porrigeretur. Verū nunc falsarum descriptionum, aut repugnantium sententiarum nullam, neque etiam actionem, vel vſum à Galeno ignoratum, persequi est animus: sed ea tantū, quæ hominem ab ipso non dissectum, me annuere cogunt. Ex quorum classe & muscoli sunt cubitum extendentes, quos primo de Administrandis dissectionibus (in libris enim de vſu partium omnia de cubitum mouentibus musculis sunt ridicule conficta) vt in ſimilia habent, recensuit, adeo vt mirum non sit, tres musculos illum inter extendentes (secus quā in homine obseruamus) numerasse. Quum enim vnum principium homini ab humero, alterum ab humiliori scapulae costa enascatur, ambo ante longitudinis humeri medium ita commiscentur, coeuntque, ac si vnius musculi principia censenda forent. Deinde quādo principium ab humero pronatum, id descēsu carnofa portione augeri à me scriptum est, id ita fit, vt arduum prorsus & difficile esset, illam alicuius priuati musculi loco habe

re: quum interim simiæ tres distinctos, neq; Galeni historia parum conuenientes exhibeant musculos, præter impense gracilem quendam musculum, quem caudatis simiis a scapula in vlnam ferri, in meis libris traditum est. Neque etiam sat memini, an principium musculi anterioris cubitum flectetium, quod ab interno scapulæ processu enascitur, simiis gracilius sit illo, quod ab elatissima ceruicis scapulæ sede originem sumit, quemadmodum Galeno placuit: quum interim in homine omnino secus videre sit. internum enim principium insigniter latum est, partim nerueum, & partim carneum, externo interea principio teretis tendinis duntaxat imaginem referente: quemadmodum & internum quoq; in simiis forte nerueum duntaxat occurrit, tendinis speciem referens, quod interior scapulæ processus illis minus quam hominibus educitur. Vnde etiam Galenus in illo musculo promptius videtur elusus, quem quum scapulæ motibus duntaxat subseruiat, non recte altioris ad pectus brachij adductionis autorem posuit. Spectat enim musculus iste in simiis sua insertione nonnihil in articuli scapulæ cum humero ligamentum, quum tam exiguam insertionem in internum scapulæ processum (secus quam in homine) moliri potuerit, cui tota insertio in insignem aliàs internum scapulæ processum pertinet. Primus tibiæ mouentium musculus ab anteriori sede appendicis ilium ossis pronatus, & obliquo ingressu tandem in tibiæ ductus, tereti tendine hominibus inseritur: simiis autem, vt Galenus quoq; testatur, latiori. Quanquam non ex hoc tantum musculo, verum & alijs multis tibiæ motoribus, Galenum posteris simiarum i musculis historiam reliquisse constat: quando omnibus anteriori tibiæ sedi insertis tendinibus, latitudinem, (vt in simiis profecto cernimus) ascribat, quum homini interim sint te-

mubom be

retes, & compacti magis. Atq; hæc differentia in sectionibus multo insignior spectatur, quam quis ex foliis libris sibi persuaderet. Iam quoq; non minus discrimen exhibet musculus Galeno admodum familiaris, & latus ab illo nuncupatus, quem tibiam mouentiu quartum censemus, aliam longe in simia quam homine speciem sibi vendicans. Simia enim ab infima coxendicis ossis sede, quemadmodum Galenus recte prodidit (etiãsi in capitum inde pronatorum serie & ordine enarrando peccet) musculus iste quartus enascitur, valido sanè initio, quod mox in progressu auctu, latum simplicemq; toto ductu efficit musculum, secundum exterius femoris caput ad tibiam, insertionisque suæ sedem prorepens. Homini vero, quarti musculi principium omnino nerueum est, & paulo sub exortu primum euadit carneum, exacti, quod ad muris laceratæ ue formam spectat, non autem lati musculi speciem præferens. Quum medium longitudinis femoris quodammodo superauit, gracilior redditur, & externa ipsius sede insigniter nerueus, in tendinem cessaturus apparet: interna autem, qua carnis naturã adhuc seruat, portio quædam carnosã cui femur initium præbet, illi perinde adnascitur, ac si peculiaris musculus ipsum auget, simulq; ambo rursus in crassatum constituerent musculum, tãdem fibulæ apici validissime insertum. Portio musculi loco quinti femur mouentium commemorati, quæ homini tendine tereti interno femoris capiti implantatur, carnosam simijs molitur insertionem. ac proinde non mirum est, id à Galeno haud secus quam si & in homine idem occurreret, scriptis mandat. Atq; huic propemodum loco correspondet discrimen, in latescente sub pedis planta tendine obseruatum. In simijs namq; musculus nos nō latet, qui ab externo femoris capite pronatus, postquã
ad medium

ad medium longitudinis tibię peruenit, in gracilem cessat tendinem, qui peculiari sinu in posteriori calcis ossis sede celato vectus plantam subit, inibi, vt in manu spectatur, latescens. adeo vt Galeni dogmatibus similia hac in parte quadret: præterquam quod calcis ossi ne utriquam portione aliqua tædo iste implantetur, sed vix transuersi ligamenti beneficio illi committatur. quum interim Galenus tendinem hunc bipartitum, vna portione calcis ossi innecti, altera plâtam subire docuerit. In homine autem muscolum in latescentem tendinem eductum ne utriquam deprehēdimus. quamuis interim nos non lateat ligamentum musculo obnatum, quem secundorum quatuor digitorum ossium flexionis autorem statuimus, quod tendinis eiusmodi uicibus fungi hinc liquido patet, quod musculus ille i quatuor sectis tendines, priusquam transuersa digitorum ligamenta subeant, non amplius ligamentum id sibi obnatum gerat. Verū id à musculo inibi abscedens, in quinque processus diducitur, humiliori quinque pedis digitorum regioni expansos. Neque est quod quispiam muscolum inter pedem mouentes mihi tertio loco commemoratū, Galeni historię cōpetere credat, quum priusquam articulum genu notatu digno interuallo superauit, carneus esse desinat, & internæ calcis sedi innascatur in medio propemodum ductu quem à tibia ad calcis postremū quis metiretur. Adde illi ne utriquam tantum molis esse vt cum nuper commemoratio hominibus peculiari ligamento conferri queat. In præsentem non oscitanter inspiciendus esset tendo duorum primorum pedem agētium, qui à femoris capitibus enati, impensius protuberantem suræ regionem constituunt, atque sub medio longitudinis tibię simul in validum latumque tendinem desinunt, qui in caudatis similibus deorsum repens, & sensum arctior redditus nulli conuascitur musculo,

E

fed incommixtus calcis ossi, quemadmodum pulchre Galeni narrat historia, inseritur: secus multo quam in hominibus, quibus tendo lōge supra calcis os, prorsus cum quarti pedem mouentium musculi (qui cū duobus nuper cōmemoratis suram quoq; efficit) tendine coit, itaq; connascitur, vt integrum ad calcis vsq; os haudquaquam dirimere queas. Huic quoq; differentia illa accedit, quam in quarti nunc commemorati musculi non inepte quis expendendam duxerit. Galenus namq; musculum hunc à tibiæ ossè & fibula pronatum, in exactum & carne destitutum tendinem neutriquam desinere, sed musculum illum adhuc carneum in calcis os insertionem moliri contendit: ea nimirū ratione, qua musculū eum in caudatis simijs inferi haud ignoro. At homini secus fit. longo enim interuallo musculus ille priusquā calci inseritur, in exquisitū & carnis naturam nullibi referentē cessat tendinem, qui duorum primorum musculorum tendine auctus, calcem adit. Quod sanè Homerus non ignorauit, funis traiectū describens, quo Hector Achillis curru alligatus, circū mœnia Troiæ raptabatur. Neq; hic etiā prætereunda est spectatu elegans differentia eorū musculorum, qui commemoratis modo in posteriori tibiæ regione substernuntur, quorum duo digitorum motibus præfunt, illosq; mouentium secundus & tertius mihi numerantur, vnus duobus illis tectus, tibiæq; & fibulæ ossi proxime accumbens, pedis motorum quintus habetur. Præsentes enim musculi in simijs priusquam inferiorem tibiæ ossis appendicem contingunt, sua carnea substantia arctantur, & ceterorum ferè musculorum, quibus teretes tendines obtigerunt modo, in tendinem cessant. Homini vero, peculiari quadam forma, vbi tendinem sunt educturi, tam lati quodammodo spectantur, atq; in medio illorum ductu, tendi-

nemq; ex vno tantum latere depromunt, alterius late-
 ris humiliori angulo adhuc carneo, perinde ac si angu-
 lus carnei quadranguli censendus esset. Caterum
 presenti negotio magis adhuc congruit, sexti pedem
 mouentis musculi in homine discrimen, quo a simia
 constructione euariat, ac cum Galeni descriptionibus
 pugnat. Homini enim, i anteriori tibiae sede, musculus
 ceteris omnibus huius regionis praepositus, initium du-
 cit, vbi fibula tibiae ossi committitur, & elegantem mu-
 sculi speciem referens, sub medio longitudinis tibiae in
 reterem cessat tendinem, qui transuerso in tibiae ante-
 riori sede iuxta illius cum talo articulum occurrente li-
 gamento vectus, in pedis os pollicem sustinens cessat.
 Quum interim caudatis simijs tendo ille non tantum bi-
 cornis reddatur, ad octauum pedem mouentium muscu-
 li imaginem, qui secundum humiliorem fibulae appen-
 dicem in transuerso ligamento deductus, pedis ossi par-
 uum digitum suffulcanti inseritur. Verum caudatis si-
 mijs duo obtigerunt musculi dissecantibus admodum con-
 spicui, quorum posterior multo anteriori ipsiq; instrato
 gracilior est, ambo illi ossi implantati, quod sextum ho-
 minis musculum admittere dicebam. Musculus secun-
 di quatuor digitorum articuli flexionis autor, vel tan-
 tum in homine a simia variat, quanta latefcentis simiae
 tendinis differentia cum ligamento spectatur, illi mu-
 sculo obnato, praeterquam quod is tanto longioribus
 tendinibus in simijs est conspicuus, quantum illarum
 pes humanum longitudine superat. Neque mirum
 videri debet, nos simiae longiorem quam homini pe-
 dem ascribere, cui Galenus omnium longissimum ob-
 tigitisse proluxa oratione ostendit: sed quam vere inte-
 rita, animata diligenter adhibenti, & a me contrariae
 sententiae admonito, facile constat. Iam pedis simiae
 pollex a nostro varius, illaq; discrepans digitorum di-

E ij

L. ori n. d. i.
 nulli v. c.
 v. m. i. v. m.
 x. p. i. l. d. i.
 que v. l. i. e.
 de h. m. p. t. a.
 q. v. l. i. b. C. i. a.
 l. o. n. v. s. h. o.
 m. i. u. s. a. d.
 i. c. c. u. l. i. b. e. l.
 i. g. n. e.

ANDREÆ VESALII AD

ductio, quam Galenus, quum citra sectionem ipsi occurreret, in suis libris haud subtrahit, illum quoque docere debebant, aliam multo digitos pedes mouentium musculorum constructionem in hominibus, quam simijs existere. Nam & si in illis describendis sui sit immemor, tamen illam veritati proximam dices proculdubio esse sententiam, quæ simijs ab homine multis numeris variantibus proxime conuenit. Atque ne omnes digitos mouentes præteream, secundi & tertij ipsos mouentium tendines expendendos putauerim. Prius itaque recensui, quò nam pacto musculi illi posteriorem tibie sedem occupantes, suos tendines aliter in hominibus quam simijs educerent, quorum series nunc est examinanda. Secundi in homine musculi tendo, oblique per plantam repens, maxima ex parte pollicem adit, ipse secundo articulo validissime insertus. Tertij autem musculi tendo, sub illo versus terram oblique vectus decussatim, seu instar X cum ipso situatur: ac tenuem omnino portionem à secundi musculi tendine assumens, illaque modice aductus, in quatuor tendines partitur, quatuor digitos accedentes, & tertij illorum ossis flexionis opifices. Atque hi illo qui pollicem petit tanto graciliores occurrunt, quantum pollex ceteros digitos crassitie & mole anteit. Porro in caudatis simijs, ubi secundi musculi tendo cum tertij tendine decussatim incedit, totus secundi musculi tendo, tertij tendini prorsus commiscetur, & cum illo coit, ac denique ex ambobus unus constitatur tendo: qui ex ipso coalitu gracilem tendine portiunculam uel transuersim pollicis deriuat, illius os cui unguis firmatur flexuram, perinde nimirum, atque in caudatis simijs uel tendinem tertium medijs digiti os flectentem, portiunculam transuersim manus pollicis elargiri dicebam. Præcipua autem coalitus illius pars, in quatuor diducta tendines, ceteris digitis exporrigit, multo por-

tiuncula pollicem aduente crassiores. Cæterum nõ mi-
 rum esse debet, diuersam illam pollicis fabricam fre-
 quentes in musculis differentias parare: qualis etiam
 ex musculo consurgit, qui à pedis osse indicem sustinẽ-
 te priuatim simiæ pollicis inferitur, illumq; indici pro-
 xime adducit. Quemadmodum quoq; alia series est
 carnosa illius in homine molis, quæ in superiori pedis
 fede reposita, vnum tendinem pollicis largitur, & tri-
 bus illi proximis digitis, illos cum pollice in externum
 latus inclinans. Nam simiæ pollicis perinde atq; in ma-
 nu duo musculi obtigerunt, superiori illius fedi implan-
 tati, quorum gracilior illius tendinis officio satagit,
 quem nũc ex superiori pedis fede ipsum adire dicebã.
 Ac dein duo satis circumscripsi musculi superiorem pe-
 dis sedẽ occupãt, quibus quatuor digiti à pollice (vñ
 Galenus recte scripsit) simiis abducuntur. Sic musculi
 primos digitorum articulos flectentes in hominis pe-
 de, non tam commode possunt in numerum colligi, ac
 magis instar carneq; indigesteq; molis sunt conspicui,
 q̃ in simiis, quibus cum manus musculis elegãtiorem
 proportionem exhibent. Sed quid abseni est, in pe-
 dis musculis tot differentias cumulatiu se se proferre,
 quum magnum in motibus obseruemus discrimen, &
 nunquam parem constructionem in operationũ actio-
 numq; aut vsuum varietate inueniamus? Suffecerit
 itaq; ex musculorum ligamentorumq; historia hæc lo-
 ca attulisse, quibus Galenum hominem non secuisse
 conficerem. Quod num perinde in venis & arteriis
 vsuenerit, nullius sanè autoritatem eque ac suam ar-
 gumento futuram putauerim. Si enim ipse librum de
 Venarum arteriarũq; natura, & qua per vniuersum
 corpus diffunduntur serie, conscripturus, aperte Anti-
 sthenem monet, se illa de venis ac arteriis in commen-
 tarios redacturum, quæ in simiis ipse spectauerat, nulla

Loca nõ-
 nulla ex
 venarum
 arteriarũ-
 que serie
 desumptat
 quib. Ga-
 lenus ho-
 mines nõ
 secuisse col-
 ligitur,

ANDREAE VESALII AD OI

hominis habita mentione : quid nobis secus est colligendum, quam simia venarum arteriarumque ductum & distributionem a Galeno describi : idque adhuc magis, quum in nullis Galeni libris alicuius discriminis ipsum meminisse sentiam, quo simias ab homine in vasorum propaginibus differre cognouisset. Nisi locum forte in decimo commentario in secundum Hippocratis librum de Victus ratione morborum acutorum exceperis, quo occasione, quam mox dicam, sumpta, hominis sine coniuge venam secus quam simijs, a caua vena initium sumere, praeter rei veritatem est imaginatus. Simulatque enim notatu digna quaedam ex multis discrimina profero, quibus homo a simia & cane vasorum digestionem ductuue variat, aliquid de vena coniuge destituta subiiciam. Si itaque colum intestinum toto incellu, quo sub ventriculo exporrigitur, quo ue a lienis sede sub iecur vsque reperit, nullam mesenterij partem in hominibus obtinuisse expenderimus, sed humilioris nobis vocatam omenti membranam ventriculi posteriori sedi omnino subiectam, & a liene ad iecur protensam, ipsi mesenterij vice, secus quam in simijs, & magis adhuc quam in canibus, esse nobis constiterit: mox quoque in promptu erit, alia portae venae in homine quam simia, ramorum series. A portae enim venae trunco, humiliori omenti membrana suffulto, ac lienis praecipua portione exporrecto, in homine insignes venae colu intestinum toto prius dicto ingressu implicant, quas Galenum descripsisse mirandum non est, quum simiarum canumque historiam potius quam hominum posteris communicauerit. Ut praeteream duas venas ventriculi fundum hominibus intertexere superiori membrana omenti innatas: quarum vna ventriculum ex dextro latere adit, altera a sinistro: ambaeque ad ventriculi medium cellant: vnica interim vena in canibus ex sinistro la-

I. de anat. h. l. 1. c. 1. v. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

tere ventriculum petente, quæ toti illius fundo ad inferius vsq; ipsius orificium, ab humilima lieni inferta vena exporritur. Atq; huic differentie illa similis est, quæ ex frequenti cæterarum propaginum serie confurgit, ab alijs venis pullulantium, quæ lieni iam sunt proxima, ac in totum ipsius corpus disseminantur. Quum enim Galenus non vltra duarum propaginum meminit, variæ profecto & multiplices homini in lienis ad ventriculum nexu obtigerunt. Verum non proposui omnia quæ diffuse in hanc sententiam meis de Humani corporis fabrica libris in promptu sunt, huc referre, quum de singulis ferè organis, aliquid adnotasse suffecerit. Quare & venæ cauæ iam meminisse conueniet, quæ (si quicquam aliud modo) præcipue docet, Galenum hominis anatomen nunquã spectasse, quod vel ex eius per septum transuersum ductu quis leui opera animaduertet. Canis enim & simia vti thoracis longitudine hominem egregie superant, ita quoq; venæ cauæ ductus per thoracem alius merito homini quàm simiæ contigit. Atq; ita simiæ canis ue vena cauæ septum transuersum perforans, in cauitatem incidit, inter duas thoracem intercipientes membranas & inter cordis inuolucrum septumq; transuersum conspicuæ in qua peculiaris lobus seu fibra pulmonis consistit, mollissimi lectuli modo cauata suffulciens, ac manus quodammodo ritu, in longo hoc progressu, quo aliàs suspensa nulliq; corpori innixa duceretur, non sine singulari Naturæ industria sustinens. Ex hac amplitudine, vena cauæ eum in modum à pulmone contenta, cordis permeat inuolucrum, tandem in cor orificio multo quàm ipsius sit caudex ampliore dehiscens. Porro, cordis inuolucrum in homine tota humiliori sua sede insigni amplitudine septo connascitur, neq; vllum inter cordis inuolucrum & septum sese offert interual

E iij

ANDREÆ VESALII ADO-
lum, in quo cavitates inter ipsa & thoracem intersipientes membranas occurrere possent. Atque ita etiam multo minus pulmonis fibra peculiaris, quæ cavam suffulciret, hic reponi debuit. Ac proinde caua absque ullius inanis spatij, aut alicuius corporis interuentu, septum transversum simul cum cordis involucre permeat, hæc ratione multis modis a caua venæ in similibus & canibus ductu euarians: discrimine interim à Galeno haud animaduerso. quemadmodum sanè in venæ coniuge carentis principio differentiam statuit, eamque, quod me mini, inter omnes quas quis sub cute in dissectionibus enumerare possit, solam, adeo, ut accurata diligentia illis veniat expendenda, qui Galenum homines secuisse, etiam admoniti, contendunt: ut nullum illic discrimen animaduertentes, suæ rationi, pietatis in Galenū ergo, haud derogare pergant. Præceptum est Hippocratis, dolore lateris ad claviculam usque pertingente, cubiti venam internam esse aperiendam: dolore vero ad inferiora, atque adeo sub septo consistente, purgans medicamentum porrigendum. Galenus præceptum hoc perinde intellexit, ac si Hippocrates in tumoribus qui quatuor superioribus costis molesti essent, venæ sectionem præcepisset: quum vero in aliquibus octo humiliorum costarum affectus subsisteret, purgans pharmacum administrandum foret. non secus quam si Hippocrates illas costas à venis secandis nimium distitas arbitratus fuisset: aut forte quod is metuisset sanguinæ inflammationi conterminum per cor ducendum, quoties brachij vena in humiliorum costarum inflammationibus aperiretur: ad eam nimirum rationem, qua Auicennæ canonem institutum nouimus, ne per partes digniores venenosum sanguinem duceremus. quæ si vero Hippocrates in iecoris, ventriculi & lienis inflammationibus venas in cubito diuidi prohibuisset.

Ceterum qui ego Hippocratis locum intelligam, alibi à me proditum nosti: atq; vna ostensum, ex cōmemorata eius loci Galeni sententia, ipsi persuasum esse, diuum Hippocratem in hominum sectionibus versatū, aliam in suis simijs quàm ipsum venarum reperisse feriem, quę Hippocratem vrgeret purgās pharmacum venę sectioni p̄ferre. adeo, vt Galenus alium venę pari carentis ortum in hominibus quàm in simijs finxerint, & propter Hippocratis oraculum se ita turbauerit, vt admodum pugnantia de venę pari carentis initio persecutus esse videatur. In nuper enim commentato in librum secundum de Victus ratione commentario, vel ter sibi non constat. Venę enim cauę feriem in thorace descripturus, vniuersim testatur, venam octo inferioribus costis propagines diffundentē, à caua initium obtinere, priusquam ad cor pertingat: ilico subdens, in nonnullis animalibus illam supra cor à caua pronasci: i homine vero ex ea cauę sede ipsam depromi scribens, qua hæc dextram cordis aurem contingit. Dein sui parum memor, nonnihil inferius tradit, humiliores hominis costas à uena enutriti, quę sub corde à caua exorditur. Huic sententię illa respondet, qua in sexto de Hippocratis & Platonis dogmatibus monemur, cordis inuolucrum vna cum membranā omnibus thoracem interdiuidētibus, & pulmōni obductis, alimētum à caua priusquam ad cor deferatur assumere. Non enim ambigo, quom inibi membranarum pulmōnem ambientium meminit, illum membranā costas succingentem subaudiuisse. At in libro de Venarum arteriarumq; dissectione, venam coniugē carentem à dextrę auris sede ad sinistras thoracis partes proficisci, atq; ad quintam thoracis vertebram deduci in quibusdam animalibus, prodidit. in simijs autem paulo supra aurem in dextris partibus hanc po

ANDREÆ VESALII AD. OI

ni afferens, pluraq; hic quàm in commentarijs in li-
 bros de Victus ratione, costarum interualla, ex vena
 absq; pari nutrimentum petere falsus. Pareni senten-
 tiam in septimo de Administrandis dissectionibus pro-
 fert, nisi quòd illam hic à vena iuxta dextrum cordis
 finum còsistente initium sumere, simpliciter innuerit,
 quum illic venam sine pari ad sinistras thoracis partes
 duci non verè adiecerit. Quinetiam alio eius septi-
 mi libri loco, hanc venam ex dextro cordis finu, non
 aliter quàm coronalem pronasci docet, quamuis id in
 simijs neutiquam eueniat. Adeo sanè, vt nimium eui-
 dens sit, Galenum venam pari carentem in homine
 aliud initium quàm in simijs sumere, arbitratum esse.
 Et mirum quoque non est, tam varia de hac vena in
 suis scriptis occurrere, quum hominis venam non exa-
 minauerit, cui prorsus eodem modo, vt simijs et cani-
 bus, exoritur, & omnibus partibus respondet: nisi for-
 tassis hominis vena superiores costas magis, quàm ca-
 num vena enutriet: quum toties omnes costas à vena
 coniuge destituta, hominibus enutriti, sobolesq; assu-
 mere spectauerimus. Et quanquam Galenus homi-
 nem non esset intuitus, rationibus tamen nihilominus
 illi expendendum erat, sine pari venam hominib. non
 potuisse sub corde, aut etiam è regione dextræ cordis
 auriculæ initium sumere, neq; hic vllum inter simiam
 & hominem confingendum esse discrimen. Natura e-
 nim, quum à lumborū vertebris, vsq; ad elatiores tho-
 racis vertebrae uenæ cauæ caudicem dorso cõmittere,
 aut ab ipsa geniculatim propagines, perinde atque in
 lumbis molitur, vertebris intermedijs costisq; offerre
 nequiuit: quòd scilicet septum transversum, & iecur,
 & dein cor, & vasa pulmoni distributa, cauam venā
 à vertebris nimium eleuarent, neq; accumbere sinerent:
 necessum illi fuit, alicunde propaginem à caua vena

deducere, à qua vertebrarum corporibus in incessu firmata, instar caudicis, soboles omnibus partibus exporrigentur: quibus propter caua à vertebra distantia, ab illa surculos sumere inhibuit. Atq; hic Natura, vti nunquam alias, occasionem haud præterijt, sed simulatq; caua cor superauit, illiusq; inuolucrum transit, & solius magnæ arteriæ processibus, & aspera arteria, & via cibum potumq; deducente, ab incubitu in vertebra prohibetur, ex dextro ipsius latere truncum illum insignem eduxit, qui dextro vertebrarum lateri deorsum exporrectus, vtrinque costis soboles elargitur: nobiscq; vena parâ expers ideo nominatur, quod ex sinistro latere alia ipsi par, coniunxue à caua non nascitur. Ex ductu, quem secundum dextrum latus vertebrarum tentat, media scilicet sede, & sinistro latere à magna arteria, & via quæ cibos, & potum defert, impeditis, in promptu est, illam neq; ex sinistro caua latere, neq; etiam ex humiliori ipsius sede, multoq; adhuc minus ex superiori potuisse initium sumere. Atque hinc liquet, eam sub corde educi haud potuisse, nam alia opus fuisset vena illi dorsi interuallo offerenda, quod inter illius ortum sedemq; vnde nunc principium sumit, reponitur. Deinde nimium suspensa, & parum firmata esset, si sub corde enata, ad vertebra protenderetur: præterquam quod homini à caua in cordis inuolucro adhuc repente, tum enasci debuisset. Quod etiam argumento est, illam à caua è regione dextræ auriculæ non enatam: & hic sanè illi obfussent, vena arterialis, & arteria venalis, & dein asperæ arteriæ soboles in pulmones primum sub cordis basi disiectæ: adeo vt illarum causa, aut tam alte, priusquàm dorsum adire potuisset, necessum illi fuisset scandere, atq; modo initium sumit: aut tam demisse deduci, ac sub corde principium alias obtinuisset. Hic speciminis

manente
 antequam
 in alia
 ostendat
 vena
 non potest
 scilicet

ANDREÆ VESALII AD OI

Galenum
internas,
& in alto
latitantes
brachijve
nas, in ho
mine non
vidisse.

argumentorum, quibus ex venarum serie Galenum homines non secuisse mihi persuadeo, sine posuissem, nisi Syllius peculiaria loca aliàs omnes subtricens, priuatim egre tulisset in meis libris legi, Galenum externas & sub cute reptantes duntaxat venas in homine, citra sectionem vidisse: quod mihi tam verisimile est, quàm quod maxime. Noui enim, in nulla vasorum serie tantum esse discriminis, atq; in venis cutem cubiti & extremæ manus subeuntibus, vt raros homines eadem prorsus serie donatos videamus. Quia tamen Galeni eius seriei in tertio de Administrandis sectionibus descriptionem, plurium brachijs, saltem in maiorum ramorum ductu, conuenire animaduerti, facile in animum duxi, eas venas illi ita visas, vt in sanguinis missione eas indies intuemur. sed Galenum in alto corporis latitantem ramorum seriem spectasse, nequaquam credidi, quum eius descriptio magna ex parte illi non conueniat. Vt enim taceam, nos in humerarie ortu haftenus falsos, quam à iugulari alius multo quàm axillarem, cui caua in iugulo partitio originem præbet, enasci, ac nescio quibus modis secundum clauiculam contorqueri, libris fidentes putauimus, non intuemur humerariam circa cubiti articulum aliquo pacto penitius ramum notatu dignum immittere, & cum alio axillaris venæ ramo venam similem illi constituere: quæ sub cute ex duabus conflata propaginibus, communem rectissime nuncupamus, alijs quibusdam mediæ nomen illi tribuentibus. Quum tamen Galenus in profundo corporis eundem scribat fieri venarum congressum, quem in superficie prius commemorauerat: parum animaduertens, axillarem mox à suo in brachium ingressu, in duos truncos partiri, ac vnum cuti quodam modo exportectum, tãdem illum fieri, quem Galenus totius axillaris nomine habuit. Verum grandior trun-

cus, hinc inde insignes à se diffundens propagines, arteriæ brachium petenti toto ingressu iunctus, ac inter duos cubitum flectentes musculos reconditus in cubitum fertur. eandem cum arteria distributionem (viti à me scriptum est) ad digitorum vsq; extrema tentans, neq; quicquam cum humeraria commune sibi vendicans. Imo reperias non paucos, quibus ne vestigium quidem humerariæ circa cubitum inuenias, illo quem narraui grandiori axillaris venæ trunco, cuti facile propagines offerente, quibus humerariæ vice Natura vti tur. Ad hæc, ratio Galenum mouere debuisset, amplas omnino venas radio, & vlnæ, & extremæ manui, debuisse in alto corporis distribui, illis multo insigniores, & eandem magis in omnibus hominibus seriem seruantes, quàm illæ sunt superficiariæ, inter cutem & carneam membranam sparæ. Quod quum sit, qui quæso Natura tam negligens esse posset, vt venam sub cute p brachij longitudinem, idq; externa illius sede, duxisset, ipsam nimirum humerariam, à qua dein media portio venarū constituenda foret, quæ cubiti & summæ manus ossibus & magno numero illa amplexantibus musculis erant distribuendæ? Quinimo si Galeni orationem exacte discusserimus, etiam axillarem illi notam, veluti sub cute totam supra cubiti articulum positam, recensuit: à qua dein propaginem illam enasci scripsit, quæ cum humerariæ propagine in profundo coiret. Adeo vt quum hæc videre, & in tanto doctissimorum hominum coetu, præsentibus corporibus, & Galeni descriptionibus non oscitanter propositis, demonstrare solitus sum: profecto dignus fuisset, quæ Natura oculis priuasset, si non potius Galeno, quàm illi oscitante neutiquam accusandæ, reclamasset, meq; raram Naturæ industriam calumnians, & manibus, & oculis indignum ostendisset. Caterum, quum hæc de brachio-

ANDREÆ VESALII AD OI

**Dud̄ ex
neruis ra-
tiones, qui-
bus homi-
nes a Ga-
leno non
sectos esse
constat.**

rum venis disceptatio, ad vitiosas potius descriptio-
nes, aut ad ea quæ Galenus præterijt referenda sit, quam
vt simias, & non homines, ipsum secuisse docerē: illi
nunc prorsus supersedebō, orationem ad alia organa
relaturus. Molestior enim est vasorum distributionis
enarratio, quam vt alias differentias adhuc in illa pro-
ponendas putem. Qua etiā ratione, in differentijs ner-
uorum commemorandis ero succinctior: atq; vna tan-
tum non negligenda in mediū adferetur, circa nervos
sacri ossis & coccygis occurrens. Homini enim sex
neruorum paria ad sacrum os referuntur, ac primum
quidem inter elatiorem sacri ossis sedem, & infimam
lumborū vertebram exiliens, nihil peculiare ab illis si-
bi vindicat qui thoracis & lumborum vertebris ascri-
buntur. Verum quinq; humiliora paria, non ita ex sa-
cro osse prosiliunt, sed priusquam sacri ossis foramen
dorsali medullæ paratum egrediuntur, in vtroq; latere
nerui inuicem abscedunt, vna portione antrosum, al-
tera retrorsum petentes. ad eam nimirum rationē, qua
hominis sacri ossis foramina elegantissime celata retu-
limus: dorsali interim medulla ex sacri ossis sine, poste-
riori in parte decedente. In simijs vero, primum sacri
ossis neruorū par, & deinde duo reliqua, hominis ner-
uorū egressui conueniunt, neq; illis plura tribus in osse
sacro coniugijs possunt ascribi. At dorsalis medulla ini-
bi non cessans, sed per ossicula, quæ Galenus coccygis
ossis loco habuit, quæq; lumborum vertebris imagine
plurimum respondent, repens, tot neruorum paria di-
mittit, quot ossicula perreptat, quæ Galenus in simijs
tria censuit, triaq; ob id paria coccygis ossis ascribens:
quum interim a vero coccygis osse nullus in homine
pendeat neruus, neq; dorsalis medulla in illud pertin-
gat. Non est interim negligendum, caudatis simijs ca-
nibusq; haud tria tantum paria ad illorū coccygis ossis

officula referri, verum tot, quot illis eiusmodi obtigerunt officula, sunt quoque neruorum paria aucto numero recensenda. Adeo ut Galeni in libro de Ossibus descriptio, in neruorum serie ad simias, neuiquam vero ad hominem sit referenda. In fragmento autem de Neruorum sectione, quod vix Galeno ascribi cuperem, aut saltem deprauatum haberi velim, illorum neruorum nulla incidit mentio. Quam apte vero, quum libros de Vsu partium scriberet, eos affecutus sit, nemo ambiget, qui illum quatuor duntaxat ossa sub lumborum vertebris tunc enumerasse, vel cognouisse, perceptum habet. Quia tamen non multum a numero parium recensendo, in illis libris aberrat: aliorum anatomicorum opera, qui homines secabant, eo in loco usum esse, nihil in animum ducere cogor. Præterea, ex descriptionum quibus neruorum brachium & femur petentium seriem, ut eam in scholis ostendere soleo, pro mea virili persequor, cum Galeni descriptionibus collatione, satis constat, eas non esse conformes. Num vero id in simiarum ad homines differentiam vnde quaque resciendum sit, ideo non subijciam, quod neruos simiarum sedulo aggressus non fuerim. At nunc tempestiuum erit, aliqua in visceribus, corporisque cavitatibus discrimina, in presentem persuasionem quoque commemorare: ubi primum omenti (ut peritonæi in porcis & simiis duriciæ silentio præteream, quæ Galeni circa id administrationes facile in animalibus illis admittit: quum interim ob tenuitatem molliciemque in hominibus, parum voti compos fieri soleam) situs sese offert. Rarissimos enim omnino reperies homines, quibus omentum intestinis ad pubem usque obuolutum visitur: sed magna ex parte super coli regionem, quæ ventriculo secundum corporis latitudinem exporrigitur, retractum spectatur, humillima sua sede, quæ in sinistro latere ma-

Rationes
quædam
ex
ijs quæ
peritonæo
continentur,
desumptæ.

gis quàm dextro descendit, ad vmbilici regionem ne-
 tiquam pertigens: quamuis manuum dein opera deor-
 sum velli, ac intestinis ad pubem vsq; obduci queat.
 In simijs vero & canibus, nunquam non super omnia
 intestina sic extensum occurrit, vt inter vesicam &
 rectum intestinum in maribus quidem, in femellis au-
 tem inter vterū & vesicam quoq; subsistat. Dein me
 non fugit, homines *επιπλομιστάς* aliquibus ab omenti
 mole & eius gestatione appellatos, atq; Galenum in-
 de homini maximum obtigisse omentum arbitratū:
 quum meo iudicio porcos, canes, simias multo maius
 quàm hominem nancisci censeam, vti ex tabe confe-
 ctis, & rursus obœsis admodum mulieribus conijcere
 cogor. Neq; abdomen præpinguibus his hominibus
 seiquipede extans, vt forte Galenus sibi persuadebat,
 eam molem tumoremq; ab omento minima ex parte
 sibi vindicat: quanquam id Galenum sensisse, non mi-
 rum esse debet, quum nullibi constet ipsum adipem in
 ter cutem & carneam membranam hominibus repo-
 sitam, vt antea monui, cognouisse. At notatu magis
 dignum discrimen, quo Galenum hominē non secuis-
 se colligas, ex omenti ad colum intestinū nexu occur-
 rit. In canibus enim ne fibræ quidem alicuius benefi-
 cio intestinis committitur: in hominibus autem tota
 coli pars, à liene sub iecore exporrecta, nullius corpo-
 ris interuentu dorso alligatur, aut veluti à mesenterio
 continetur, quàm ea membrana, quæ quidem Aristoteli
 & multis anatomicis propter hominum sectionē
 omenti loco nō censetur, sed mihi pro humiliori ipsius
 membrana est habenda: quod perinde atq; humilior
 omenti in canibus & simijs membrana, venæ portæ
 & arteriarum & neruorum seriem suffulcit, ac corpus
 illud glandulosum ventriculi posteriori sedi substratū
 continet. Ea itaq; membrana, colum in hominibus
 dorso

dorso firmat, & dein omenti humilior posterior ue potius pars quæ sub colo, intestinis obducitur, veluti à colo initium sumit, non manifesto illi omenti parti continuatum, quam colo mesenterij vice hoc loco hominibus esse diximus: quum interim in simijs par propemodum, vt in canibus, spectetur continuitas, ac fibris tantum aliquot, & raro nexu priuatim in simijs (vt recte à Galeno scriptum est) colo committatur. adeo vt simiæ medium quid inter homines & canes fortita sint: euentissimumque haberi debeat, in omenti historia Galenum simiam, neutiquam vero hominem descripsisse. Quod nū & in intestinis vsuenerit, liquido deprehendetur, quum cæcum intestinum in canibus viderimus amplum & magnum, atque adhuc amplius in gliribus & sciuris: ad dein veluti ex dextro coli latere pronatum, aut colo continuum. in homine vero spectauerimus gracile illud lumbrici modo inuolutum corpus, hic ex coli intestini initio ex sinistro magis latere eductum, & pariter cum cæco canum intestino in dextro ileo repositum. Si inquam hæc expendimus, proculdubio Galenum hominis intestina examinasse diffitebimur. atque ex illius historia, omnes qui Galenum secuti sunt medicos, saccum quendam in homine finxisse annuimus: quum gracile illud corpus in hominibus nulla ex parte crassiorum intestinorum numero ascribi valeat, neque ambigendum sit, à veteribus cæci intestini nomine donatum fuisse. Verum si quis simplicem canis, ad dextri renis regionem, intestinorum seriem expendit, ac dein hominis globum illum extuberantem, coli intestini exordij, & gracilium intestinorum cum ipso nexum, & appendicis cæcum intestinum appellati exortum, animaduertit: quaque illa diffusa & eleganti historia opus habeant, non neglexerit: meo sanè iudicio promptissime cõcedet, Ga-

lenum hæc in homine non esse scrutatum : ideoq; non
 aliam in suis libris historiam, quàm quæ cani accom-
 modari posset, reliquit. imo si canis intestina non di-
 ligenter examinasset, atque Galenum de simijs tan-
 tum sermonẽ insituisse, fuissem arbitratus, sanè pro-
 pter aliorum anatomicorum sententiam, Galenum
 cæci intestini mentionem fecisse faterer; quũ (si recte
 memini) caudatæ simiæ in hoc à canibus variant,
 quòd nullo cæco intestino sint præditæ. præterquam
 quòd Galenus interdum intestina enumerans, cæci
 nullam faciat mentionem. Sed demus hæc esse exigua,
 quanam oscitantia quæso putarem Galenum præ-
 teriisse anfractum, ductumq; coli intestini, quem ver-
 sus umbilicum in dextro latere molitur, ubi recto inte-
 stino est conterminum : si ab illo in homine ita fuisset
 animaduersus, vt in canibus nullo eiusmodi anfractu
 eolum ferri spectauit : vt quoq; reuolutionis non me-
 minit, quam eolum supra lienem molitur, medicis,
 quum de sinistri lateris colico cruciatu disceptant, neu-
 tiquam parui pendendam. Adhæc, vt aliquando ab
 intestinis me expediã, si Galenus tam hominis quàm
 porci ac bouis intestina spectasset, & nõ hominis inte-
 stina canibus & simijs respondere fuisset arbitratus,
 neuiquam apud illum legeremus, quorundam anima-
 lium eolum intestinum validis ligamentis donari, ac
 vtrinq; veluti in globulos extuberare. nam proculdu-
 bio eiusmodi coli formam homini tribuisset, illũ non
 ab animalibus distinguens, quæ parè hac imagine coli
 conformationem obtinèt. Haudquaquam enim igno-
 ras, quantum in coli intestini hominis & porci, forma
 structuræq; a canum intestino, quod Galenus huma-
 ni intestini vice descripsit, differentiæ ac discriminis ap-
 pareat. Ex Galeno non adeo cõspicue, atq; ex illum
 fecutis anatomicis colligere possumus, iecur in quinque

IOACH. ROELANTS EPIST. 43

Iobos seu fibras diuisum, manus ritu vetriculum amplecti. quamuis satis constet, Galenum vel ex aphorismo decimo octauo sextę sectionis, iecur in fibras dissectum putauisse: vti in simijs, canibus & porcis in fibras ita dispartitum cernimus, ut peculiaris substantię iecoris interuentu non videantur cõmissę. quum interim hominis iecur vnicum continuumq; sit corpus, nihil minus quam in fibras sectum, et rimula, quo venã ex umbilico profectã admittit, tam leuis est, ut in duas fibras illud eius beneficio partitum, nequaquam censeari debeat, quum rimula illa ne sextam quidem crassitiei iecoris sedem interfecet: ita vt humanum iecur Galenum non obseruasse, neminem deceat ambigere. Vt ligamentum illud præteream, homini, non autem canibus, aut non caudatis simijs donatum, quod ab anteriori corporis sede in posteriora recte incedens, iecur septo transuerso necit, ex dextro latere transitus caua venã per septum. Atque huic respondet iecoris in homine ad anteriorem peritonei sedem nexus, in hominibus perpetuo, secus quam in canibus, sese offerens, beneficio venã ab umbilico in iecur porrectę. Galeni enim est sententia, venam illam & arterias fœtui peculiãres, simul cū meatu vrinam ex vesica inter intimum et secundum foetus involucrium deferente, in natis animalibus prorsus absuim: perinde atq; in canibus non admodum senibus, eorum vasorum nullum extat vestigium: quũ tamen in hominibus ad extremum vsq; senium, quatuor illa organa secantibus sint obuia, non quidem caua, & eodem quo ante partum munere fungentia, sed funicularũ modo cõspicua, multoq; adipe enutrita. Adeo vt umbilici vena elegans admodum vinculum iecori humano præstet, quo anteriori peritonei sedi (quemadmodum paulo ante dicebam) necitur. Quamuis par

ANDREÆ VESALII AD

ri quoque ratione, vesicæ ad peritonæum coalitus, in-
 dicio sit, humanam vesicam Galeno non obseruatam.
 Videmus enim canis ac simiæ, vti bouis & ouis, vesti-
 cam toto ipsius corpore seu fundo, vix processu quo-
 dâ & leui membraneoq; ligamento peritonæo cõmit-
 ti: quum interim tota anterior humanæ vesicæ sedes
 peritonæo pertinacissime cõnascatur, neq; vlla in par-
 te ab illo dehiscat: præterquam quod cõmemoratq; fœ-
 tus arteriæ, & meatus vrinæ fœtus deducendæ paratus
 ad hunc connexum non perfunctorie conferant, lon-
 geq; aliam hominibus quàm dictis animalib; vesicæ
 nexus speciem parent. Quàm vero discrimen hoc sit
 expendendum, inde non leuiter iudico, quod tot vul-
 nera ex pube in vesicæ amplitudinẽ penetrantia, ideo
 que vrinæ viam præbentia, leui opera curari experior.
 quum interim, si par in homine atque in cane vesicæ
 ad peritonæum foret commissura, & nõ maior quàm
 ad intestina, aut ventriculorum continuitas, in illorũ vul-
 nerum curatione nulla esset relicta spes. Præterea, si
 Galenus lienis situm, ipsiusq; ad ventriculum nexum
 paulo absolutius descripsisset, possemus dubitare, num
 ex canum sectione lienem adeo in corporis anteriora,
 ac deorsum ad humillimam ventriculi sedem locari, et
 tam obscure necti arbitratus fuisset, quàm medicorũ
 anatomicorumq; vulgus existimat. est namq; non me-
 diocris in homine ad canem, aut simiam, hac in parte
 differentia. Cæterum ex proluxa penis apud Galenũ
 historia, & qua plurimum oblectatus videtur descri-
 ptione, ac dein ex sedula virilis membri dissectione, ni-
 hil sanè manifestius est, quàm id a Galeno nunquam
 esse tractatum. Sedulo enim illius compositionis ra-
 tionem exquirens, & bouum taurorumq; penis, quo in
 scuticis aut interdum vinculis quibusdam apparãdis
 vtimur, memor, cauum nescio quem neruum effingit:

aliaq; multa, duobus illis corporibus humanū penem
 præcipue efformantibus parum conuenientia profert,
 quæ fungosa & veluti carnea constat substantia, cras-
 sa insigniter membrana, conuoluta: quemadmodum
 Aristoteles, aut is ex cuius relatu ipse anatomica con-
 scripsit, non perfunctorie videtur animaduertisse. adeo
 sanè, vt Galeni historiam meæ satis diffusæ, neque hic
 ob prolixitatem repetendæ descriptioni, aut virilis pe-
 nis inter secandum structuræ conferenti, nihil manife-
 stius occurrurum sit, quàm illa eleganter tradita, quæ
 citra anatomen erant obuia: illa vero quæ eius benefi-
 cio venerant examinanda, ab hominis constructione
 multis numeris variare. Vt vero uterus tum in situ,
 tum forma, nexu, substantia, vasorum insertionibus,
 ac ijs deniq; omnibus quæ in partium historia exami-
 namus, permulta habet animaduersione digna, & quæ
 non leui succinctoq; sermone, a Galeno in primis, At-
 tico, & labore in scribendo haud fugiente, compre-
 hendi possent: non mirum videri debet, si, quum pecu-
 liarem de Vteri dissectione librum descripsit, mihi
 ex communi qua illum homines non aggressum duco
 coniectura, pleraq; occurrant, quibus meæ sententiæ
 robur adiiciam. Primum itaq; in libro de Vteri dis-
 sectione animaduertendum venit, quòd vaccæ & ca-
 præ vterum muliebri non semel ex proposito similem
 esse testatur. neq; ipse alicuius inter eos vteros memi-
 nit discriminis, nisi quòd aliorum dissectionis procerū
 autoritatis occasione, nonnullis aperte contradicere
 non ausus fuerit, quæ illorum aliqui de muliebri vtero
 priuatim scripserant, quæ interim in suis vaccarū vte-
 ris non occurrerent. At enim, illis non facile contradi-
 cendum, quòd constaret ipsos anatomes cognitionem
 non in brutis animalibus, sed in hominibus adeptos:
 sibi id quoq; non ascribens, sed suas simias sermoni,

mulierum loco, inferens. Deinde quum nonnulli rursus à Galeno commemorati dissectionum professores, caprarum & vaccarum uterum (ex quorum numero fuit Praxagoras) descripsissent, prioribus dissona tradentes, non sine voluptate, qui mihi secanti adesse solent in scholis obseruabant, quam anxius videatur Galenus, quorum sententię ipsi acquiescendum sit, quidq; in vniuersum de utero statuendum veniat: quod videlicet in vaccis posteriorum historiam reperiret, prioribus tantum tribuens, ac sibi non sectarum mulierum conscius, vt aperte illorum sententiam resellere nollet. Quando quidem igitur humanus uterus à vaccino plurimum differt, in promptu sunt argumenta, quibus Galenum, uterum humanum non secuisse, planè liceat cognoscere. Vaccinus enim uterus os sacrum in situ excedit, ab intestino recto etiam illic supra vasa lumbis exporrecta sursum declinans, vbi lumborum infimę consistunt vertebrę: adeo vt hic Galeni descriptio illi quadret, quum non pregnantis mulieris uterus situ non tam alte ascendat, vt longo interuallo eousq; pertingat, vbi sacrum os infimę lumborum vertebrę cõmittitur: neq; etiam perinde, vt vaccarum ac canum quoq; uteri, vesicam in superiora excedit. longissima enim est quadrupedum uteri ceruix, seu collum: idq; magis erectum, quam uteri muliebris. adeo, vt vel huius gratia situm esse varium, nemini mirandum sit. Atq; ex hoc differente situ, non possumus ambigere, Galenum muliebris uteri ceruicis longitudinem digitis duntaxat ex virilis penis longitudine metitum esse. nam alias non tam altum utero ascripsisset situm, si vel illa ipsi constitisset. Formam uteri describens, Herophili sententię videtur acquiescere, quum illam vesicam comparat. At nonnihil infra non amplius sibi consentit, vbi de corporibus disputas etiam aliquousq; Herophili

IOACH. ROBLANTS EPIST. 44.

verba mulieribus congrua, in suū vsum refert: et pergens varia anatomicorū exposita sententia, se iudicē statuit, ac demū vaccinum vterū humano similem affirmans, se turpiter prodit, cornua & formā, quod ad mulieres attinet, secus q̄ Herophilus, nō vere enarrās. Est enim humanus vterus quodāmodo vesicę instar rotundus, anteriori & posteriori sede compressus, ac proinde latior, q̄ profundior. Deinde superiori sede, videtur quoq̄ nō nihil depressus, & quartā circuli partē, aut crescentē modo lunā referre. quū alias, si vesicę instar protuberaret, semicirculū ex toto circulo exprimeret, atque ita superior vteri pars veluti in tubera cessat, capitis vituli in modum, quod cornua paulo post est educturum. Ea tubera apicesq̄ Herophilo cornua, in muliebri vtero, fuerunt indubie nominata. In canibus & fuis vterus statim ex sui fundi cum ceruice coalitu, in duas partes ita dirimitur, ac si indicē à medio maxime abduceres, & singulos digitos, singulas vteri partes fingeres. Hęc non pręgnantibus nullibi inflexere apparent. pręgnantibus autem, pro foetum numero complicantur. Illi enim seriatim i istis vteri partibus continentur, vnde etiam qui eorum animā malium historiam ex sectione narrauerunt, illas vteri partes, quū magno & insigni cornu fatis respondeāt, cornua appellarunt, illis foetus contineri & amplecti non incommode tradentes. In vaccis vero omnia secus habent: fundum enim, si integrum & extimo ipsius inuolucro non detectum spectaueris, à ceruice sursum simplex longo ductu ferri videntur, forma non globosa, sed quasi tereti anteriori & posteriori, perinde ac si duo digiti inuicem fasciā obducti proponerentur, compressa. Dein fundū quasi in duo arietum cornua inuicem cedentia dirimitur. Neq̄ scio, an quicquam in vniverso corpore propius alicui assimilaueris,

atq; has vaccini vteri partes arietum cornibus comparare possis. Et quoniam foetus in altera fundi parte (est enim illud, vt mox dicam, geminū) humilior subsistit, quam vteri in ea cornua est deductio: & quoniam iccirco in illis foetus, vt sic dicam, non complectitur, quid mirum est, Galenum in cornuum narratione ita esse perplexum & quum de differentibus prorsus inter se vteris, pugnantia occurrent anatomicorum dogmata? Verum pulchre & callide sese subductum putat, quando cornuum actionem, functionemq; in alium locum referendam censet: quem apud illum nusquam reperias. Seminalium vasorum ingressus omnibus vteris accidit, in extremos illius apices. mulieribus quidem, in protuberantia vtrinq; superioris vteri sedis capitula: canibus autem, in summum partium, quas diremptis inuicem digitis comparauimus, vt vaccis in apices earum vteri partium, quæ arietum cornuū modo, belle implicantur: vt à Galeno quoq; optime est animaduersum, id alios latuisse dissectionum professores attestante. Quanquam non satis augurari queo, quæ nam vasa Galenus Herophilo, & alijs quibus contradicere ob magnam quæ in aliarum partium enarratione occurrit diligentiam, vereretur, cognita scribit, quæ ceruici vesicæ infererentur. Videtur namq; Galenus arbitrari, non minus quam in viris, glandosum illum assistentem nobis appellatum, muliebris vesicæ ceruici connatum: ac dein vasa comperiri, quæ à testibus vesicæ ceruici in mulieribus ad corpus illud implerentur. Si Galenus id apud Herophilum legit, ipseq; in eadem fuit sententia, lubens fateor, me illud glandosum corpus, neq; etiam vasa illa seminaria à testibus delata, in mulieribus, vt neq; in brutis pariter, inuenisse. imo Galeni autoritas mihi hac in parte tantisper suspecta erit, donec ab aliquo huiusmodi in corporibus

reperiri audiuerō: atq; qua ratione ipsa expendere pos-
 sim, certior reddar. quorum nullam interim in mulieri-
 bus necessitatem expendo. Nolim enim hic de pregnā-
 tium, quibus fundi vteri os arctissime claudi nullis nō
 in confesso est, coitu quicquā comminisci. Similis mi-
 hi est sententia de venis & arterijs, vterum, præter va-
 sa feminis materiam deferentia, ab illis quæ in renes
 feruntur, petentibus: quæ Herophilus in quibusdā mu-
 lieribus videri tradidit, vti Galenus illū in multis mu-
 lieribus eas reperisse non dubitat: aliter scripturus, si &
 ipse quoq; mulierem vnquam fuisset aggressus, ac
 proinde vt in simijs illas desiderari animaduertisset.
 Nam quum ait, non nisi rarissime in simijs illas venas
 arteriasq; à se repertas: nō aliter mihi persuadeo id ab
 ipso scriptum, quàm ego variam neruorum & vaso-
 rum in quibusdā sedibus seriem commemorans, ali-
 quando hoc, aut illo modo ipsam occurrere, vel ideo
 adijcere coactus sum, quòd Galeno, etsi secus semper
 obseruassent, initio repugnare veritus sum. Huius-
 modi in meis libris locus est, de humeraria à caua or-
 tu, de neruorum in tibia & pede distributione, ac quo-
 rundam neruorum in brachio congressū. Verum ser-
 mo ad vterum est reducendus, cuius ad alias partes cō-
 tactum à Galeno in mulieribus imaginari, situs & for-
 ma ipsum latentes plus fatis arguunt. Vti magnitudi-
 nem male commemorat, arbitratus vteri fundum in
 mulieribus multo maius esse, quàm reuera visitur. nū-
 quam enim non prægnantis mulieris vterus mihi oc-
 currit, cui trium digitorū latitudinem tribuere potuis-
 sem, neq; etiam fundi longitudo vnquam trium digi-
 torum latitudinem superauit. Cervicis longitudo pro
 illius extensione varia se exhibuit. est enim corpus mē-
 braneum, nerueumq; ac proinde plus quàm nonnul-
 lis arrideat, sequax. Quare etiam opinor, ex pudendū

muliebris cum vaccarum & caprarum discrimine, Galenum arbitratum esse, ceruicem vteri muliebris tam musculosam & carneam esse: atque illam aliter quam reuera sit, commemorat. Rursus, vt Galenus duos sinus in vaccino vtero recte constituit, quū vnus i muliebri sit: ita quoq; vaccini vteri tunicas recte describit, procul ab vteri muliebris cōstructione aberrans. Est enim vna peculiaris in muliere tunica, que alia a peritoneo & ligamentis vterum continentibus pronata, obuoluitur. in vaccis vero, vt fundum vteri statim i duas partes diuisum diximus, ita quoq; vtraque pars sua peculiari efformatur tunica: adeo vt hoc nomine Galenus vteri tunicam prodigerit esse geminam, cui alia simplex a peritoneo obducitur: quam ideo vnus tantum loco habet, quod duas fundi partes ita simul inuestit, vt inter duarum partium commissuram non intercedat, fasciæ in modum, qua duos digitos aut cornuum arietis radices ac principia simul vnaq; obuolueres. Occurrit enim vt i vteri forma, ita quoq; in tunicis propter vteri diuisionem differentia, qua Galenus muliebrem vterum a vaccino differre ignorauit. In presentia, ne vteri sermonem nimium educā, pretereundus non est locus libri de Vteri dissectione, quo Galenus perinde anxius perplexusq; mihi videtur, atq; nos interdum versatiliē animum huc atque illuc impelli sentimus, quoties pugnantibus autorum dogmatibus obruimur. Legerat enim Galenus primarios dissectionū professores, muliebrem vterum acetabulis priuare, & tamen cornutorum animalium vteris ea tribuere. alijs interim, qui perinde atque ipse vaccinum vterum muliebri similem ducerent, acetabula vtero ascribentibus. Huc etiam accedente Hippocrate, qui in Aphorismis acetabulorum meminit, aliud lōge eo nomine subaudiens, quam id cui ab ace-

IOACH. ROELANTS EPIST. 46

tabuli nominis in dissectionibus institutore, ipsum acetabulum, nemo debet ambigere, qui uariorum utero rum sectionem est aggressus. Mihi enim facile constat acetabuli nomen ad tria inter se diuersa, ab autorib. re latu: adeo ut ex rei cognitione, quid quisq; sibi uellet, Galenum animaduertisse oportuerit. Primum itaque acetabuli nomine in rotundis, & instar semisphe ræ cauis sinibus describēdis utimur, hac ratione omnes profundos osium sinus, ac in primis osis coxendicis sinum quo femoris caput suscipitur, acetabulum nuncupantes: nomen, ut in meis libris tradidi, ab herbe nobis acetabulum, aut ueneris hortus, umbilicus ue nuncupate, & acetabuli mensuræ forma, ducentes. Itā in vaccino, aut ouillo, aut bubulo, aut ceruino utero, qui nuper cōcepit, plurimę foueę conspicuntur, quæ labris suis in uteri cauitatē protuberant, & ita sinuate sunt, ac si quis dimidias illis impressisset pisas, adeo ut nemo ita à me admonitus ambigere debeat, sinus tales acetabula primum esse nuncupatos. Quia uero illi confurgunt, paranturq; ex tuberibus in utero nō prę gnante ita conspicuis, ut illos prostantibus in ano uenulis, unde sanguis nonnunquam per interualla pro manat, anatomici assimilauerint: mirū non est, & ip sis tuberibus nomen acetabuli secundo esse accom modatum, ut cūq; parum apte: quū sinus, nisi animal cornutū aliquandiu genituram retinuerit, neutiquam sint. Rursus quia ex illis sinibus uenę & arterię in ex timum foetus inuolucrum procreantur, non mirum esse debet, uenas illas et arterias de nouo inter inuolu crum id et internam uteri superficiem generatas, acetabulorū nomine quibusdam appellatas. Vti nimium sane constat, Hippocratem eo nomine usum, quando de bimestri aut trimestri abortu sermonē instituebat, & rationem (quā aliās fere semper subicere solet) ad

plurimę
foueę
conspiciuntur,
quæ labris
suis in uteri
cauitatē
protuberant,
& ita
sinuate
sunt, ac si
quis dimidias
illis impressisset
pisas, adeo
ut nemo
ita à me
monitus
ambigere
debeat,

mucum retulit, quo noua illa & inualida vasa, quibus genitura suffulcitur, tugerent. Certum enim est bimestrem, & multo adhuc minus trimestrem foetum, vel in vaccis, sinibus illis solis, aut asperitatibus ira retineri, vt sepias & loligines suis promuscidibus, quas acetabulis plenas cernimus, ad scopulos asperasque regiones herere nemo ambigit. Quum itaque eiusmodi vasa in mulieribus perinde atque in vaccis habeantur, acetabuli nomen illa ratione non esset perperam mulieri in eo significato attributum. Verum quia muliebris vterus tubera illa extantia in sua amplitudine nequam exhibet, & quia deficientibus tuberibus sinus illi ad formam sinus coxendicis ossis exculpti, constitui nequeunt, liquido patet, neque primum, neque secundum acetabulorum nomen, mulieri ascribendum. adeo vt Galenus hic minime perplexus fuisset, si muliebri vtero cum vaccino pugnante, sese etiam exercuisset. In foetus quoque inuolucris permultum est discriminis, sed opportunius ad parum veras descriptiones illa asseruabimus, ad secundam nunc corporis cauitatem, thoracem uel, sermonem dirigentes. Qui succinctior futurus est, propter venae cauae ductum superius commemoratum, in cuius explicatione memini, quo nam pacto interdiuidentes thoracem membranae in canibus & simiis, insignem supra neruosam septi transversam partem, & sub cordis canini inuolucro constituent cauitatem, in homine nequam occurrentem. Vti neque peculiaris pulmonis lobus seu fibra inibi reperitur, quae illam cauitatem occupans, manus & elegantissimi fulcri modo, cauam venam illac prorepentem sustineret, tutoque deduceret, & quinta pulmonis fibra à Galeno est nominata: quum alioquin duae in dextro, & totidem in sinistro latere inuenias. adeo vt haec cauitas, & illa pulmonis fibra, Galenum simias canesque, non autem ho-

Nonnullae
coniecturae
ab illis
partibus
pendentes,
quae thorace
continentur.

mines secuisse, planè comprobent. Perinde atq; cor
 dis inuolucrum, quod Galenus à septo transuerso diffi-
 tum, alij non connatum, narrat, vti sanè in canibus
 & simijs tantum à septo remouetur, quanta nuper cõ-
 memorata vilitur cauitas. In homine autem, tota hu-
 miliori sua sede, insigni amplitudine septi trãuersi ner-
 uosæ regioni connascitur, vniturq; , & alium prorsus
 situm in homine quàm in canibus aut simijs sibi ven-
 dicat, pro cordis nimirum situs varietate. necessum e-
 nim est, areulam inuolucrumq; cordis parem cum illo
 situm obtinere. Quòd vero alius cordis situs in homi-
 nibus, quàm in canibus & simijs, occurrat, ex anatò-
 mie & ratione liquido constat. Si enim expenderimus
 ossis pectoris in hominibus longitudinem, illam cum
 canino pectoris osse conferentes: prompte etiã ani-
 maduertemus, humanum cor alioquin ex proportione
 maximum, non tam rectum atq; secundum longitudi-
 nem corporis incedentem situm sibi vendicare, quàm
 Galenus in simijs & canibus cordi ascribit, nosq; inter
 dissecandum apertissime obseruamus. Humani enim
 cordis base thoracis medium, quod ad dextrum & fini-
 strum spectat, occupante, ac veluti transuersim loca-
 ta, reliquum cordis corpus in sinistrum latus admodũ
 oblique deorsum fertur, sinistra septi transuersi sedi in-
 nitens, quemadmodum inuolucrum septo inibi conna-
 tum retulit. Perinde profecto, ac si humanum cor ad
 transuersum hunc situm cogereetur, neq; libere rectius
 deorsum duci potuisset. Vti caninum cor locari no-
 uimus, quod suo mucrone, nõ autem toto corpore, ex
 obliquo nonnihil situ, ad sinistrum latus sursum nutat.
 Quum itaq; Galenus eum situm in canibus & simijs
 obseruauerit, hominemq; nunquam aggressus fuerit,
 haud mirum nobis esse debet, humani cordis situm ab
 illo non commemoratum: & Galenum simplici situs

Rationes
ex his quæ
caluaria
continen-
tur peti-
tæ.

fui enarratione non contentum, quinimo in Aristotelem & alios prolixè inuectum, qui humani cordis, ita uti in anatomè occurrit, et ratio quoque dicitur, situm nobis tradiderunt. Caterum quod ad cerebrum attinet, nimirum constat, boum cerebra ad illius inspectionem & anatomè à Galeno esse adhibita, quum nullius animalis cerebri alioquin apud illum fiat mentio: & quia in cerebris boum, ut ferè & aliorum animalium, non magna cum hominibus est differentia, pauca occurrunt coniecturæ, quibus in tertia corporis cavitate, in ipsa nimirum caluaria, Galenum homines non secuisse conficeremus. Atque harum una, neque illa vulgaris, ex cerebelli situ & conformatione dependet. In bobus enim, quemadmodum Galeni quoque habet descriptio, cerebellum posteriorem occipitis sedem occupat, extra cerebri posteriorem regionem in posteriora eductum. quum tamen in homine prorsus cerebro subijciatur, & extrema cerebri in occipitio pars, in posteriora & in occipitium multo magis protendatur, quam cerebelli posterior sedes. Deinde bouis cerebellum altius in occipitio conscendit, quam hominis, cui cerebellum superiori sede est latum & compressum, bouis interim cerebello in ea sede rotundo & spherico, ac ad futura Δ imaginem exprimentis elatiorem sedem usque conscendente. Quum tamen humani cerebelli apex in medio tantum ductus consistat, qui à foramine dorsali medullæ in occipitis osse exculpto, ad dictam nuper futura Δ similis sedem metitur. unde etiam non mirum est, Galenum in situs congregationis duorum primorum duræ membranæ sinuum descriptione, haud obscure ostendere, in bouis, non autem hominis dissectione se versatum. Consistit enim congressus ille ad elatissimam nuper commemoratam cerebelli sedem, quæ in hominibus à bobus differt, Galenique descriptio

his fatis conuenit, ab illis interim abhorrens. Vti etiam plexus arteriarum ad cerebri basim in bobus magis, quam hominibus, à Galeno uisus narrabitur, ubi illum in rerum historia ueritati pepercisse, paulo post enitar ostendere. Iam enim nimius uidebor, in differentijs inter hominem & alia bruta adferendis, ex quibus Galenum hominum corpora non spectasse comprobarem. Vnde etiam illis finem imponam, si mulatque addidero, hoc in primis apud Galenum mirandum, quod suis confidens simijs, toties Veteribus dissectionum professoribus immerito contradixerit, illosque oscitantia arguerit, quod quæ ipse in simijs reperiret, illi aut omisissent, aut aliter descripsissent, prout nimirum in hominibus illa ipsis obuersabantur. Atque huiusmodi locus sese offert in futurarum superioris maxillæ historia, ubi Galenus alios anatomicos duas non uidisse, aut quasi non expendendas præterisse scribit: quum interim Galenus ex simia in eam opinionem uenerit, illis hominis fabricam recte narrantibus. Talis quoque est processus ille in lumborum uertebis, quo simia & canes donantur, quem ab alijs præteritum neglectumque scribit, quum homines illo destitui, nihil sit certius. Dein quum ipsi totum pectoris os gladio cõpararunt, Galeno interim mucronatâ cartilagine ad gladiû propter suas simias & canes referente. Quam prolixè & sæpe Galenus ueteres arguit, quòd musculum ex carnea membrana in axilla & thoracis latere efformatum non cognouerint: quum is in hominibus neutiquam reperiatur. Neque minus sibi placet, quòd ex musculis scapulam at tollentibus, aliquot non obseruauerint: quum nos ex accurrata dissectione simias duobus abundare nouerimus. Rursus quis ferre posset, Galenum alijs in secundo pari musculorum caput moientium, nescio

LOCA
nonnulla,
quibus Ga-
lenus aper-
te Veteres
reprehen-
dit, quod ho-
mines, non
autem cum
illo simias
seculissent.

quam oscitantiam ascribere: quum tam differens sit hoc in loco à simia aut cane homo, ipseque nihil minus quam hominis musculos persequatur: vti & de musculo constat à clauicula & pectoris osse in mammillarem capitis processum inserto, capitique motibus subserviente, in cuius descriptione longe præter meritum Galenus suarum simiarum occasione veteribus obstrepit. Ita quoque non mirum est, Galenū alios incusare, quod musculum præterierint, quem in caudatis simijs & canibus recti musculi abdominis partem esse videmus, secundum pectoris ossis latus ad clauiculam vsque costarum cartilaginibus exporrectam, qua homines omnino carent. Simili ratione eos incusat, quod eū ignorauerint musculum, qui à superioribus cervicis vertebra, costis offertur, secundum anteriorem musculi sedem, qui thoracem mouentium secundus statuitur, descendens. nam hunc in homine desiderari, satis conspiciendum est. Quum portionis maioris musculi, quem ego femur mouentium quintum numero, atque inter tibiæ motores neuiquam refero, meminit, quæ tendine interno femoris capiti inseritur, alios reprehendit, quod eam insertionem tendine, non autem carnea implantatione fieri scripsissent, vti in suis simijs ipsi occurrebat. Item alios carpit, quod tendines musculorum tibiam mouentes, illiusque anteriori parti insertos, teretes descripserint: non autem vt in simijs videntur, latos. Insuper quàm sæpe quosdam incesit, quod musculum omisissent, à quo latefcēs pedis tendo educeretur: quū tamen ipsius descriptio non hominibus sed simijs potius conueniat. Alios etiam notat, quod quartū pedem mouentiū musculum carnea insertionem calcis ossi implantari ignorauerint: quum interim exquisitū prorsus tendinem in hominibus, secus quàm simijs, sibi vè dicet. Sed quid manifestius (vt cordis situm, pluraque

eius

eius generis loca subiticeam) hanc falsam Galeni accusationem, & negligentiam impositionem arguet, vena caua per septum transversum ductu, & illam suffulcisse pulmonis fibra: Galenus enim, quum simias suas scinderet, illasq; à veterum qui hominum dissectionibus sese exercebant historia abesse videret, non ueritus est testari, eos illam pulmonis fibram, & nescio quae alia, latuisse. Adeo ut magis impius censerem, si in vera hominis fabrica historia Veteres illos non excusassem: quam si propter insignem quo erga Galenum laborem affectum, singularemq; obseruantiam, contra oculorum testimonium, reiq; veritatem, illius placita vndiq; imperturbata reliquissim: atq; hoc nostrum seculum, perinde atq; omnia quae Galenum secuta sunt, hallucinari, & Graecorum imposturam latere voluissim. Q V V M itaq; mi Ioachime, meis ad Syluium literis huiusmodi, quae nimis cumulatim sese offerunt, ad eum locum respondissim, quo agere seerebat, à me propositum, homines à Galeno non dissectos: ad illum veni, quo nihil perperam ab ipso neq; traditum, neq; scriptum affirmabat. Atq; hic primum eopi ostendere, quam in Galenum essemus impij, si in describenda hominis fabrica, illi tot falsas descriptiones imponeremus, quot nobis ad hominis cum simia discrimen, in suis libris occurrunt. & ut illius auctoritatem tueremur, in illarum excusationem non semel dicere malle, illum ex simiarum potissimum inspectione Anatomem docuisse: in hoc errantem, quod simias hominibus nimium similes statueret. Ac proinde, ea quae apud Galenum ab hominis fabrica, propter simias brutaue differunt, in non verarum descriptionum classem haudquaquam reponenda duxi: sed aliquot alias, vti in amplissimo parum obseruatorum à Galeno locorum campo sese offerebant, ad hunc penè modum subiici, Galenus osium differen-

sq; tempore
quod in
aliquibus
est

NON omnia in partium historia Gale no recte tradita & descripta.

In ossibus

G

aliquot pa
rum verg
descriptio
nes,

mo NON
regi mi ntu
ofit mult
siti a an
ofit on
de zithari
a nqtrab

audito al

tiatti ex appendicibus constituens, nō solis magnis & grandibus ossibus appendices haud recte tribuit: quū digitorū ossa, & post brachialis & pedij appendicibus donari nimum constet. quemadmodum & totam ex gingiuis extantem dentium partem, in pueris quoque appendicem esse liquet. vt vertebrae taceam, in minorum quoque ossium numero recensendas, quarum quaedam, vt propemodum thoracis & lumborum omnes, etiam quinq; appendicibus ornari cernuntur. Quae etiam argumento sunt, nō illis tantum ossibus (etsi alia Galeni sit sententia) appendices obtigisse, quae amplū sinum medulla quae osseis fibris non interstinguitur, oppletum, vt humerus, vlna, radius, femur, tibia; ossa, continent: verum & illis quoque, quibus eiusmodi sinus nequaquam adest. Neque vertebrae enim, neque scapula, neque ossa sacri ossis laterib. cōmissa, neque costae eiusmodi sinus sibi vendicant. attamen in illis ossibus appendices perinde dignoscunt, ac in illis quae eo sinu dicebam cōspicua. Huc sunt referenda penē oīa, in quibus mihi cū Galeno in differentijs constructionis ossium describendis, parū conuenit. Vt quod Galenus earum sermōnem in libro de Ossibus instituens, sub synarthrosi seu coarticulatione futuram, harmoniam, & gomphosim neutiquam cōprehendere debuit: quum illa simul cū symphyssi sub vno genere locanda venerant, quod ossium structuras continet, ad nullum penitus motum à Natura fabricatas: quodque illi opponitur, cui structurae subsunt, ad motum siue manifestum, siue obscurum compositae. Synarthrosis enim à diarthrosi sola motus obscuritate differt, & vtręque hīdem structurae speciebus coeunt, enarthrosi nimirum, arthrodia, & ginglymo. Sic quoque ad symphyssim male refert, ossa vel alicuius corporis beneficio, vel nullius inuicē componi. quum enim eiusmodi corporum, quorum auxilio aut

interuentu ossa conſtruerentur, triplicem differentiã, cartilaginem videlicet, carnem & ligamentum indicauit, tres compositionis ſpecies ſuis nominibus appellans, nulla nobis dari poteſt ſymphysis, quam ligamẽti, aut carnis interuentu coaluiſſe vere diceremus. Neque id fanẽ mirum eſt, quum hæc compositionis ratio ad omnes oſſium ſtructuræ ſit referẽda, in quibus facile cernimus futuras & harmonias, & in atate cõſiſtentibus ſymphyses, ſolius ſtructuræ nexuſq; opera, abſq; tertij corporis auxilio committi: articulos vero ligamentis tum in oſſium circuitu obductis, tum ipſa commiſſione nonnunquam interuenientibus, ac dein muſcutorum (qui carnis loco cenſentur) opera, contineri. Cartilaginem vero in iunioribus hominibus ad ſymphysim concurrere, admodũ pulchre ſpectamus. Vbi etiam ſuccurrit, Galenum de ſymphysi loquentem, quod fungoſa molliãq; oſſa, nullis medijs conneſcantur, ſicciora denſiorãq; nonnullis intermedijs coalleſcant, ſcripſiſſe: quum tamen, vt mox retuli, in puerulis, quibus oſſa fungoſa & mollia exiſtunt, ſymphyses medio cartilaginis fieri cernamus: in ſenibus vero, quibus arida iam ſiccaq; & magis denſa euaserũt oſſa, eiuſmodi cartilago prorfus aboleuerit, imo ne coalitus quidem linea plerunq; ſe exhibente. Atque vt Galenus commiſſurarum conſtructionum ue oſſium differentias ita parum aſſecutus eſt, ſic quoq; in exemplis adducendis parcus videtur, quibus ſuas commiſſuras comprobaret. Quanquam neq; exempla in cognitis illi commiſſurarum differentijs adducta, prorfus mendæ vacent. Parum enim ſeſe oſtendit anatomicum, quum vertebraſ ad ginglymõ refert, atq; elatiſſimam & mediam demẽs, reliquas ginglymo committi reſtat, quod ſimul ſuſciperent & ſuſciperentur: non expẽdẽs diſcrimen illud in varijs eſſe articulis, ſeq; tria

ossa vt ginglymi compositionem doceret, adducere. Nam, etsi omnes quæ supra duodecimam (aut quæcunque illic vtrinque suspicitur) thoracis vertebram, ad primam vsque ceruicis habentur, superiori fede incumbentem subeant vertebram: inferiori autem fede subiectam admittant: & rursus quæ in lumbis sunt, contraria ratione articulentur: tamen in duarum vertebrarum ad inuicem nexu, mutuus non confurgit ingressus, neque idcirco etiam ginglymos. Etsi quis ideo os aliquod ginglymo committi velit, quia superiori parte aliud os admittit, inferiori autem aliud ingreditur: aut contra, humiliori excipit, elatiori immittitur: nullam articuli compositionis rationem habens, neque obseruans quot ossa ad vnum exemplum, adeoque vnam constructionem ducit, non pauca ossa, vt prima digitorum, ginglymo necesse astruet, cum Galeno admodum dissona propositurus: quandoquidem commissurarum differentia, ad duorum ossium nexum omnino sunt referenda. Verum his neglectis, ad peculiare ossium descriptiones properemus. vbi occurrit capitis os octauum mihi numeratum, in frontis ossis basi positum, quod miror suis peculiaribus futuris a Galeno non circumscriptum: ac cur spongiæ potius modo, quam cribri, peruium censuerit, quum eius foramina ad cribrum magis sint conferenda: neque illa ad pituitæ cerebri distillationem priuatim parata sint, quum hac nunquam pituita citra morbum possit duci. At hæc Galeni sententia, magis adhuc in cuneo assimilato osse venit expendenda, quod sub cerebri basi spongiæ modo extructum foraminibus varijs, neque recta penetrantibus ad spongiæ pumicisque rudioris foraminum effigiem donatum tradit: quum interim id falsum sit, totaque in caluarie amplitudine conspicua fede leue (si finis ac processus ipsius exceperis) visatur, & non minus quam fron-

IOACH. ROELANTS EPIST. 56

ris, aut temporum, aut occipitis os integra, neq; spon-
gia modo pertusa crusta, efformetur. Mirum profe-
cto est, Galenum eiusmodi compositionem propter
pituita, qua prorsus inartificiosa esset, excolationem
confinxisse, & non potius qua in illo osse frequentissi-
me occurrunt antra indignatum esse, in ea sede, vbi id
crassum esse oportuit, tum ob alias causas, tum sinus
occasione quo glans continetur cerebri pituitam exci-
piens, quicq; tam elegantibus vndiq; confitus est pro-
cessibus, & non minus quam sinus ipse obseruandis.
Imo ex varia & notatu digna qua in caluarie ampli-
tudine occurrit compositione, in sinibus dico pluribus,
& tuberibus, maximi vsus gratia a summo reru Opifi-
ce insigni industria fabricatis, Galenum nihil expendit
se, ideo coniector, quod nullius horum mentionem fe-
cerit, nihilq; illic apparentium conscripserit: nisi forte
quis illum ossis meminisse contendat, quod in cerebro
positum obseruaretur. Apparet naq; Galenum apud
dissectionis professorum aliquem, ossis eiusmodi men-
tionem reperisse: & ne ipse quicquam ab alijs traditu
praterisset, aut ignorasse videretur, eius quoq; quan-
tumuis obiter, meminisse. Ego sane hominis cere-
brum nullo osse donatum reperio, sed in canibus pri-
mum didici, vnde huius ossis sermo anatomicis inci-
disset. In canibus enim inter cerebrum & cerebellum,
amplum & latum, sed tenue, consistit os, secundum ce-
rebri gibbum inferius cauum, & superius pro cere-
bri sinuatione conuexum, ac ab occipitis osse eductu,
cui omnino est continuum, adeo vt augurari liceat,
Anatomicos quibusdam animalibus eiusmodi os pre-
buisse: Galenum vero, & si cuiusmodi id esset, ipsi
non constaret, illius meminisse. Quemadmodum
in osse euenit, quod prater summum humerum & cla-
uiculam ex Hippocratis oratione Galenus tertium in

illo articulo confinxit. Cavitatis in temporum osse, auditus organi gratia exculpta, apud Galenum nulla est historia: quum tamen tam varia & elegans sit, summique Opificis industriam, si modo quid aliud, vel maxime attestetur. Atque ut cavitatis illum lauit, ita quoque præter ipsius membranas, ossiculorum cognitionem haud habuisse colligitur, quorum vnum femoris ossi, cui inferiora capita essent adempta, vel malleo comparamus: alterum vero in cudi, aut molari denti, duobus donati radicibus, simile statuimus. Deinde in dentium radicibus enumerandis, Galenus non omni ex parte verus est: quum intimi vltimique molares breuioribus, compactioribusque, & sæpe paucioribus donentur radicibus, quam qui ipsius ordine succedunt. Sic etiam molares caninis dentibus proximi, non tot radices, quot Galenus illis tribuit, sibi vendicant. Atque ut radices leuiter expendit, ita quoque cavitatem neglexit, quæ in singulis dentibus pulchre est conspicua. Quamquam non adeo mirum est, Galenum cavitatem dentium alioquin in ipsorum erosionibus insigniter expendendam, præterisse: quum eo vsque paruis ossibus cavitates denegauerit, ut digitorum ossa testetur esse solida: quum id neuiquam veritati sit consonum. eadem namque structura constant, qua femur, aut humerus, in sinu dico secundum illorum longitudinem protenso, & medullæ conceptaculo. In capitis foraminum historia, præter alia non vere scripsit, foramen visorio neruo viam præbens, duplo maius illo esse, quod secundi paris neruum transmittit. Istud scribens, neruorum proculdubio rationem duntaxat habuit, nam si hoc loco anatomen sedulo in homine aggressus fuisset, non neruum tantum secundi paris, & portionem tertij coniugij, quam ad oculorum sedem

dirigi scimus, per id foramen ferri didicisset: verum pituitam cerebri hac non mediocri portione duci, & venæ ab oculorum sede in duram cerebri membranam pertinenti, ac etiam insigni arteriæ caluariæ amplitudinem egredienti, viam præbere, ac proinde præsens foramen merito illo amplius videri, quo visorius ducitur nervus. At vt Galenus pituitæ ductus parū obseruauit, ita quoq; ex sui plexus reticularis descriptione, non dubitamus illum nullam arteriæ propaginem ex caluariæ amplitudine ad oculos ferri arbitratum: quum quicquid soporalis arteriæ in caput ducitur, in eum plexum absumi contendat, à quo rursus duo tam insignes consurgerent rami, quæ ipsa soporalis erat arteria in caluaria pertingens. Quam vero hæc sint absurda, suo loco commemorabitur: nunc enim sermo mihi in officium historia est aliquandiu cohibendus. Paucorum itaq; Galenus ex tanto numero meminit foraminum, eaq; parū vere ab ipso sunt tradita: vt & foramen, quocum tertio pari neruorū cerebri soporalem arteriam duci meminit, quum interim tam elegans & maxime obseruandum foramen arteria priuatim adipiscatur. Præterea qui reliquarum arteriarū caluariam petentiū foramina illū latuerint, ex ipsis constat arterijs, quarum nullam præter soporalem suo reticulari plexui oblatā, videtur cognouisse. In maxillæ superioris descriptione, Galeno acquiescendum non est: quum illam solidam, & medullæ expertem, leuitateq; haud indigētem, ideo cōfingit, quod inferioris maxillæ ritu non moueatur, nam præter narium foramina, tam ampla & patētia, vtrinq; ad illorū latera, cavitates insignes aëre magna ex parte oppletæ cernuntur, admodumq; leuis hac ratione maxilla euadit, ad eum ferè modum quo cauas quæ Diuis in templis appendūtur imagines in formulas fundi nouimus, quoties diuæ Lucie oculos, diuæ

Agathæ mammillas cum pectore, diuo Antonio brachia & crura appendi solent. adeo, vt si quis oris constitutionem, dentiumq; in superiori maxilla seriem, & oculorum sedem expendit, atq; ideo hanc non exigam fieri cognouerit, Naturam profecto celebrabit, quod frustra hominem non onerauerit, sed simul robori & leuitati (quum aliàs moles constaret) scite prospererit. Saturarum superius habita est mentio, propter eas quæ in simijs & canibus, non autem in hominibus visuntur, quanquam illarum ductum non omnino recte etiam in simijs à Galeno descriptū esse, tunc quoq; satis innuebatur: & in alijs quibusdam futuris tam est obscurus, vt vnā eandemq; futuram diuersis sedibus conspicuam, trium futurarum nomine descripsisse colligatur. Vnde vero Galenus os v imaginem referens, non pluribus & varijs ossiculis cōstructum esse prodiderit, haud satis assequor. Quemadmodum quoq; in thoracis vertebrarum, corporibus suis contextu, nullius vertebræ corpus humiliori sua sede ad vertebrarum ceruicis formam educi, & à subditæ vertebræ elatiori sede caua excipi, video: & si Galeni ea fuerit sententiā. Non minus enim thoracis vertebræ rectis & planis superficiebus corporum structura, q̄ Jumborum, componuntur. Huic non admodum est dif simile, quod omnes transversorum processuum thoracis vertebrarum sinus, quibus costarum secundus nexus perficitur, deorsum spectare tradidit: quum humiliorum vertebrarum, quibus costæ altero nexu committuntur, processus, non minus sursum pulchre suum sinum spectantem gerant, quàm elatiorum vertebrarū sinus deorsum nutat: vt & mediæ vertebræ, in transversis processibus sinus neq; sursum, neq; deorsum inclinantes gerunt. Non semel apud Galenum legit, omnes costas duobus nexibus ad vertebras committi,

vno ad illorum corpus, altero ad transuersum processum: quum interim decimam, & duas illi proxime succumbentes vertebrae, transuersis priuet processibus. Decima sanè costa duobus nexibus hæret, atque ideo decimam vertebram transuersis non destitui processibus, aperte constat. Quum vero duæ hac humiliores, tam exiguæ essent, transuersimq; & parum admodum obliq; antrorsum ducerentur, illarum causa vertebris quibus cõmittuntur, trasuersos processus porrigi, non fuit necessarium: quamuis interim musculorum gratia transuersos processus sibi vendicent, sed amplos, & perquam modice exertos. Iam quid Galeno in mentem venerit, nõ fatis teneo, quando humerum post femur omnium ossium maximũ censuit. Nobis enim fibula humero longior occurrit: et tibiæ os non solũ longius, sed & crassius, in hominibus saltem visitur, nam in canibus humero crassitie quodammodo cedit. Adhuc, ossa sacri ossis lateribus cõmissa, humerum gravitate longe superant. Deinde Galenus demisiores humeri sedem perscribens, illius interius tuber, maius exteriori statuit: interius appellas, quod ad latus internũ consistit vlnq; cum humero articuli, ac multis musculis initium præbet, deducendisq; neruis quibusdam pulchre subseruit: exterius vero id appellans, quod ad externum dicti articuli latus positum, cum radio articulatur, & pariter musculis exortus cõmunicat, multis numeris interius magnitudine & crassitie et exertione vincens, vtcunq; Galenus secus statuat. A veritatis in super studioso nõ perfunctorie expendi deberet Galeni historia, de brachialis cum cubiti ossibus articulo. est enim ille non parua Naturæ industria paratus, quum interim eius fabricam Galenus non assequatur: imo quæ naturæ negligentiam arguant, haud pauca intermisceat. Quum enim hæc totam brachialis articula-

ANDREÆ VESALII AD

tionem ad radium, quantum fieri licuit, referendā putauerit, vt quod radij beneficio in prouum supinumq; cum vniuersa extrema manu secundo moueri debuerat, vna interim supra quā radius tum agitur, magna ex parte eum motū sustinēte, Natura radium iuxta brachiale extra reliquam ipsius crassitiem industrie adauxit, sinum illi oblongum inculpans, quo tria superiora brachialis ossa inuicem instar vnius capitis constructa & hærentia, inarticularentur. quod & factum est, tertij interim ossis portione vltra radium deducta, & vlnę (nō tamen absq; alterius corporis interuentu) innitente. Quum enim radius totum sinum constituerē nequiret, humiliori sua sede cartilaginē produxit, quæ superius lubrica & leuis, rotundo vlnę capiti ad internū vsq; latus acuti illius processus incumbit, instar sinus cuiusdam articulationis illud vlnę caput suscipiēs. Inferius quoq; hæc cartilago à radio pronata, leuis & lubrica est, reliquum tertij ossis brachialis concinnę admittens, & quicquid radio in sinu quo brachiale articularetur defuit, ad implēs brachiali interim vlnę ossi citra alterius corporis interuentum, articulo rū modo, haud contiguo. Nam ab apice acuti processus, qui dicta nuper cartilagine non obducitur, vlnę ligamentum non aliter prodit, quā à summo apice radij & circumstantibus sinus supercilij ligamenta enascuntur, brachiale cubiti ossibus cōmittentia. Is enim vlnę apex leuis nequaquā est, articulo rū ritu brachiale contingit: & si secus Galeno visum sit acuto illi vlnę processui nimium fauenti, & brachialis ad cubitum articulationem ex æquo (quantum ex ipsius historia assequor) ad radium & vlnam referenti, quod quātum à Naturę industria absit, ex vero nuper cōmemorato brachialis ad cubitū nexu, facile patet. Atq; vt tā obiter Galenus articulum hunc expendit, ita quoque

IOACH. ROELANTS EPIST. 54.

non mirum est, duos illos fatis in homine laxos articulos ab ipso non explicatos, quibus radius vlna articulatur. ac superiori quidē articulo radius vlnā excipit, inferiori autem radius vlnam admittit. Pari ratione cartilaginem eam neglexerit quę a radio pronata, vlnā a brachiali interdiuidit, totumq; articulum brachialis ad radiū penē reducit. Verum vt hanc cartilaginem præterijt, ita quoq; nullas alias expēdiffe videtur, quę præter cartilagine ossibus in articulis leuis in modū crustę obnatas, & sua in mollitie & duritia tēperie ossi articulos iniurijs ferendis ineptos reddentes in quibusdam articulis ita reponuntur, vt nuper commemorata inter brachiale et vlnam mihi occurrit: cartilago videlicet vtrinq; leuis, & coarticulatis ossibus, nisi ligamentorum beneficio, in ambitu commissa. Reperias autē eiusmodi cartilagine in inferioris maxillę ad superiorem articulis, in clauicularum ad pectoris os commissuris: vt etiam in nexu clauiculę cum summo humero superioriue scapulę processu. Brachialis insuper ossa non sunt ita dura et densa, quin quoq; fungosa cernantur, & medulla non minus quā ossium appendices, aut relique ossium sedes extra magnos sinus consistentes, oppleta. Quum Galenus proluxe digitorum ossa exprimeret, non additum ab illo oportuit, digitorū ossa parem cum digitis formā obtinere. nam et si postbrachialis & pedij ossa, quodāmodo in longitudine teretia sint, & digitis aliqua ex parte inde comparari possent; digitorum tamen ossa, vt exterius gibba & teretia visuntur, ita quoq; interius sunt compressa, & in eum modum plana, vt cum tendinibus illorum internæ sedi commissis (quę veluti dimidiam teretis figurę partem constituunt) teretia tantum occurrant. Nec noui num ita Galeni fuerit sententia, vt ab ipso scriptum est digitorum articulos omnes

ANDREÆ VESALLI AD

sibi respondere, & simpliciter prioris ossis internodium in subsequenti sinum subire: non secus sanè, ac si enarthrosi digitorum nexus perfici, indicatum voluisset. Est enim in digitorum articulis magnum discrimen: vti etiam motus varius & discrepans, non parua Naturæ providètia, illis attribuitur. Prima enim quatuor digitorum internodia flectimus et extendimus, et dein utrinque in latera ducimus. Secunda vero & tertia internodia, solam extensionem & flexionem experiuntur, nihil cum laterali motu commuæ sibi vendicantia. Satis enim erat ad digitorum diductionem & adductionem, primos artus in latera posse dimoueri, ad quorum motus alij artus secundo subsequerentur, & interim validiori articulationis specie commissis, illorum robori consulitur. Nouimus enim, ut ginglymos minus luxationibus, quam inarticulatio, subiiciatur, ac primi quidem digitorum articuli hæc committuntur: secundis interim & tertijs, vti à me non obiter scriptum est, per ginglymon constructis. Adeo ut Galenū mirer, quod quum in libris de Vsu partium musculorum digitos in latera mouentium insertionem illis tantum ossibus tribuisset, quæ proprio motu in latera aguntur: perinde atque Veterū, quorum suffragio in illis libris scribendis inibi proculdubio utebatur, erat sententia: in libris autem de Administrandis sectionibus seipsum male obseruatorum insertionum arguat, ut quas in omnes digitorum articulos fieri inibi tradat: tendinibus proculdubio delusus, qui externæ digitorum sedi adnascuntur, ab illis musculis qui varia commixtione, & illorum extensioni & in latera à pollice abductioni præsumunt. Verum hæc ad musculorum potius, quam ossium tractationem pertinere, quis merito contenderit. Ex magno igitur ossiculorum quæ à sesami semine nomen obtinuerunt numero, in meis libris commemorato, haud

fatis mirari, queo, Galenum nullius ferè situm manifeste expressisse, illaq; non aliter præterisse, quàm si nulla aut admodum pauca ipsi inter dissecandum occurrissent, vti cum ligamentis & tendinibus auferri solèt. Quum Galenus tibiꝝ ossis sinus expenderet, quibus humiliora femoris capita excipiuntur, illosq; ad capitum proportionem cælatos diceret, mirum sanè est, ipsum non animaduertisse, quàm obiter & parum alte Natura illos sinus, si eū protuberantibus & magnis femoris capitibus conferèdi sint, exculpsit, ac proinde raro & singulari beneficio non sine magna occasione cartilagineas quasdam parauerit, sinuum cauitatem egregie adaugentes. Videtur enim Galenus in genu articuli examine cartilagineas illas non obseruasse, quæ supra infraq; leues, instar crescētis Luna in sinuū circuitu reponuntur: exterius crassa, & sensim quasi in aciem desinentes, sinusq; hac ratione cauiore pulchre reddentes, vti nō obiter in primo de Humani corporis fabrica à me est proditum. vbi etiam patellam duriores, & alterius constitutionis mihi videri, attestatus sum, quàm vt cartilaginei ossis nomen ipsi ab alijs indendum putauerim. Neque etiam inibi præterire potui, prolixam illam in tertio de Partium vsu, humani pedis cum ceterorum animalium pedibus comparationem, in qua neutiquā Galeno mihi acquiescendum fuit: quum is longissimū homini pedem tribuat, ego contra breuissimum. si modo pedis voce id comprehendendi debeat, quod similibus ossibus tum numero, tum forma, tum articulationibus, tum musculis & tendinibus, idq; genus alijs quæ in partium historia expēdimus, magna ex parte cum hominis pede proportionem habet. Feles enim, canes, & meæ mustela, sciuri, lepores, cuniculi, lupi, leones, & magis adhuc simia, calcis os, talum, os cymbam referens, & quatuor tarfi

ossa habet paucissimis differentijs ab humanis ossibus
 distinguenda. & his dein pedum succedit, & digiti, ac
 dein musculorū magna est proportio. adeo vt corpus
 his omnibus efformatum, pedem vocare, ac humano
 pedi conferre debeamus. Incipit autem iste quadrupedū
 pes, vbi Aristoteles, & in tertio de partium vsu Ga-
 lenus articulum statuerunt genu humano proportio-
 natum, quo in bisulcis animalibus talum reposuerūt,
 quū interim tam equi, quam asini, aut cuiusq; solipe-
 dis talus quoq; similis bisulcorum inibi occurrat. et in
 quadrupedibus. pedes in digitos diuisos habētibus, ta-
 lus quoq; ibidem habetur, hominis talo similis, & illi
 talo vsu proportionatus, quem bisulca spectandū offe-
 runt, & si forma inuicē non admodū respondeant.
 Ab illo itaq; articulo quadrupedum animalium pes
 incipit, qui quantum humanum pedem longitudine,
 quando cū illo sit cōferendus superat, nulli nō est euide-
 ntissimum, quicumque modo propter affectum quem
 erga autores habemus equo pertinatiorem, suā ratio-
 ni imponere noluerit. Scio enim quot ex hac obserua-
 tione corruant Aristotelis placita, simulatq; quis à me
 didicit. quadrupedibus femur nostro proportionatum
 obtigisse: quod scilicet rotundo capite coxendicis ossi
 inarticulatur, & duobus capitibus tibiae ossi commite-
 titur. Habent enim quadrupeda tibiae os femori, non
 secus quam in homine, articulatum, & patellam vt in
 hominis genu illi articulo prepositā: quamuis femur
 cum suo coxendicis articulo, & genu quoque, in cor-
 poris trunco quibusdam animalibus latere videantur.
 Vnde etiam Aristoteli proculdubio hic (quemadmo-
 dum et de auium cruribus alibi ostendere nitor) impo-
 situm fuit. Dein tibiae os in omnibus quadrupedibus
 talo articularur, cui calcis os in omnibus quoq; subest.
 Hicq; articulus non alio donatur motu, quam in ho-

mine illum flexione & extensione agi nouimus. Hunc articulum dein in animalibus pedem in digitos dissectum gerentibus, omnia quod ad motum & ossium seriem (nō autem ex lateribus numerum) attinet, perinde ut in hominibus quodammodo succedunt. In solipedis & bisulcis, etiam si ossium cum hominibus non eadem sit series, quotquot tamen talum ad unguis usque extremum sequuntur articuli, parem cum hominum pedum articulis in flexione et extensione motum (ut sic dicam) referunt. Adhuc, in anterioribus quadrupedum pedibus, ubi Aristoteles, & Galenus in tertio de Partium usu, articulum statuunt, quem à nostro cubiti articulo differre volunt, et discrimen inter hominem & quadrupeda proponunt, is articulus nostro brachialis ad cubitum articulo in motu & quasi conformatione respondet. Est enim is, quo quadrupedum cubitus brachiali necitur, cubiti interim articulo altius reposito, qui flectendo & extendendo & articulationis forma cum unguis ad humerum in hominibus articulationi respondet: quadrupedum dein humero cum scapula parem nobiscum articulationem moliente. Præterea in digitis & ceteris manus ossibus, quantum ad motum referre possimus, omnia sunt paria. Ceterum quantum hæc cum Galeno & Aristotele, & omnibus qui de animalium ingressu, hominis erectione, sessione, talorum lusu, eiusque generis non paucis frequenter scripserunt, pugnent, quantumque illorum placita euertant, facile à quouis expenditur, qui nunc ad monitus, veritatis studio tenetur. Nou enim hæc mihi sunt adamussum prolixæque persequenda, qui tantum aliquot parum veras Galeni descriptiones obseruationesque in mediū ducendas suscepi, quem mirū est, adeo in Euripide irridendo occupatum fuisse, ut Aristotelis sententiæ acquiesceret: quū proculdubio cōstet, illum

simiarum saltem pedes dissecuisse, ac proinde, vt cetera taceam, oportuisset illum obseruasse simig pedem humano multo esse longiorem. Verum nunc de ossibus sermone finis est imponendus, si antea admonuerim, Galenum in pedis constructione parum memorare, non animaduertisse, hunc vno osse à manu superari; quando in secundo libro commentariorum in Hippocratis librum de Fracturis, parem ossium numerum in manu atq; in pede commemorat. non expendens, os cubum tesseram uel referens, bis sibi numeratum: prius id peculiaris ossis loco recensens, vt calcem, talum, & cymbam referens os, & hoc tesseram comparatum, quatuor ossium loco habeat, qui superiores brachialis ossium seriem complent. deinde quatuor humilioribus brachialis ossibus quatuor tarsi ossa confert: non expendens, quartum & extremum tarsi os, illud esse, quod cubum aut tesseram referre dicimus. Musculi definitio, vt videtur callide & pulchre, Anatomicum non aggredienti, aut oscitante circa musculorum naturam versanti, à Galeno instituta: ita quoque illi haudquaquam potui subscribere, sed aliam, vt in secundo meorum de Humani corporis fabrica librorum occurrit, instituere coactus sum. Nullum enim musculum in vniuerso corpore hactenus obseruavi, cui Galeni descriptio ad amissum vel in hoc competeret, quod eque ligamenti & nerui natura compos esset, aut exacte medium quid inter neruum & ligamentum statueretur: vt non dicam, parem ligamenti & nerui portionem, musculorum constitutionem haud subire. nam etsi Galenus id sepius indicare videatur, alibi tamen expendit, nerui portionem ligamento minorem esse. Quod vero musculus non sit natura medius, vel tendo calcis posteriori sedi insertus, argumento erit, qui solus multo crassior est quatuor neruorum, radicibus in femur digestis, si quis eas in

vnum

Nonnulli
parum ve
re descri
ptiones ex
musculo
rum ligamē
torumq; hi
storia de
sumptis.

vnū corpus coaluisse fingeret . Et quot quæso alijs sunt tendines , qui tibiæ ossi & fibulæ & pedis ossibus inseruntur , ab illis musculis educti , quibus animalem vim à quatuor illis radicibus ferri constat . Et quum Galenus neruum ligamento in muscoli ortu adhibet , vt simul permisceri possent , ambo in propagines diuidi censet : quæ rursus in plures dissectæ , tandem denuo in vnum sensim coirent , ac tendinem conficerent . Quis non talem nerui seriem non oportuisse fieri ex musculis animaduertit , qui suo principio quæ tendine latiores sunt , neque suas fibras vllibi magis diremptas , quam in exortu ostendunt . Atque eius generis sunt , qui ab ilium osse enati , femoris motibus præsumt , præter multos brachij motuum autores . Dein intercostales musculi non minus lati in insertione , quam in exortu , & toto incessu , visuntur . & transuersi & obliqui nobis appellati abdominis musculi , suis eneruationibus ampliores quæ exortibus , in initijsque , occurrunt . Vt taceam nervos parem ferè cum venis & arterijs seriem aliquando in musculis , aliquando supra musculos , quum graciles tenues existunt , moliri . Atque si seriem hanc expenderit , subinde procul à muscoli capite , neruum musculo porrigi obseruabis , pro muscoli nimirum ortus sede . satis enim constat , capitibus musculorum quos femoris & brachij motibus præesse dixi , non ita vt Galenus innuit , nervos offerri : Natura interim non prætereunte , ne ad muscoli contractionis motusque ductum , contrarios neruorum moliantur incessus . Rursus si elixum tendinem neruo alicui simul cocto contuleris , & vtrinque per transuersum secueris , tendinem à ligamento densitate & continuitate , ac substantia denique differre astrues : quum interim neruus veluti funis aliquis videbitur pluribus cordulis efformatus , tendinique neque forma neque substantia correspondens . Dein muscu-

H

lorum tendines, propter neruorum commixtionem illorum capitibus & exortibus non sunt crassiores, vti Galeni fuit sententia, qua neruorum commixtionem approbare nitebatur. Vt enim taceam musculos carneo initio eductos, qui vel trigefies amplio-rem exortum quam insertionem obtinent, vt omnes ferè qui femoris motibus præfunt; illos expendamus, qui nerui quodammodo educuntur, carneos proxime non contingentes. atq; ita videamus, num primus secundus & quartus pedem mouentium, non maiorem & amplio-rem neruosi exortus portionem constituent, quam omnium illorum tendo calci insertus, crassitiem obtinet. Et quis non plures fibras & exortus neruos cõspicit in musculo brachiũ attollẽte, q̃ illarũ videtur in humerũ insertio. Mirum quoq; esse debet, nõ semel à Galeno inculcari, nullos musculos ossa mouentes tendinibus priuari: quum in multis secus constet. nulli enim tendines inter costalibus musculis adfunt: vti neq; quadrãgulari musculo scapulam ad dorsum agentis, & pollicem indici proxime adducenti, & minori primum pollicis os flectentium, eiusq; generis haud paucis. Et si tẽdinis naturam quis, vt à me traditur, non vulgariter obseruauerit, & carnem non solum ad fibrarum in musculis diuisionem fulciendam, vti Galeni est opinio, creatam, sed præcipuam musculi substantiam censendam esse expenderit: is profecto facile colliget, rerum Opificem tum primum tendines musculis dedisse, quum illum locum sibi vendicant, secundum cuius longitudinẽ undiq; carne constare non debuerunt, quum enim arcto loco continentur, neq; in longum educuntur, tendinibus carent, aut pro loci ratione longos aut breues obtinent. Similis quoq; locus est, quo Galenus nullum musculum nisi ab osse originem ducere, aliquoties testatur. Debuisset enim

tunc animaduertere, oculorū musculos ab ossibus non enasci: illum præcipue, qui sex primis musculis continetur. Deīn muscoli quatuor manus digitos pollicis adducentes, ex membranis initium ducunt, quæ tendinibus obuoluuntur, tertia illorum digitorū ossa flectentibus. Et orbicularis quoque sedis & vesicæ ceruicis musculus, ab osse neutiquam pendet. Miror pariter Galenum octo musculos laryngi communes numerare, quum sex tantum describat: arbitrarer autem illum eos quoq; voluisse adnumerari, quos ab osse, imaginem referente, in laryngis operculum inferi, idq; sursum ducere inueni, si uel leuis illorum apud Galenum occurreret mentio, & non vniuersim dixisset, communes laryngis musculos in primam illius cartilagineam scuto comparatam inferi, ad illamq; omnes pertinere. Ut Galenum non recte munus musculi cognouisse alibi proponam, qui scapulam pectori adducit, in internum scapulæ processum insertus: ita quoq; tū alijs quibusdam sedibus, tum vero maxime in ortu, parum apte ab illo describitur. Neutiquam enim, etsi Galenus non semel secus astruit, à secunda thoracis costa & tribus insequentibus inibi principium ducit, ubi illarum cartilaginee pectoris ossi coarctantur, adeoq; ex ipso pectoris osse, verum priusquam illæ in cartilaginee cessant, præsentī musculo initium præbent. Atq; ut musculi huius ortum Galenus neq; in simijs, neq; in homine est assecutus: ita quoq; non mirum est, illum musculi huius insertionem humeri articulo tribuere, quum interim totam insertionem homini in internum scapulæ processum tentet. In caudatis simijs, quibus hic processus omnino est exiguus, & parum eductus, insertionis portio ad ligamentum humeri articulo circumdatum pertinere videtur, quanquam eius insertionis gratia, musculus iste, illi quod Galenus ipsi falso ascribit,

H ij

muneri neutiquam præesse potest. In secundi brachium mouentium musculi Δ imaginem referentis apud Galenum descriptione, videntur aliquot ipsi subditi commemorari: perinde atq; musculus, quem ego Δ imaginē exprimentis loco duntaxat habeo ex pluribus incumbentibus ita efformaretur, vt tres primos femur mouentes, ac ex illius osse cōtinuo successu initium sumentes, mutuo instratos cōmissosq; nouimus. Verum Galenus in huiusmodi descriptionibus tam verus est, vt minime sibi in decimotertio de Partū vsu, & quinto de Administrandis sectionibus, constet. Vt vt sit, præter mihi commemoratum musculum, hoc loco nullum reperies: neq; illi à quoquam in brachij eleuatione subsidium præstari arbitror. Nam si huc referrem musculum, qui tanquam musculi cauam scapulæ sedem occupantis pars, scapulæ gibbi sinum, sedemq; implet, qui inter elatiorem scapulæ costam, & ipsius spinam consistit: illi sanè nihil tribuere possem, quo vel minima sede musculum Δ similem contingeret: tantū abest, quòd insigni connexu ipsi iunctus esset, quod omnes Galeni descriptiones potissimum videntur desiderare. Cæterum vt Galenus in alijs musculis hic statuendis se frustra occupauit, ita quoq; musculi Δ referentis insertionem neglexit, quam recta deorsum in humerum fieri tradidit, eam musculi brachium pectori adducentis insertioni respondere scribens: quum interim magna Naturæ industria quodammodo transfuersam moliat insertionem, deorsum in posteriora admodum oblique vergentem. Ex motu enim, quo erecti alias, brachium mento & naso, dein auri, & inde procul post occipitium, quasi in semicirculum, beneficio musculi Δ formæ comparati ducimus, prompte constat, quàm necessarium fuerit, eam quā dixi, queq; inter secundum spectatur, insertionem confici: nō au-

IOACH. ROELANTS EPIST. 59

tem, vt Galenus voluit, eam qua recta deorsum secundum humeri longitudinem duceretur. Atq; hæc mihi tam de caudatis simijs, quam hominibus dicta accipias velim. illæ enim in præsentem musculo nobis respondent, quum interim canes, & alia clauiculis destituta bruta, plurimum discrepent. Quartus brachium mouentium musculus, qui ex spinarum à sextæ thoracis vertebræ spina ad sacri ossis medium vsq;eductarū apicibus pronatus, formaq; triangularis, & brachium deorsum mouens, quādo sua elatiori costæ, scapulæ basis humiliori obducitur angulo, nullam in scapulam molitur infertionem, neq; inibi substratis illi musculis impensius, quàm tota ipsius amplitudine nectitur, & si Galeno ampla & insigni apprehensione musculum hūc scapulæ adnasci visum sit, quò musculos confingeret, scapulam deorsum ducentes. Neq; etiam duntaxat Galenus huic musculo eam infertionem præter meritum tribuit, sed illum dimissius suum principium sumere arbitratus quoq; fuit: quum ipsum inibi incipere scribat, vbi posteriorum scapulam mouentium dimissior terminum obtinet. Ita appellans proculdubio partem humiliorem musculi, quem scapulam mouentium secundum habemus, monachorum cucullis illum comparantes. Hæc pars deorsum magis spectat, quàm musculi brachium mouentium, quarti initium, quod notatu digno interuallo partem illam sibi instratam vendicat. Musculus, qui dorfi musculis secundum thoracis longitudinem exporrectus, & ex lumborum carnibus principium ducens, humanum thoracem mouentium quartus à me habetur, ne utiquam (licet Galeno secus visum fuerit) carnis tantum partibus constet, quum tam pulchras instar tendinum infertiones in costarum ipsi parata tubercula, molitur. In septi tranuersi foraminum historia, mihi

H ij

ANDREÆ VESALII AD
 cum Galeno haud conuenit, quum ego stomacho, seu
 uia qua cibus & potus in ventriculum defertur, pecu-
 liare foramen, ab illa septi tranſuerſi ſede tribuo, qua
 vertebrarū corporibus & magnæ arteriæ lumbos ac-
 ceſſuræ cedit, ac foraminis vnū loco Hippocrati &
 Galeno numeratur, illud ſupra vndecimam thoracis
 vertebram conſtituentibus, & ſtomacho quoq; uiam
 ab illo præberi contendentibus. Superius enim ventri-
 culi oriſiciū nequaquam è regione duodecimæ, aut
 etiam ſi quis uelit vndecimæ thoracis vertebræ ſubſi-
 ſtit: ac proinde in promptu eſt, ſtomachum non potuiſ-
 ſe eoque uſq; deſcendere. Vnde etiam peculiare nanciſci-
 tur foramen, quo ventriculum adit, idq; non ſolum ſu-
 pra arteriæ magnæ uiam habetur, uerum & ad fini-
 ſtrum ſepti latus modice inclinatur, ut & ſuperius ven-
 triculi oriſiciū. Ceterum de ventriculi oriſicijs non-
 nulla erunt in ſequentibus cōmemoranda. in præſenti
 enim ſat eſt, monuiſſe ſtomachū cum ſexti paris neruo
 rū cerebri propaginibus illi exporrectis, priuatū fora-
 men, ut & uenā cauā, ſibi uendicaſſe. Diligens mea de
 muſculis dorſum mouētibus deſcriptio, & nimium obi-
 ter à Galeno illorū uix tradita enumeratio, facile i illis
 muſculis Galeni negligentiam arguunt. nam ut cetera
 præteream, quatuor dorſum mouentes muſculi illum
 latuerunt, quos tanquam aliorum muſculorum partes
 reſecuit. Duo enim ab ipſo prætereuntur, qui à poſte-
 rioris ſacri oſſis ſedis termino ad vertebrā uſq; ſupra
 infraq; ſuſceptam pertinent, intermedijs vertebrarum
 ſpinis adnexi, & initio & fine tenues, in medio autem
 craſſi. Dein alios quoq; duos neglexit, qui à vertebra
 thoracis, quam ſupra infraq; excipi dicimus, ad cerui-
 cem uſq; porriguntur, vertebrarum quibus attendun-
 tur ſpinas occupantes, illiſq; validiſſime adnati, forma
 duobus nuper cōmemoratis muſculis non admodum

IOACH. ROELANTS EPIST. 60

abſimiles: verum tanto minores, quāto obſcurius tho-
 racis vertebraſ iſtis lumborum vertebraſ moueri, ac
 ſimul illarum ſpinas colligi, aut inuicem dehiſcere, in
 dorſi motibus experimur. Hoſ itaq; quatuor Galenus
 non animaduertit: quān perfunctorie autem alioſ o-
 mnes depinxit, ex ſuis libris quiſq; colligat. Inter
 ea, in quibus Galeni ſolitam in diſſectionibus diligen-
 tiā deſiderare circa vertebraſ ligamenta poſſemus,
 non minimū mihi videtur, ipſum Veteribus diſſectio-
 num proceribus, quos ex Galeni libris in corporum
 anatomē ſedulo verſatos nobis perſuaſum eſt, ſenten-
 tiā haud acquieſcere, qua vertebraſ corpora carti-
 laginiſ illa interuenientis beneficio neſti affirmabant.
 Obſeruamus enim inter vertebraſ corpora muco-
 ſam quandā & mollem fibroſamq; cartilaginem, qua
 nullum aliud corpus ligamēti cartilaginei nomen ma-
 giſ mereri poſſe exiſtimauerim: adeo, vt mihi nihil in
 vniuerſo corpore occurrat certius, q̄ cartilagineſ eaſ,
 aut cartilaginea potius ligamenta, vertebraſ cor-
 pora cōmittere. Ac proinde Galeni ſigmentum admi-
 ror, quo præter cuiuſmodi ligamenta cartilaginea, tertij
 cuiuſdam dorſaliſ medullæ inuolucri (quod proculdu-
 bio nihil aliud eſt, quā vertebraſ membrana illi
 reſpondens, quam ceteriſ quoq; oſſibus obduci noui-
 mus) proceſſus inter vertebraſ corpora ferri tradit,
 cuiuſ ope, non autem illorū cartilagineorū ligamen-
 torum auxilio, vertebraſ cōmitterentur. Mihi enim
 tertium illud dorſaliſ medullæ inuolucrum, non occu-
 litur: ſed nullos inter vertebraſ corpora proceſſus
 mittere, plus fatiſ perſpectum habeo. Verum hæc Ga-
 leni in Veteres calumniā neminem latere poterit, qui
 agni, aut hædi, aut vituli elixas vertebraſ intueri non
 grauabitur: quo inter bina vertebraſ corpora, treſ
 (vt ita dicam) cartilaginū ſerieſ expendat, duobuſ

H iij

ANDREÆ VESALII AD

officulis interstrinctas. Occurrent namq; tunc cuiusq; vertebræ appendix, & cartilago, cuius interuentu appendix reliquo ossi coalescit, ac demum cartilago cartilagineum ue ligamentum, inter duas appendices repositum. ita, vt quum vertebra inuicem dirimere, aut abrumpere statues, non illas inter appendices dehiscere, verum inter appendicem & reliquum os abscedere animaduertes, liquidoq; in promptu erit cartilaginei ligamenti discrimen cum cartilagine ad ossium coalitum aliàs parata. Quando Galenus tantopere tendinem sub extremæ manus cute delitescentem conatur describere, ac dein docere, quam difficulter is à cute separari possit, quamq; cuti sit conterminus, illi expendendū erat, quanta globosi & duriusculi adipis copia, cutem & tendinem interueniat. Quū tendines secundum quatuor digitorum os flectentes, illi ossi oporteat inseri, ac ante insertionem, vt tendines ad tertios articulos eductos transmitterent, longa sectione partiri: debuisset sanè Galenus quoq; examinare, illam sectionem seu perforationem, non supra secundum digitorum os, sed priusquam primum superarent, perfici. Deinde tendines tertium digitorum os flectentes, quum primo ossi innituntur, haudquaquā latefcunt, imo non minus quam reliquo ductu exacte teretes permanēt: & si Galeno aliter proditum sit, qui etiam alibi eos in primum os inseri (minus adhuc recte) scripsit. Adhæc, tendines secundum os flectentes, non in illius ossis lateribus, aliter quam Galeni habet placitum, inseruntur: verum latefcetes vtrinq; sese subijciunt tendini tertium os petenti, ac internæ ossis sedis partes vtræq; sibi conterminæ implantantur. Et si Galenus post descriptos libros de Vsu partium, secundo suos de Administrandis sectionibus libros scribens, decem musculos à se inuentos gloriatur, quibus primi

digitorum articuli flectuntur : nihilominus tamen, tres
 pollicis flexioni subseruiētes, illum perpetuo latuerūt.
 Præter musculū enim ex cubito exporectū, tertij polli-
 cis articuli flexionis autorem, nobis quinq; occurrit,
 ad pollicis quoq; flexionē suppetias ferentes : quorum
 duo, primi ossis flexioni præsumt, tres autem secundum
 flectunt. Quia vero Galenus decem numerat, prima
 ossa flectentes, duos, qui primi pollicis ossis flexio-
 ni subseruiunt, illi cognitos fatebimur, ex Galeni tan-
 tum numero, quū formam, situm & naturā musculo-
 rū non depinxerit, coniecturā capientes. Atq; ita Ga-
 leno eos non perspectos fuisse dicemus, qui seriatim
 ad lineę vitalis quasi ductum, ex vola in secundū pol-
 licis os inferuntur, illiusq; flexionis non mediocri natu-
 rē industria autores existunt. Pari quoq; ratione, Ga-
 lenus peculiarē præterijt tendinem, radici primi polli-
 cis ossis in posteriori sede insertū & non illorū modo
 altius conscendentē, qui externę pollicis sedi elargiun-
 tur. Pendet autem tendo ille à portione tertij principij
 eorum quę secundum vlnę longitudinem seriatim ena-
 sci in meis libris scriptum est. estq; tertium hoc prin-
 cipium, illud quod brachiali in ortu magis contermi-
 num, inter secādum obseruamus, quodq; Galenus nō
 vere secundum totam vlnę longitudinem nasci tradi-
 dit. Quandoquidem tendinum circa quatuor digito-
 rum radices in externa manus sede, variam subinde
 spectamus seriem hic. Hic eum locum non adducā,
 quo Galenus vno musculo in quatuor tendines disse-
 cto, quatuor digitos extendi : vno autem musculo in
 duos partito tendines, indicem & medium in latus à
 pollice abduci, ac alio perinde anularē auricularemq;
 in exterius latus inclinari, prosequitur. nam etfi secus
 in homine hæc occurrant, non tamen eadem serie sem-
 per omnia constant. Quanquam omnino Galeni

ANDREÆ VESALII AD

suffragio cōtra eundū sit, quando tendines digitos extendentes ossibus tantum connatos docet, vbi articulum occurrunt compages, quum ex equo toti ossis longitudini inserantur. Deinde nunquam non vidimus musculum, qui in vola positus, pollicem à ceteris digitis maxime abducit, primo ossi non inseri, quātumuis aliter Galenus docuerit. sed in secūdi ossis internū latus, breui quodāmodo tendine implantatur: & nō mirū est Galenū in libris de Administrandis sectionibus eius insertionem ita descripsisse, quū libros de Partium vsu scribens, hunc musculū esse putauerit, totam carneā molem ad primum pollicis os positā, ac Veneris monti à Chiromanticis ascriptā, quæ nobis tamen sex constitui musculis traditur. Atq; etiā similis erat Galeni sententia, qua carneā molē sub paruo digito positā, ac Lunę monti attributā, eum duntaxat esse musculū arbitrabatur, qui minimū in externū latus maxime abducit: quū interim maiorem eius molis portionem efformet musculus, primum parui digiti os in externū latus flectens. Quòd vero in tendinum digitos mouentium insertionibus, à Galeni historia, tum in quibusdam iam commemoratis, tum etiam in illorū tendinum implantationibus, qui digitos in latū mouent, variem (non enim ego vti neq; qui Galenum præcesserūt medici, eiusmodi insertiones illis articulis tribuo, qui proprio in latus motu destituuntur) facile constat, qui suæ sententiæ in insertionū enumeratione, accedere haud queam. Ex sedulo sinuum appendicis radij examine, & transuersorum in extrema cubiti sede occurrentiū ligamentorum inspectione, etiam in cōfesso est, quantum in Galeni descriptionibus nobis de fiderandū adhuc sit. nam præterquam quòd ex senis, interdum quoque ex septenis illic occurrentibus anulis, quatuor tantum cognouit, etiam tendinum falsum

IOACH. ROELANTS EPIST. 62

ductum simul cum in proprijs sinibus & ligamentis recensuit. veluti quum musculi quo quatuor digitos extendi arbitratur, tendines describens, eos in cōmuni ligamento & sinu vlnę & radij contineri ait: quū interim illum sinum & ligamentum musculus occupet, qui paruo digito potissimum inferitur, & à Galeno eius & anularis à pollice abductionis autor habetur: eleganti interim sinu in radio illi musculo parato, qui in tot tendines dissectus occurrit. Verum magis adhuc admiror, Galenum membranę non meminisse, quę transversū ligamenti modo musculorum sedibus pertinacissime adnascitur, quę cutem spectant. perinde ac si musculi illius membranę beneficio, ne è suis sedibus agerentur, essent continendi. atq; id in cubito & tibia potissimum obseruatur: in femore interim peculiari musculo (vti à me scriptum est) tantum beneficij prestante. Iam quadratus musculus radium in pronū agens, internę radij & vlnę sedi obductus est: non autem, vt Galenus docet, illa ossa intercedit. Musculus ab humero pronatus, & radij appendici infertus. illiusq; in supinum motus opifex, nō est omnium cubitum mouentium longissimus, si musculum tertios digitorum articulos flectentem illi contulerimus, aut illum qui digitorum extensionis autor habetur, aut illum quoq; qui bicorni tendine in postbrachialis ossa implantatur, & mox sub illo Galeni longissimo musculo initium ab humero sumit. Galenus parum animaduertit, internum principium anterioris cubitum flectentium musculi, amplius multo esse exteriori, tendinis teretis forma donato: neq; solum amplius est, verum partim carnea, partim neruea exoritur substantia, adeo vt carnea pars veluti priuatus musculus mihi tunc visa sit, quando apud Galenū interius principium exteriori gracilius esse, primum legebam.

ANDREÆ VESALLI AD

Quousq; autē Galenus penis musculos, & eos qui in testium vaforumq; seminalium inuolucro à peritoneo educto occurrunt, affecutus sit, nobis nō constat: quum nusquam eorum vera habeatur mentio, vt neque etiā linguę musculorum: quamuis vel ob hoc q; Oribasius & Arabes eorum meminerunt, facile colligo, ipsum illis libris eos persecutum esse, qui nobis iniuria temporū interciderunt. Ex musculis femur mouentibus, vt in libris de Administrandis sectionibus commemorantur, parum verarum descriptionū catalogum neutiquam augere attentabo, quod in illis finem nullum reperire possem. Adde quod nonnulla illic haud latis assequar, exemplariaq; egregie mendo sa putem: secus quam in musculorum tibiam mouentium sermone. quē ideo etiā tam in libris de Vsu partium, quam in libris de Administrandis sectionibus, ita capite quinquagesimo tertio secundi de Humani corporis fabrica libri, expendi, vt illud legenti, dictus nuper catalogus, tum in omisis et præteritis musculis, tum in cognitorum ortu & insertionē, tum alijs quibusdam inconcinne descriptis cumulatim augebitur, vt & ex mea de pedem & eius digitos mouentium musculorum historia. Adeo vt non immerito ridiculus, laborisq; nimium studiosus tibi videri queam, si omnium quę in meis libris huius argumenti occurrunt, apud te enumerationem faciendam ducerem: potissimum quum ex hactenus commemoratis nemi nisi sanæ mentis non debeat constare, à Galeno in musculorum historia aliquid perperam esse traditum: vt contra à Syluio nihil in vniuersum ab ipso non optime dictum, obijciebatur. Sed age experiamur, nū & in reliquis organis nihil falsi, parumq; recti à Galeno expressum sit, à venis initiū sermoni statuentes. Venę itaq; cauę principium in iecoris gibbi medio

Aliquot
falsę de-
scriptio-
nes ex ve-
narum ar

nequaquam ea forma constituitur, vt portæ venę initium, quod etiam magis posteriora iecoris, quam anteriora, & dextra potius quam sinistra spectat, confur gere nouimus. Vnus enim caudex in iecoris cauo nobis apparet, quem portę initium appellamus, quod ex multis innumerisq; propaginibus conflatur, per iecoris sedē distributis: aut verius caudex ipse, eam propaginum seriem in iecur varie diffundit. Ac in brutis quidem primum omnium tot ramos discinditur, quot iecoris sese offerunt fibrę, siue quinq; siue senę inueniantur: ex æquo enim omnibus ramus vnus immititur. Homini vero, cuius iecur continuo & simplici efformatur corpore, caudex portę primū ferē in duos dirimitur ramos, & hi mox in alias propagines diffunduntur, illeq; in innumeros furculos & soboles ita sparguntur, vt humiliorem iecoris sedem vndecunq; perreptent. Cæterum cauę caudex non simili ramorum concursu exurgit: verum ipse in posteriori iecoris sede locatus, sinum quendam iecori inibi impressit, in quo anteriori regione & lateribus iecori innatus, posteriori sede à iecoris substantia immunis, aut iecoris carne non circumdatus, visitur. Adeo vt vel in hac sede repositus cauę caudex, facile ostendat, q̄ Galeni in situ descriptioni conueniat. Verum ramorum serie magis q̄ situ variat, ab anteriori enim caudicis sede, vbi in iecore consistit, duo non procul ab inuicem ex transuerso distiti educuntur rami, qui in plures dein propagines dissecti, & illis propaginibus insuper in innumerā furcolorum seriem distributis, per superiorem iecoris sedem excurrunt, portę venę ramis exporrecti & inefebentes. Pręter duos ramos ab anteriori sede caudicis venę cauę pronatos, in ipsius adhuc secundum iecoris posteriora descensu duo aut tres furculi iecori quoq; offeruntur, vel decuplo magnis illis ramis c. rissi-

teriarūq;
historia
collectæ.

ANDREÆ VESALII AD

cio minores, & exiguo quoque & breui ingressu per iecoris substantiam digesti. Vt cunq; vero sit, si omnia ora ramorum & furculorum à venæ cauæ caudice in iecur distributorum in vnum colligas, non media tibi profecto constabit caudicis illius amplitudo: tantum abest, vt ex illis ramis cauam constitui, vere quis asserere possit. Atque hæc sanè in dissectionibus intuentem, non mediocriter turbare debent, quum corporis fabricam à Galeni historia quasi ex diametro prorsus differre animaduertit, qua is venæ cauæ ex iecore ortum ostendit: adeo vt nullus vnquam hæc seposito affectu examinare queat, quin Galenum admiraturus sit, quòd sui tantum fidens imaginationi, Aristoteli & alijs grauius autoribus contradicere hac in parte fuerit ausus, prorsusq; alia quàm in corporibus obseruamus posteros docuerit. Ceterum vt ortus venæ cauæ descriptio, ab his quæ inter dissecandum obseruamus, plurimum discrepat: ita quoque falsissimum & anatomico indignum est, quòd venæ cauæ (vt Galenus scripsit) ex ortu caudicem vnum, perinde ac magna arteria ex cordis basi pronata efformet, qui dein arteriæ magnæ modo in duos truncos dirimitur, vno superiora, altero inferiora petente: quum interim cauæ caudex hac in parte nihil cum magna arteria commune sibi vendicet. Recta enim secundum iecoris posteriora procedit, perinde ac si à corde sub iecore ductus, corporis inferiora adiret: et iecori ab anteriori sua sede (vt dictum est) ramos elargiretur. Arteria autem magna vno caudice sursum ducto aliquandiu ab ortu procedit, qui dein in impares truncos discinditur, quorum grandior deorsum reflexus, his quæ cordi subsunt distribuitur, minor autem corporis superiora petit. Ego neutiquam mihi proposuissem Galenum in distributionis venæ cauæ cum arteria imagine

IOACH. ROELANTS EPIST. 64

(sed in ipso tantum, vt sic dicam, vñ) similitudinem indicare, nisi Aristoteli nimium iniurius, & distributionis effigie (etiã contra Hippocratis orationem, qua is venam recta ferri docuit) argumentum duxisset, quo venam cauatã a corde non pronasci conficeret. quod quã efficax sit, fortassis infra alicubi indicabitur. Hic autem sufficit descripsisse, erroneã prorsus esse Galeni sententiam, descriptionemq; qua vnum caua venæ caudicem ex iecoris gibbi medio pronatũ statuit, qui dein arteriæ magnæ modo in duos truncos diuideretur, quorum alter sub iecore repens, illi subditis partibus offerretur: alter vero, septum transuersum permeans, elatioribus illo organis nutrimentum porrigeret. Atque vt falsam caua partitionem nos docuit, ita quoq; haud mirum est, illum caua portionem sub iecore in lumbis conspicuam, illa multo ampliorem tradidisse, cui septum transuersum iter prebet: ratione a partibus quas quæq; enutriet, desumpta. quã Galenus affirmet, truncum humiliora petentem ideo ampliorem esse, quod pluribus partibus illi alimentum sit tribuendum, eo, qui sursum ducitur. Ac vt huiusmodi occasio non parum in explicanda distributionis ratione efficax est, ita quoque sedulo debuisset Galenus expendere, num caua pars iecori inferior, pluribus maioribusq; partibus nutrimentũ suppeditaret, ea quæ elatius consistit, vt deinde suo syllogismo rectã conclusionem subduxisset. Ex Galeni enim ratione a nutritione mutuata, partem caua septum permeantem, ampliorem esse inferiore, debet colligi. Bilis vesicula enim, ventriculus, omentum, lien, intestina omnia cum mesenterio, a caua vena iecori subdita alimentum, neq; ramorum seriem assumunt, sed soli renes, genitalia, altera vesica, inferior abdominis pars, lumbi & crura. A caua vero portione septũ transeunte, ipsum septum et

ANDREÆ VESALII AD

totus thorax ad primas vsq; lumborū vertebras enutritur, cum superiori abdominis regione : vt ex venæ pari carētis serie, ac dein ex illis cognoscimus, quæ sub pectoris ossē repentes ad vmbilicum ferè vsq; descendunt. His adduntur brachia, & collū, & caput, vbi fanè cerebri moles est expendenda, & vasorum copia cerebrum petens. Nunc pulmo se etiam offert, membrum totius corporis maximum, & si quod aliud modo, sanguine indigens, quamuis pulmonis tantum nomine, in cor sanguis non feratur, verum vt omnes arteriæ tandē ab illo impleantur, a deo, vt maxima proportionis ratio ex sanguine sumenda sit, qui arterijs cōtinetur: ita vt in promptu sit, cauæ portione inter cor & iecur conspicuam, illa grandiolem esse oportere, quam in lumborum vertebris Galenus consistere nouit. Et huic rationi etiam sectio subscribit, si quis modo hæc examinans, venam secundū longitudinem dissectam aperiat, aut saltē non plus sanguinis ex iecoris, aut cordis, aut potius ipsius etiam septi inter disseccandum motu, in cauæ partem lumbis exporrectam cogat, quam in illam quæ in septo consistit. Quando caua septū trāsit, in ductu qui inter hoc et cor spectatur, nullas propagines interdiuidentibus thoracem membranis, etsi aliter Galenus docuerit, offert, quum illa eas membranas haud contingat: & ridiculum fuisset, tam exiguos furculos, quales illæ requirebant, nulla membrana suffultas duci. Vnde etiam Natura membranis potissimum prouidit, propaginibus ab illis venis initium sumentibus, quæ pectoris ossi subtenduntur, & deinde in hominibus priuatim, illis venis, quæ secundū septi transuersi neruos à iugulo ad septum vsque excurrunt. Ad hæc, quibus modis Galeni descriptionē corpori accommodabimus, qua cauæ ad cor distributionem docet, nunc ueluti propaginem ab illa in cor

cor

IOACHI ROELANTS EPIST. 65

cor deducens, nunc nescio quomodo illam explicans, quum tamen orificium quo caua cordi committitur, duplo amplius sit ipsius caua caudicis amplitudine non aliter profecto, quam si ex ambitu caua, vbi sub corde consistit, & deinde ex illius ambitu, quem inibi meriteris, vbi dextram cordis aurem transcendit, vnu ita fingeres ambitum, vt duorum ambituum circum- rum ue capacitatem, vno circulo complectimur, atq; ita caua amplitudines supra infraq; cordis aurem oc- currentes, duo essent circuli, qui vnum constituerent circulum circumferentia orificij correspondentem, quo caua ad cor pertinet. Quando Galenus in libro de Venarum sectione, videtur venam arterialem tanqua a caua eductam narrare, non arbitror ipsum existimas se, illam venae cauae esse propaginem: quum illum alias non lateret, venae arterialis substantiam, caua non re- spondere, hancq; simplici constituta tunica, illam ve- ro duplici: quarum interior arterijs omnibus propria, etia quintuplo cauae tunicae crassitiem vinceret, exte- riori interim cauae tunicae crassitiei respondente. De- inde arterialis vena, proprium & peculiare sibi vendi- cat orificium, illi quo magna donatur arteria simile. praeterquam quod cordis substantia inter venae cauae orificium, & arterialis venae exortum, amplo satis in- teruallo occurrit: facile commonstrans, arterialem ve- nam ex caua haud pronasci. Etsi Galenus duas co- ronales venas semper reperiri alibi affirmet, nobis ta- men vnica ferè occurrit, caq; insignis: non autem, vt alicubi etiam Galenus docet, exilis. Praeterea, etiam si Galenus in septimo de Administrandis sectionibus, co- ronalem ex dextro cordis sinu enasci tradiderit, non arbitror illum tam perfunctorie rerum Opificis in il- lius venae serie industriam expendisse, vt senserit illam a caua, priusquam e dextro sinu esset egressa, aut priusq;

ANDREÆ VESALII AD

ipsum ingrederetur, pronasci, eiusque ortum sub basi-
 trium membranarum conspici, quæ caua venæ orifi-
 cio præficiuntur. Quia Syluius agere, quod Galenū
 homines non secuisse scripsissem, ferens, priuatim
 subiecerat, quod Galenum brachij venas exteriores
 tantum spectasse, relictis interioribus, & in corporis
 alto reconditis, affirmassem: nonnulla de venarum
 in iugulo & brachijs serie illic scripsi. vbi aliquot ex
 multis rationes aducebam, quibus Galenum in ho-
 minum sectionibus non exercitatum esse, mihi est
 persuasissimum: quæ interim huic loco, vbi non vera-
 rum descriptionū specimen aliquod propono, fuisse
 accommodata: humeraria dico exortum, & dignioris
 maiorisque axillaris venæ trunci seriem, in quibus
 proculdubio Galeni diligentiam quis merito requirat,
 non minus quam in quibusdam crurum venis, & po-
 tissimum in cerebri vasis: vbi ex senis caluariam in al-
 tero latere subeuntibus venis, vix duarum meminit.
 Quemadmodum & ex tribus caluariam ingredi-
 bus arterijs, vnius tantum seriem explicuit, qua suum
 reticularem plexum efformari putabat: adeo vt in fini-
 bus duræ membranæ describendis, haud mirum vide-
 ri debeat, si illorum præcipuos venarum duntaxat mu-
 nere fungi arbitratus fuerit, quum arterias in illos li-
 nus exhaustas, aut in ipsos deductas præterierit, il-
 losque & venarum & arteriarum substantiam simul
 continere non animaduernerit. Adeo, vt ex decimi-
 quarti capitis libri tertij de Humani corporis fabrica
 vasorum cerebri descriptione, si quando cum Galeni
 historia in nono de Administrandis sectionibus ea cõfe-
 ratur, pleraque sese offerant, in quibus Galenum a ve-
 ra venarum arteriarumque distributione declinasse, ob-
 seruatu sit facillimum futurum: quæ si omnia persequer-
 er, parum verarum Galeni descriptionum aceruus ni-

IOACH. ROELANTS EPIST. 66

miūm excreſceret, quū aliquas in vaſorum ſerie
 exempli loco adduxiſſe ſufficiat. Licet varia de ol-
 factus organo (vt & de neruis aliquid inferam) apud
 Galenum ſit ſententia, illa tamen ipſius ſanior eſt opi-
 nio, qua proceſſus neruorum modo in anteriori cere-
 bri parte ductos, olfactus organorum nomine habet.
 Quod autem ab anterioribus cerebri ventriculorum
 ſedibus, quæ in aciem & coarctationem finiunt, ol-
 factus organa educantur, a veritate eſt proſus alie-
 num. Primum enim dexter & ſiniſter ventriculus
 cerebri ea ſede, qua maxime in anteriori cerebri par-
 te conſiſtunt, antrorſumq; ſpectant, ampli ſunt, &
 lati, neutiquam in anguſtum coacti. Deinde ſi quis
 ventriculorum ſecundum cerebri longitudinem du-
 ctum metietur, ac dein in cerebri baſi, ac veluti longi-
 tudinis medio proceſſus hos olfactus organorum nomi-
 ne habitos, originem ducere animaduertet, vna quo-
 que obſeruabit hanc originem nō ab anteriori eorum
 ventriculorum ſede pendere, ſed e regione mediꝝ ipſo-
 rum ventriculorum longitudinis. Atque hinc quo-
 que mox manifeſtum euadit, quā parum in horum
 organorum anatome Galenus diligens fuerit, quū il-
 la perforata fingit, & ventriculos cerebri in ipſorum
 cauitatem finire docet, vt canaliū modo redderentur,
 quibus cerebri pituita ad eam caluaria ſedem duceret-
 tur, ubi hæc organa ceſſant, duraq; cerebri membrāna
 cribri modo perua cernitur. Sunt enim hæc a Galeno
 imaginata. nam vt illorum organorum initiū parum
 recte prodidit, ſic quoq; illa perforata & caua eſſe, fal-
 ſo retulit, nihilq; minus q̄ pituitæ canales ductusque
 cenſenda veniunt. Imo ſi ueram pituitæ excolatio-
 nem, quū homo hac in parte ſanus eſt, neq; de villo
 in excretionē aut retentionē ſymptomate cōqueritur,
 ſedulo (vti à me deſcribitur) expendimus, liquido

Nō admo-
 dum veræ
 deſcriptio-
 nes excre-
 tuorum hi-
 ſtoria ac-
 ceptæ.

Deſcri-
 ptioes ca-
 rum par-
 tium qua
 perueni-
 unt
 continen-
 tur, aliq̄
 non omni-
 bus partē
 videntur

ANDREÆ VESALII AD

constabit, nunquam secundum hæc organa pituitam non minus absq; symptomate ex proprio ductu in anteriora ferri, quam quum retrorsum secundum dorsalem medullam, & inde secundum nervos, in varios artus defluit. Mea negligentia cogor ascribere, nervorum viseriorum foramen me latere, si modo illi extraliorum nervorum fabricam foramen, quod dissectione cōprehendi potest, sibi vendicent. Vt cunq; enim viuorum animalium sectionem aggredior, aut humani capitis a sumpto supplicio adhuc calidissimi nervos intueor, aut aliquandiu mortuorum calente aqua foeto, illorum foraminum effigies mihi nunquam occurrit. In porcis tamen, differentiam inuenio, quod his scilicet visorius nervus per transuersum diuisus, & elixus, quasi multis funiculis constringitur, nervorū qui in brachijs & cruribus occurrunt modo: quum interim visorius hominis nervus continua constet substantia, vndiq; eque densa: & mea quidem sententia, foramine manifesto non peruia. Puto exemplaris vitio factum, quod in libro de Nervorum dissectione, secundum nervorum par, durius tertio esse scribatur: adeo vt nolim hac in parte Galenū incusare, vti & nusquam aliàs, vbi exemplarium deprauatione quicquam commissum esse, augurari possum. Ex duarum propaginum a quinto nervorū pari, quum id adhuc in organi auditus cauitate cōsistit, versus temporalem musculū tertijq; paris ramos eductarum, alterius tantum apud Galenum occurrit mentio. Quemadmodum ipsum quoq; latuit radix nerui versus interiora, & non adeo ex latere apud quintum par eum in modum enata: vt minor tertij paris vocata nobis radix, iuxta præcipuū tertij paris neruum (exterius tamen) producitur. adeo vt sumpta inde occasione, inuentā a me radicem quinto pari annum erauerim, ne aliorū anatomicorū nu-

IOACH. ROELANTS EPIST. 67

merum eius gratia interturbarem. Repit autem radix hæc antrorsum sub cerebri base, duram cerebri membranam perforans, ac peculiare sibi foramen in caluaria vendicans, musculoq; dein temporali & in ore deli-
 seseenti præcipue oblata. Si dorsalis medullæ initiū a cerebro pendere, & cerebellum illi tantum vno nexu ad vtrunq; ventriculi cerebello & dorsali medullæ communis latus, conspicuo coalescere sentimus, totam cerebelli cōstructionem sedulo examinantes, Galeno neutiquam accedemus, qui tot neruorum exortus cerebello præbet, illi interuallo dorsalis medullæ ascribendos, quod a cerebri base ad eam vsq; sedē pertinet, qua occipitis os prima articulatur vertebræ.
 Superius (vt de his quæ peritonæo cōtinentur, aliquid scribam) quando in musculis non verarum descriptio-
 num exempla proponerem, atq; de septi transuersi foraminibus mentio incidisset, ex vera situs ventriculi, ipsiusq; orificij elatioris cum stomacho coalitus sedis descriptione, colligebam, stomachum cum magna arteria lumborum vertebris exporrigenda, eodem haud vti foramine: in præsentia vero minime subticendum est, quod Galenus stomachum non tantū vsq; ad eam sedem arteriæ magnæ descendenti coniunctum scribit, vbi etiam Galeni suffragio id septi foramen consisteret, supra vndecimam nimirum thoracis vertebram: verum ad duodecimam vsq; vertebram stomachum arteriæ nexum, non secus quàm si sub septum primū stomachus ab arteria dorsiq; vertebris eleuatus, ac ex dextris ad sinistra ductus, ventriculum peteret. Quia vero vniuersus ventriculus propemodum elatius hac sede reponitur, quàm absolum quis ducet, stomachū denuo sursum reuolui, vt elatiori ventriculi orificio cōtinuaretur. Adeo sanè, vt non minus ratio Galenum hic vehementer arguat, quàm dissectio, illum neq; sto-

Descri-
 ptiones ea-
 rum par-
 tium quæ
 peritonæo
 continen-
 tur, aliq; non omni
 ex parte
 vera.

IOACH. ROELANTSEPIST. 63

magis opplere videbitur. Est enim ventriculus in sinistro latere secundum omnes positionum differentias insigniter amplius, ac turgidus, & quo magis dextrorsum fertur, eo magis in angustum cogitur, multoque inibi strictior & angustior spectatur: adeo, ut si quis latera circulo obduceret, eum qui dextro lateri circumduceretur, illo qui ambitum sinistri lateris constitueret, vel duplo contractiorem spectaret. Ceterum nescio, num Galenum in ventriculi forma & situ describendis non vnde quaque absolutum in eorum numero habere debeam, qui inferius ventriculi orificium in humiliori ipsius sede statuunt: cui sententia repugnare hactenus inueni neminem. Neque quicquam in ventriculi orificiorum situ aliud observatum lego, quod illa mutuo non opponi, aut simul ambo in sinistri ventriculi latere haud fabricata: quum tamen orificium nobis inferius appellatum, & intestinorum principium, non in humiliori sede dextri lateris, verum in elatissima consistat: & quum intestini modo à ventriculo educitum est, non nihil ascendat, priusquam secundum ventriculi posteriora reflectatur: Quod sane nobis non obiter in plurimis paradoxis est examinandum circa ventriculi concoctionem, ciborum ordinem, vomitumque, nunc in disputationem proponi coeptis. Huic loco sententia respondet, qua ventriculi fundum perinde carneum censetur, ac si humilior ipsius pars secundum corporis latitudinem impese carnea & crassa esset, atque à superiori sede non mediocriter discrepans. quum interim ego nullum discrimen confingere queam, nisi sedem superiori orificio proximam, tum propter nervorum multitudinem, tum propter venarum articularumque in illa occurrentem copiam, crassiorem, & quia stomacho alioquin ventriculo toto carnosiori contermina sit, impensius carneum statuerem: quum interim

83 . T ANDREÆ VESALII AD O I
 neq; color, neq; substantia, fundo carneum quid ma-
 gis tribui præcipiat. Miror non mediocriter, Gale-
 num, quando glandulosum corpus duodeno intestino
 attentum examinaret, illudq; falso inferiori orificio vē-
 triculi claudendo præfectum scriberet, non expendisse
 ventriculi in ipsius orificijs substantiam, vbi illa mul-
 to crassior, quàm reliqua amplitudine euasit, veluti
 vnum circulum in singulis orificijs intro protuberan-
 tem ostendens, qui ventriculum a stomacho & intesti-
 nis terminare videtur, non mediocre robur ventricu-
 lo adferens, & ab iniurijs immunem reddens, si aspe-
 rum aliquod & grandius corpus orificijs aliquando
 ducatur. Si quæ venarum soboles a caua vena ven-
 triculo offerantur, quemadmodum Galenus in libris
 de Administrandis sectionibus quasdam inde duci as-
 serit, vbi illa ventriculo substernitur, lubens inscitiam
 meam prodo, quū hæcenus nullam inuenerim: & ra-
 tione quoq; mihi persuadeam, præter portæ venæ pro-
 pagines, nullam ventriculo intertexti. Præterea sic
 sum cogitando rudis, vt nunquam hæcenus aliud q̄
 meram fabulam esse putauerim, vulgare medicorū
 placitum, vndeunque etiam sumpserit originem, quo
 stomachum in connexu ad ventriculum angustio-
 rem esse contendunt, quàm in reliquo ipsius per ceruicem
 aut thoracem ductu, propter atrum & melancholi-
 cum sanguinem seu succum, qui à liene huc eructa-
 tur, ventriculique superius os colligit & astringit.
 Verum istud magis ad partium vsum, quàm confor-
 mationis rationem pertinet. Vti sanè omenti situs,
 quem ita tradi ab omnibus inuenio, vt anteriore ven-
 triculi sedem hoc integri scribant, adeo vt id resectum
 ventriculo, quemadmodum & intestinis, imbecillita-
 tem parare censuerint. Quamuis interim, si disse-
 ctioni fides habenda sit, futuræ modo omenti superior

IOACH. ROBLANTS EPIST. 69

membrana humillime ventriculi sedi, & fundo connascatur, aut ab ipso potius initium ducat nulla ex parte ventriculi anteriori sedi incumbens. Atque huic respondet illorum hominū coli intestini hystoria, quod anteriori etiā ventriculi sedi obductum aiunt, columni ventriculo superequitare scribentes: quū interim humiliori tantum ventriculi regioni columni attendatur, nullibi altius quā ventriculus, in anteriora conscendens. Quemadmodum Galenus ventriculo propagines quasdam à caua offerri scripsit, ita quoque in omentum, præter ramos qui à portæ vena multifariā ipsū implicant, propagines quasdam à caua diffundi testatur: perinde sanè, atque mesenterio pariter, & intestinis, alias venas à caua elargiri prodidit. Hęc sententia in sexto de Administrandis sectionibus occurrit. vbi etiā legitur, in mesenterium venas pertinere, ad iecur non terminatas: quum interim nullam venam iecori non committam, contra Aristotelem de Venarum ortu disceptans, in corpore reperiri (vtruncque id verum sit) cōtendat. Porro, arbitror illum eo termino distinxisse propagines à caua eductas, ab illis quę à portæ vena intestinis implantatur, succumque sanguinis materiam iecori perferunt. Quamuis interim mihi nullus furculus à caua in omentum, aut mesenterium, aut intestina digeri conspiciatur. cuius studiosos in scholis tū monere consueui, quum ventriculo, omento, mesenterio, cum intestinis è corpore resectis, caudex caue deorsum ductus, in conspicuo, & membranis liber, sanguineque turgidus iaceret, & nullam propaginem à se distinctam ostenderet, quę dictis nuper organis offerri potuisset. Quod vt melius constaret, ramulum aliquem ad renum membranas deductum, aut seminalem venam, in ortu diuidebam, quo mox effluens sanguis, argumentum esset, nullā propaginem à me oscitanter re-

ANDREÆ VESALII AD OI

sectam. Neque hic mihi tantum tribuebam, qui
astantes obnixè orarē, ut si quando in eiusmodi venas
inciderent, me quoque illas non celarent: ut aliquādo
mihi vices ab illis reponerētur, qui tam varia, a ne-
mine interim doctus, ipsis citra inuidiam communi-
carem. Galenum quidem, quod iecur in fibras diuisum
esset, arbitrari non dubito: quod vero ipse au-
tor fuerit sectionis in quinque fibras, quas nonnulli
illum secuti, proprijs nominibus nuncuparunt, non
perinde mihi ex suis, qui adhuc supersunt libris, con-
stat. Vt cunque sit, Galeni iecoris historia in homi-
ne, parua non caret (vel diuisionis eius occasione) mē-
da. In iecoris cauo, præter neruulum ab illis qui
ventriculi superius os implicat eductum, alium à Ga-
leno neglectum obseruo, qui cum arteria iecori obla-
ta ductus, à neruo pronascitur, dextris coltarum ra-
dicibus à sexto pari neruorum cerebri exporrecto.
Verum si exiguarum neruorum, venarum & arte-
rarum propaginū mihi ratio habenda foret, nimius
sanè in obseruationum enumeratione redderem: mi-
hi que hoc scriptum, quod in magnis occupationibus
iam tedio esse cepit, præter sententiam, ut iam acci-
dit, produceretur. Quamuis interim venam præte-
rite non possum, quam meatus cuiusdam modo à
liene in superius ventriculi orificium porrigi, anatomi-
corum cohors ex Galeno, nescio tamen quo nam pa-
cto, contendunt, qua melancholicus succus lieni ex
nutrimento ipsius excrementicius in ventriculi os per-
fertur, magni, ut illi censet, vsus gratia, ad augendā
videlicet appetitricē ventriculi vim, & illius in con-
stringendo robur: & alia quadam ex Galeni potissi-
mū sermone collecta, quo Naturę commendat indu-
striā, bilis vesiculam non in ventriculum, sed in duode-
num intestinum exonerantis. Cuperem his, qui me

IOACH. ROBLANTS EPIST. 70

hanc venam latere sibi persuasum habent, meam in illa examinanda constare diligentiam. ut enim tum in brutis, tum in homine non minus priuatis quam publicis sectionibus hanc venam perquisiui, priusquam meos de Humani corporis fabrica libros emitterem, ita quoque post illorum editionem Patauij, Bononię, & Pisis, denuo non minorem curam, in illo cognoscenda adhibui, vel cuiusdam scoli gratia, qui quum vsu (ut literarum rudis est) aliquid in anatome mea opera didicisset, atque me eiusmodi meatum, aut venam quam vulgus anatomicorum fingeret, non posse reperire, in scholis non semel audiuisset, utcumque interim lienem & ventriculum, ipsius aliorumque oculis liquido proposuissem, me Patauij absente corpus aliquod discindens, se incognitam mihi venam reperisse iacuitavit: arbitratus me post meorum librorum editionem, neque reuersurum in Italiam, neque Patauij & Pisis (ut nosti) mea scripta cum corporibus, in publicis sectionibus collaturum. Quare quum tunc ad lienem sectionis ferre esset deuentum, & Patauij mulieris & viri corpus nobis ad manum esset, pridie quam ventriculum mouere statuissem, obnixè omnes rogatus sum, ut ipsorum oculos quoque sedulo inspectioni adhiberent, illosque qui eam venam aut meatum, ut vocant, a me incognitum rissent, adducerent, & ego quoque ab illis aliquid discerem. Verum ut scelus ille, alias non indiligens spectator, nunquam deesse solebat: ita bene cauit, ne sectioni interea dum hæc, aut oculorum musculi tractarentur, adesset. adeo, ut tunc quoque eadem quæ antea, sentire cogerer, quum omnino eadem nobis, quæ prius, obuiderentur. Lien nimirum omenti beneficio ventriculo nexus, quod inferiori membrana lieni cum vasis innascitur, ipsique inuolucrum constituit; dein superior membrana lieni & ventriculo cõ-

ANDREÆ VESALLI AD
 munis est, venas arteriasq; deducens, quæ à vasis lie-
 nem petentibus, & iam proxime lieni inferendis, ini-
 tium ducunt, quæ in hominibus insigni sunt numero,
 quorum nullum a lienis procedit corpore, verum vt
 iam dixi, ab illis vasis pronascuntur, quæ iâ lieni sunt
 inferenda. Quemadmodum vero connexus lienis
 ad posteriorem inferioremq; sinistram ventriculi sedis
 regionem perficitur, ita quoque vasorum copia in
 bi, & magis est conspicua, & insignior vena ea de-
 mum occurrit, quæ in hominibus sinistram fundi ven-
 triculi sedem ambit, superiori omenti membrana suf-
 fulta. aliæ enim venæ sunt multo graciliores, & non
 longe in ventriculum excurrentes. Omnibus ela-
 tior nunquam mihi visa est ita porrigi, vt superius
 ventriculi orificium illa intertexi potuissim afferere:
 vt sanè illud venas assumere nouimus, ab illa propa-
 gine, quæ ex medio ductu trunci portæ ad lienem ten-
 dentis secundum ventriculi posteriora conscendit, &
 ventriculi superius os multis furculis donat, ac in ca-
 nibus præcipue coronæ instar illud elegantissime am-
 bit. Rursus elatissima venarum ab his quæ lieni pro-
 xime sunt ventriculum petentium, nulla ex parte am-
 plitudini, longitudiniue respondet eius quam fundo
 exporrigi dicebam. Dein illa toto progressu sociam
 sibi habet arteriam, neque alia serie, aut distributio-
 nis modo sese offert, quam ceteræ ventriculum impli-
 cantes venæ: neq; etiam peculiari sanguine turget,
 quem aut crassiores aut ariores dicere possemus.
 Osculis quoque suis, meatus vesiculæ bilis intestino
 duodeno oblari ritu, in ventriculi cavitatē nequiquam
 pertingit. Verum, vt semel dicam, ab omnibus cæ-
 teris venis nihil differt, nisi quod a multis venis gra-
 cilitate & breui incessu vincatur: adeo vt mihi ad-
 huc eadem, quæ prius, constet sententia: vt quoque

IOACH. ROELANTS EPIST. 71

ffs eadem seruari debuit, qui post librorum meorum
 editionem mihi fecanti adfuere. Hinc igitur, aliasq;
 ob causas, animo concipere nequeo, elatissimam earū
 quæ sinistro ventriculi lateri inferuntur, venā (vt comi-
 tem illi prætereā arteriā) priuatim huiusmodi sœculen-
 tū sanguinem & melancholicū succum, tam insigniū
 vsuum gratia, in ventriculi os euomere, quamuis in-
 terim de partiū vsu in præsentia non sit agendum. In
 renum fabrica, Galeni perfectam desidero historiam:
 de qua vix aliud habemus, quàm uenas et arterias per
 renis corpus dirigi, & per densam durāq; renum sub-
 stantiam retento sanguine, vrinam cum bilis, quæ san-
 guini adest, portione transmitti, ac in vrinariū meatiū
 defluere. Si enim ea quis expendit, quæ de renum
 constructione proposui, non sanè renis carnem instar
 coli habebit, vt Galenus illam recensere videtur: aut
 vt vulgus membranā in renibus fingit, tam leuiter
 pertusam, vt vrinam & bilem transmittens, sanguinē,
 vtpote crassiorem, retineat. Verum non est quod
 renum à me repertam constructionem huc referam,
 quum ex decimo capite libri quinti meorum de Hu-
 mani corporis fabrica librorum, eam cōstet esse eius-
 modi, quæ breui oratione (qua mihi hic dūtaxat opus
 est) comprehendere nequeat. Galenus seminalibus ar-
 terijs parem cum venis originem statuit, quum inte-
 rim vtramque arteriam ab arteriæ magnæ caudicis an-
 teriori sede humilius educi plerunq; obseruemus, q̄
 dextrę venę à caua occurrit initium: sinistra interim
 vena ab illa principium obtinente, quæ sinistro offer-
 tur reni. Quanquam Naturæ industria in dextrę ar-
 teriæ ductu apparens, non erat subticenda: arteriam
 enim seminalem cauę venę perinde non substratum,
 atque magnę arteriæ caudicem illius sinistro lateri ini-
 bi substratam nouimus: sed eleganter seminalem arte-

ANDREÆ VESALII AD OI
 riam transuersim cauiam transcendere voluit. In te-
 stium fabrica, cupiuissem Galenum nobis explicas-
 se, qualis venę & arterię seminalium in testis corpus
 sit series: vt didicissemus, peculiaris testium substan-
 tia beneficio, ex adducta illi materia non secus semen
 parari, quàm iecoris substantiam sanguinem confice-
 re constat. & pariter nos nō latuisset, qui dein a semen
 deferente meatu id a testis corpore, valisq; allume-
 retur. De vtero nihil dicam, quod prolixior tūc fue-
 rim, quando Galenum vaccinum vterum, non vero
 humanum, precipue descripsisse, colligerem. Scri-
 pserunt tamen ad me nonnulli, in vteri historia, ac po-
 tissimum in illa de mensuris purgationibus discepta-
 tione, vbi tuarum literarum incidit mi Ioachime men-
 tio, de hymenę nihil traditum. quod sanē ex indu-
 striā feci, quum nihil certi de illo mihi constaret: nun-
 quam enim virginem sectioni adhibuerā, præter puel-
 lam vnā sex fortassis annos natam, quā rabe con-
 sumptam, ad sceleti præparationem Pataviū studiosi
 cuiusdam opera, qui illam ē monumento subduxerat,
 nactus fui. Atque quum in hac obiter, vt fit, omnia
 ab ossibus discinderem, neque cuiusquam partis inspe-
 ctionem morarer, vterum tamen propter hymenę
 dilsecui: quem etsi talem reperissem, qualē nunc post
 meorum librorū editionem illū spectauī, nihil de ipso
 affirmare ausus eram, quum bruta illo destitui cerne-
 rē: vt qui neque alias ex vna aut altera sectione, quic-
 quā affirmare soleā: & quicquid in prima coitione Te-
 rētius acerbi poneret, id in tali ferē reposuerā cōnexu,
 quo inuicē incūbētes musculos cōmitti scimus. Vt illū
 præterea venarū, quę Arabes enumerant, concursum,
 ab illorū interpretibus centonem nuncupatum. Quā-
 uis interim opinione mihi augere debuisset, hymenę
 in paruis puellis, quoties mingētes crura diducunt, nō

IOACH. ROELANTS EPIST. 72

admodū latens: si modo cōstitisset, membranā illā aut carneū illud septū hymengū fuisse appellatū, cui nūc non ambigo, a nominis illius institutore, id accommo datum fuisse. Quum enim Pisus mihi anatomen aggressuro, ossa decissent, atq; anatomen prorsus eādē seriē, qua meos de Humani corporis fabrica libros de scripsissem, in noua illa tanti gymnasiū restitutione faciendam, ac cum meis scriptis a studiosis conferendā putarem, illustrissimi Tuscorum Ducis COSMI iussu (vt est iuuandis præcipue studijs à Superis datus, neq; quicquā quo suæ Academiæ studiosis cōmodare possit, reliqui facit) Florentiā celeri schapha monialis necio cuius xenodochij cadauer missum fuit, ad scelesti apparatus. ac dein studiosis quibusdam copia clauium rari & elegantissimi cœmeterij Sancti Pisani fiebat, vt in monumentis penus instar extractis, si quid ex vsu illis ad ossium inspectionem esset, inquirerent, vti sanè ea sunt aptissima, quæ in monumentis tran- suerim in eo cœmeterio politis, atq; idcirco pluuiam aeremq; admittentibus occurrunt: quum in alijs qui in ambitu tecto subsunt monumentis, ossa propter cariem ac ligamentorum adhaerentiā, sint ad disciplinā inutiliora. In horū vno, cuius epitaphiū recens motū videbatur, puella sese obtulit gibbosa, annum decimū septimum prætergressa, & ex impedita inspiratione ob malam ossiū compositionem, quantum coniectura affecurus sum, mortua: vti facile constitit, mortale ex laterali dolore extinctam fuisse, inflammatione totam ferè sinistram sedem membranę costas succingentis, præcipuè tamen ad costarum radices occupante. Quemadmodū & eo anno elegans meretricula à studiosis è monumento ex diui Anthonij adiectitio templo oblata, & ad publicam anatomen Patavij adhibita, ex inflammatione tertia die interijt, quæ secundum

auditoribus

ANDREÆ VESALII AD OI

venę pari carentis ingressum, & ipsius propăgines totam posteriorem thoracis sedem occupauerat, & nobis ad morbi lateralis essentiam dignoscendam egregium specimen præbuerat, reliquo interim corpore leuiter emaciato, ac proinde ad dissectionē, quę mihi vltima Patauij fuit, accommodatissimo. Quum itaq; Pisis monialis illius, & puellę ossa, sceleto apparando, carnibus liberarentur, puellę illius vterum cum paucis qui tum aderant studiosis inspexi, quod virginem esse, vel ideo potissimum, quod nemo illam rogasset, colligerem. Atque in hac, hymenę mihi occurrit: quemadmodū, in moniali annos fortassis triginta sex nata, nihil minus, testibus ipsius neutiquam non excitatarū partium modo, tabidis. Præterea quū ex Gallica expeditione venissemus, a comitissa Egmodana medico rogabar, vt nobilis cuiusdam puellę annos natę duodeuiginti, dissectioni adessem, quām pallido colore diu alias deformem, & spiritum difficulter ducentem (etsi alioquin forma per elegantem) patruus veneno peremptam suspicabatur. Quum huius sectionem tonsor imperitissimus aggredederetur, inanus ab opere continere nequiuī, qui alias nunquam secanti, a duabus quas primum Parisijs vidi rudibus, & ante triduum in schola absolutis sectionibus, astiterā. Ac proinde ex thoracis angustia, & lamina, qua puella, vt iunceo & gracili longoq; thorace conspicua foret, vti solebat, in pectore compressione, circa hypochondria & pulmonem, affectum desiderare ratus sum, atque quum pulmonis vitium, viscerūq; mira in hypochondrijs compressio nobis causam morbi aperuisset, neque quicquam vnde vteri strangulatum, nisi ex turgidis admodum testibus, dignoscere possem, nobis occurrisset: hymenæi occasione, quum astantes domi cellę suas laminas mox abiecturę cum aliquot spectatoribus

IOACH. ROELANTS EPIST. 73

Etatoribus abijissent, cum medico puellę vterum secui.
 At non fuit mihi hymenaus integre conspicuus, quan-
 quam non ita tamen lateret, vt in mulieribus vix se-
 dem, vbi alias reponitur, expendere solitus sum: perin-
 de ac si digitis, aut alioquin petulanter, aut ex Rhazes
 ad vteri itrangulatum remedio, citra viri vsu, puella
 illa hymenaum habuisset effractum. In vteri igitur
 ceruice puellis mox post ingressum colli vesica in
 superiorem muliebris sinus partem, septum quoddam
 occurrit transfuersum, carnea cuticulariq; cõstans sub-
 stantia, illi prorsus simili, qua nymphęam efformari
 cernimus. Septum hoc ceruicis vteri lateribus sua cras-
 situdine est adnatum, paulo in connexu, quã reliqua
 amplitudine, crassius, quamuis interim membranę
 crassitiem non multum superet. In medio septi, fora-
 men occurrit longa sectione pudendi modo dissectũ,
 adeo vt menstruas purgationes in virginibus non reti-
 neat, neq; opus sit confingere venas aliquas hoc septo
 seu hymenao inferiores, e quibus menstruus sanguis
 virginibus promanaret: aut quę ab illis distingui de-
 beant, quę mulierum menses alioquin dimittunt, di-
 scrimine inter pręgnantes & vtero non gerentes sub-
 audito. Galenus, quum foetus inuolucra persequere-
 tur, illa canum & porcorum inuolucris respondere do-
 cuit: quã vero suę descriptiones interim canibus cõ-
 ueniant, alibi facile ostendi: & eadem nunc repeterem,
 si tam in humani foetus, quã canini inuolucrorum
 examine, versatus essem. A meorum enim librorum
 editione, humanum foetum adhuc in vtero seruatum,
 refecandi nulla fuit occasio: & quum ante editionem
 semel atq; iterum occurreret, ego cum ceteris astanti-
 bus medicis ita harum rerum ignarus fui, negotiumq;
 ita precipitandum fuit, vt discrimina inter canem &
 mulierem parum adnotare licuerit. Est enim disse-

K

ANDREÆ VESALII AD OI

rentia nonnihil in carnea illa substantia, quæ fascia in modum in canibus occurrit, & extimi inuolucridoco à me aliquando ob id recensebatur. in mulieribus nãque, quemadmodum modo interdū ad difficulter parturientes vocatus didici, carnea ea moles lieni substantia cõstitutioneque perquam similis, nullibi vniuersum foetum ambit, et si interim continuum sit perinde atque in canibus corpus: non autem vt in vaccis, ceruis, alijsque cornutis animalibus, sparsum. His enim innumera propemodum carnulentæ eius substantiæ frustula occurrunt, per membranam totum foetum circumplectentem in eum modum ferè digesta, in quem sese offerunt nigriores maculæ, per leopardi dorsum fatæ. Vt vt sit, Galeni de inuolucris descriptiones à veritate & perfecta historia plurimum declinare, satis liquet. In cordis inuolucris sermone (vt & de illis quæ in thorace reponuntur, aliquid adijciam) Galenus parum recte illud à cordis basi pronasci docuit, quum non minus ab hac, quàm à mucrone, & reliqua cordis superficie inuolucrum distet. Et amplum est interuallum inter cordis basim, & cordis inuolucris nexum, quo vas à basi progredientibus continuatur. ipsaque vasa in interuallo illo intermedio destituuntur ea tunica, seu inuolucro, quod à conterminis ipsi membranis adipiscuntur, vena quidem alterum inuolucrum, arteria autem tertium. Sed magis adhuc mirandum venit, Galenum adeo perfunctorie cordis constructionem aggressum esse, vt venalis arteriæ orificium minus orificio magnæ arteriæ scriptum reliquerit, rationes quibus id conficeret in medium quoque adferens, non minus sanè efficaces, quàm sectio ipsa oppositum pulchre ostendit. Est enim venalis arteriæ orificium multo amplius, latiusque magnæ arteriæ orificio, non contra rationem & singularem industriam Natura id mo-

Minus ve
re descri
ptiones ali
quot, ex
thorace cõ
sentis par
tib. decer
pitæ.

IO ACH. ROELANTS EPIST. 74

liente. Verum Galenus non solum magnæ arteriæ orificium, venalis arteriæ orificium amplitudine vincere contendit, sed omnibus in cor pertinentibus orificijs, id longe amplius esse statuit, ipsum ad venæ cauæ orificium quoque conferens: quum interim citra omne mendacium cauæ venæ orificium duplo etiam amplius visatur, arteriæ magnæ orificio. Neque est quod quispiam huiusmodi à veritate prorsus abhorrentes Galeni descriptiones, parui pendat: aut etiam quum ipsius oscitantiam in sectionibus didicerit, exemplaria incuset: quum ex suis falsis horum orificiorum axiomatibus, tam multa argumenta in Aristotelem, interdum & Erasistratum, & rursus ad Naturæ commendationem, colligat: quæ quàm sunt efficaciacia, illi demum constat, qui cordis fabricam sedulo inspiciens, Galeni maiores propositiones admittit: ac dein secus quàm ipse, in minore ex rei veritate subfuit, veram postea, & Galeni sententiæ pugnantem conclusionem inducens. Quando igitur huiusmodi mihi in Galeno occurrerunt, quæ Veterum sententijs contraherent: & quum Aristotelem de communibus studijs multo melius quàm Galenum esse meritum fateri cogeret, etiam si in Galeni verba iurassem, deberet ne alicui mirum videri, si quid petulantius in Galenum à me excidisset: Vt cunque interim, ne id fieret, perpetuo caui, & quo ad viuam, ne quis de me id vere asserat, studebo. quantumuis etiam ab illis irritabor, qui falsis rationibus Galenum purgare pergēt. Nostri enim quàm parum firmo, & Galeno non maxime dedito animo, nugaces illæ obiectiones, calumnijs etiam interdum non vacantes, occasione præstare possunt, vt quis sedulus reddatur in Galeni lapsibus coaceruandis, ac illis in vnum volumen redactis, edendis: quod à me nunquā tentabitur, quum Galenum plus, quàm mor-

K ij

ANDREÆ VESALII AD

talium quifquam, obferuem. Et fi quid ipfum non expendiffe ostendo, id tantum ideo fit, ne quis, quum veram anatomicen pertracto, ob illius autoritatem, me falsa hominibus proponere existimet. Vti accidit in fibrarum historia, quæ à membranis venæ cauæ orificio præfectis educuntur, atq; à me secundum dextræ ventriculi latera cordis substantiæ passim ad mucronem illius adnatæ recensentur: quum interim Galenus, ipsas cordis ventriculorum septo tantum committi (et si falso interim) prodiderit. Ita quoq; in glandulis faucium, aliquis me tertium genus illarum fingere arbitraretur, si orationi non adijcerem, Galenū glandulas præterijse, laryngis radici illic accumbentes, vbi secunda illius cartilago reliquo arteriæ asperæ caudici committitur, quæq; notatu digna extra omne glandularum genus, sibi non pauca priuatim vendicant. Pariter quum ego duræ membranæ processum inter dextram & sinistram cerebri partes deductum, & illum quoq; qui inter cerebrum & cerebellum intercedit, recenseo, ipsos duplicatos esse (quod reuera simplices sunt, ac duræ membranæ lateribus substantia respondeant) inficio: ab aliquo fortassis arguerer, quum Galenus inibi duram membranam fingat duplicatam, à sinibus delusus, qui in illorum processuum sede consistunt, qua caluariæ committuntur. Rursus quando cerebri historiam persequor, atq; id continuum esse narro, admonendus mihi fuit lector, ipsum in dextram partem & sinistram non ita diremptum, vt nulla ex parte esset continuū. Nam Galeni oratio, qua diuisionis cerebri rationem docet, non secus sonat, quàm si cerebrum perinde geminum sit, ac duobus oculis, & duabus auribus nos Natura donari nouimus. quum interim cerebrum in basi sua sit continuum, tum corporis, quod callosum dicimus, interuentu, tum illo quoque, quod

Descri-
ptioes fal-
sæ ex ijs
quæ calua-
ria ambiū-
tur colle-
ctæ.

IOACH. ROELANTS EPIST. 79

testudini camerato'ue comparamus, & illo etiã quod
 natibus & testibus assimilamus, & dein ampla ipsius
 cerebri portione, qua dorsalis medullæ prodit initium.
 In cuius etiã ortu describendo, haud potui omittere,
 Galenum ita id describere, quasi à cerebro non pende
 ret, & illi substantia tota non continuaretur. Quum
 enim Galenus cerebelli constructionis rationem inqui
 rit, atq; illud dorsalis medullæ gratia (quã vnicam &
 non cerebri in superiori ipsius sede modo, geminam
 esse oportuit) simplex & vnicum statuit, non secus fer
 monem aggreditur, quã si cerebellum cerebro non
 esset continuum, & id dorsalem medullam simplicem
 quoq; educeret. quæ quã sint à vera corporis nostri
 fabrica aliena, in meis scriptis videre est: q̄ ideo quis,
 vt superius dixi, falsa esse statim colligeret, quod aliter
 Galenus quã ego, docuisset, quum interim admoni
 tus (si veritatis modo sit studiosus) tantisper ab illa fen
 tentia temperet, dum dissectione corporisq; intuitu,
 qui res se habeat, didicerit. Necq; his quoq; est absti
 nile, quum anteriorem dextri sinistriq; ventriculorũ
 partem obtusam, amplamq; esse dico, non autem eos
 illa sede in arctum cogi, atq; in olfactus organa finire,
 qui canalium ritu pituitam ad capitis os cribri modo
 peruium deducerent: eiusmodiq; non pauca, quæ Ga
 lenus profudit, à vera cerebri fabrica penitus aliena.
 In quorum numero id minime negligendum est, quod
 Galenus quum veteres dissectionis professores tenuis
 cerebri membranæ processus describentes, dicere ani
 maduertisset, eius membranæ portiones in tres cerebri
 ventriculos ferri, statim imaginatus sit, eos ventricu
 los tenui membrana succingi, inuestiriq; ratione à ce
 rebri mollitie ita deducta, ac si ventriculi concidissent,
 si forte à membrana tenui non suffulcirentur. Atq;
 hoc discrimine, Galenus quartum ventriculum (quem

K ii)

T ANDREÆ VESALII AD O I

in cerebello reponimus) à tribus prioribus distingit, quod scilicet ille durior sit, quam ut tenui membrana obuolui sustinerique debeat. Quum interim priores ventriculi non minus quam hic quartus, tenui membrana inuestiantur: & quartus ventriculus à prioribus nō ineleganter à Veteribus variari dictus sit, quod nullus duræ membranæ processus in illo sese offerret: uti in prioribus ventriculis in conspicuo sunt plexus secundis comparati, & vasa illorum plexuum constitutionem subeuntia. Postremo, ne fallis descriptionibus diutius immorer, non potui Galeni lapsus præterire, qui in plexus reticularis descriptione plures occurrunt. Est enim ex omnibus corporis partibus nulla æque medicis & philosophis in ore, atque beatum istud & mirabile rete. In cuius descriptione haud potui admittere, soporalem arteriam, vbi caluaria proxima est, integram in caput ferrit, quum tam notatu dignā portionem retrorsum mittat, quæ in duræ membranæ primum mihi appellatum sinum exhauritur. Ut nunc taceam, Galenum foramen omnino ignorasse, quo maior arteriæ soporalis pars, alioquin in caluariae amplitudinem fertur. Vt cunque igitur illam sua oratione in capitis caluariae ue amplitudinem Galenus deduxit, totam in plexum quendam absumi attestatur, quem retibus inuicem infratis comparat, nō animaduertens insignem propaginem, quæ duræ membranæ lateribus offertur, & notatu dignam portionem, narium cavitati ex porrectam: præter amplam sobolem, quæ cum secundo pari neruorum cerebri oculorum sedem ipsosque oculos adit. adeo sanè ut nō mirum videri debeat, si Galeni historiae passim nō acquirim, & pleraque in suis libris occurrant, vnde non verarum descriptionum specimina, ex voto transsumere mihi liceat: ut me falso Syluij crimine purgare,

IOACH. ROELANTS EPIST. 76

suisque discipulis materiam acuendo stylo apram præberem, modo illi alias, quam in Galeno laudibus effe-
rendo (quod ad me nihil attinere duco) & non tantum
vniuersim citra omnium locorum, quibus à me nota-
tum sentiunt, retractationem obganniendo, & calum-
nias cõuiciatq; effutiendo, occupari velint: & vna ex-
pendere, num quæ proponunt, alios docuerint, aut pro-
prijs manibus in publicis scholis in doctissimorum,
non autem aliquot adhuc medicina rudium, & iam
primum candidatorum præsentia, aggressi fuerint.

IN præsentia sese offert, Galenum in partium mu-
nere aut vsu recensendo, vel minimum errasse, à me
falso propositum: quam obiectionem, ita Dñi me a-
ment, longe maiori rationum copia possem diluere,
quam mihi ad duo prius narrata axiomata, fuit sup-
peditata: quod sanè si per ocium nunc ita liceret, vt
quum in Academijs viuebam, nostrisque studijs, non
autem artis operibus eram deditus, meoq; arbitratu
mihi domi delidere licebat, diffusius multo quam alijs
in locis obiectis præstiti, à Galeno perperam assigna-
tos vsus & munia, actiones ue non recte traditas subi-
cerem: ytcunque vero sit, ex magno acervo & quasi
promptuario, quedam saltem loca non grauabor sub-
nectere, vt hac quoq; parte responsionis ad Syluij lite-
ras exemplum habeas. Vt itaq; multa præteream
caluarie foramina, in quorum vsu assignando, Gale-
nus non minus quam in descriptionibus hallucinatus
est, vt in foramine secundum neruorum cerebri par trans-
mittente: in foraminibus cribri modo in osse exculptis,
quod in frontis ossis basi locatum scripsimus: in forami-
ne tertium & quartum neruorum cerebri paria trans-
mittente: in foraminibus arterie soporalis propagini-
bus paratis, quæ orationem superius terminabant: ac
dein in ossis cuneum referentis in sua basi vsu, vbi id falso

LOCA
nonnulla,
quibus Ga-
lenum in
partium mu-
nitionibus
& vsibus
assignatis
non esse om-
ni ex parte
integrum
constat.

In ossium
historia.

DE ANDREÆ VESALII ADO

spongia modo peritum retulit, ac proinde inibi & actiones & vsus præter omnem rationem (vt prius alicubi ostensum est) finxit, capitis inquam motus mihi sunt proferendi, nisi prius in generalibus ossium descriptionibus aliquid adducendum putares. Vt locus ille est, quo Galenus appendicum vsum recensens, eos in hoc ossibus datos scribit, vt illorum sinuū quibus medulla continetur, essent opercula: non expensens, qui Natura ossibus eiusmodi sinu donatis, appendicem illis sinibus non apposuerit, vbi compositionis ratio, & variorum processuum tuberumq; series, insignem duriciem requirebant, vt in humiliori humeri sede, & superiori vlnæ regione occurrit. Dein appendix ossibus, quibus sinus illi magni & caui adsunt, citra ossium interstitium non coalescit: nisi iam os ipsum mollius, quam tota longitudine, redditum sit, & parem cum appendice substantiā sibi vendicare incipiat, sinusq; ille prius communi appendicū materia obduratus occurrat. Insuper scapula nullibi eiusmodi sinum exhibens, tot abundat appendicibus, perinde atq; ossa sacri ossis lateribus commissa, quæ appendicem toti ossis ilium spinæ obtensum gerunt. Dein coxendicis ossi insignis quoque largitur appendix, vbi tot tibiā & femur mouentibus musculis initium præbet. Rursus vertebræ quot scaten appendicibus? quum sinum interim non habeant, quo medulla seorsum recondatur. Scio enim omnibus ossibus in fungosa qua constat substantiā, vt & ipsis appendicibus, medullam contineri, aut saltem succum, quum medullæ conferre cogimur. In hoc itaq; appendicum vsu assignando, debuisset Galenus expendere, qui in puerulis appēdicis propemodū sint cartilaginei, & qui dein illorum substantia in mollitie a cetera ossis parte differat: ne ipse Naturam appendices sinuū

10 J
anon
mediop
muni
suntq;
nois
iv 3
ny:he
his on
co in
vni et
Baco

Bo ni
solid

medullam continentium ceu opercula molitam esse, comminisceretur. Cæterum quòd ad capitis super primam vertebrarum motum, & primæ rursus vertebræ cum capite supra secundam, ac dein capitis cum vniuersa ceruice spectat, nequeo satis mirari, quam obrem à quoquam dånari debeam, quòd Galeno non acquieuerim, omniaque ex diametro suis scriptis pugnantia proposuerim: quum nemo tam mente captus esse debeat, quem non seposito aliquantum affectu, in meam sententiam descendere oporteret: nisi ideo mea auersaretur, quòd à iuvene fuissent proposita, ipse autem toties Galeni libros & p̄legisset, & correxisset, & in alium sermonem conuertisset, vt illum puderet hæc ab ipso non fuisse prius obseruata. idq; potissimū in capitis motu, in cuius descriptione, Galenus doctiorem & attentiozem requirit auditorem, quam in vlla alia quantumuis graui & eleganti. Adde quòd tot musculorum & ligamentorum vsus à Galeno male traditos fatendum sit, quandoquidem in capitis motibus describendis aberrauerit. Nescio num Syluium mouit, quod hoc argumentum in meis libris tractans, me præceptoris opera destitutum fuisse scribam: quū forte arbitretur me ab illo anatomica didicisse, qui Galenum nihil perperam scripsisse adhuc contendit. Sanè Syluius mihi dum viuam obseruandus, nobis libros de Partium vsu suo more legere incœpit: at quū ad primi libri medium, atque adeo ad anatomica venisset, illa difficiliora esse proposuit, quam quæ nos medicinæ cãdidati possemus assequi: atq; ideo fore dixit, vt & se pariter & nos frustra cruciaret. ac proinde quartū librum est aggressus ad decimi vsq; portionē. dein intermedijs rursus ad decimum quartum vsque omillis, posteriores quoque ita legit, vt singulis quinque aut senis diebus vnum librum absolueret, nihil

minus, quam alibi diuersum quid à Galeno traditum
 esse (vbi sepe occurrit) nos admonens: aut aliquid se-
 cus, quam res haberet, à Galeno scriptum ostendens,
 nullius interim quam canis partibus, interdum in scho-
 lam apportatis. In quarum resectionibus nos discipu-
 li adeo eramus seduli, & præceptoris optimi imitato-
 res, vt is non semel post prælectiones, nostram diligen-
 tiam experiretur. vti tum accidit, quum altera die mē-
 branas venę arterialis & arteria magna orificio præ-
 sectas, ipsi ostenderemus, quas pridie a se haud reperi-
 ri posse affirmabat. Quum itaque Syluius ea loca, vbi
 de vertebris agitur, cum plerisque alijs transilisset, ne-
 que vnquam aliud anatomicum (si libros de Muscu-
 lorum motu excipias, in quibus etiam vndique illi sa-
 na fuit Galeni sententia) suo illo anni trigésimo quinti
 quem vocat Cursu nobis prælegisset, haud mirum est,
 si me præceptoris opera destitutum, diligenter inuigi-
 lassé scribam, vt in illorum auditorum numero habe-
 rer, quos Galenus à suis libris, capitis motus docens,
 non repellit, atque ad Naturæ mysteria percipienda
 idoneos censet. Sic itaque effectum est, vt ego caput
 proprio suo motu super primam vertebram flecti, &
 sursum, aut in posteriora duci tradiderim: quum Gale-
 nus caput super primam vertebram in latus agi do-
 ceat, ac si id ad humeros inclinaremus. Nihil enim
 aliud capitis motus tradēs insinuat, ac inibi præsertim,
 vbi occipitis ossis capitulum à suo sinu eleuari ea in
 parte tradit, quę lateri in quod caput ducitur, è regio-
 ne consistit. non solum contentus male motus descri-
 psisse, nisi etiam Naturæ tantum oscitantia tribueret,
 vt in dignissimo totius corporis articulo ossa ab inui-
 cem in motu dehiscere & abscedere voluisset. quum
 interim nunquā vacuum inter articulos spacium, opti-
 ma sanè ratione, in ullo motu fieri videamus. Adeo, vt

satis constet, eum in latera motū à Galeno primę ver-
 tebrę cum capite articulo attributū, quū tamen inte-
 rim caput proprio motu in latus nō agatur, sed secūda-
 rio tātum, cum vniuersa nimirum ceruice, quę sensim
 omnibus vertebris in eum modum consentientibus,
 in latus arcuatim ducitur. Dein Galenus minus adhuc
 artificiose caput cum primā vertebra super secundā
 flecti & reflecti docuit, illo nimirum motu, quem ego
 in primā fieri vertebra recensui. Quod illa Galeni fue-
 rit sententiā, tum aperta in tribus diuersis libris oratio
 attestatur: tum multo adhuc magis ligamenti vsus
 mala commemoratio, quod secundę vertebrę dentem
 prohibere astruit, ne in capitis in anteriora flexu dor-
 sale medullam comprimat: quum interim id dentē
 ita contineat, vt in primā vertebrę sinu eum in mo-
 dum recondatur, vt axis ad quam spheram, aut rotā,
 aut aliud quoduis circumagi notum est. Caput enim
 (quicquid Galenus doceat, aut Syluij discipuli suos
 stylos, dentis interim naturam ignorantes, acuant) in
 gyrū super secundā vertebrā agitur, neq; vlllo pacto
 super eā flectitur & extēditur: Galeno interim nullum
 articulū, quo caput circumagatur, proponente. Nam
 si quis illū sub reuendi motu à Galeno intellectū con-
 tenderet, atque ita assēreret ipsius sententiā fuisse, ca-
 put super primā vertebrā circumduci: iste sanē mox
 obseruabit, quā absurda, vel articuli gratia, propo-
 nat: duo enim occipitis ossis capitula, in duos profun-
 dos sinus subeunt, ex latere mutuo oppositos: adeo, vt
 non minus caput supra primā vertebram in gyrum
 duci possit, quā circulus, cuius ambo crura asseri
 infixā essent. Atque me hic veritati consona propo-
 nere, & ossium structuram meis placitis conueni-
 re, tam mihi constat, quā quod maxime. vt quan-
 do primus iste Syluij impetus refrixerit, illum mecum

indubie sensurum existimem: si modo ossa discipulis, contrariarum sententiarum admonitis, sedulo proposuerit, vt cum illis obseruet, quàm motus capitis à Galeno male descripti, multa in ipsius historia turbent, ex quibus illum in partium vsu assignando, non omnino esse integrum affirmare nihil prohibet. Plus æquo enim sermo educeretur, si omnia de musculis hic, & ligamentis repetenda essent, quæ necessario ad ignoratum motum subsequuntur: adeo, vt vel huius obseruationis gratia mererer, ne ita suis literis Syllius erga me turbaretur. Galenus, quum processus meminit in anteriori primæ vertebræ sede conspicui, ac ipsius vertebræ roboris gratia & musculorum insertionis nomine, vt nos recte docuimus, efformati, non debuisset illi suorum dogmatum inibi oblitus, eum vsum tribuere, vt caput reclinatum in anteriora, sursum retruderet. Nunquam enim caput adeo inclinari potest, vt illi processui ita incumbat, vt illum vsum is præstaret: præterquam quod cui ossium commissurarum ratio perspecta est, id prorsus inartificiosum, nullibi quæ aliàs à Natura tentatum esse, non ambigat. Galenus sese tantopere in ratione danda occupans, cur duæ humiliores thoracis vertebræ, transversis processibus destituantur, debuisset animaduvertere, suum placitum mendax esse, nisi et duas decimæ incumbentes vertebras iisdem quoque processibus destitui, eadem ratione docuisset. Verum vt illæ processibus donantur, ita quoque Galeni argumenta hoc loco sunt, vt superius monui, à veritate aliena. Vt sæpe in anatomicis Galenus contraria docuit ita quoque non mirum esse debet, eandem partem contrariorum officiorum gratia fabricatam esse, aliquando ab illo doceri. Vti in acuto vlnæ processu accidit, in cuius descriptione Galenus ab hominis fabrica multum aberrasse ostensus est, non enim processus ille extra reli-

quam superciliorū sinus, cui brachiale inarticulatur, feriem educitur, neq; læuis & lubrica cartilagine incrustatus est, neque tertij brachialis ossis sinum articuli in modum subit. Atque vt Galenus in huius articuli historia à veritate plurimū declinavit, ita quoque in libro de Ossibus parum recte, beneficio articulationis acuti illius processus cū brachiali, manū in obliquum agi scripsit, motum, quantum conficō, illum subaudiens, quo in latera manū ducimus. Quum stylus iste si altius conscenderet, atque ita vt in ouibus sese offert, aut vt Galenus scribit, articularetur, palmi instar manū in externum latus duci prohiberet: tantum abest, quòd illi motui Natura illum præficeret. In libris de Partium vsu, non illum duntaxat motum lateralem acuto huic processui tribuit, verum & motus in prouum ac supinum statuit autorem. Quod quæ veritati consentiat, ex manus motu dijudicandum venit, quæ nulla ratione in prouum & supinum peculiariter proprioque motu agitur. Adeo parū Galenus Naturæ affecutus est industriam, qua brachialis articulū, quoad potuit, ad solum retulit radium, quo eius beneficio, manus secundo parem cum radio motū apte experiretur: quem etiā acutus stylus prohiberet, si Galeni descriptionibus conueniret: non secus quam oues & vitulos eo motu articulationis eius, & vlnæ cum radio, vt sic dicam coalitus gratia, priuari cernimus. Atque ita, delirus merito censeret, si tam aperte meæ rationi contrairem, vt cum Syluio Galenum in nullius partis vsus aut operationis descriptione, aberrasse faterer. Quia Galenus nullum in digitorum articulis discrimen docuit, non mirum quoque est illū Naturæ in digitorum motu laterali non expendisse industriam. Iam quia certissimum est, homini non longissimum pedem, sed potius breuissimū obtigisse,

motum a
-H 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re
- 28 3re

ANDREÆ VESALII ADO

In muscu-
lorū & li-
gamento-
rum histo-
ria, ali-
quot non
bene assi-
gnati v-
sus, et fun-
ctiones,

netto ambigere debet, quā multa in libro tertio de Partium vsu accusanda veniant, si cui in rebus nimis apertis, & friuolis interim, immorari luberet. Superius, quum in musculo non necessariam ostenderimus illam, quam Galenus fingit, ligamenti & nerui commixtionem (ratione tum aliunde, tum à musculus ducta, qui nullibi suas fibras magis dirēptas, inuicemque distitas gerunt, quā in ipso exortu, & illis musculis, qui tam ampli in ortu & medio ductu cernuntur, atque in illorum insertione) facile quoque fuit animaduertere, carnem à Natura musculis in hoc præcipue non datā, vt eiusmodi effectæ diuisionis fulcrum et stratum esset, quo fibræ illę continerentur. verum si musculi constructionem debite expendimus, caro nobis occurret præcipua illius substantia: quemadmodū scilicet in pulmone, iecore, liene, renibus, testibus, cerebro, corde, ac denique in omnibus organis peculiari officio præfectis, propriam, & quæ nulli alteri parti communis est, recensemus substantiam. Ac dein ligamentorum materia musculo ad robur data est, vt aliquid esset quod carnis collectione contractum, id cui musculus inferendus erat, attraheret. Neruo autē ad animalē vim in primis opus habuit, quem ita vt sanguinē venarū, & materiam arteriarā offerri animaduertimus, si veritatis studio dediti, nimium autoribus nō tribuamus. Atque vt parem neruorum cū venis arterijsque ferriem spectamus, ita quoque musculo commodū videmus, vt illuc animalis vis potissimū communicetur, quo colligi in se debet musculus, & quo mouendam partem acturus est. Atque hæc alias ita à me disputata arbitror, vt illis in presentia haud sit immorandum. Vt Galenus in palebrarū musculis enumerādis varius est, ita quoque in usu illorū sibi nō constat. in libris enim de vsu partium duos recenset musculos, ad singulos ocu-

IOACH. ROELANTS EPIST. 80

li angulos vnum, quorum illum qui interiorem angu-
 lum sibi vendicat, palpebram sursum ducere asserit: il-
 lum vero, qui in minori exteriori ue angulo occurrit,
 palpebrę ad inferiora ductus autorem censet. In libris
 de Locorum affectorum cognitione, duos illos palpe-
 bram deorsum agere scribit, tertium fingens musculū,
 qui palpebra eleuationis opifex esset. Quid vero ego
 de illis iudicem, in sibi obuium est, vbi palpebra muscu-
 lorum historiam institui. Quando Galenus oculorū
 musculum, post sex priores recenset, quem modo plu-
 riū, modo vnius numero comprehendit, nō mihi apte
 ipsi vsum præbere videtur, quo illius beneficio oculus
 sua sede contineretur. In brutis enim animalibus, vt
 & in hominibus, musculus ille posteriori oculi sedi ad
 visorij nerui ingressum sua veluti basi insertus, ac or-
 biculatiū ueluti in mucronem ad initū ipsius definēs,
 visorioq; neruo obductus, ita a sex prioribus oculi
 musculis & adipe illis subdita integitur, inuestiturq;
 vt caluarie os nullibi contingat. Audio quosdam bo-
 uini oculi musculos, potius quā humani, a me descri-
 ptos iactitare: quōd bouinos oculos me ad sectionem
 semper adhibere viderint, quodq; oculi in meis libris
 delineati, grandiores multos quā hominis oculi con-
 spiciantur. Ego sanē in scholis bouinos oculos semper
 exhibui, quōd ex sectionis serie hominis oculi erant ni-
 mis flaccidi, & exigui: tamen hominis quoque ocu-
 los, vtcumq; sese offerrent, aggrediebar. vti non semel
 in priuatis sectionibus, vbi meo arbitratu, mox ocu-
 los intueri licuit, nullo interim mihi occurrente mus-
 culorum discrimine. pupilla tamen homini multo est
 angustior: neque color viridis, cœruleus, & impen-
 se niger, in vneq; tunice interna sede sunt obuī. Ac
 proinde, hæcenus adhuc fateri cogor, Galenū in eius
 musculi, quem tantum obiter enumerat, v sus descri-

02 ANDREÆ VESALII ADO

ptione, menda non carere. & propter colorum in vvea tunica distinctionem, bouinos oculos, vti & bouilli cerebrū, nō vero humanos, ab ipso dissectos, viridē dico, & ceruleum, & impense nigrum colores in interna eius tunicę regione occurrentes, non autem eū qui in externa vveę tunicę consistit, vbi hęc corneam & pellucidam oculi tunicam respicit. cuius coloris gratia, albis, nigris, glaucis oculis homines donari dicimus. Est enim color ille in ipsa vvea, siue oculus humoribus adhuc plenus, siue ijs eductis inspicatur. Quod illic studiosos diligenter expendere oprauerim, vbi Galenus de oculorum temperamentis ex hoc colorum discrimine tractat. Vix enim fieri poterit (si modo veritatis amore teneantur) quin hoc meum Paradoxum admirentur, Galeni imaginationes expedientes. Nisi fortassis aliquid de colore confingere velimus, qui clarior, aut obscurior in ipsa pupilla occurrit, pro illius amplitudine. Sed id nugari potius, q̄ vera proponere esset, vt autores purgaremus. Ad musculos itaque, vnde sermo deflexerat, rediens, nihil dicam de temporali musculo & massitere, in quorum descriptione & vsu enarrandis, Galenus in libris de Vsu partium non mediocriter falsus est quum in libris de Administrandis sectionibus se correxerit, eosq; musculos pulchre descripserit, nulla tamen librorum de Partium vsu inibi facta mentione, perinde ac si illos se aliquando recogniturum sperasset. vti quibusdam locis factum esse, musculi ostendunt, argumentoq; sunt qui primos digitorum articulos flectūt, musculus in poplite latitans, musculus in simijs & canibus in axillis occurrens, ex carnea membrana conformatus, & alij quidam, quorum mentio in libris de Vsu partium extra orationis seriē, non secus, quam si in margine tantū illos adnotasset, incidit, & interdum propositam sententiam interturbat.

IOACH. ROELANTS EPIST. 81

bat. ut liquido in versu illo, aut linea euenit, qua obiter musculi in poplite repositi sermo occurrit: quum interim ex ipsius Galeni suffragio, alibi cōstet, eos musculos illi fuisse incognitos, quando libros de Vsu partium, & priores ipsius de Administrandis sectionibus libros, qui incendio perierāt, scriberet. Verum huiusmodi ad alium locum spectant: insidi autem in hūc sermonem, ne me adeo oscitantem putes, quod non pleraq; obseruauerim, parum anatomice & diffuse interim a Galeno in libris partium vsus pertractantibus, de musculis qui maxillam inferiorem mouent, cōmemorata. Nihilominus tamen, quia in contrariorum & pugnantium quorundam Galeni locorū mentionem propter musculorum functionis descriptionē deueni, non possum musculum præterire, quem a scapula in os referens implantatum, atq; priuatum propriumq; eius ossis musculum statuo, quemadmodum & Galenus in libris de Vsu partium, illius ossis musculos enumerans, potius quàm describens, quum tamen in iisdem libris, quemadmodum & in libris de Administrandis sectionibus, eum musculum scapulæ motorem inducat: adeo, vt præsens musculus non leuem arguat Galeni inconstantiam, quum interim scapulam mouentium numero non sit vel propter gracilitatem ascribendus. De caput mouentibus musculis tanto numero conspicuis, quid attinet dicere: quum mihi certissimo persuasum sit, in capitis motibus describendis Galenum hallucinatum esse. Musculus ab humiliori scapulæ costa enatus, & longa infertione sub humeri capite ea regione infertus, qua musculus brachiū mouentū primus anteriorem pectoris sedem sibi versitans, implantatur, retrorsum brachium ducit, opposito motu eius, quem primum statuo, neuiquam vero (& si id Galenus indicabat) autor est circumuersio.

L

ANDREÆ VESALII AD

nis brachij ad exteriora. Vnde etiã statim liquet, quousq; Galenus Naturæ artificium in musculo perceperit, gibbam scapulæ sedem occupante, & capiti humeri, articuliq; hic ligamētis ampla insertione innato, & circumductionis autore. Musculus brachium deorsum trahens, atq; à sexta thoracis vertebræ spina ad sacri ossis vsq; humiliorem sedem ex dorso enatus, vti scapulæ nō inseritur, ita quoque Galenus illi scapulam mouendi munus falso tribuit. Musculus in simijs & canibus carnea constans membrana, & in homine deficientis, ex vero fibrarum ductu, quem Galenus etiam recte describit, prompte exhibet, se illud quod Galenus in simplici rectoq; motu deorsum, ipsi ascribit, officium non obire. Quemadmodum Galenus male ortum musculi descripsit, quem scapulam mouentium primum numero, quiq; brachium pectori admoventi musculo substratus, interiori scapulæ processui, non autem humero, neq; articuli ligamēto, in hominibus præcipue inseritur: ita quoq; in illius functione commemoranda, multum aberravit, quando quidem non sat illi fuit scripsisse, brachium eius musculi auxilio pectori adduci: quin adhuc subijceret, illum elatissimæ adductionis versus clauiculam, autorem esse. Primum enim, brachium non agit: & quum humiliter multo initium ducat, nempe ex secunda costa, aut paulo inferius, quam primus brachium mouentium, qui ex clauicula & pectoris osse effertur, ridiculum profus est arbitrari, illum scapulæ musculum posse, etiam si humero inseretur, brachium altius pectori adducere, quam primi brachium mouentis musculi elatior pars. Vt si leam, quanto inferius illa in humero inseratur, atq; ex superioribus deorsum magis descendat, quam musculi scapulæ agentis esset insertio, à Galeno illi non vere ascripta. In musculis thoracē mouentibus, septum ipsum

tum ceteris musculis præteribo, habita dūtaxat inter costalium musculorum ratione, quod illorum vsus a Galeno ignoratus, mihi ipsius animum conscium reddat, illum pleraq; scripsisse, quæ nunquam vel vidisset, vel in anatome esset aggressus, sed quæ sola imaginatione ex falsis axiomatibus fingeret, id quod mecū omnes censebunt, qui autoritatibus non dediti, sed veritati credentes, Galenum intercostalium munus non cognouisse, perspectum habebunt. Ipse igitur, vt non semel sibi non constat, ac varius tum in rerum descriptionibus, tum vsibus ac functionibus assignandis subinde est: ita quoq; diuersam ipsius de intercostalium musculorum officio reperimus sententiam. vndique enim hos musculos thoracem laxare, & comprimere, arcuare ue, aut expirationi & inspirationi præesse docet. Verum alibi interiores thoracem aperire, & costas deducere, exteriores vero eundē comprimere & arcuare, scribit: quum alias econtrario his thoracē recludi & costas inuicē abducti, illis vero costas ad se mutuo colligi, & thoracem stringi affirmet. Atque quum pugnās hac sese offert sententia, leue est illam parem conformemq; censere, refugio ab exemplariū mendis desum pro, quum facile sit Exteriores pro Interiores scribere, aut corrumpere. Verum vtcunq; nunc constante Galeni sententiam finxerimus, perpetuo fatendum est, Galenum aut interiores aut exteriores musculos intercostales apertionis thoracis, & diductionis ab inuicem costarum autores posuisse: quum ego interim & exteriores & interiores ducendis ad se mutuo costis, & arcuando comprimendoq; thoraci præfectos putauerim. Nunquam enim rationem confingere potui, qua mollia corpora inter durorum corporum interstitia, ita in se colligi (quod musculis maxime proprium est) possent, vt dura corpora ab inuicem discedere, aut

L ij

ANDREÆ VESALII AD

dehiscere, & non conuenire, cogerent. Neq; hactenus mihi quisquam aut praesente aut absente cadauere, rationem comminisci aggressus est, qua Galeni sententiam comprobaret, praecipue quum intercostalium musculorum naturam sedulo inspexisset: interim tam multis rationibus sese offerentibus, quod arctando thoraci omnes subseruiant. Quas & in mortuis & viuis omni qua potui diligentia, expendi, astantes obnixè rogans, vt si meae sententiae non acquiescerent, rationem suae sententiae (praeter Galeni auctoritatem) adduceret, qua opinioni meae cedendum esset. Pudet enim Galeni nomine, quem communem habemus praecipitorem, & vndiq; per vniuersam artem ductorem, quod in horum musculorum munere assignando aberrasset, & tanta apud nos suspitione laboraret, quod citra optimas rationes illi posthac fidere non auderemus. Multas enim tradit viuorum sectiones, quae ex intercostalium munere pendent, adeo vt nimis liquido constaret, illas parum ingeniose ab illo fictas, si modo intercostalium munus ignorauerit. Quamquam nonnullae etiam tales sunt, quae & alioquin videntur inartificiose, & quae imaginatas se ab illo potius, quam aggressas, testantur. Quid dicam de musculorum dorsum mouentium vsu, a Galeno commemorato; quum quatuor insignes dorsum mouentes musculos ignorauerit, & tanquam non essent, praeterierit: neminem enim tam stupidum esse arbitror, quin ob illorum musculorum ignorantiam, ceterorum quoque munus perperam descriptum, sibi persuadeat. quamquam Galenus in illis recensendis, & illorum officio commemorando, tam succinctus fuerit, vt inde perpauca in vsuum narratione lapsus colligi possent. Quum Galenus in libris de vsu partium falso scripisset, musculum tertios quatuor digitorum articulos flectentem, etiam in prima ossa suis tendina-

bus inferi: addidit, & illa quoque ossa eius musculi beneficio flecti. Dum vero libros de Administrandis refectionibus scriberet, atque inflectionem illam in rerum natura haud esse diligentiori refectione expenderet, idem munus dicto nunc musculo tribuit: verum ad transuersa ligamenta, quibus tendines super prima ossa continentur, flexionem retulit. Quandoquidem igitur sese Galenus correxit, ipsius sententia hic, vti & alias semper, assumenda nobis est, quae veritati sit proximior. Transuersorum itaque ligamentorum beneficio, Galenus prima digitorum ossa tendinibus flecti tradidit, qui flexus tertii ossis autores existunt. Istud mihi ex primis ossis flexionis robore veritati repugnare visum est. nam eadem ratione qua tendines tertios articulos flectentes, primos flecterent, illi qui secundos flectunt, primorum quoque flexionis opifices essent: quum ipsi in primis articulis contineantur ligamentis, quo illi qui tertios articulos flectunt: & primi insuper articuli, duos proprios sibi vendicant musculos, quibus flexum experiantur: quum tamen primi articuli imbecillius, quam tertii, flectantur. Adeo, vt etiam constante Galeni auctoritate, ab illo neglectum esset, primos articulos ab illis tendinibus etiam flecti, qui secundis articulis inferuntur: & secundos etiam articulos ab illis tendinibus flexum obtinere, qui tertius implantantur, quum transuerso ligamento non minus in secundis articulis, quam in primo, ambiantur. Deinde Galenus omisisset, his tendinibus brachiale debere flecti, quum etiam in eius sinu transuerso succingantur ligamento. Atque ita rursus in pede multa occurrent, in quibus Galenus defecisset, si gratia transuersorum ligamentorum, etiam ossa, quibus tendines non implantantur, moueri voluisset. Licet interim tendinum digitos pedum mouentium functionem recensens, hac ratione motus, dixerit eos ten-

dines qui tertiorum articulorum flexui præfunt, etiam primos & secundos mouere: tamen inibi omnia apud Galenum sunt adeo obscura, & quæ in libris de Administrandis sectionibus scribuntur, tam parum his quæ in libris de Partium vsu legimus, conueniunt, vt hac parte nihil certi de ipsius sententia statuere vnquã fuerim aggressus. Quando Galenus musculis brachiale mouentibus, munus quoq; ascribit, brachiale in pronum & supinum agendi, non minus errat, quam quæ brachiale proprio motu in pronum & supinum duci tradit. illo enim motu neutiq; pollet: ac proinde brachiale mouentes musculi illi quoq; præfici nequeunt. Quia Galenus in libris de Administrandis sectionibus in musculorum cubitum mouentium historia, tam varius est, ab illa, qua ipsos in libris de Partium vsu complectitur: quodq; in illis libris omnia, quam in his, veriora occurrunt, ea omitam, qua admodum nugaciter in libris de vsu partium, de fibrarum decussatione, multisq; alijs sunt tradita, ne quis me in Galeno corripiendo voluptatem capere, & non cum communi medicorum schola de tanto autore grauiter dolere existimet. Verum id præterire nequeo, quod quæ musculos istos in libris de Administrandis sectionibus in simijs saltem recte descripsisset, in illorum functione narranda à veritate declinauerit, quum musculis illis recta omnino ductis, & nullam fibrarum decussationem interfectionemq; molientibus, tam obliquos motus tribuit. Indubitatum enim est, cubitum extra rectam flexionem & extensionem proprio motu non moueri. Nam si quis cubitum modo ad pectus, modo ad summum humerum flectit, diuersitas flexus ex humeri circumactu pender, neutiquam ex cubiti articulo, qui ginglymo nexus, simpliciter tantum motu pollet. adeo vt humeri articulus non obiter in musculorum cubitum mouentium historia, Galenum

Inferit. Quam frustra is in ligamenti quod ab vlna brachiali inferitur, vsu recensendo sese occupauerit, ex vera brachialis ad cubitum articuli constitutione, & proprio brachialis motu, magis constat, quam vt ego in refellendo minus vero vsu à Galeno illi ligamento ascripto, immorari debeam. In musculo ceruici vesicæ præfecto, quorundã symptomatum occasione, quæ in vesicæ & eius ceruice in egris quibusdã nuper mihi occurrerunt, non minima mihi perspecta vidi: adeo vt ad diligens examen, vtcunq; ceruix vesicæ toties mihi secta fuerit, prima quaq; occasione illũ sedulo redigam. Verũ quod ad præsens negotium spectat, miror sanè, qui Galenus cum musculum ad vrinæ reddendæ excernendæ ue promptitudinem, præcipuo suo vsu auxiliari doceat: quum ego arbitrer, eo foelicius vrinam à circularibus vesicæ fibris, & potissimũ à septo transuerso cum abdominis musculis pressam egeri, quo vesicæ ceruicis musculus sese magis aperuerit, suasq; fibras impensius laxauerit. Neq; mihi aliud occurrit, quod voluntariæ retentionis vrinæ causam, præter hũc musculum in se collectum, censere possim. quod enim Galenus de ceruicis vesicæ, adeoque vrinarij meatus proponit angustia, & longitudine & circumactu, in mulierculis locum minime habet: quibus vesicæ ceruix admodum breuis est, recta deorsum ad insertionem vsq; ipsius, ceruici vteri exposita. Modo, vt musculi tibiam mouentes, vberem discriminum copiam suppeditabant, quibus Galenum simias secuisse, & homines non vidisse, conficiebatur: atq; vt eisdem parum verarũ & pugnantiũ inter se descriptionũ adeo ingen-tem aceruum proposuerunt, vt illas commemorare nõ fuerim aggressus: ita quoque tibiam agentes musculi, sese inter illos exhibent, qui Galeni diligentiam in actionum & vsuum historia non vulgariter expetunt.

L iij

Primum enim in libris de Partium usu, ubi ex Veterum numero, musculi tibiæ mouentes sola propemodum imaginatione sunt descripti, Galenus tibiæ extendi docuit, deinde flecti, sed triplici ferè differentia, duabus nimirum obliquis flexionibus, quarum vna introrsum, altera extrorsum fit, & vna recta, aut inter illas obliquas media. Insuper tibiæ, motus in latera tribuit, quibus introrsum aut extrorsum agatur: præter obliquam quendam, quem ex abundantia in libris de Administrandis dissectionibus tibiæ assignat, quo tibiæ attollentes, quasi alteri tibiæ admoemus, decussatimque inijcimus. His motibus Galenus musculos ascribit, admodum in libris de Administrandis sectionibus, & libris de Partium usu sibi ipsi pugnans. Verum non est quod suarum sententiarum discrimen adferam, quum ego longe secus quam Galenus, tibiæ mouere indicem. Hac enim simplici tantum extensione, quæ in acutum perficitur angulum, mouetur, nullo obliquo motu donata. ut ipsius cum femore articulatio ginglymo facta, admodum concinne ostendit: & ductus illos laterales & obliquos, qui à Galeno proponuntur, tibiæ primario non efficit motu, sed duntaxat secundario, ad femoris nimirum in coxendicis ossè motum, ubi enarthrosis consistit, omnè motus genus, quemadmodum in humero ad scapulam fit, experiens. Atque huius beneficio quum tibiæ flectimus, illam aut introrsum, aut extrorsum agi, certum adeo est, ut neminem iam admonitum ambigere posse arbitrer, si modo studiose ossium articulos & motus in examen accommodauerit. Quum itaque tam differens de tibiæ motibus, mihi cum Galeno sit opinio, in proptu quoque est, quæ in musculorum tibiæ mouentium usu assignando, ab illo variem. Quamquam interim plurimum miror, tibiæ motus non exacte veros fuisse à Galeno obseruatos: quum musculi, quem

in libris de Administrandis sectionibus tibiam mouentium quartum numerat, munus aliter, quam in libris de Vsu partium, doceret, vbi illum septimum tibiam mouentium ponit, illo tibiam extrorsum simul cū flexione abduci, & quodammodo inuolui asserens: quū interim in libris de Administrandis sectionibus totam tibiam simplici motu in externam partem illo agi attestetur. Mihi enim persuadeo, Galenum, quia sepius huius musculi meminit, & hunc latum semper appellans, cursori cuidam in certamine auulsum existimauerit, diligenter in simijs examen functionis illius musculi instituisse, atq; ita facile obseruasse, illum non nisi simplici motu tibiam agere. Quum tamen is obliquior rem ductum tertio musculo seruet, quem Galenus a coxendicis ossis appendice enatum, & secundum internum femoris caput ductum, tibiq; ossis anteriori sedi insertum omnium tibiam mouentium obliquissimum, non recte statuit. Obliquior enim incesus proculdubio quarti musculi est, vt qui ab eodem appendice extrorsum ad externam femoris sedem, adeoq; exterius illius caput repat, ac tibia quoque inseratur, in ductu simijs & hominibus par, quamuis in compositionis interim ratione ac imagine in his ab illis insigniter differat. Quando Galenus tam prolixè, in libris de Administrandis sectionibus contendit de quinto tibiam mouentium musculo, sibiq; tam varius in eadē pagina occurrit, cupiuissem illum simul cū tertio musculo alium quēdam non refecuisse, ac proinde ipsum non ignorasse musculum qui mihi tibiam agentium quintus statuitur. ita enim in quinti musculi visu non esset mihi alia, quam Galeno, sentētia. Verū huiusmodi tantum obiter sunt mouenda, ne in prolixam musculorum descriptionem cogar descendere, ac quę pro mea virili dilucide in meis de Humani corporis fabri-

ca libris docui, recensere. Vbi & in sexti tibiam mouētis musculi historia mirabar, Galenum non expendisse, qui is membranæ modo musculos femur occupantes singulari Naturæ industria contineret, atq; ne aliquo permutarētur, instar transuersi ligamēti ambiret: quū interim sexti huius musculi loco, Galenus in libris de Vsu partium imaginatione quendam fingit, quādo tibiam extra abducentē musculum, ab extrema sede coxendicis ossis enasci cōmiscitur: nisi quis forte Galenū hic os illū subaudiuisse, secus quā in reliqua musculorū historia, contendat. Verū id rursus ad musculorū descriptiones potius (quemadmodum si pariter adducerem Galenum, nonum tibiam mouentium musculū falso à femoris ossē pronasci, etiam in libris de Administrandis sectionibus attestatū esse) quā ad vsu enarrationem, pertinere merito videbitur. Quare hic musculorum finem faciā, si prius admonuero, me nulla ratione ex diligenti musculi in polite latitātis examine, illi posse vllum flectendi poplitis aut genu articuli munus ascribere: quū interim Galenus aliquando videatur hunc solum illius articuli flexus autorem, aut saltem ad eum molendum, præcipua potestate præditum esse censere: nimium ipsi fauens, quod forte illum primus obseruasset, aut quod Veteres ipsum inter tibie motuū opifices non enumerassent. Quia vero de musculis digitos pedū mouentibus aliquid cursim propositum est, vbi de manus digitorū musculis sermo incidebat, illos in præsentia præteribo, paucula quadam

de cæteris organis subiecturus. Non omni ex parte mihi arridet, Galenum venæ portæ tribuisse vim facultatemq; præparandi succi ab intestinis iecori offerendi, modo ipsi iecori similimo. Nam etsi communis nostræ sententiæ de vrinarum subsidentijs, non sint immemor, nequeo mihi persuadere, qui albo, tenui,

Loca ex
venarum,
arteriarū,
& neruo-
rum histo-
ria petita,
quibus v-
tus & a-

membranoq; corpori sanguinis conficiendi vis inesse poterit: & si quæ concoquendi vis præter illam, qua parres ostines proprio alimento conficiendo prædita sunt, venæ adisset, illa sanè album potius humorem, quàm sanguinem procrearet. Et si quis mihi in tanta venæ portæ longitudine, iecoris vicinitatem adduceret, velim illum in libris de Hippocratis & Platonis dogmatibus, Galenum adeo sui oblitum, atque adeo in arguendo Aristotele concitatum videre, ut venæ cauæ in breuissimo interuallo, quod inter iecur & cor spectatur, sanguificationis vim negauerit. Dein ad portæ venæ ramos in sedem pertinentes spectat paradoxum illud, quo melancholicum & crassum sanguinem per interualla ex ano defluentem per eos potius ramos, quàm cauæ venæ propagines, emanare, in ea Epistola proposui, quæ inter cætera potissimū docet, parum aut profus nihil interesse, cuius hæ cubiti venæ in laterali morbo aperiat: aut si quid modo intersit, dextri cubiti venam incidendam, quodcunque etiam latus, aut quamcunque thoracis partem inflammatio obsideat. Cæterum in neruorum historia, ut alia multa, ita non mediocriter admiror vulgatam in scholis quæstionē, ex primo de Affectorū locorum cognitione desumptā, qua prolixè, & nescio quibus interrim rationibus concertatur, qui motus, sensu adhuc asservato, perire queat: & rursus, qui motu retento, sensus aboleatur: tota semper disputatione de anulæri & minimo digito facta. Atque hic primum fatetur omnes, ad motum, maiorem animalis spiritus copiam requiri, ac proinde in spiritus illius defectu facile posse accidere, ut deperdito motu, sensus adhuc aliqua ex parte esset integer. Verum non tam prompta occurrit ratio, qualiter motus abolito sensu, adhuc super sit: quod Galenum eo sanè seduxisse videtur, ut aliquot

ctones nō
redie Gale
num vndi
que assi-
gnasse cō-
stat.

ANDREÆ VESALLI ADO I

neruorum furculos motui, aliquot vero sensui præesse affirmauerit: perinde atque si neruus aliquis tactus sensu destitutus, occurreret. Cui sententiæ nulla ratione possum subscribere; præcipue quum in neruorū musculorumq; dissectionibus versato, nō opus sit ad falsum illud axioma confugere, vt motum adhuc absq; sensu seruari doceat: idq; potissimū in illis digitis, de quibus Galenus sermonem instituit. Si quis enim nouerit quartum neruum, eorum qui brachium subeunt, a me enumeratum, tum alijs multis, tum musculis maxime digitos extendentibus furculos præbere, & non anularem & minimum digitos, perinde atque reliquos, pro paginibus externā illorum sede adire, verum duos illos digitos a quinto brachium petente neruo & interiorius & exteriorius furculos assumere, perspectum habuerit: illi licebit i posteriori brachij sede, aut in illo eleganti neruorū circa ceruicis vertebrarū latera plexu, quartum neruum lædere, aut alioquin collisum cōtusum ue subaudire, quinto adhuc integro. mox enim minimi digiti, & illi proximi sensum aboleri animaduertet, illorum extensione non vitiata. Rursus si quartum neruum integrum finxerit, quintum vero læsum, musculorum digitos extendentium munus non obliterabitur, tamen in minimo digito & anulari stupidus occurret sensus. Adeo vt huius propositionis veritas (si modo vera esse vnquā occurrat) ex sedula sectione potius, q̄ imaginatione, esset petēda, qua neruos sensu tactus priuatos, contra neruorum naturam, confingeremus. Quodocunque tamen vulgata hæc & communis nimium quæstio in medium adducitur, de humorum potius in neruum fluxu, quàm eiusdem diuisione esset agendum: quum hæc vniuersum neruum sensu priuet, ille autem interdum primam noxam in extremis nerui furculis commonstret, quantumuis ipse altus consistat.

IOACH. ROELANTS EPIST. 87

Cæterum non est mi amicissime Ioachime, quod huiusmodi discrimina, quæ in scholis nobis disputatibus propter captiones sunt indicanda, tibi perscribam, quæ ea sis eruditione & acri iudicio præditus, vt prompte in quam sententiam aliquid à me modo dicatur colligans, mihiq; non cum artis nostræ tyrone negotiū esse perspicias. Vt igitur nihil de vſu dicam, quem Galenus peritongo præbet, ne intestina, inter musculos ipsiſ incumbentes sese insinuarent, non possum expendere, qui peritonæum etiam accedente septi transuersi opera, expellendis fecibus subsidium magis præſtet, q̄ cutis abdomen inueſtiēs, aut omentum, aut adeps cuti ſubditus. Et Galenus quum eiusmodi vſum peritongo aſcriberet, debuiſſet quoque expendere, qui pari ratione membranę costas ſuccingenti, vim comprimēdi arctandiq; thoracem, tribuere oportuiſſet. Galenus, & quotquot poſt illum anatomen excriperunt, glandoſum corpus quoddam humiliori ventriculi orificio tribuunt, cuius ope id conſtringi arbitrantur: illorum quibusdam etiam ſuis ſcriptis adiſcientibus, corpus illud, orificium, musculi quodammodo ritu ambiſſe, & pari vſu cum ceruicis veſicę, aut ani musculo donari. Me ſanę ad duodenum inteſtinum non latet extenſa glandula, illi corpori ſubſtantia ſimilis, quod in humiliori membrana omenti repositum, a carnis ſpecie aut pulchritudine nomen obtinuit. Verum nimis mihi conſtat, glandoſum illud corpus claudendo aut aperiendo ventriculi orificio, haud præſſe, ſed vaforum hic ſecundum inteſtini longitudinem excurrentium elegans fulcrum & ſtratum exiſtere: adeo vt nō parum anatomico videatur indignum, glandem hic naturali & quę noſtro non ſit impetu excretioni, præficere. Neque ſatis noui, num a Galeno alicubi deſumptū ſit, ventriculi ſuperius orificium a ſepto tranſuerſo

Ex eorū
quę peritongo
conſcribuntur
hæc ſententia.

ANDREÆ VESALII ADI.

claudi, beneficio sui foraminis, quo stomachum tran-
 smittit, quod asserunt ciborum ad superiora etiam re-
 gressum impedire: parum obseruantes, si verum pro-
 ponerent, septi foramen illud, non minus quoque cibi
 in ventriculum ingressum occupaturum. quum facile
 constet, nullo nos in ventriculi orificij motu, qui ex no-
 stro arbitrato pendeat, donari. De lienis vsu, atque
 adeo feculenti & atrii sanguinis in ventriculanti natu-
 rali, & que singulis concoctionibus (vt in bile flaua ac-
 cidere arbitramur) fieret expurgatione, & superioris
 dein ventriculi oris constrictione, non minus sanè am-
 bigo, quam quum meos de Humani corporis fabrica
 libros emitterem: facile meae incitig asscribi ferens, me
 meatum illū aut venā latere que atrium illum succum
 in superius ventriculi orificium potius quā in reliquam
 sinistri lateris ventriculi sedem eructaret. Quod non
 eo dico, quasi hic longum de lienis functionibus sermo-
 nem putauerim instituendum: verum vt me adhuc in
 eadem esse heresi, & adhuc magis de communi medi-
 corum sententia ambigere, vel inde colligeres, quod
 Belloarmati Senensis, summi iurisperiti lienem Pi-
 sis inspexerim, iecoris officio indubie iam diu functū.
 Is enim quum in officina libraria, quo absoluta eius
 diei in dissectionibus pomeridiana lectione, cum stu-
 diosis concesseram, me salutarat, atque de sua valetudi-
 ne, quam annis multis parum secundam habuerat, nō
 nulla percunctatus erat, egoque in eo sermone, iecoris
 & bilis vesicæ meatuum obstructionis, ac demum lie-
 nis quoque memineram, affirmauit sese postridie ad
 anatomen venturum, ac ea viscera, quorum tum ex
 serie fabrica enarranda successerat, diligenter obserua-
 rorum. Vbi domū ex officina abiisset, & horis aliquot
 studijs se occupasset, mox atque coenam auspiciari coe-
 pit, de mira corporis imbecillitate conquestus est, &

impedita respiracione, remedijsq; nōnullis quę fluxui bilioso in ventriculū accōmoda putarentur, aliquādiu a medicis ipsi familiaribus, tentatis, expirauit. Quia vero eius corpus Senas vehendū, ac patrio monumēto reponendū fuerat illius familiares apud chirurgum quendā vt viscera eximerentur sollicitarunt: qui, quū mihi id negotium summo mane proponeret, admodū auidē illius insperatę & tam subitę mortis causam in tam celebri viro noscere cupiebā. quumq; ipsum disse- carem, reperi mox vniuersum corporis sanguinem ad huc impense calidum, in peritonęi amplitudinē perinde confluisse, atque aquā inibi asseruatam non semel vidi, in ea aq; subter cutem specie, quam ab vtre no- men sibi vendicasse nouimus. Huius sanguinis fluxui occasione p̄buerat induratus quidam in venę portę caudice abscessus, qui parte quadā suppuratus, effra- ctusq; sanguini viam dederat. Igitur mox vbi cere- brū & viscera omnia abstulissē, itaq; reliquum cor- pus adaptassē, vt id & integrus & magis a putredi- ne liberū fore existimabā: iecur illius cum bilis vesicu- la, & ventriculo, & liene, mecū in schōlas apportandū curauī, quōd magnum malę valetudinis argumentū exhiberet. Vidimus itaq; iecur prorsus candicans, por- cini, aut canini pulmonis inflati modo. superficie non constabat lęui, sed admodū inęquali, & lęuib; mul- tisq; tuberculis exasperata. In caua iecoris sede, tota portę uenę series erat conspicua, iecoris nimirum sub- stantia ab inferiori propaginū sede prorsus retracta, & absorpta ue. Anterior iecoris pars, & vniuersa fini- stra sedes, admodū lapidis erat indurata. posterior au- tē vbi cauę caudex consistit, mollis admodum, & pu- tredine vitata sese spectandam obtulit. Bilis vesicu- la etiā p̄ter modum pallebat, illaq; decē & octo la- pilli cōtinebantur, perquam lęues, ac trianguli imagi-

simulaculi

ne æquis vndiq; costis ac superficiebus formati, colore virides, & quasi nigrescentes. at quum exiccati essent, magis videbantur cinericei, mole cicera referentes. Lien vero, cuius nomine hæc imprimis scribo, erat admodum magnus, & in corporis anteriora eductus, mollis, & paulo naturali liene albior. Atque, vt semel dicam, in tanta spectatorum eruditissimorumq; virorum turba, nemo inuentus est, qui non promptissime assereret, lienem proculdubio in eo homine iecoris officio diu functum esse, adeo vt nihil videretur iecur cū sanguificationis munere iam diu habuisse commune: liene interim ad iecoris molem excreto, & qui sanguinem etiam produceret, satis, quantum colligere potuimus, in praua illa corporis constitutione, accommodum. Et quum huius venę à vasis lieni proximis in ventriculum pertinentes, admodum essent insignes, admonui quoque studiosos, vt num vena in ventriculo vsque os inferetur, sedulo animaduernerent. At in illa quę reliquis omnibus versus orificiū propinquius reperit, nullum à cęteris hominibus, nisi in amplitudine, nobis occurrit discrimen: vt etiam alię sinistra ventriculi sedi communicatę omnes, erant longe amplissima. Dein Prosperum Martellum patricium Florentinum (qui multis annis regio morbo laborauerat, ac in sperata subitaq; morte, vt Belloarmatus, intērierat) etiam dissecui: quū Florentia abiturus, ac in Francisci Campani, à secretis Duci primarij comitatu, nobilis illius ædes præterequitans, à dominis quibusdam coactus sum, cum aliquot chirurgis qui iam rem aggredi cœperant, mortis causam inquirere, quæ bilis in ventriculū iniectio erat præcipua. is enim sola bile occurrit turgidus, vnà cum iecoris scirrho, & illius contractione, seu in vnum condensatione: quum lien interim mollior, & grandior naturali esset, sanguiniqu; parado subseruiuisse

subseruisse videretur: bilis tamen vesicula duorum pu-
 gnorum magnitudinem facile adæquante, & exiguis
 lapillis quodāmodo plena, qui inuicem connexis gra-
 nis seminibus ue milij, aut potius asperę superficię vul-
 garis officinarum tutiæ erant simillimi. Vbicunq; ve-
 nas aperirem, nihil præter densissimam bilem inueni,
 imo & in arterijs occurrens liquor, manus non minus
 quam bilis ipsa tingebat. Hæc eo recensui, vt intelli-
 gas, quamobrem de lienis vsu ambigam, & qui nihil
 in meis libris in eius sermone veniat immutandum.
 vti, ita Dñi me ament, hæctenus nihil in illis scriptum,
 ac præcipue vbi Galenus à me notatus est, reperio, in
 quo præter rationem aliquid interiectū duco: vtcunq;
 sedulo post illorum editionem, & Geldricum bellum,
 à quo rursus in Italiā reuertebar, publicam anatome-
 men Patauij, & Pisis, & aliqua ex parte Bononiæ ag-
 gressus fuerim, quum illac Pisas profecturus, iter face-
 rem. & omittere non potui, quin amicorum hortatu,
 in anatome, quæ inibi præmanibus erat, plerasq; par-
 tes, negotio in multam noctem etiam deducto, disse-
 carem, Buccaferreo piæ memoriæ, & Albio (quibus
 ob singularem erga me candorem multum debeo.) il-
 luc, vna cum tot qui aderant studiosis, me compellen-
 tibus. Quanquam etiam interea principis Arangię,
 & Domini de Haluin, ac aliquot aliorum viscera spe-
 ctauerim, quorum corpora bombardis laesa, ex nostro
 exercitu, nescio quo, erant deuehenda. Neq; vnquam
 mihi occasionem defuturam putauerim, ea quorum
 admonebor, examinandi. quanquam magis illis Syl-
 uij discipulis, & ipsi quoq; potius suaferim, vt mea o-
 mnia prius non obiter expenderent, quam ea ex solis
 libris refellere aut damnare aggredierentur, ne forte stu-
 diosis occasionem indagandæ veritatis ante tempus
 præriperent. Neq; ego is sum, qui aliquid humanū

M

à me esse alienum arbitrer: neq; me latet, quibus incrementis humani corporis fabricam alios docendo, & scribendo didicerim. præceptorem enim hac in parte nullum prorsus agnosco: neq; existimo Syluium post hac, id si asseram, ægre laturum, si quū ipse nihil à Galeno erratum attestetur, ego interim toties illi reclamē. Adde Syluium scribere, quanticumq; me faciat, amicum tamen non reseruaturū, nisi idem cum illo de Galeno communi præceptore sentiam. adeo, vt nemo vel ideo magnā laudem à me expectare, neq; mihi quod magnifice illum inter anatomes professores non recenteam, male velle debeat: quum mihi fatendum sit, omnes Galenum hactenus secutos idem cum Syluio sensisse, suisq; libris tradidisse, si modo Galenum quoq; subinde non deprauauerint, nusquam pugnantem in illo locum animaduertentes: quum vel ex hoc scripto, tam discrepantia in Galeni libris occurrere, satis constet. Quare etiam non potui satis mirari Dryandri literas, Colonia, quum nuper illac iter facerem, mihi à communi nostro amico Ioanne Eccio insigni medico exhibitas, quibus ille conquerebatur, à me nostræ artis celebrium dissectionis professorum nullam esse factam enumerationem, ac me præter aliquot alios (qui num nati vnquam fuerint, haud scio) Ioannem Guinteriū hac in parte præceptorem non cognouisse, quem ego sanè multis nominibus colo, & in medicina præceptoris loco publicis scriptis habeo. Verum tot mihi modò sectiones infligi cupio, quot illum aut in homine, aut alio bruto (præterquam in mensa) tentantem vidi. neq; arbitror Guinterium id ægre ferre, quum ipsi cum non paucis alijs constet, num mihi aliquid in hac nostræ artis parte debeat, si quid modo in dissectionis ratione extra communes Galeni libros, sibi vendicet. Verum hanc Dryander profert, sibi forte iniu-

riam factam putans, quod ipse illorum numero non sit
 ascriptus: quodque se à me notatum doleat, ubi quen-
 dam Marpurgi ex aliorum libris vndecumque conquisi-
 tis figuris, eas perinde ac si suae essent, emittere scripsi.
 Quasi vero ego arbitratus fuisset, Dryadrum alio sa-
 ne loco prius à me habitum, eos libros anatomicos e-
 mittere, quos typographos fordidi lucelli gratia, ipsius
 nomine (quo sua vendibilia redderet) mutuato, tum
 latine, tum germanice edidisse putabam. Ac proinde
 si illorum librorum Dryander (ut vel ipse mihi nunc
 persuadet) autor fuerit, neque is mihi occasionem praebuit,
 ut celebrium nostrae gratiae anatomicorum catalo-
 gus in meorum librorum praefatione institui oportuisset,
 quum & ipse communi censura contentus esse de-
 beat: mihique pariter ferendum sit, ut cum multis alijs,
 quae non pauci haecenus de me scripserunt, Vesalio in-
 uideat, ac laetetur Cornarium propediem Galenum
 & Aristotelem locis omnibus quibus à me notantur
 purgaturum. id enim ipsidem ad Eccium literis indica-
 bat, quod ab illo potius, qui inter anatomicos & ma-
 nus operi adhibentes connumerari studeat, erat facien-
 dum: Cornario suis, quibus communia studia promo-
 uet, relictis laboribus. potissimum quum haec Galeni
 purgatio, non ex ipsis aliorum ue libris, verum ex ho-
 minum, simiarum, aliorumque quorundam animalium
 sedula & diligenti refectione, sit petenda: neque sufficiat
 ad male dicendum, & aliorum conatus irridendos, alij
 quem se strenuum ducere, ac suae & aliorum pariter glo-
 riae (quum interim tam pauci de studijs bene mereri la-
 borent) detrahere: quando potius communibus cona-
 tibus veritati esset insudandum, & nos quoque homines
 natos esse existimandum, quibus aliquid in medicina
 tam vasta arte, inueniendi facultas quoque inesse posset,
 modo impensius veritatis, quam alios calumniandi deside-

M ij

ANDREÆ VESALII AD

rio, teneremur. Hæc cogitans, Cornarij & Fuschij vi-
ces doleo, quòd suo ipsorum celebri aliàs nomini ob-
fuerint, quum tantis conuicijs vtrinque illi, quos exteri
pro singulari Germaniæ ornamento censere debebāt,
se mutuo exagitant, easque vires inter se adhuc lassare
pergant, quæ in Germanorum & Belgarum laudibus
infestos erant exercendæ. Ceterum quandoquidem
hæc in miseros mortalium casus repono, nosque metipsi
ad huiusmodi opprobria fenestram nobis aperimus,
ne alio affectu seducar, et sermo latius excurrat, ad Ga-
lenum reuertar: qui quando vasorum sinistro testi ma-
teriam deferentium (quæ ambo non admodum vere
ab illis vasis pronasci docuit, quæ sinistrum renem trans-
uersim adeunt) ortus causam inquirat, atque ex serosi hu-
moris copia, quam ea vasa adferunt, titillationem, dele-
ctationemque omnem in seminis excretionem pendere af-
ferit, videtur mihi parum obseruasse, homines quibus
sinister testis occasione aliqua præfectus est, in coitu
perinde affici, ac quibus dextrum subductum nouimus.
Dein in reddendo lotio mirum esset nos eum pruritu
non percipere, quem in seminis eiectione sentimus: quum
tamen eo loco ubi in glandis extremo & perinæo fe-
minis vim experimur, meatus idem semini ac vrinæ
paratus occurrat. vnde etiam quum homo sanus est,
ab vrinæ falsedine meatus is non magis quam vesica
pungitur. Et quoniam nunc languidiore, nunc autem
rigidiore pene, vrina nobis redditur, ad penis calefa-
ctionem vrinæ qualitati percipiendæ promptiorem,
non est confugiendum. Præterquam quòd inuolun-
tario seminis fluxu laborare incipientes, seminis excre-
tionem cum pruritu & titillatione percipiunt, etiam si
languido & demisso pene eiectione fiat. Rursus cordis
mucro non in hoc crassus & carneus insigniter est, ne
is in cordis contractionibus contra pectoris os ductus

Ex histo-
ria eorum
quæ i tho-
race & cal-
uaria lo-
cantur.

IOACH. ROELANTS EPIST. 91

Içdatur, quum ita haud contundi manifestum fit: verū
 fibrarum carnisq; sinistri ventriculi natura, ac concur
 sus, satis liquido ostendunt, quamobrem cordis mucro
 tam crassus, carneusq; euaserit. Et cupiūsem sanè
 Galenum in cordis ventriculis animaduertisse, cordis
 ferè totam substantiam in sinistri ventriculi constitu
 tionem absumi, dextro interim instar crescentis Lunæ
 ad sinistrum connato. adeo enim cordis substantia,
 dextrum sinistri ventriculi latus constituit, vt dextror
 sum protuberet, & parem, cum reliqua sinistri ventri
 culi superficie circumactum ambitumq; retineat. Ve
 rum si huiusmodi multa in examen ducerem, haud sese
 ocyus exhiberet in vsuum narratione scribendi finis,
 ad quem nunc sanè est properandum: si mihi non ad
 modum placere adiecero Galeni rationē, qua duplex
 cerebrum statuit, vt vna eius parte læsa, alia suo funge
 retur munere: perinde atq; vna aure obturata, adhuc
 audimus: aut oculo vno excæcato, adhuc altero vide
 mus. Quum enim cerebrum tam ampla sede in basi,
 & deinde alijs ipsius corporibus, quæ peculiaribus no
 minibus appellantur, cōtinuum sit, debuisset Galenus
 ad commodam nutritionem, cerebri diuisionem refer
 re, vt & cerebri reuolutiones, nutritionis illis gratia fa
 ctas satis ostendi. Quam vero Galenus ventriculo
 rum cerebri vsus expenderit, inibi sanè patet, vbi in li
 bris de Hippocratis & Platonis dogmatibus de ven
 triculorum præstantia disceptans, sibi ipsi ex diametro
 pugnat, cum his quæ in libris de Partium vsu, posteris
 tradidit. Si quis cerebelli processus obseruauerit, quos
 vermibus assimilamus, atq; dein ventriculorum cere
 bri naturam in examen posuerit, ridiculus sanè videbi
 tur Galenus, qui vermem imitantes processus aperiendo
 & occludendo cerebelli ventriculo præfesse scripsit.
 Atq; vt eiusmodi processuum vsus male est assigna

M ij

ANDREÆ VESALII AD

tus, ita quoque Galeno de illis tendinibus minime credendum est, quos ait vtrinque processum verni similem continere, ne quum contrahitur, aut educitur, in latera aberret. Sed huiusmodi multa in libris de usu partium occurrunt, quæ eleganter quidem descripta, & summi Opificis magnam solertiam proponere videntur. Verum quum quis ex diligenti sectione omnia expendit, satis mirari nequit, qui Galenus Promethei in modum, sibi corporis fabricam, & illius partium usus confingere potuerit, ab hominis constitutione multum alienam. quemadmodum & quicquid de pituitæ defluxu per ossa & olfactus organo à Galeno traditum est, (vti superius in parum veris descriptionibus fuit expositum) veritati pugnare constat. NVNC proximum est, vt Galeni in argumentando demonstrandoque robur expendamus, nonnullis argumentis (vti superius in alijs communibus locis præstitum est) speciminis loco adductis. Quia igitur minime ambigendum est, adipem ligamentis, membranisque adnasci, ac omnia quæ in nostro corpore nutritionis munere alterantur, mutantis colorem assumere, mihi adeps putatur albescere: non autem, quia est æreus. alias enim membrana, tendines, ligamenta, & his adhuc magis ossa, fierent nigra, vtpote partes maxime sicca & terrestres, minimeque aëria, & tamen albescent, adipisque candorem inducunt. Verum, si specimen argumentorum ad anatumen præcipue spectantium, proponere institui, nusquam melius, quam ad cauam venam me conferam, quæ tot rationibus à Galeno contra Aristotelem ex iecore, non autem à corde, pronasci contenditur. Atque hac in re nollem quæquam arbitrari, à me aliquid esse definitum, sed tantum Galeni rationes quasdam in hoc examinatas, ne ex illis falsam humani corporis fabricam sibi quis confingeret. Occurrunt igitur in sexto de Hip-

REFE-
runtur nõ
nulla Ga-
leni i ana-
tome argu-
menta, pa-
rũualida.

pocratis & Platonis dogmatibus libro, vbi de venarū ortu, & præcipuo altricis facultatis domicilio pertractatur, pleraq; loca huic proposito satis accommoda. Galenus enim de venarum ortu disceptaturus, tria argumenta ad vnum ferè axioma redegit, nimirum maiora amplioraq; minorum graciliorumq; esse initia. Primum ex plantis sumitur, quibus ex illarum è semine procreatione Galenus initium statuit, vbi ferè sunt crassissimæ, atq; vbi, quum semen humiditate & aëre rurgens in terra effractum est, sursum ac deorsum aliquid pullulare cōspicimus: illo quod sursum fertur, caudicis in modū aliquandiu ducto, ac dein in ramos multifide dissecto: si non etiam mox in ipso ascensu id pro plantæ differentia, varie atq; in plures partes discindatur. Statuit igitur Galenus illic plantæ initium, vnde & radices videntur dependere, & planta sursum efferri. Istud ipsi, quum Aristoteli potius quàm sibi mediū syllogismi hac ratione paret, vtcunq; fiat, est concedendū. Pari etiam causa Galeno, neq; hic, vti neq; in libro de Semine, vbi id fœtus effectiuum simul & materiale constituit principium, atq; vna seminis substantiam in plantam mutari docuit, est reclamandum, etiam si videamus, noua propagine ex humiliori seminis sede diducta, atq; radicū more firmata, semen vniuersum cū suo cortice inferius dissecto, è terra duci, ac mox corticem diuisum decidere: dein duas nuclei aut feminis partes vtrinq; ad nouam plantam accrescere, & tantisper postea virescere, dum noua planta folia efferat, ipsiusq; nuclei aut feminis partes resiccatae decidant, adeo vt vix appēdiculus ille, qui in duarū nuclei partium acumine consistit, aut in quibusdā seminibus, vt in pisib; & fabis, ad illarū ferè ex latere mediū reponitur, in plantæ substantiam degenerare videatur. potissimum quum è terra eductum semen, adeo iam incre-

uerit, nihilq; ex forma (si molē modo demas) multoq;
minus ē substantia ipsi perierit. Secunda ratio à Ga-
leno venæ cauæ exortum non à corde pendere edoctu-
ro, in fluminibus instituitur, quæ maiora multo in ini-
tium, quàm reliquo progressu spectantur: atq; hic nos
statim monet, ne illa inaudiamus flumina, quæ aliorū
fontium aut fluminum accursu augentur, facileq; in
progressu initium amplitudine vincunt. adeo vt vnus
tantum fontis riuus nobis sit imaginandus, qui eundo
nullum incrementū assumat, sed in ramos sparsus, ve-
narum à caudice eductarum modo, gracilis euadat.
Tertia, ab alijs in homine organis aliquid corpori de-
ferentibus elegantissime assumitur. arteriæ enim à cor-
de caudicem habent, qui varie dein per corpus discin-
ditur: & dorsalis medulla caudicis instar est, à qua ner-
ui, perinde atq; in arbore rami, pullulant. Quum pri-
mum itaq; Galenus tribus istis rationibus maiora mi-
norum esse principia confecit, ilico subsumsit: sed caua
vena in iecore amplissima est, & latissima: adeo vt de-
in facile inferret, ipsius cauæ initium in iecore statuen-
dum, nimirum vbi arboris esset caudex, vbi fontis ini-
tium, vbi cauæ sedes arteriarum exortui respondens, &
quæ dorsali medullæ conferri posset. Atq; ita minor
propositio, nihil negotij Galeno exhibuit, quū omnia
in anatome ex libito sibi confingere posse arbitraret.
venam nimirum in iecore tam amplam esse, quàm ip-
sius ascendentis partis, & etiam descendens simul col-
lecta amplitudines, asserens: & ex Hippocratis, hac in
parte ipso diligentioris sententia, cauam secundū iecur
recta ferri scribens: secus quàm alias quando amplissi-
mum caudicem ex iecoris gibbo ita enatum testatur,
vt magna arteria ex cordis basi prodit: ac quando vt
hæc in impares partes discinditur, ita quoq; cauam in
maionem portionem, quæ inferiora petat, & in mino-

rem, quæ in superiora ducatur, diuisam Galenus docet. Dein, posteaquam ipse cauæ ad iecur amplitudinẽ profecutus est, ita cauam venam ad cor pertinere ait, ac si propaginem tantum aliquam ipsi offerret. Atq; quum ascendentem cauẽ supra iecur partem hac oratione arctiorem descendente assereret, quo melius inibi suis rationibus robur adijceretur, multas venas à caua inter cor & iecur enasci docuit: ac eam in primis, quæ venę pari carentis munere fungeretur. Quandoquidem igitur apud Galenum huiusmodi occurrunt vtrũq; inuitus philosophis, vt hinc ductis rationibus. Auerroem, in omnibus Aristotelem, in quibus à Galeno accusatur, optime purgasse contenderent, ansam præbeo, non potui omittere, quin inter docendum, & in meis libris, studiosos monerem, venam cauam ampliori orificio in cor pertinere, quàm ipsius sit in iecore amplitudo. quin imo ea orificij capacitas æquat amplitudines descendentes & ascendentes venę cauę partium: tantũ abest, ut minor sit, etiã ascendens supra cor venę cauę partis, quemadmodum manifestissime Galenus contra rei veritatem colligit. adeo, vt præsentem corpore Galeni maioribus propositionibus alias q̃ ipse, minores, ex vera anatomẽ submittere, ac dein in Aristotelis sententiam inferre debeamus. Facileq; constet, ea in parte Galeni argumẽta esse in efficacissima: præterquam quod superius ostendimus, illũ præter rationẽ cauę venę sedem inter cor & iecur positam, angustiores illa constituere, quę sub iecore occurrit. Et nimis liquet, venam sine pari, multasq; alias propagines, non vere à Galeno in libris de Hippocratis & Platonis dogmatibus sub corde oriri scriptum esse. Neq; tantum de tot falsis Galeni, vt suum dogma probaret, propositionibus, et in anatomie fictionibus miror, atque de illo argumento, quod à cauę venę ad cordis

basim ductu infert, asserēs, si caua à corde nasceretur,
 enata, perinde atque magna arteria, in duos truncos
 discinderetur, vt sursum atque deorsum commode fer-
 ri posset. quod adeo parū est anatomicū, vt quod mi-
 nime. Arteria enim magna è basis medio pronata, ran-
 tisper suo caudice necessario sursum ducitur, dum à se
 maximam sui partem diuidere potest, quæ secundum
 cordis posteriora ad dorsum reflexa, omnibus sub cor-
 de partibus distribuitur. adeo vt per commodum &
 necessarium fuerit arteria, quæ ex cordis basis medio
 alioquin nasci debuit, vno & simplici caudice aliquā-
 diu duci: non secus quàm venam arterialē, quæ quia
 ex basis quoque medio, non autē latere prodit, vnico
 etiā caudice aliquantisper fertur, & dein in duos trun-
 cos paritur. Cæterum venalis arteria ex sinistro basis
 latere, vno quidem orificio educitur, verū adeo mox
 ab ortu, in dextram & sinistram partē discinditur, vt
 anatomicorū nonnulli, vel Galeni testimonio, illi duo
 orificia ascriberent. omnino enim fuisset inartificio-
 sum, vas inde pronatū, vno caudice aliquandiu ferri
 propter eius portionē dextræ pulmonis sedi offerendā.
 Iam vena caua ad dextrū basis latus, suo orificio, per-
 inde atq; arteria venalis ad sinistrum, pertinens, etiam
 si ex corde hinc nasceretur, non debuisset vno caudice
 aliquousq; duci, priusquā in partē superiora petentē,
 et aliā quæ deorsum repat, dirimeretur. quū enim nūc,
 vt modo caua habet, obliq; quodāmodo secundū cor
 ducitur, vt suo caudice in corporis medio consistere
 possit, rude, ac citra omnē creationis industriā fuisset,
 vnum caudicē dextrorsum adhuc magis ferri, atque
 dein obliquo ductu suos truncos sinistrorsum, versus
 corporis mediū dirigi. Galenus, vt superius monui ca-
 uam venā vno caudice à iecore prodire attestatur, ac
 dein arteriæ modo diuidi: & si interim alibi propter

IOACH. ROBLANTS EPIST. 94

Hippocratis orationē, quę venę caudicē recta ferri docuit, videatur ab illa sententia declinare. Verū ut sit, non aliter in iecoris posteriori sede cauę caudex sese exhibet, q̄ a me descriptus est nimirū multo secus, q̄ Galenus illum enarrasse videtur quęcunque etiā pu gnantium ipsius locorum veriore iudicauerimus. Nā & si bipartiri venam alibi non scripsisset, tamen orificium ipsius in iecore, amplitudinem simul ascen- dentis & descendens suarum partiū æquare vndique docuit. quod si modo sectioni potius q̄ maledicendi in Aristotelem studio deditus fuisset, de cauę ad cor orificio rectissime asseruisset. Neque imbecillius mi hi occurrit argumentum a Galeno de cordis dextro ventriculo aut sinu propositum, quo animalia pulmo ne priuata destituuntur: perinde ac si Aristoteles, aut illi qui cauam venam a corde pronasce dixissent, id nō de animalibus eo ventriculo donatis docuissent: & non secus de his animalibus, quā quibus dexter vē triculum deficit, orationem instituerent. Neque hic Aristoteli sinus iste a Galeno erat obijciendus, verum docendum, cauam venam in cor vno sinu præditum, vix propaginē a se dimittere. non enim arbitror Gale num prorsus existimasse, illorum animalium cor propa gine omnino destitui: quandoquidem caua eorum animalium, cordis basi perinde quasi committitur, ac illis animalibus, quibus duo obtigerunt ventriculi: adeo, vt hinc parum firma pendeat Galeni ratio. Cęterum vbi venas omnes iecori, non autem cordi, communes reddit, quid obsecro commune est iecori cum arteriali vena? aut si illam venam, quod arteriæ confiet corpore, esse negaueris, venalis saltem arteria iecori nō minus conuenit, q̄ portę vena cordi. Rhetoricum est argumentum, quod de venarum descriptio ne historia uę infert: imo si non ita in Galeni ver-

ANDREÆ VESALLII AD

ba iurasset, fortassis opportunius ducerem, cauę vena, cui omnium in cor pertinentium orificiorum maximum esse diximus, seriei enarrationem, à corde perinde auspiciari, atque reliquorum vasorum cordis. Quid enim prohiberet, cauã dicere mox in suo à corde ortu geminam esse, vnaq; portione corporis superiora, altera inferiora petere: illinc nimirum auspicato sermone, vbi est amplissima. dein subscere partem deorsum ductam, secundum iecoris posteriora ferri, atque ex ipsius anteriori sede iecori ramos porrigere: adeo vt hac in primis occasione sermo aptior videretur, quod cauę ex iecore constitutionem describere nequeamus, vti supra non obiter admonui. Et si profus à materię quam deferunt progressu esset inchoandum, quum portę vena tantum succum iecori offerat, vnde sanguis, vtraq; bilis, & vrina confurgit, eius descriptio ab intestinis esset exordienda. Sanguinis enim quem in eam refluere arbitramur, cum illo succo nulla est in mensura proportio. Quamquam hæc sint eius modi, quæ in vtranque partem agi possunt. Ratio autem à membranis venę cauę orificio prefectis, per arterię venalis orificium nõnihil retundi posset, si quis minima queque in disputationem ducere proposuisset. De vmbilici vena aliquid adijcerem, si venam in foetus canini mesenterium, & ad lumbos deductam in humano foetu examinasset. Hinc enim, vt & ab arterijs vmbilici, ratio duceretur, non necessum fuisse vmbilici venam in cor inferi: quum scilicet ipsi cauę venę cordi propinquius, qm foetus arteriæ. magnæ arteriæ (vti etiam nunc semper fit) communicaretur. Quia atreriã venalis per vniuersam ipsius seriem arteriarum modo nõ pulsatur, vti neque caua vena, inde colligere non possemus, cauam à corde non exoriri: imo contra, Galeni orationem posse dilui. Quamquam in-

IOACH. ROELANTS EPIST. 95

terea iecori sanguificationis munus, quod tam prolixè Galenus illi tribuit, non adimam, vti neq; Aristoteles, vel tum sanè, quum lienem quoque sanguificationi præesse diceret. De primo in fœtus generatione organo nihil dicam. nam etsi aliorum sententiam facile in multis improbare possem, tamen quod mihi ipsi vni dique sanum esse videretur, nihil adducerem, adeo de fœtus generatione sunt mihi omnia obscura, & dubijs plena. Cuperem nihilominus mihi ad manum rationes esse, quibus Buccaferreus in sanguificationis disputatione Aristoteli fauebat, quum quæ ego nunc proposui, à me inter disseccandum didicisset. Ceterum hæc ferè alio quàm ad partium fabricam spectant: ac proinde hic quoque in disputationem minime incidam, qua Galenus ventriculum suo, quem conficit, intestinis offerendo succo, enutriti, & iecur partesq; omnes ita in adductam illis materiam agere, vt tandem veluti excrementiciam, & suæ nutritioni ineptam, dimittant. Quum longe alias facultates actionesq; partibus inesse putem, quibus proprio corpori enutriendo subseruiant, & quibus toti corpori famulantur. argumento ex vtero & corde, aut etiã vesicis & intestinis potissimum ducto. Verum quia succincta oratione hic me expedire non possem, ad alia me conferam, quæ tribus aut quatuor verbis annotasse suffecerit. Huiusmodi est Galeni ratio, qua dextrum renem sinistro-elatiorem esse, propter rectitudinem & trahendi promptitudinem, affirmat. Nam, vt non dicam sinistrum nos dextro editiorem subinde obseruare, quid obsecro est, cur aliam rectitudinem in dextro latere, quàm sinistro, constituamus? potissimum, quum vtriusq; cauæ venæ caudicis latus à iecoris substantia æque cõplecti, ramosq; iecori oblatos ex anteriori cauæ sede educi, veræ anatomes studioso constet: neq; quicquã

ANDREÆ VESALII AD

confingere possis, quod hic in caue lateribus discrimē
 occurreret. nisi forsitan quis Galenum impugnaturus, maiorem iecoris portionem ad caue sinistrum la-
 tus, quam ad dextrum consistere proponeret, ratione
 a caue situ ductuq; desumpta. Succurrit modo Ga-
 leni demonstratio sepius inculcata, quam veram irre-
 futabilemque esse asserit, ea conficiens glandosum cor-
 pus ad initium ceruicis vesicę repositum, & vasorum
 semen deferentium insertionem admittens, semen non
 generare. quanquam veteres interim illo semen reti-
 neri tantum (vt ex suis verbis colligi posset arbitrabā-
 tur: vt etiam inter dissecandum nulla in parte tantum
 seminis, quantum in ipso glandoso corpore, obserua-
 mus. Habet autem Galeni demōstratio hūc in modū.
 si in glandosis astitibus semen gigneretur, animalia ca-
 stra eius excretioem appetent. at non videntur ap-
 petere. nullum igitur semen in his gigni perspicuum
 est. Hęc enim demonstratio, vt parum sanē est anato-
 mica, ita quantum a decantatis illi & nominatis po-
 tius, quam constantibus veritate demonstrationibus
 declinet, is demum non ignorabit, qui expendet Gale-
 num, etiamsi corpus illud glandosum semen gigneret,
 materiam ex qua ipsum conficeretur, abstulisse, vnde
 enim huic corpori materia in semen cōmutari apta,
 offerri posset, quam a seminarijs vasis, quę Galenus
 interim castratione aufert. non animaduertens simi-
 lem demōstrationem, imo inualidum prorsus & inartificio-
 sum argumentum, de testibus posse hunc in modum
 proponi. Si testes semini generando facerent, anima-
 lia quibus vena & arteria seminis materiam deferen-
 tes, quę ex magna peritonęi amplitudine labuntur,
 vinculis interceptę, aut ita vt testes tamen in scorto
 adhuc seruarentur, resectę essent, seminis excretionem
 expeterent; verum non expetunt; ergo testes generan-

do femini non famulantur, perinde nimirum, ac si testes citra materiam, semen cōficere possent. Quod nō dico, quasi Galenum male glandosi corporis munus assignasse cōtendam: verum vt demonstrandi artificium expenderemus, non ignari, quā castrata animalia non minus interdum, quā pueri venerem, sed incassum tamen, appetunt. Quum mammillarum situs rationē inquirerem, non mihi in Galeno placuit, quod homini eas ex Aristotelis sententia in pectore locatas diceret, ob alimentum in cæteris animalibus in iugas aut cornua absumptū: quasi quadrupeda, venis sub pectoris osse deductis, & alijs per pectoris anteriora excurrētibus destituerētur: & perinde ac si hæc ratio illi non similis esset, qua mulierem secus quā cætera animalia, nisi equā fortassis, purgationibus menstruis teneri vulgo parū recte asserimus: quod illis animalibus excrementitia in cornua, plumas, iugas, squāmas dissoluantur: nō secus quā si ceruus, & aries, nō proceriora maioraq; aut soli potius in suo genere, cornua obtinerent: dein leo non hirsutior leena esset, & gallus plumis quā gallina ornatior. Verum quia huiusmodi ad Aristotelis problemata magis, quā ad Galeni anatomica excurrerent, illis est superfedendum. Galenus itaque, præterquam q̄ diligentius illū voluissim cognoscere venarum interuallum, quæ vterum petūt, & quæ abdominis inferiora accedunt, non mihi recte videtur colligere, quando a venis vtero conterminis sanguinem ad mammillas ducit quod nullæ essent venæ in quas illæ promptius sese exonerarent. quū ipsi constare debebat, quā exiguæ sint venæ illæ sursum ductæ, & quā sint graciles, & quanta cauæ caudicis est amplitudo, & qui rectus occurrit in crurum venas descensus: accedete huc abdominis tumore, qui sanguinis ductum ad superiora auferret, tantū abest, vt cum

Galeno asserere velim, tumorem, & abdominis tensionem, ad sanguinis ascensum auxilio esse. Ceterum hæc magis ad probabiles & rhetoricas spectant propositiones, quam ad anatonem, quo referendæ essent tot virorum sectiones, à veritate ideo abhorrentes, quod nulli intercostalium muscutorum aperiendo thoraci, deducendisq; inuicem costis faciunt. quas si explicare aggrederer, scriptum hoc mihi præter sententiam nimirum excresceret. quanquam speciminis loco eius saltem meminero, qua apud Galenum nulla alia est viua sectio celebrior, nimirum qua in libro de Pulsuū vsu, & libris de Hippocratis & Platonis dogmatibus, ac aliàs vtitur, in qua omnia in collo refecanda docet, quibus cor cerebro communicari posset, siue ea à corde sursum, siue à cerebro deorsum ducantur. Verum si hanc sedulo expenderit, sese offerent nobis duæ arteriæ in duræ mēbranæ primos sinus exhaustæ, ac proinde ex cerebri vasorum serie ad plexum vsque secundinis seu extimo foetus inuolucro comparatum materiam cordis offerentes, quas in sua resectione intactas integrasq; dimittit. Quanquam eiusmodi non pauca aliàs occurrūt, à studiosis sedulo exanimanda, qui sese Galenicis (vti sanè debemus omnes) profiteri volunt. Nihil enim in omnibus Galeni libris arduū mihi præterquam in Anatomicis, in quibus Galenus admodū frequens est, occurrere videtur: adeo vt quum primis disciplinis sumus instituti, pauca reperiamus, quæ præter anatonem nos in Galeni lectione remorentur. Quod mehercule in Annotationibus in Galeni Anatomica apparandis primum experiri cœpi, vel expugnantibus ipsius locis, inuicemq; varijs rerum descriptionibus, quales non paucas vel hac epistola proposui, & non rarè etiam denominum, quæ ipse instituit, obseruatione expenduntur: item de ossium structurarum

Quam Vesalij in Galeni anatomica Annotationes fuisset vtilis, & quæ parum sint post hac expendendæ.

rum

rum differentijs: de superioris maxillæ ossiū enumeratiōe: de vertebravtrinꝫ suscepta: de sacro osse: de scapulæ processibus, ac illorū in primis nominibus: de humeri secundū ipsius lōgitudinē historia: de pedis ossiū enumeratiōe: de musculis palpebrarū: de ijs qui maxillā inferiōrē mouēt: de musculis ossis ÷ imaginē referētis: de scapulā, cubitū, brachiale, digitos mouentibus musculis: de octo ꝫ abdūi ascribunt: de femoris, tibiæ et pedis digitorū motibus ꝑfectis, sanē uarias sentētiās e narrare in ꝑꝛoptu esset, atꝫ illic facile cōstaret, quæ post primam editionem libris de Partiū vsu à Galeno sunt interiecta, et quādo is aliorū dissectionis professorū scriptis potius, quā rei inspectione, vsus est: quod à me quoꝫ assertū Syluius grauitè ferre uidetur: si in quā non iustū nimis librum, epistolā instituēs tibi, qui meus erga te amor est, & tecū nugandi cōfabulādiꝫ libido, descripsissem: quātūuis interim hoc quicquid est, parua confecerim molestia. Iuuat .n. supra modū illarum rerum memoria, quas mihi tantis laboribus fordibusꝫ cōparauī: pro quibus sanē aliud longe erā meritis, quā illorū calumnias, qui quod illis id studiū non æquē successit, & res parato nō respondet nomini, suā bilē in me euomunt, tā pestilēter mihi irati, quod Galeno nō acquiescā, illiusꝫ causā oculis & rationi fidē omnē non derogē. Miror Syluiū, quū iā in literis paulo mitior reddi uidebatur, addidisse, se summè cupere, ut id argumētū placidius & aliter tractassem: hic ferè suspicās in Galeno non omnia esse sana, ac proinde scribit, se uoluisse ea quæ in Galenū adnotāda duxissem, suis libris esse addita: perinde atꝫ ex meis libris sui faciunt discipuli, quos in me stylū acuerē (quum is ille sit, & Discipuli abutatur nomine) studet persuadere. Quasi ego quid melius instituerē potuissem, quā totius humani corporis nouam

N

ANDREÆ VESALII AD

historiam, quum ab illa omnes tātopere declinassent, & in rerum descriptionibus Galenus, etsi densissimos libros conscripserit, tam parcus esset. Neq; hactenus vidi, qua ratione studiosis meos labores melius proponere potuissem, nulli prorsus sumptui vt omnia ex sententia fierent, aliquidq; in commune studiorum symbolum pro mei ingenij tenuitate adferrem, parcens. Suadet Syluius, ut meas ī Galenū Annotationes (quarum ex occasione in multorum in primo de Administrandis sectionibus libros locorum restitutione, in capite de musculis cubitū mouentibus memineram) diu & bene excoquerē: perinde ac si propter etatē, & præcipitem editionem, in meis libris quicquam esset commissum, cuius modo peniteret: & non ea etas vxore, liberis, omnique cura rei familiaris libera, ī iucundissimo sodalium conuictu, anatomicis tractandis fuisset lōge aptissima. Haudquaquā enim modo Parisijs in Innocentū cœmeterio horis multis ossa lubens uersarē, aut ossū vidēdorum gratia ad Falconis montē adirē, ubi semel cū sodali quodā tot interfectorū canum pœnas quasi dederā. neq; nunc me solum Louanio excludi sinam, vt sceleto mihi parando media nocte ossa ex palo sumerem. Nō modo iudicibus molestus ero, vt hoc aut illo supplicio homines necari curēt, siue in hoc aut illud tēpus nostris sectionibus opportunum cōseruēt. Nō studiosos omnes sedulo monebo, vt vbi quis sepe liendus sit inuigilēt: aut ut qua ualetudine quis in præceptorū quos propter artis vsum comitatur curationibus moriatur, obseruēt (quo grata cūctis tandē obtingeret præda) nunc adhortabor. Non mihi in cubiculū, aut ē monumentis, aut publicis suplicijs data corpora, etiā septimanis aliquot asseruabo: neq; sculptoribus & pictoribus me ita exercitandū dabo, ut sepius ob corū hominū morositatē me illis ifeliciorē esse pu-

IOACH. ROELANTS EPIST. 98

tarem, qui ad sectionē mihi obtigissent. Quæ omnia etas ad quæstum arte parandū immatura, & discendī cōmuniaq; studia prouehendi libido, facile & leuiter pertulerunt. Vt meā interim prætereā diligētīā, qua tribus integris ut minimū septimanis, me in publicis sectionibus uti viderunt, qui in Italia mihi anatomē docti ad fuere: quū tamen uno anno in tribus Academijs aliquādo id præstiterim, adeo ut si in hoc tempus scriptiōne distulisset, & iam primū coctionē aggrederer, mei Anatomici conatus in studiosorū manibus haud uersarētur: qui num recocto Mesue, vel recocto Gatinaria, vel recocto nescio cuius Stephani de morborū differentijs, eorundēq; causis & symptomatum differentijs, causisq; tabulis, vel demū recoctæ parti pharmacopolarū Seruitoris, à posteritate præferētur, nescio. Quòd vero attinet ad Annotationes, quæ in ingēs volumē excreuerant, illa cū integra in decē libros Rhazes ad Almanforē regem paraphrasi, multo diligentius quàm illa quæ in nonū librū proficit à me cōscripta, & libri cuiusdam de medicamētorū formulis apparatus (in cuius materiā multa meo iudicio nō inutilia congesserā) una die mihi interierunt, cum omnibus Galeni libris, quibus ego in discenda anatome usus erā, quosq; ut fit, uarie cōmaculauerā. Quū n. aulā aditurus, Italiā relinquerem, atq; illi quos nostri medici, de meis libris omnibusq; quæ hodie promouēdis studijs eduntur, apud Cæsare, & alios quosdā magnates pessimā fecissent censurā, ea omnia (in posterū manus facile à scribēdo cohibiturus) cremauit: etsi nō semel interim, eius petulantię me penituerit, meq; amicorum, qui aderant, monitis non stetisse, doluerim.

Quamquam de Annotationibus eo nomine non mediocriter gaudeam, quòd nulla eas emittendī cupiditas (etsi ad manum essent) me capere debeat, quum

N ij

ANDREÆ VESALII AD

facile augurari possim, quam illa mihi omnes infestis reddidissent, si modo tam pauca, quæ casu in meos libros Galeni placitis pugnantia irrepserunt, adeo multis stomachum commouerint, totque Galeno patrocinando, annis tribus, imo ante meorum librorum editionem, sese accinxerint: qui tandem semel opinor, tanto hiatus apparata, studiosis communicabunt, et non breui duntaxat epistola, calumnijs turgida, citra locorum omnium explicationem, prodibunt. De Galeni libris nihil doleo, quum illi in eorum manus forte peruenissent, qui male a bene in marginibus scripta, haud ualuisse distinguere. Es. n. opinor, haud ignarus, quam multa in scholis sub preceptoribus, aut quum primum aliquid legimus, in librorum marginibus scribere solemus, quæ postea uidentur nobis ineptissima, & ridicula. Ego ex me uel inde coniecturam facere possum, quod Galeni librum de Ossibus uel ter studiosis praelegerim, priusquam mendam aliquam Galeni annotare ausus fuissem: quum tamem nunc satis nequeam mirari meam stupiditatem, qui, quæ scribebantur, tam parum assequerem, & ipse meis oculis ita imponerem. Quia uero in paraphrasi paranda plurimum oblectatus eram, in Arabum cum Galeno ceterisque Graecis in istis artis partibus, quas Rhazes singulis libris pertractabat, collatione, illam mihi perisse grauius fero: uel aui mei Euerardi nomine, cuius in eos Rhazes libros non indoctam habeo commentationem, praeter in quatuor priores Hippocratis aphorismorum sectiones commentaria, & nonnulla mathematica, quæ eum hominem singularis ingenij fuisse attestantur. quum interim non semel a patre meo pia memoriae audiuerim, illum, quum iam attauit mei Ioannis, Apud Mariam Maximiliani imperatoris coniugem in medendo uices obire coepisset, nondum annos natum triginta & sex, ad superos commigrasse: Ioane adhuc multis dein annis superstiti, & medicinam Louanij

IOACH. ROELANTS EPIST. 99

in extremo senio atateq; ad aulā inepta docente. Cui Perrū patrem medicū fuisse, ex ipsius scripto in quartā Fen Auicennæ, & de in libris quibusdā suo nomine inscriptis constat, qui inter eos reperiuntur, quos mater mea adhuc seruat: in quibus maximis (sed nūc inutilibus) sumptibus, oēs libros descriptos habemus, qui illius aui medicis erant familiares. Horū parentū recordatio, memoriaq; mihi fuit admodū iucūda et pia, quū Noueomagi ac in antiquissima & celeberrima Cliuie Vuesalia, unde sunt oriundi, VVITINGORVM familiae monumenta obseruare licuit, quū illic tā diu à Cæsaris abitu mihi fuit, propter aduersam D. Nauagerij ualetudinem morādū. Quod itaq; ad me attinet, nullos habebā ad coquēdas in Galenū Annotationes hortatore: quanq̄ ex his quæ Syluio respōdi, colligi posset, quām nō fuissent studiosis omnino inuitiles. nisi fortē ideo venissent dānandæ, quod multorū in anatome oscitātā aperuissent, qui i illa magnū nomen sibi vēdicarunt. præterquā quod annotationibus ostenderā, tertium morbi genus in solutione cōtinui positū, alio quām à Galeno, rectē fuisse à veteribus redūctū: Galenūq; eos imerito hac in parte, uti & alias sepius, culpāre. Deinde nonum temperamentum ex Chryssippo sumptum esse, autoritas à Galeno alibi posita, arguere monstrabatur. In super diuisiones aliqua in artæ medicinali, suæ ipsius methodo haud respondere ostendebantur: præter alia, quorum nunc non est recensendi locus. quæ argumento fuissent, me non ex aliorum recoctis laboribus, nouas mihi texere corollas consueuisse aut ea quæ alijs scripta essent, nescio quo dictionis splendore ornata, transposita ue (ne dicam obscuriora reddita) tanquam mea proferre. Et quis obsecro animus cuiquam ad lucubrationum suarum editionem esse pos-

ce . ANDREÆ VESALII AD OI

fit, quum nullibi desint, aliorum laboribus destruendis infidiātes: vti uel Anglia nūc ostēdit, ubi figuras Epitomes meæ, adeo obscure et citra picturæ artificium, nō tamē absque sumptu, quisquis tandē illū tulerit i are, sunt imitati: ut pudeat aliquē arbitrari, a me ita exisse. Nā, ut alia taceā, uasorū ductus, quos meo Martē in libris meis delineatos amicis cōstat, vsq; adeo sunt deprauati, ut uix vllum meæ diligentiaē specimē uideā. adde, omnia in Anglia citra proportionē turpissime iminuta, quū tamen eiusmodi effigies nunquam fatis magnæ proponi possent. Miror ineptissimos illos imitatores nō obseruasse, a me, quū rationē diplomatū, priuilegiorū ue mihi cōcessorum exponere, scriptū, ty pographis lubentius multo figuras me concessurū, quā ut ab alijs eas parū elegāter imitari uelim. Et si id tū ex animo scripsi, nunc sanē idē optauerim omnibus magis ideo indicatū, quod uel maximā potius rei familiaris iacturā pati uelim, et nescio quid ad editionis elegantiaē lubentius suppeditare, quā ut ita turpiter mea nō vulgari labore mihi parta uitare tur: quæ interim quisq; tāto meliora esse putabit, quo turgidiores tituli, et plures uā autores, nouis editionibus proponentur. Ego, ita Dñi mea secudent, nullam omīssurus sum rationem, qua alioquin illis imitatoribus, & qui aliorum conatibus, quū ex sese nihil noui emungere possint, insidiari solent, obesse poterō. Interea ualebis, & me cōmunibus amicis cōmēdatū habebis: ac literas ad illos tuas his iunctas, dandas curabis, ipsis hoc quicquid in scribendo mihi absumptum est laboris (modo id abs te petierint) lubens oblaturus. Ratispong, Idibus Iunij: Anno Salutiferi partus. M D X L V I.

Tibi addictiss. Andreas Vesalius.

ITALICVM SCRIP-

PTVM, QVO CHYNÆ PROPRI-

nandi modus pertractatur, ita hic addi-
tum, ut ab Andrea Vesalio Ioachimo
Roelants missum fuit.

CCVRRIT non semel, erudi-
tissime Ioachime, cum decocti ra-
dicis Chynæ propinandi, apparan-
diq; modum in literis tibi enarra-
rem, Italici cuiusdam scripti men-
tio, quod perinde atq; in nostram
aulam uarijs missum fuit, ad te quo-
que transcriptum do, ut quantum nobis de hoc nouo
& multis iam celebri medicamine, per manus tradi-
tum sit, cognoscas. Et quamuis amicorum gratia, id
latinitate donauerim, italice tamen (uti ego id nactus
sum) mitto, quod te eius linguæ haud esse ignarum,
nouerim: quodq; hac ratione futurum sit, ut auctoris
(quisquis ille tandem empiricus fuerit) mentem exa-
ctius, accuratiusq; expendas, tuoq; uoto à me satis-
factum esse arbitreris. Quanquam & istud ex Hispa-
nico idiomate tractum, uix dubito: quandoqui-
dem nobis Hispanorum prescriptio, ad manum
quoq; est, simul cum nugacis Spartæ parillæ deco-
quendi & exhibendi modo. Verum hispana descri-
ptio, multo est præfenti Italica succinctior, & ma-
gis mutila, & ab artis methodo quibusdam locis
aliena.

N iij

REGIMENTO PER
PIGLIAR L'ACQVA DE LA
RADICE DE CHYNA.

I purgara in principio, mezo & fine, per consiglio del suo fisico, il quale ha uera rispetto ala dispositione in che si trouara il patiente. Pigliara oncie uintiquatro de detta radice, la qual si partira in uintiquatro parti, per far ogni giorno acqua fresca. & quella che uorrai metter a bollire domane, il giorno auanti la farai in piccoli pezzi, & piu sottili che potrai, & si mettera in un poco d'acqua, lascian- dola in infusione sino al giorno sequente. & alhora essa ra dice & infusione la metterai in una pignatta noua, & in essa tre boccali d'acqua di pozzo, & la lasciarai bollir tanto che consumi la terza parte. La pignatta ha da esser di grandezza, che bollendo non uada fora, la quale ha da esser sempre coperta, accio che la uirtu non uada fora, & di poi cotta & leuata dal foco, bisogna con panni grossi tenerla stuffata, a fin che la non si raffreddi in tutto, & bisogna che ogni giorno si faccia fresca, perche altrimenti uerrebbe acetosa. Et sel patiente non potesse hauer beneficio del corpo, mettera per ogni cocittura di essa acqua mezo ottauo di oncia di radice de apio cotta con essa radice. Et pigliarai di questa acqua nel far del giorno stando in letto un grande bicchiero calda. & dipoi ben coperto si starà in letto, & fara forza di sudar per spatio di due hore, & quanto piu sudara; piu profitto li fara. & dipoi fattosi sciugar,

*Il bene di
la ch. me
di p. a. la
di la. o. g.*

REGIMENTO PER PIGLIAR

si leuara & si guardara dal uento effendo ben uestito & spcialmēte infino à sette ò otto giorni, che il corpo andara mouendosi. & se dipoi passati li otto giorni uorra andar fora, lo potra far guardadosi dal uento, et andado ben coper to de ponni. et tutto il giorno quando uorra beuer, beuera di detta acqua, la qual ha da esser tepida: & quanto piu cal da sarà, tanto meglio. Mangiera polastri ò caponi, bolliti senza sale. si guardara da uino agro, & da ogni cosa acetosa fino ali quator dici giorni: nō mangiera nessun arrosto. Potra māgiar di tutte le sorti di conserue, et cotignate fatte sul dolce, non mangiera cose di latte, & mangiera cotignate doppo il māgiar ò altre cose, che faciano hauer beneficio del corpo, spcialmente il mele, che è la miglior cosa che si possa mangiar, la qual si puo mangiar da tutti li tempi, & di tutto si ha da mangiar sobriamente, *perche si giudica che la dieta faccia altro tato beneficio et opera, che fa l'acqua.* *Di sera uol per altri.*
 Non si ha da beuer uino ne brodo ne alcuna cosa tanto che durano li uintiquattro giorni, che la detta radice dura: & in questo tēpo bisogna guardar si dal coito. Dapoi che l'acqua sara tutta cotta, et dispensata detta radice, quelli piccoli pezzi si metterāno à seccar al sole ò in altra parte, doue si possano seccar, et dipoi che saranno secchi, si farāno in piu piccoli pezzi: et due onze d'essi si ponerāno nella quantita d'acqua sopradetta, & si fara cocer come di sopra e ditto: et di quell'acqua sene beuera altri otto, ò dieci giorni di piu de li uintiquattro. Et se quello che prendera detta acqua, *Lo ag. g. del la sama la* hauera piaghe, mettera sopra solamēte pāni bagnati in detta acqua, in tato che stara in casa: et nel tempo che uorra andar fora, li mettera qualch'altra cosa che non bagni, & tornato ritornara à metter detti pāni bagnati: et speffe uol

L'ACQUA DE LA CHYNA.

te lauara le piaghe con detta acqua, laqual acqua ha fatto tal opera in piaghe, che nõ puo esser meglio. Non magiera pesce di alcuna sorte: non obstante che alcuna uolta il bon pesce, nõ si prohibisse, et cosi lasino, che sel patiente sia fiacco, possa beuer uino adacquato con detta acqua lo lasino anco mangiar di tutte le cose che diano nutrimento. Et uietano generalmente tutte le cose sequenti, come sono le donne, aceto, sale, cose acetose, herbe, carne di capra, ò caprone, ò gallo, & di tutte le dette cose saluo rostito, che per quindici giorni non lo consentino. Da li sette giorni inanzi cominciarà dolersi molto nelli luoghi doue sarà patiente: & il dolore andara crescendo sino alli quatordecì, ò quindici: et dipoi si trouara bene & le piaghe saranno sane (piacendo à dio) perche la uirtu di questa radice è grãde, et il patiente si debbe sforzar di cõpir el regimeto, & beuer la detta acqua la mattina molto calda & il resto del tempo tepida, & sforzarsi di sudar, perche quanto piu sudara, meglio si trouara, & hauera miglior uoglia di mangiar. Et quanto piu giorni pigliara dela detta acqua fatta per il peso & mensura sopradetta, restara piu sano, et li fara piu profitto per il corpo, & purgara le parti interiori senza far spular ne per beneficio del corpo, ma per special uirtu che tiene detta radice. Da li sette giorni poi ha uera con fatica beneficio del corpo, il qual s'ã daiutar cõ seruitiali, nõ però de speciali ne di cosa loro, ma solamente composti d'acqua di cicoria, ò di boragine con olio rosado, ò uero commune con sale, & questo ordine sarà per sei, ò sette giorni. Si se uedera che habbia beneficio del corpo, non lasciera di andar fora, ma guardisi dal uento, & sia ben uestito, come disopra hauemo detto.

I L F I N E.

*Questa acqua se
gualta in il bene-
ficio del corpo
et uirtu di
chama al fine
il sanzial.*

RERVM ET VERBORVM INDEX.

A

- A**D Ominis musculi ridicule quibusdam paniculi carnosif vice habiti. pa. 29. a
Acetabulum herba. 46. a
Acetabuli nomen ad tria relatū. 45. b. & 46. a.
Acetabuli nomine quid intellexerit Hippocrates. 46. a
Achyna. 9. a
Acoro similis Chyna radix. 9. b
Adeps cur albescat. 9. b.
Adeps hominis cuti substratus. Galeno non obseruatus. 29. a
Adeps inter cutē & carneam membrum nam reposita homini, Galeno ignorata. 40. b
Adipis inter simiam & hominem discrimen. 28. a
Adipe nullum corpus humanum destitit. 28. b
Albius anatomie studiosus. 89. a
Anatomicorum nostrę gratie celebrum cur nulla a Vesalio facta mentio. 89. b
Anatomicorum veterum diligentia parum probe a Galeno re- prehensa. 60. a
Angli cuiusdam inepta Epitomes Vesali ane imitatio. 99. b
Animi affectus Chyna vtentibus quales competant. 16. a
Antonius Zuccha. 6. a
Apij radix. 15. b
Appendices ossium parum recte a Galeno descripti. 49. b
Appendicum ossibus datorū vñ non recte assecutus Galenus. 75. b.
Aqua cuiusmodi ad chyne decoctum optima. 12. a
Arabes medici nō prorsus ex suo diosorum manibus excutiendi. 23. b
Arangie principis viscera Vesalio inspecta. 89. a
Aristoteles ab Auertoe cōtra Galenum defensus. 93. a
Aristoteles de communibus studijs multo melius quam Galenus, meritus. 74. a
Aristoteles perperam a Galeno reprehensus. 47. b. 63. b. 64. a. 69. a
Aristotelis de quadrupedū pedum placita cuiusmodi. 55. b
Aristotelē calumniādi studio nimis deditus Galenus. 94. a
Arterialis vena a caua deducta. 65. a.
Arterialis venę officium. 65. a
Arterialis venę ortus. 93. b
Arterię venalis orificiū an magnę arterię orificio minus. 74. a
Arteriali venę nil prorsus cum secore commune. 94. a
Arterię magnę ortus & distributio. 91. b
Arteriam soporalem non integrā in caput ferri. 75. b. eiusdemq; foramē Galeno ignoratū. 75. b
Arteriarū ad cerebri basim ple- xus. 48. a

- A** Arteriarum caudex a corde. 92.b
 Arteriarū descriptiones aliquot
 falsę apud Galenū. 62.b.63.a
 Arteriarum seminalium an par
 cum venis origo. 71.a
 ex Arteriarū serie desūpta loca, il
 bus Galenū n̄ secuisse hoīes col
 Arthrodiā. 49.b. (ligif. 35.a
 Articularis morbi remedium ex
 chamædryos decocto. 18.b
 Articulari morbo omnes corp o
 ris artus infestari. 8.a
 Assisens glandosus. 44.b
 Auerroi defensus a Galeni calū
 nijs Aristoteles. 93.a
 Axillaris venę in duos truncos
 partitio. 19.a
- B** Ellicarum rerum maxime
 tuta celeritas. 3.a
 Belloarmati Senensis iureconful
 ti a Vesalio dissecti histor. 87.a
 Bernardus Nauagerius Venero
 rum orator. 5.b.99.a
 Billa in ventriculū injectio. 88.b
 Billa vesicula duorum pugnōrū
 magnitudine. 88.a
 Billa vesiculę lapilli. 88.b.88.a
 Boum penis a Galeno descri
 ptus. 43.a
 Boum tantū cerebrā, non homi
 num, a Galeno inspecta. 47.b
 D.B.O.S.S.V. 8.b
 Brachialis articulus ad radiū so
 lum relatus Galeno. 79.a
 Brachialis cum cubiti ossibus ar
 ticulus. 53.a
 Brachialis musculorū vsus parū
 recte Galeno obseruatus. 83.b
 Brachialis ossis cōsideratio. 28.a
 Brachialis ossa fungosa, & me
 dulla oppleta. 54.a
 Brachij motores musculi. 81.b
 Brachium mouentiū aliquot mu
 sculorum cōsideratio. 58.b.58.b
 Brachij venarū obseruatio. vi
 de Cubiti.
 Buccaferreus anatomij studio
 sus. 89.a
 Buccaferrei pro Aristotele de
 sanguificatiōe disputatio. 95.a
- C** Aluaria hominis Galeno
 non examinata. 24.b
 Caluarie artificium parū recte a
 Galeno obseruatum. 51.a
 Caluarie foraminū inter hominē
 & simiam discrimen. 24.a
 Caluarie foraminū vsum nō as
 securus Galenus. 76.a
 Caluaria contentorū descriptio
 nes falsę apud Galenum. 74.a
 ex Caluaria contentis rationes,
 nō secuisse hoīes Galenū. 47.b
 Calumniandi nimis quorundā
 studium taxatur. 90.a
 Capparis radix. 10.b. (par. 48.a
 Caput mouentiū musculorū scdm
 Capitis cū vniuersa ceruice mo
 tus parum recte Galeno consi
 deratus. 77.a.77.a.77.b
 Capitis foraminū historia. 51.b.
 Capitis in gyrum motus. 78.b
 Capitis motū autores musculi
 qđ ihoīe et simijs differat. 58.a
 in Capitis motibus describendis
 lapsus Galenus. 81.a
 Capitis ossium aliquot descri
 ptiones parum verę apud Ga
 lenum. 50.b.51.a
 Capitis super primam vertebrā
 motus proprius. 77.b
 Carolus Imperator cuiusmodi
 prādio & cœna vti solitus. 7.a
 Carolus imperator & chynę &
 Guaiaci decocto uti solitus. 13.a
 Carolus ipator i bellicis occupa
 tiōibus optie valere solitus. 7.a
 Caroli Imper. articularis mor
 bus respirādi difficultas. 18.b
 Carolo Imperatori frustra nimis
 multa a medicis prescribī. 19.a
 Cartilago radij vnam a brachia
 li interdiuidens, Galeno negle
 ta vi alię quoque. 54.a
 Cartilaginē in iunioribus adsym
 physin concurrere. 50.a
 Cartilagine superiorum costarū
 falso osses Gal. descriptę. 27.a
 Cartilagineū vertebrarum liga
 mentum. 59.b.60.a
 Castrata quoque aialia Venerem

INDEX

- Interdum apteere. 96.a
 Cauę venę initium. 62. b. cau-
 dex, et ramorū series. 63. a. 64. a
 Cauę venę orificiū duplo āplius
 arterię magne orificio. 74. a
 a Gaua vena propagines ventri-
 culo om̄to, mesēterio aut itesti-
 nis offerri, falso proditū. 69. a
 Cauam venam ex iecore, nou au-
 tem a corde pronasci, falso a
 Galeno asseri. 90. b. 91. b. 92. b
 D. caualius Cęs. medicus. 6. a. 8. a
 Centaurij maioris radix. 19. a
 Cento appellatus Arabibus ve-
 narum concursus. 71. b
 Cerebelli constructio. 75. a
 Cerebelli situs & conforma-
 tio. 47. b. 47. b
 Cerebello nō recte attributi tot
 neruorum ortus. 67. a
 Cerebrum qua ratione duplex
 statuerit Galenus. 91. a
 Cerebrū quatenus cōtinuū. 74. b
 Cerebri in homine nullum. 71. a
 Cerebri reuolutiones nutritiōis
 ipsius gratia factę. 91. a
 Cerebri valorū parū diligens a-
 pud Galenū descriptio. 65. b
 Cerebri ventriculorum conside-
 ratio. 75. a
 & eorandem membranę eod.
 Cerebri ventriculorum descri-
 ptio. 66. a
 Cerebra bouū nō hominū, a Ga-
 leno inspecta. 47. b. 48. a
 Chamedris hūlis quercus. 18. b
 Chamędryos decoctum. 13. b
 Chyna qualis ad vsum seligen-
 da. 9. b. 11. b
 Chyna vnde adueatur. 9. a. &
 vbi reperiri solita. 9. b
 Chyna quo successu multi sunt
 vfi. 9. a. inde
 Chyna vtentes, aere quoque sub-
 tepido vti debere. 14. a
 Chyna vtentiū somnus & vigi-
 lię cuiusmodi. 15. a. Atē motuset
 quies, et excrementorū cura. 15. a
 Chynavētibus cuiusmodi vicius
 cōpetat. 13. b. 14. b. itē qua-
 les ai affectus competant. 16. a
 Chyna vtentibus quis potus ex
 Chynna. 9. a (vfu sit. 14. b
 Chynę cur tā exigua q̄ritas i tā
 copiosa aq̄ elixari solita. 13. b
 Chię decoctū facile corrūpit. 2. b
 Chynę decoctum quibus a de-
 cocto Guaiaci disterat. 6. b
 Chynę decoctū qbus potissimū
 exhibendū. 11. b. & q̄to. 11. b
 Chynę decocti p̄mi apparādisumē
 dię modus. 11. b. utē alterius.
 Chynę decocti color. 11. b. (17. a
 Chynę decocti in viceribus a-
 bluendis vfi. 17. a
 Chynę decocto primo quandiu
 vtendum. 16. b
 Chynę decocto vfius Cęsar. 8. b.
 & quomodo. 14. b. & quantū
 eidem pro fuit. 7. a
 Chynę decocto vtentes etiam
 tentiginę Vexari. 16. b
 Chynę forma. 9. b.
 Chynę nimis multa ridicule a-
 scribi. 10. b
 Chynę primi decocti cuiusmodi
 quantitas offerēda, & propinā
 di tempus. 12. a. 13. a
 Chynę propinādi modus Italico
 scripto propositus. 100. b
 Chynę radice historia. 9. a. inde
 de Chynę radice scribendi occa-
 casio. 6. a
 Chynę sapor, aut odor, nul-
 lus. 10. a. (lebris. 6. b
 Chynę vfius in Italia minus ce-
 in Chynę vfius minus necessāriū
 esse rēporis anni obseruationē,
 quam vsum Guaiaci. 14. a
 in cibi pōdere aegris p̄mitendo
 quatenus liberum esse debeat
 medici iudicium. 14. b
 Clauicula ēt simiā cū hoie dona-
 ri, p̄rter alta animalia. 27. b
 Coccygis ossis Gal. i de Vfu par-
 tiū nullā neq̄ i simijs, neq̄ i hoī-
 bus cognitionē habuisse. 26. b
 Coccygis ossis in hoie & simia
 discrimen. 25. a. 25. b. 26. a
 Colū humilioritantiū ventriculi

INDEX

- regioni attēsum, nō super equi-
tare ventriculo. 69.a
Colum intestinū nullā mensē-
trij partē i homine obtinere. 35.b
Colj intestini historia. 69.a
Coli intestini anfractus yfus vm-
bilicū a Galeno pteritus. 41.b
Coll super lienem reuolutio. 41.b
In Cōtinui solutione positū tertū
morbi genus recte alto a veteri-
bus, quā a Galēo reductū. 99.a
Cor humanum nullo osse dona-
tum. 27.a
Cordis allus in hoīe quam cani-
bus & simijs situs. 47.a. Ga-
leno nō cōmemoratus. 47.b
Cordis ceruini ossea substantia.
27.a
Cordis constructio perfunctione
Galeno tractata. 22.b
Cordis dextro ventriculo desti-
tuta animalia pulmone caren-
tia. 93.b
Cordis inuolucrū. 46.b, septo cō-
natum. 36.a
Cordis inuolucri & basis descri-
ptio cuiusmodi apud Galenū.
73.b
Cordis mucro cur crassus, & infi-
gniter carneus. 90.b
Cordis ventriculorū ratio. 91.a,
& yfus, quomodo Galeno cō-
prehensus. eodem.
Cornarij & Fuschij mutua conui-
cia. 90.b
Cornariū Galēi & Aristotelis lo-
ca a Vesalio notata purgaturū
aliqñ, Dryādri testimonio. 90.a
D. Cornelius Celsus medicus.
6.a. 8.a. (44.a
Cornua in vtero cur dicta. 44.a
Coronales venę ortus. 65.a. 65.b
Coronales venę an duę. 65.a
COSMVS Tuscorū Dux pci-
puus nūc denuo collabētū di-
sciplinarū Mecenas. 20.b
Cosmi Ducis adhuc pueti præci-
pitium. 3.a
Cosmi Ducis erga literarum cul-
tores studiū eiusdem laus. ibi.
 & inde.
Cosmi Ducis in illustranda Pifa-
rū academia studium. 72.a
Cosmi Ducis liberalitas. 5.b
Cosig an oēs duobus aduertebras
articulis coarctentur. 35.a
Costarum nexus. 52.b
Costarū verarum cartilago ossea
in senibus tantum. 27.a
Costas oēs a Vena coniuge desti-
tuta in hoibus enutriti. 73.b
Cubiti venarum in plerisq; disci-
men. 38.b. 39.a
Cubitū extēdētes musculi parum
recte a Galeno obseruati. 31.b
Cubitum flexentium anterioris
musculi principiū parū recte a
Galeno descriptum. 62.a
Cubitum mouentū, musculorum
historia varie a Galeno tradita
83.b. 83.b.
Cyna 9.a
Dentium cavitates quoq; ner-
glecta Galeno. 51.b
In Dentū radicibus enumerādis
nō p oīaverū esse Galenū, 51.b
In Digitorū articulis maximum
discrimen. 54.a. 54.b
Digitorum flexionis autores ten-
dines. 83.a
Digitorum motus lateralis nō ob-
seruatus Galeno. 79.a
Digitorum ossa falso solida esse,
Galēnū prodidisse. 51.b
Digitorum ossa nō parē cū digi-
tis formam obtinere. 54.a
Digitorum tendines. 60.b. 60.b.
61.a. 62.a.
Digitos mouentium musculorum
insertio nō recte a Galeno tra-
dita. 54.b
Digitos pedum mouentium mu-
sculorū tendines. 33.b. 34.b
Doria Cardinalis. 19.a
Dorsalis medullę initium, & cum
cerebello nexus. 67.a. inuolu-
cra. 60.a. ortus. 75.a.
Dorsum mouentū musculorum
descriptio. 59.b. eorundē yfus
Galeno ignoratus. 82.b

Duræ membræ processus.	74.b	Galenus quantum obseruetur a Vesalio.	74.a
Dryandri ad Ioannem Bc ciu lre re.	88.b	Galenus sibi ipsi interdum contrarius.	37.a.37.b.58.a.69.a.79.b.81.a.
China.	9.a	Galenus simæ historiam utique assecutus.	26.b
Edêdo aliquid, sese oblectâtes, infelices.	20.b	Galenî anatomicorum a Vesalio inter legendum annotationibus illustratorum interitus.	98.a.98.b.
Egmondana Comitissa.	72.b	Galenî argumenta aliquot in Anatomie parum valida.	91.b. inde
Enarthrosis.	49.b	Galenî calumnijs defensus a uero Aristoteles.	92.a
ἐπιπλοκὸν ἰστέον cur dicti homines.	40.b	Galenî de Administrandis sectionibus libros icêdio perijsse.	81.a
Euerardi, Vesalij aai, in Rhazeni & hippocratis Aphorîs, cômmentaria.	99.a	Galenî in Anatomicis lapsus.	23.a
Euripides temere a Galeno reprehensus.	56.b	Galenus laus.	22.b
Exotica stulte domesticis preferri.	10.b.18.a	Galenî de ossibus liber.	28.a
Facultas specifica et essentialis.	6.b.	Galenî de ossibus liber quoties a Vesalio studiosis p̄lectus, antequam vllum in ipso erratū deprehenderet.	98.b
Falconis mons Parisijs.	97.b	Galenî diuisões aliquot i Arte medicinali, sug ipsius Methodo parum respondere.	99.b
Faucium glandulæ.	74.b	Galenî in libro de ossibus, neruorum descriptio ad simias, non homines referenda.	39.a
Femur quadrupedibus nostro p̄portio:atum obligisse.	55.b	Galenî de Vsu partium libri vt eleganter scripti, ita multis errorib. referti.	91.b
Femur mouctes musculi.	62.b. eorūdem in simijs & hominibus discrimen.	32.a.32.b	Galenî locorum pugnantium, & alioqui Vesalio obseruatorum enumeratio.
Fibrarum historia.	74.a	Galenî ridicula de glandosis astibus argumentatio.	95.b
Fibula humero longior.	53.a	Galeno, citra optimas rationes, nō facile assentiendum.	82.b
Fœtus inuolucra.	73.a. inter carnem & mulierem diuersa.	73.b	Galeno etiam simiarum fabrica leuiter obseruata.
de Fœtus generatione omnia obscura, & dubijs plena.	95.a	Galenum excusari potius quâ taxari, cū ad simias illius descriptiones potius quâ homines p̄tinere astruitur.	49.a
Fœtui peculiare arterie ac venæ	42.a.	Galenum non hominē, sed simiam dissectuisse.	29.a. & hois anatomem nunquam spectasse.
D. Frânciscus Căpanus, Cosmi Tuscorū ducis secretarius.	3.b.88.b	Galenū homines non secuisse, sed	
Fuchij & Cornarij mutua conuicia.	90.b		
Galenus alicubi seipsum corrigi.	80.b.83.a		
Galenus aliorum dissectionis p̄fessorū scriptis potius, quâ rei inspectione vius.	97.a		
Galenus Aristotelē calūniâdi studio magis quam sectioni deditus.	94.a		
Galenus, Atticus.	43.a		
Galenus in caux venę per thoracem serie describenda parū sui mem or.	37.a		

- allorum animalium historia ho-
 minis loco docere. 37.b.inde
 Galenū internas, & i alto latis-
 tes brachij venas, i homine nō
 vidisse. 38.b
 Galenum in partū historia non
 omnia recte tradidisse. 49.a
 Galenū plurimi fieri apud Ita-
 los. 23.b
 Galenum plerq̄ in Anatome
 scripsisse, quę nunquam vidif-
 set, & falsa tantum imaginatio-
 ne fingeret. 83.a
 Galenum Promethei more cōr-
 poris fabricam, & illius partiū
 vsus confinxisse. 91.b
 Galenū veteres temere reprehēdis-
 se, qđ hoies, non aut cū ipso si-
 mas secussent. 84.a.inde
 in Galeno nihil fere arduū occur-
 rere, p̄terq̄ in Anatomicis. 96.b
 Gallico morbo laboratibus qua-
 tenus vtile Chyn decoctū. 11.a
 Galdricum bellum. 89.a
 Genu articuli examē, quale apud
 Galenum. 55.b
 D. Gerardi Vuelduuk ad Turcā
 legatio. 9.b. 19.b.
 D. Gerardi singulare simplicium
 medicamentorū studium. 19.a
 Gingiber emplastica terra obdu-
 ci solitum. 9.b
 Ginglymos. 49.b
 Ginglymō minus luxationi sub-
 iji, quā in articulationē. 54.b
 Glandosi corporis ad ventriculi
 orificium siti vsus. 87.a
 Glandosi corporis duodeno in-
 testino attentū examen. 68.b
 Glādosum corpus ad vesice cer-
 uicis initium, semen non gene-
 rare, quomodo a Galeno pro-
 barum. 95.a. 95.b
 Grecorum impostura. 28.a
 Guaiaci decocti propinādi tem-
 pus. 12.b
 in Guaiaci decocti assumptione
 cuiusmodi vitus ratione vten-
 dum. 8.b
 Guaiaci decocto vsus Celsi. 13.a
 Guaiaci decocto vtenibus cu-
 iusmodi animi affectus compe-
 tant. 17.b
 Guaiaci decoctū in quibus Chy-
 nę decocto p̄feret. 9.a. 13.a
 Guaiaco adijci solida medica-
 menta. 17.b
 Guaiaco sulte Chynam p̄fer-
 ri a quibusdā. 11.a
D Omni de Haluin viscera
 Vesalio inspecta. 89.b
 Hippocratis locus perperam a
 Galeno intellectus. 36.b. 27.a
 Hippocratis sententia de sum-
 mo humero in hominibus tan-
 tum concessio. 27.b
 Hippocrati cōtrarius Gal. 64.a
 Hominis a sima in vasorum di-
 gestione ductuue variatio. 35.b
 Homini nō longissimus, sed bre-
 uissimus pes datus. 55.a. 79.a
 Homeri locus. 33.b
 in Humerariz Venę ortu erratū
 hactenus. 38.b. 39.a
 Humeri secundum longitudinē
 ipsius apud Galenum descri-
 ptio. 28.a
 Humeri summi appo. 27.b. 18.a
 Humeri tuber interius & exte-
 rius. 53.a
 Humerum post femur omnium
 ossium maximum falso Galenū
 astruere. 53.a
 Hymengi appellatio. 72.a
 Hymengi in puellis & adultiori-
 bus observatio cuiusmodi. 71.
 b. inde. & 73.a
 Hypolapathū p̄ rheobarbaro i
 hortis nostratibus coli. 19.b
Iacobus Scepperus. 2.a
Iecur hominis continuū cor-
 pus, nec in fibras dissectū. 42.a
 Iecur humanum Galeno nō ob-
 servatum. 42.a
 Iecoris apud Galenum historia
 parum vera. 69.a
 Iecoris functione sua aliquandiu
 destituti cōsideratio. 88.a. 88.b
 Iecoris in fibras divisionis autor
 an censendus Galenus. 69.b
 Iecoris

- I**ecoris i homine ad anteriore
 peritonæi sedem nexus. 42.a
Iecoris lobi ventriculum am-
 plectentes. 42.a
Iecoris sanguificatiōis munus. 42.a
Iecoris scirrhus. 89.b. (95.a
Iecori an oēs veuē cōes. 94.b
Innocentium cōmeterium va-
 riijs. 97.b
Intracostalium musculorū nul-
 los aperiendo thoraci, dedu-
 cendisq; inuicem costis ser-
 uire. 91.b
Intercostalium musculorū vsus
 Galeno ignoratus. 82.a. 82.b
Intestinum canū a Galeno pro
 hoīs intestino descriptū. 41.b
Intestini cæci in homine et alijs
 animantibus discrimen. 41.a
Instem in canibus & simijs cau-
 datis. eod. &. 41.b
Intestina hominis Galenus ca-
 nibus & simijs respondere ar-
 bitratus. 41.b
Intestinorum principiū in etatis
 sima dextri lateris sede. 68.a
Ioan. Baptista Gastaldus. 7.a
Ioānes Bapt. Recasulanus. 3.b
Ioannes Eccius, coloniensis
 medicus. 88.b
Ioannis Medices memorabile
 factum. 4.a
Ioannes Vesalius Martij Ma-
 ximiliani Imperatoris coniu-
 gis medicus. 99.a
Ioannis Guinterij medici
 laus. 88.b. (tia. 23.b
Italorum in Galenū obseruā-
Laryngis communes mu-
 sculos octo perpetā a Ga-
 leno numerari. 58.a
Latruncolorum vsus. 16.a
Lienis cum Ventriculo nexus.
 70.a. 70.b
Lienis situs. 67.b. & ad ventri-
 culum nexus, Galeno igno-
 ratus. 41.b
Lienis vsus. 87.b
Lienē iecoris officio interdū
 fungi. 87.b
Lienem quoque sanguificatiō-
 ni p̄cesse. 95.a
Ligamentum iecur septo tran-
 sverso neccens. 42.a
Ligamenta cur alba. 91.b
Ligamentorū historia Galeno
 in hoibus non obseruata. 30.b
 in Ligamentorum historia ali-
 quot non bene assignari vsus
 & functiones. 79.b. inde
Ligamentorum materia muscu-
 lo ad quid data. 79.b
Lingæ musculi. 62.b
Loliginum acetabula. 46.b
Ludouicus panizza medi-
 cus. 19.a
LVDOVICVS S A N-
 C H S Sicilię regēs. 8.b. 14.b
 de Lumborum carnibus diuer-
 sa a Galeno sententiā. 30.b
Lumborum vertebrarum pro-
 cessus. 49.a
Lung mons in vola cuiusmodi
 musculus. 61.b
Lusus quales Chyna aut Gua-
 iaco v̄cibus cōtinent. 16.a
M Amillarū situs rō parū
 scite a Galēo tradita. 96.a
Manus i obliquū motus. 79.a
Marzilius Colla. 18.b
 in Mastiteris vsu & descriptio-
 ne falsus Galenus. 80.b
Maxilla hoīs breuissima. 24.a
Maxillæ pueruli ex duobus
 ossibus per symphytum coa-
 litus. 24.b
 in Maxillæ superioris descri-
 ptione, Galeno non acquie-
 scendum. 52.a
Maxillam hominis inferiorem
 nulla cōtione dissolutam. 24.b
 de Medicamentorum formulis
 siber a Vesalio ceptus. 98.a
Medicū familię erga literarū
 cultores studiū perpetuū. 3.a
 ad Medicū pertinere vel preci-
 pue manus officium. 20.a
Medicorum quorundam vulgari-
 um deprauatum de eruditio-
 ribus iudicium. 10.b

I N D E X.

Mellis esus cesari hyeme fami- liaris. 14.b	inter ligamentū & neruū. 56.b
Melius esus Chyna vrentibus clafmodi conueniat. 14.b	Musculi aliquot simitarum, a Ga- leno falso etiam hominibus at- tributi. 29. a. 30. a
Membrana lieni & ventriculo communis. 70. a	Musculi ossa mouentes an tendi nibus priuentur. 59. b
Membrana musculorū sedibus ad nascēs, Gal. nō obseruata. 62. a	Musculorum aliquot historia, i quibus temere veteres repre- hendit Galenus. 48. b
Membrana carnofa. 23. a	Musculorū dorsum mouētū all quot Galeno neglecti. 59. b
Membrana carnosę inter homi- nē, canē et simiā discrimē. 29. a	in Musculorum historia aliquot non bene assignati vsus & fun- ctiones. 79. b. inde
Membrana costas succingentis vsus. 87. a	Musculorū insertiones non recte a Cal. obseruatę. 58. b. 59. a
Membrana durę sinus. 87. a	Musculorum quorundam in si- mijis & hominibus discrimen 29. b. 30. b. 31. a. 31. b. 32. a
Membrana cur albę. 91. b	Musculis adnascens membrana Galeno non obseruata. 62. a
Memoria rerum magno labore partari iucundissima. 97. a	Musculos caput mouētēs a Ga- leno in simijs tantum esse dis- sectos. 29. b. 30. a
Menstruę purgationes in Virgi- nibus cutusmodi. 73. a	Musculos laryngi cōes perperā a Galeno octo numerari. 58. a
Mondini panniculus carno- sus. 29. a	Musculos non omnes ab osse originem ducere. 58. a
monialis sectio. 72. a	N Auagerij valetudo Vesalij curę commissa. 99. a
Morus quomodo retento sen- su, perire queat, & contra, quę ratio. 86. b	Nerui ad animale vſus. 79. b
Mulier cur secus q̄ alia anima- lia menstruis purgationibus te- neatur. 96. a	Nerui ligamēto minor. 56. b
Musculus a scapula in nos o re- ferens implantatus. 81. a	Neruorum cum tendine & liga- mento discrimen. 57. a
Musculus brachij motum autor falso cōstitutus, Gal. qui. 29. a	Neruorum differētix parū recte a Galeno obseruate, 39. b. inde ex neruorum historia desumptę aliquot non verę Galeni de- scriptiones. 66. a. 64. b. inde in Neruorum historia vsus & functiones non vndique recte Galenum assignasse, 85. b. 86. a
Musculus carnea constans mē- brana, in hoīe deficiens. 81. b	Neruorum par interdum cū ve- nis & arterijs fertes. 57. a
Musculus ▷ imaginem refe- rens. 58. b. 58. b	Neruorum par secundum an du- rius tertio. 64. b
Musculus ex carnea membrana in axilla & thoracis latere ef- formatus. 48. a	de Neruorum sectione fragmen- tū an Galeno ascribēdū. 40. b
Musculus monachorum cucul- lam referrens, 59. a Galeno in in canibus, non hominibus ob- seruatus. 29. b	Neruorū vitiorū forām. 64. b
Musculus scapulam pectori ad- ducens. 58. a	Nouo magi Vesaliorum fami-
Musculi definitio qualis apud Galenum. 56. b	
Musculi substantia precipua ca- ro. 81. b	
Musculum nō esse natura mediū	

I N D E X.

He monumenta.	99.a	Pectoris ossa quandoq̄ tria in ho-	mine,	26.b.
Nymphæ efformatio.	73.a	Pedij ossa.	54.a	
Ocipitis ossis inter canem		Penis historia parum recte a Gale-		
aut simiam, & hominem di-		no tractata.	42.b	
scrimen.	24.b.24.b	Pentaphylli in Gallico morbo		
Oculi bouini cur potius q̄ huma-		vfus.	18.b	
ni ad inspectionem adhiberi so-		Penis musculi.	62.a	
leant.	80.a	Peritongi vfus.	88.a	
Oculi colorum in yvea tunica di-		Peritoneo contentarum partium		
stintio.	80.a.80.b	aliquot descriptiones parum vé-		
Oculorū musculi, q̄ post icx prio-		rx.67.a. inde earundē rationes.		
res recēsetur a Galeno, vfus.80.a		a Galeno parum recte animadue-		
Oculorū sedes in hoibus a Galeni		scē.	40.a	
descriptiōe multū differre.	24.a	Peritoneo contentorum vfum pa-		
Olfactus organa.	66.a	rum recte a Galeno vbiq̄ue tra-		
de Olfactus organo falsa Galeni		ditus.	87.a	
sententia.	91.b	Pes homini non longissimus, iux-		
Omentū nō reliquis animātibus		ta galenum, sed breuissimus da-		
maius obtigisse homini.	40.b	tus.	55.a	
Omenti ad colūm intestinum ne-		Pes quadrupedum proprie quid,		
xus.	40.b	& vbi incipiat.	55.b.56.b	
Omenti in homine situs a simijs		Pes simij q̄ homini longior.	34.a	
diuersus.	40.b.41.a.68.b	Pedis noīe quid intelligendū.	55.a	
Oporini erga Vesalium amor ac		Pedem hominis vno osse a manu		
studium.	2.b	separari.	56.b	
Oporinanz officinā nō parū or-		Pedē mouētes musculi quomodo		
namēti ex Vesalij Anatomicorū		Galeni historiē conueniant.	33.a	
librorū editione accessisse.	2.b	33.b.34.a.		
Os o imaginē referens.	52.b. Gale-	Pedum digitos mouentium ten-		
no in hoīe non visum.	24.b	dinum functio.	83.a	
Ossium constructionis differen-		Pedum in homine & quadrupedi-		
tia.	50.a.50.b	bus, quæ ratio.	55.b.56.a	
in Ossium descriptione Galenum		petrus Vesalius medicus.	99.a	
simiarum, non hominum histo-		S. Pisani cœmeteriū Pisis.	72.a	
riam docere.	23.b.49.a	Pisarum academia a Cosmo duce		
in Ossium functionibus referēdis		illustrata.	3.a	
non semel lapsus Galenus.	76.b	de Pituitæ defluxu falsa Galeni		
Ossium symphyis.	49.b	sententia.	91.b	
Alpehrarum musculos, eo-		Pituitæ ductus parum recte Gale-		
rumq̄ vfus describens varius		no obseruatus.	52.a	
Galenus.	79.b	Pituitæ excolatio.	66.a	
Panniculus carnosus.	29.a	Placitarum e semine pcreatio.	92.a	
in Partium functionibus & vti-		pollicis flexioni seruentes muscu-		
bus describendis non oī ex par-		li Galeno ignorati.	4.a	
te integrū esse Galenū.	76.a. inde	Pollicis versus volē medium fle-		
Patella durior quam vt cartilagi-		xus ratio parum recte Galeno		
neum os dici debeat.	55.a	expensa.	31.a	
Pectoris os gladio comparatum,		Ponderum in exhibendis reme-		
48.b. in cane & homine quomo-		dijs non æqualis semper ratio, et		
do differat.	26.b			

I N D E X.

- quomodo ea varianda 14.b
 Portæ venæ alia in homine quâ
 simia ramorum series. 35.b
 Portæ venę initium. 61.b
 Postbrachialis ossa. 54.a
 Praxagoras. 43.b
 Pręgnantium fundi vteri os cu-
 iusmodi. 45.a. earũdẽ coitus eo.
 Principes etiã in medicinam sibi
 imperium vendicare. 8.a
 Prosperi Martelli patricij Floren-
 tina a Vesalio dissecti histo-
 ria. 88.b
 Puellę sex annorum scolio. 61. b.
 item alterius gibbosę
 Pueros quoque interdum venerẽ
 appetere. 72.b
 Pulmo totius corpori maximũ
 membrum. 64.b
 pulmonis lobus, seu fibra. 36.a
 36.b. 46.b. 49.a.
R Adij cũ vlna cõti cutatio.
 53.b
 Radij sinuum appendicis, muscu-
 lorum ac tendinũ examẽ. 62.a
 Rhazes decem ad Alamansorem
 librorum paraphrasis a Vesa-
 lio facta quomodo perierit. 98.
 a. 99.a.
 Rha Dioscoridis, siue rhapsonti-
 ct veri magnus in gallico mor-
 bo usus. 19. a. eiusdem descri-
 ptio. eod.
 Rhapsonticũ vulgare. 19.a
 Regio morbo confecti anatome
 cuiusmodi. 88. b
 Remediorũ nouorũ nullus apud
 quosdam laudandũ finis. 7.a
 Renem dextrum sinistro elatiorẽ
 esse, quõ a Galeno traditum. 95.a
 Renum fabrica a Galeno partum
 integre tractata. 71.b
 Reticularis plexus Galeni, 52.a
 65.b
 in Reticulari plexu describendo
 multi lapsus Galeni. 75.b
S acrum os dorsalis medullę
 gratia exculptum. 26.a
 Sacri ossis in homine & simia vel
 cane discrimen. 25.a, 25.b, 26.a
 Scapulę, ipsiusq; processum exa-
 men. 27.b
 Scapulę motores musculi. 81. b.
 quid in homine & simijs diffe-
 rant. 29.b, 30.b
 Scapulã attollentes musculi duo
 in simijs, abundare. 48.b
 Scapulam pectori adducentis mu-
 sculi munus, non recte Galeno
 cognitum. 58.a
 Semen a fetus effectuum simul
 & materiale principium. 92.a
 Seminalium arteriarum an par cũ
 vents origo. 71.a
 Seminalium vaforum in vterum
 ingressus. 44.b
 in Seminis excretionẽ titillatio-
 nis causa an recte a Galeno ob-
 seruata. 90.b
 Sepiarum acetabula. 46.b
 Septi transversa foramina. 59.b
 Sesamoidea ossicula Galeno præte-
 rita. 54.b
 Simiæ pedem humano osse multo
 longiorem. 56.b
 Simiarum aliquot musculi a Gale-
 no etiam hominibus falso attri-
 buti. 34.a
 Simiarum, non hominum histo-
 riam in ossibus Galenum trade-
 re. 23.b
 Simias nimium similes homini-
 bus Galenum extimasse. 49.a
 Sparta parilla quid. 18.a
 eius
 usus in morbo Gallico. eod.
 Sparte parillę descriptio. 17.b, 18.a
 & propinandi modus. 17.a
 Sparte parillę decoctum hispani-
 co scripto comprehensum. 101.b
 Stephanus sala Cæsaris chirur-
 gus. 18.b
 Stomachus an in cõnexu ad ven-
 triculum angustior. 68.b
 Stomachi cum magna arteria ne-
 xus. 67.a
 Stomachi neq; ductus neq; situs re-
 ctẽ a Galeno descriptus. 67.b
 Stomachi non idem cum magna
 arteria foramen. 67.a
 Stomachi peculiare a septo trans-

verso foramen.	54.b	Tendines cur albi.	91.
Sudoris eliciendi ratio cuiusmodi	12.b	Tendines musculorum pedis digi- tos mouentium.	34.b
Sutura iter caninum dentem & p- rimum ipsi incisorium.	24.a	Tendinum aliquot in hominibus & simijs discrimen.	34.b.31.a
Sutura ossium superioris maxillæ.	24.a	Tendinum historia parum dilige- ter Galeno perspecta.	60.b.61.b
Saturarū ductus neq; in simijs re- cte a Galeno descriptus.	52.b	Terebinthinz vsus.	19.a
Suturarum superioris maxillæ hi- storia.	48.b	Testium fabrica negligentius tra- ctata Galeno.	71.b
Iac. Sylius nostræ gratiæ medico- rum decus.	21.a	Thoracis cauitas in homine & si- mijs, vel canibus diuersa.	47.a
Syluij ad Vesalium, Galeni erro- res excusantis, literæ.	21.a	Thoracis vertebræ an transuersus processibus destitutæ.	73.b
Syluij discipuli in vesalium acutè tes stylum, qui.	97.a	Thoracis vertebrarum cõtextus.	52.b
Syluij literarum occasio, quibus a Galeno nihil prorsus perperâ scriptum indicabatur.	21.a	Thoraci aperiendo nullos inter costalium musculorū seruire.	91.a
Syluium quoq; suspicari in Gale- no non omnia esse sana.	97.a	Thoracem agentium musculorum in hominibus & simijs aut cani- bus discriminè.	30.b. eorundè vsus non recte Galeno obseruatus.
Syluij præceptore vsus Vesalius, in librorum Galeni de Partium vsu prælectione.	77.a	Thoracem mouentium musculo- rum quartus.	59.a
Symphysis.	50.a	Thorace contentarum partium descriptions aliquod Galeni par- tum veræ.	73.b
Synarthrosis quid a diarthrosi differat.	50.a	Tibiæ os in quadrupedibus cuius modi.	55.b
Synarthrosi quæ comprehendat Galenus.	49.b	Tibiæ motus non recte Galeno obseruati.	84.b.55.a
T alus in quadrupedibus cu- iusmodi.	55.b	Tibiam mouentes musculi.	62.b.
Tarsi ossa.	55.b	item eorundem vsus non recte a Galeno descriptus.	84.a.84.b
Temperamētum nonum ex Chry- sippo sumptum.	99.b	Tibiam mouentium musculorum in hominibus et simijs discriminè.	32.a
in Temporalis musculij vsu lapsus Galenus.	80.b	Tormentillæ vsus in Gallico mor- bo.	18.b
Temporum ossis cauitas a Gale- no prætermissa.	51.b	Triapharmacum.	18.b
Tendinis a ligamento discrimen, 57.a		V ena paris expers cur dicta.	38.a
Tendinis duorum primorum pe- dem agentium musculorum ob- seruatio. 33.a, item quarti. cod. & sexti.	34.a	Venzæ causæ ad cor distributio.	65.a
Tendinis natura. 6.a. & vsus. eo.		Venzæ causæ alius in homine quam cane, aut simia ductus.	36.a.36.b
Tendinis sub extremæ manus cu- te delitescens descriptio.	60.b	37.a. item coniuge carentis ve- næ.	37.a
Tendinis sub pedis planta læscē- tis discriminè in hoie & simijs.	33.a		

- Veng caugorificij amplitudo. 93.a
 Veng caug per septum tranſuerſum ductus. 49.a. eiusdem principium. 62.b. caudex, & ramorum ſeries. 63.b
 Veng porre vſus non per omnia bene Galeno conſideratus. 85.b
 Venam a liene in ſuperius Ventriculi oriſcium porrigi, an vere ab alijs traditum. 69.b
 Venam ſine pari ſub corde oriri, nõ recte a Galeno, traditũ. 93.a
 Venarum cubiti & extremæ manus ſerie plerofq; homines inter ſe differre. 38.b
 Venarum deſcriptiones aliquot falſe apud Galenum. 62.b. inde. &. 65.b.
 In Venarum hiſtoria Galenum nõ vndiq; vſus & functiones recte assignaſſe. 86.b
 de Venarum hiſtoria Galeni argumentum rhetoricum. 94.a
 Venarum in brachijs, & iugulo ſeries. 65.b.
 Venarum nullam præter portæ propagines Ventriculo inferi. 68.b
 de Venarum ortu Galeni argumenta parum ſirma. 91.a
 ex Venarum ſerie deſumpta loca, quibus Galenum nõ ſecuiſſe homines colligitur. 35.a
 inde Venalis arteria an iecori conueniat. 94.a
 Venalis arteriæ ortus. 94.a
 Venerea, chyna vtentibus quatenus prohibita. 16.a
 Veneris hortus, ſeu vmbilicus, herba. 46.a
 Veneris mons in vola apud Chirromanticos quid. 31.a, idem ſex muſculis conſtans. 61.b
 Ventriculi ſudũ cuiuſmodi. 68.a
 Ventriculi in ipſius oriſcij ſubſtantia. 68.b
 Ventriculi oriſcium ſuperius an a ſepto tranſuerſo claudĩ recte ſit traditum. 87.a
 Ventriculi oriſcio inferiori claudẽdo aperĩendoue non præſſe glãdoſum corpus, eidem attributum 97.a
 Ventriculi oriſciorũ hiſtoria. 59.b
 68.a.
 Ventriculi ſitus. 67.b, & forma eodem.
 Ventriculum ſiniſtram corporis ſedem magis opplere quam dextram. 67.b. 68.a
 Ventriculo nullam venarum a Caua ſobolem offerri. 68.b
 Vermicularium cerebri proceſſũ vſus non recte a Galeno traditus. 91.a
 Vertebrae ceruicis ſeptimæ proceſſus tranſuerſi ſemper forati. 24.b
 Vertebrae thoracis decimã tranſuerſis proceſſibus non deſtitui. 24.b itẽ, vñdecimam & duodecimam. 25.a
 Vertebrae in minorum oſſium numero reſcendẽ. 28.b
 Vertebrae ligamenta, ſiue nexus, & cartilago. 60.a
 Vertebrae membrana. 60.a
 Vertebrae lumborum peculiari proceſſu deſtitui in homine. 25.b
 Vertebrae parũ anatomice a Galeno ad gingymon referri. 50.b
 Veſalia Cluij vrbs, vnde oriunda Veſaliorum familia. 99.a
 Veſalius nullo in Anatomicis præceptore vſus. 89.b
 Veſalius ſuarum in Galeno Annotationum vbi meminerit. 97.b
 Veſalius Syluij in Medicina diſcipulus. 21.b
 Veſaliij Annotationum in Galenum, &c. interitus. 98.a
 Veſaliij Annotationibus in Galenum quæ præcipue fuerint tradita. 99.a
 in Veſaliij de Humani corporis fabrica libris nihil dum, quod mutari debeat, reperiri, quãlibet frequentibus interim anatomijs ab horum editione celebratis. 90.a
 Veſaliij de Humani corporis fabrica libri non ex aliorum ſcriptis deſumpti. 99.b

I N D E X

Vesalij epistola de Venę cubiti in laterali morbo feftiore.	86.a	Vrina cuiusmodi Ghyna vrentibus.	15.a
Vesalij epistolarum de diuerforum afeftuum curatione consilia.	23.a	Vring egerendę destinati musculi.	84.a.
Vesalij Epitomes figuras parum dextre quidam in anglia imitati.	99.b	Vring falsedinis pruritus.	90.b
Vesalij in Anatomica Galeni Annotationes quam fuissent vtilis, & quam parum sint posthac expectandę.	96.b	Vring voluntarię retentionis causa.	84.a
Vesalij in decem Rasis ad Almam forem libros paraphrasis.	98.a	Vteri acetabula.	46.a
Vesalij literarum ad Sylium, hic recensendarum occasio.	23.a	Vteri ceruicis septum in puellis.	73.a
Vesalij parentes fere magna parte Medicinę studij clari.	99.a	Vteri cornua.	44.a
Vesalij quantum fuerit in inquirendis Anatomicis studium.	97.b.	Vteri fundum.	44.a. eiusdem magnitudo.
Vesalic melius visum nouam humani corporis historiam scribere, quam in Galenicam aliquid annotare.	97.b	45.a. item ceruicis longitudo.	ead.
Vesalio octingentorum coronatorum stipendium a Cosmo Tuscorum duce oblatum.	20.b	Vteri humani a vaccino discrimen.	43.a. 43.b
Vesaliorum familie non parum ornamentum accessisse ex libris de Humanam corporis fabrica editis.	2.b	Vteri muliebris ceruicis longitudo vnde estimata Galeno.	43.b
Vesica humana Galeno non obseruata.	42.b	Vteri venę quomodo Galeno considerata.	96.a
Vesicę ad pitoneum coactus.	42.b	Vteri quadrupedum ceruix longissima.	43.b
Vesicę ceruicis, vrinarię meatus angustia.	84.a	Vteri qualis consideratio apud Galenum.	43.b
Vteriorum neruorum foramen.	66.b	Vteri sinus ac tunice.	45.b
Vinę processus acuti descriptio cuiusmodi apud Galenum.	78.b	Vteri situs, ac forma, nexu, substantia, &c.	43.b
Vmbilici vena.	94.b.	Vteri strangulatus, ex turgidis ad modum testibus.	73.a
		Vteri vaccini, non humani, proposita a galeno descriptio.	71.b
		Vterum humanum a galeno non esse sectum.	43.b
		Vterum petentes venę & arterię.	45.a.
		V V I T I N G O R V M familie monumenta.	99.a

F I N I S.

